DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

APM

ARA SINEMA

HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN / BAŞLAT / YOL KENARI
CANNES / ÜLKÜ TAMER / İLHAN MİMAROĞLU / BORÇ

MECMUA

AYLIK
FİLM
KÜLTÜRÜ
DERGİSİ
MAYIS
2018
SAYI 6
12 TL

2 FARKLI KAPAK VE POSTER HEDİYELİ

Şımarık Kahramanın Dönüşü

DEADPOOL

ISSN 2602-2583

FATİH ARTMAN HAN SOLO TAYFUN PİRSELİMOĞLU HÜRKUŞ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

APM

ARA KARE

HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN / BAŞLAT / YOL KENARI
CANNES / ÜLKÜ TAMER / İLHAN MİMAROĞLU / BORÇ

MECMUA

AYLIK
FİLM KÜLTÜRÜ
DERGİSİ
MAYIS 2018
SAYI 6
12 TL

2 FARKLI KAPAK VE POSTER HEDİYELİ

KUDRET SABANCI
FATİH ARTMAN
HAN SOLO
DEADPOOL 2

Göklerdeki Kahraman

HÜRKUŞ

ISSN 2602-2583

AY'DAKİ ADAM HAYAT GÜZELDİR ARİF IŞIK ŞAHSİYET

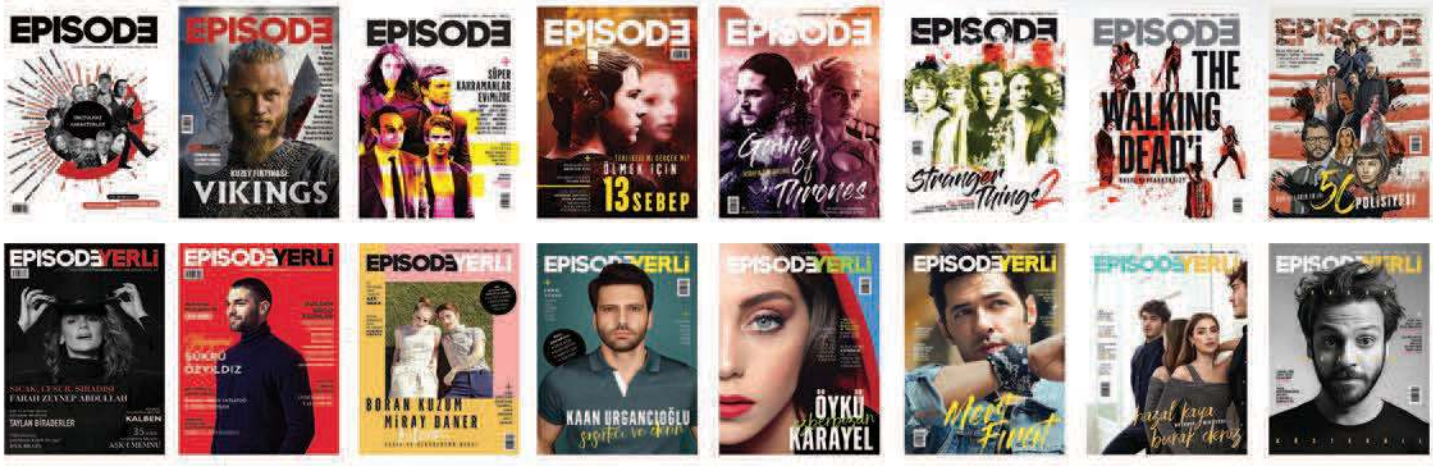
Ücretsiz PDF Kare Arşivi Projesi

TÜRKİYE'NİN TEK DİZİ KÜLTÜRÜ DERGİSİ **EPISODE**

9. sayısı bayilerde!

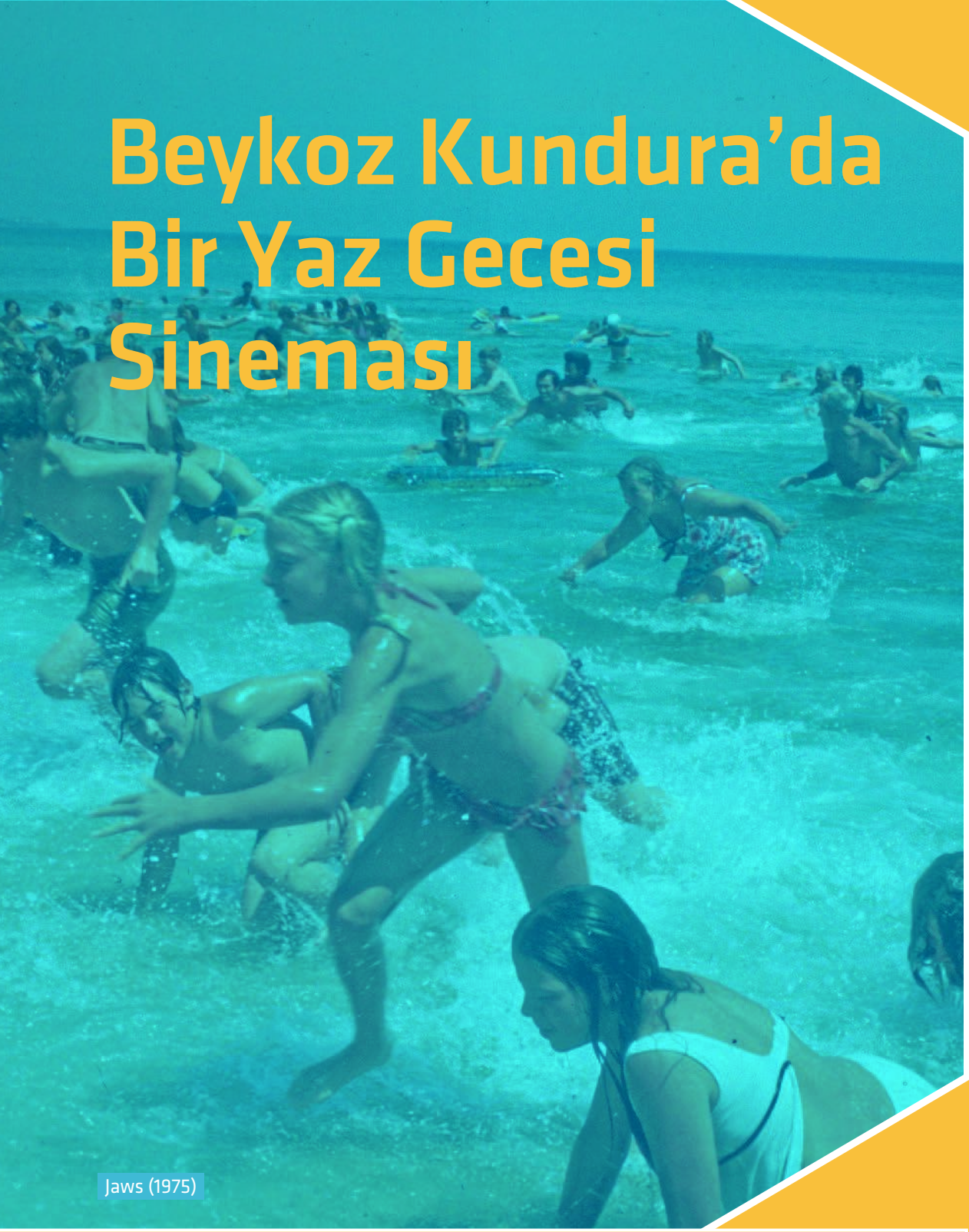
EPISODE

DERGİ SATAN HER YERDE • DERGİLİK UYGULAMASINDA • ONLINE SİPARİŞ bit.ly/MylosDukkan

episodedergi.com • episodedergi

Mylos Yayın Grubu

Beykoz Kundura'da Bir Yaz Gecesi Sineması

Jaws (1975)

Aşkla, muhabbetle, güneşle, kalp kırıklıkları ve öfkeyle dolu geçen bir yaz... Mezuniyet gecesinde arabayla gezerken, yeni bir hayata, yeni bir aşka yelken açarken, bir arayışın, kendini bulmanın peşindeyken ve ansızın denizin derinliklerinden gelen tehlikeyle burun buruna kalırken...

Temmuzda dünya sinemasının usta isimlerinden yaz filmleri izlemeye
Yeni Kundura terasına bekliyoruz.

AÇIK HAVA BEYKOZ KUNDURA FİLM GÜNLERİ

@beykozkundura

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BİZ BİZE

İki Kahraman İki Kapak

Türkiye'deki aylık sinema takvimi adeta çıldırmış durumda. Mayıs tüm zamanların rekoru olabilir. Bu ay 43 filmin vizyona girmesi bekleniyor. Bu her açıdan 'şişkin' bir sayı. Bu sayının aşağı yukarı yarısını yerli filmler oluşturuyor. Yani ayda 20'yi aşkın yerli film... Açıkçası, şu an sinema gişelerinde film ithalatçıları, dağıtımcılar ve yerli film yapımcıları arasında keskin bir rekabet döndüğünü tahmin etmek zor değil. Birçoğu para kazanmayan bu filmlerin bu sayılarda daha ne kadar vizyon yüzü görebileceği meçhul.

Öte yandan, bu kadar film elbette sinemaseverlere muazzam renklilikte bir seçenek de sunuyor. Fakat izleyebildiğinizi ilk haftasında izlediyseniz şanslısınız! Ertesi hafta gelecek 10 film önceki haftadan kalan filmleri çarçabuk sinemalardan kovuyor. İş yapan bazı filmler dışında, pek çok kaliteli filmin vizyondaki ömrü de bu yüzden uzun olamıyor.

Diğer yandan, bu 'obez tablo' bizim işimizi de zorlaştırıyor. Niteliği düzgün her filmi Arka Pencere'nin Havadis, Tenkit, Mevzu veya Keyif sayfalarında görmeye çalışıyoruz ama kuşkusuz hepsine yerimiz yok. Bazen 40 küsur film içerisinden yalnızca birini kapağa taşımak içimize sinmiyor.

Mayıs sayımız kapağımızı belirlemekte biraz zorlandığımız bir sayı oldu. Bir tarafta süper kahraman filmlerinin üzerindeki ölü toprağını sanatsal anlamda silken "Deadpool"un devamı vardı. Şımarık bir anti-kahramanın yeni maceralarını anlatan "Deadpool 2"...

Diğer tarafta ise yakın tarihimizden az bilinen bir havacılık kahramanının hikayesi: "Hürkuş: Göklerdeki Kahraman"... Bir tarafta yabancı, diğer tarafta yerli bir kahraman. Bir tarafta kurmaca, diğer tarafta hakiki bir kahraman. Bir tarafta 'süper', diğer tarafta 'normal' bir kahraman.

Deadpool ile Vecihi Hürkuş'un ortak noktaları da var elbette. Bir kere ikisinde de şeytan tüyü var. İkisi de onca badireden sağ çıkmayı başarmış. İkisi de zorluklar karşısında moral bozmadan, umut kesmeden yola devam eden karakterler. Bir diğer ortak noktaları ise ikisinin de ayaklarının yere sağlam basmaması, naif hayallerinin peşinde koşmaları.

Bu ay yine merakla okuyacağınız bir Arka Pencere hazırladık. Zaten sayfaları çevireceksiniz ama bir iki tanesinin fragmanını buradan yayınlayalım: Havadis'te Vuslat Saraçoğlu'nun "Borç", Tenkit'te Sezen Sayınalp'in "Hiçbir Zaman Burada Değildin" (You Were Never Really Here), Mevzu'da Ebru Çeliktuğ'un Kudret Sabancı söyleşisini ve Selin Gürel'in Zorba Yönetmenler dosyasını, Keyif'te ise Erman Ata Uncu'nun "Ay'daki Adam" (Man On The Moon) yazılarını okumadan geçmeyin!

İki ayrı filme iki ayrı kapakla çıktığımız bu özel sayının tadını çıkartın!

Yedinci sayıda görüşmek üzere...

Arka Pencere

ARKA PENCERE MECMUA

ISSN 2602-2583

Yeşilce Mahallesi, Dalgıç Sokak, No: 3 Kat: 1 - 34418
4. Levent - Kağıthane - İSTANBUL Tel: +90 (0212) 963 06 13

GENEL YAYIN YÖNETMENİ Murat ÖZER
cinemozer@gmail.com
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ Burçin S. YALÇIN
burcyalc@gmail.com
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ Okan ARPAÇ
oarpac@gmail.com
ART DİREKTÖR Bilgehan ARAS (Sorumlu Müdür)
bilgehanaras@barasmedya.com.tr
FOTOĞRAF EDİTÖRÜ Muhsin AKGÜN
studyo@muhsinakgun.com

YAYIN DANIŞMANLARI
Mehmet AÇAR, Cem ALTINSARAY, İbrahim ALTINSAY, Tunca ARSLAN, Alkan AVCIOĞLU, Şenay AYDEMİR, Burcu AYKAR, Cumhur CANBAZOĞLU, Ali ERCİVAN, Senem ERDİNE, Murat ERŞAHİN, Engin ERTAN, Burak GÖRAL, Yekta KOPAN, Nil KURAL, Esin KÜÇÜKTEPEPINAR, Sevin OKYAY, Olkan ÖZYURT, Uygar ŞİRİN, Uğur VARDAN

KATKIDA BULUNANLAR
Mehmet AÇAR, Serkan AĞBABA, Tolga AKINCI, Erkan AKTUĞ, Cem ALTINSARAY, Batu ANADOLU, Tunca ARSLAN, Fırat ATAÇ, Alkan AVCIOĞLU, Janet BARIŞ, Müzeyyen BEDEL YALÇIN, Hakan BIÇAKCI, Tuba BÜDÜŞ, Cumhur CANBAZOĞLU, Ebru ÇELİKTUĞ, Feride ÇETİN, Suzan DEMİR, Ali ERCİVAN, Murat Emir EREN, Murat ERŞAHİN, Burak GÖRAL, Emre GÖRAL, Çağdaş GÜNERBÜYÜK, Selin GÜREL, Mustafa HEPGÜR, Müjde IŞIL, Kaan KARSAN, Evrim KAYA, Serdar KÖKÇEOĞLU, Esin KÜÇÜKTEPEPINAR, Sevin OKYAY, Utku ÖGETÜRK, Fatih ÖZGÜVEN, Olkan ÖZYURT, Vuslat SARAÇOĞLU, Sezen SAYINALP, Mehmet SİNDEL, Ali Deniz ŞENSÖZ, Erman Ata UNCU, Ali Ulvi UYANIK, Burak ÜLGEN, Uğur VARDAN, Emine YILDIRIM, İlhan YURTSEVER

REKLAM REZERVASYON
Nalan YÜKSEL - Burçin S. YALÇIN +90 (532) 365 97 09

ABONELİK arkapenceremecmua@gmail.com

BASILDIĞI YER GD Ofset - Atatürk Bulvarı,Deposite İş Merkezi, A5 Blok, 4.Kat, No:405 İkitelli OSB, Başakşehir/İstanbul/Türkiye
Tel: +90 (0212) 671 91 00 Fax: +90 (0212) 671 91 90

DAĞITIM Doğan Dağıtım ve Satış Pazarlama A.Ş. www.dpp.com.tr

İMTİYAZ SAHİBİ Bilgehan ARAS

APM Arka Pencere Mecmua, ayda bir yayımlanan yerel süreli yayındır. Bu dergi, basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder. Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına, ilanların sorumluluğu ilan veren firmalara aittir.

E-Posta: arkapenceremecmua@gmail.com
İnternet Sitesi: www.arkapencere.com
Facebook: facebook.com/ArkaPencereMecmua
Twitter: twitter.com/ArkaPencere
Instagram: instagram.com/arkapencere_dergi

BARAS MEDYA

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

SAYFA SAYFA

15 HAVADİS

Cannes (Esin Küçüktepepınar)
Mor Yapımcılar (Emine Yıldırım)
Star Wars Kitabı (Murat Özer)
Festival Yolcusu (Esin Küçüktepepınar)
Yeşilçam Sandığı (Olkan Özyurt)
Mimaroğlu Filmi (Serdar Kökçeoğlu)
Gençlik Başımda Duman (Fırat Ataç)
Borç (Vuslat Saraçoğlu)
Uçan Süpürge (Janet Barış)

39 TENKİT

Hiçbir Zaman Burada Değildin (Sezen Saymalp)
Başlat (Burçin S. Yalçın) / Daha Yeni Başladık (Murat Özer)
Büyük Yıkım (Fırat Ataç) / Sessiz Bir Yer (Tuba Büdüş)
Yol Kenarı (Müjde Işıl) / Eski Kocam(ız) (Murat Emir Eren)
Taksim Hold'em (Tunca Arslan) / Gizemli Ev (Ebru Çeliktuğ)
Taş Devri Firarda (Utku Ögetürk)
Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok (Okan Arpaç)
Ev Kira Semt Bizim (Suzan Demir)
Kickboxer: Misilleme (Çağdaş Günerbüyük)
Partilerde Kız Tavlama Sanatı (Ali Ercivan)
İlişki Durumu: Açık İlişki (Feride Çetin) / 12 Savaşçı (Burak Ülgen)
Suçlular Şehri (Batu Anadolu) / Muhteşem Kadın (Janet Barış)

69 MEVZU

Deadpool 2 (Burçin S. Yalçın)
Kudret Sabancı (Ebru Çeliktuğ)
Fatih Artman (Erkan Aktuğ)
Partilerde Kız Tavlama Sanatı (İlhan Yurtsever)
Han Solo (Murat Emir Eren)
Tayfun Pirselimoğlu (Suzan Demir)
Zorba Yönetmenler (Selin Gürel)

97 KEYİF

Ay'daki Adam (Erman Ata Uncu)
Hayat Güzeldir (Burak & Emre Göral)
Arif Işık (Murat Özer)
Öldürme Arzusu (M. Erşahin)
Kanlı Tecavüz (Okan Arpaç)
İyi, Kötü Ve Çirkin (M. Sindel)
Üç Polisiye Dizi (Ali Ercivan)
Geceleri Almanya'yı...(Kaan Karsan)
Liselerde Kısa Film (S. Kökçeoğlu)
Kelebekler (Cumhur Canbazoğlu)

12 _ Hırsız Kız - Evrim KAYA
18 _ Köşe - Fatih ÖZGÜVEN
24 _ Alakalı Filmler - Hakan BIÇAKCI
36 _ Maziden Gelen - Sevin OKYAY
44 _ Sinema Defteri - Mehmet AÇAR
64 _ Hooop Makinist! - Uğur VARDAN
80 _ Trendeki Yabancı - Tunca ARSLAN
90 _ Sinefilin Galaksi Rehberi - Alkan AVCIOĞLU
100 _ Ellipsis - Cem ALTINSARAY
120 _ Masal-Gerçek - Murat ÖZER

62 MUHTEŞEM KADIN
Yabancı Dilde En İyi Film Oscar'ını alan Şili yapımını inceledik.

70 DEADPOOL 2
Süper kahramanların en arsızı, en hayasızı yeni macerasında Cable'la aşık atıyor.

74 KUDRET SABANCI
"Hürkuş"un yönetmeni hayalindeki projeyi anlatıyor.

78 FATİH ARTMAN
Bize Onur Ünlü'yü anlattı.

88 TAYFUN PİRSELİMOĞLU
"Yol Kenarı"ndan ipuçları...

98 AY'DAKİ ADAM
Milos Forman ve Jim Carrey gibi iki yaratıcı dehanın zihninden yansımalar...

Ücretsiz PDF Kitap ... https://rantey.org

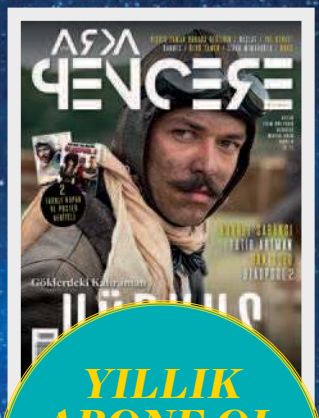

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

YILLIK ABONE OL
13 SAYI OKU!
arkapenceremecmua@gmail.com

13 SAYI
144 TL

MUTFAK

Arka Pencere Mecmua'nın bu ayki mutfağından akseden kareler...

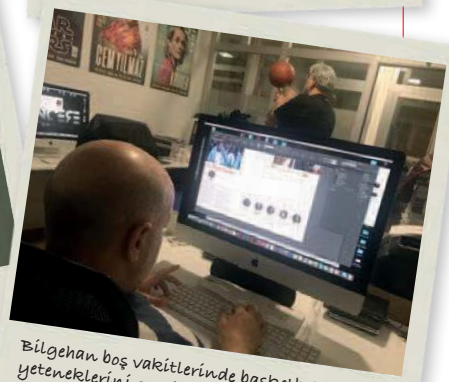
Okan'daki ay başı toplantılarımızın yeni üyesi Winnie tehlike altında!

İstanbul'dan taze ödüllü Tayfun Pirselimoğlu ile Suzan iyi anlaştılar...

Spielberg sadece bizim kapağımızda değil, Fatih Artman'ın da göğsünde!

Bilgehan boş vakitlerinde basketbol yeteneklerini sergiliyor.

"Hürkuş"un yönetmeni Kudret Sabancı ile Ebru hayli doyurucu bir sohbete imza attılar.

Gördüğünüz gibi, ofiste herkes öncelikli ilgi alanına yoğunlaşmış durumda.

Burçin'in Fazıl Say'a öykündüğü anlardan biri.

Son formaların matbaaya gittiği akşam dahi herkesin keyfi yerinde.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MAYIS 2018 VİZYONU

MAYIS'TA YIĞILMA

*Özellikle sezon içinde salon bulamayan **yerli filmlerin ağırlık kazandığı** bir Mayıs vizyonu bekliyor sinemaseverleri...*

4 MAYIS

CANO
YÖN: Mehmet Salih Demir
OYN: Lütfü Irdem, Mehmet Salih Demir, Fehime Demir
Arkadaşı Cano'nun kaybolduğunu öğrendikten sonra onu arayışa geçen İbrahim'in hikayesi.

DOĞRULUK MU CESARET Mİ? (Truth Or Dare)
YÖN: Jeff Wadlow
OYN: Lucy Hale, Tyler Posey, Violett Beane
Arkadaşlar arasındaki oyunun ölümcül bir rotaya sapmasından ne çıkacak bakalım!

4N1K-2
YÖN: Murat Onbul
OYN: Gözde Mutluer, Atakan Hoşgören, Burak Yörük
İlk filmde olduğu gibi Yaprak'ın başını çektiği genç bir arkadaş grubunun hikayesini izliyoruz bu devam filminde.

FINDIK VERESİYE
YÖN: Fatema Khawari
OYN: Melisa Doğan, Ahmet Hamdi Bacınoğlu, Yasin Yapıcı
Ordu'nun bir köyünde yaşayan ve birbirine kavuşma uğraşında olan Hacer ile Mehmet'in hikayesi.

İNATÇI BİR ADAM (Lerd / A Man Of Integrity)
YÖN: Mohammad Rasoulof
OYN: Reza Akhlaghirad, Soudabeh Beizaee, Nasim Adabi
İran toplumundaki çürüme ve adaletsizlik üzerine çarpıcı bir dram.

İYİ Kİ DOĞDUN ABLA
YÖN: Onur Öğden
OYN: Esin Civangil, Metin Keçeci, Ayhan Işık
Bir köyde yaşayan Ferit, Feriz ve Ferda isimli üç kardeşin hikayesi.

KAÇ KAÇABİLİRSEN!
YÖN: Hakan Eser
OYN: Önder Açıkbaş, Enis Arıkan, Seda Güven
Ergüven ve İsmail kardeşlerin, gizemli bir kargoyu teslim etmek adına başladıkları macera...

MR GAY SYRIA
YÖN: Ayşe Toprak
Ödüllü belgesel, iki eşcinsel Suriyeli mültecinin, hayatlarını yeniden yaratmaya çalışırken yaşadıklarını anlatıyor.

OYUN GECESİ (Game Night)
YÖN: John Francis Daley, Jonathan Goldstein
OYN: Jason Bateman, Rachel McAdams, Kyle Chandler
Geleneğe dönüştürdükleri oyun geceleri gizemli olaylara gebe olan bir arkadaş grubunun hikayesi.

PAÇİ: AV SANATI
YÖN: Elçin Elgür
OYN: Mustafa Memoğlu, Esra Memoğlu, İbrahim Sarı
Dedesinden atmaca avcılığını öğrenen 13 yaşındaki Liva'nın serüveni.

RENKLİ BALIK: YENİ DÜNYALAR KÂŞİFİ
YÖN: Burhan Gün
SES: Selay Taşdöğen, Fatih Er
Yeni dünyalar keşfetmek isteyen akvaryum balığı Renkli'nin maceraları.

SON OYUN
YÖN: İlhan Akgül, Sinan Tabanlı
OYN: Recep Yazıcıoğlu, İlhan Akgül, Ali Sürmeli
İşlediği suçların kefaretini kendine has bir şekilde ödemeye çalışan Meftun'un hikayesi.

SUÇLULAR ŞEHRİ (Den Of Thieves)
YÖN: Christian Gudegast
OYN: Gerard Butler, Pablo Schreiber, O'Shea Jackson Jr.
Amerikan Merkez Bankası'nı soymak gibi zorlu bir göreve kalkışan bir grup suçlunun hikayesi.
("Suçlular Şehri"ne dair Batu Anadolu imzalı eleştiriyi 61. sayfamızda bulabilirsiniz.)

ŞAŞKINLAR ÇETESİ
YÖN: Kamil Aydın
OYN: Oktay Gürsoy, Sedef Şahin, Umut Tanyolu
Hırsızlığa tövbe eden bir hırsız, gizemli bir kadın aracılığıyla yeniden bir soyguna karışacaktır...

TAKSİ 5 (Taxi 5)
YÖN: Franck Gastambide
OYN: Salvatore Esposito, Franck Gastambide, Sand Roy
Serinin beşinci filmi de kaçıp kovalamaca temelli bir serüvenin içine atacak sinemaseverleri.

11 MAYIS

AŞKIN GÖREN GÖZLERE İHTİYACI YOK
YÖN: Onur Ünlü
OYN: Demet Evgar, Fatih Artman, Hare Sürel
Cinayet masası dedektifi Salim'in gözlerinin tamamen kör olacağını öğrendikten sonra gelişen olaylar...
("Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok"a dair Okan Arpaç imzalı eleştiriyi 56. sayfamızda, Erkan Aktuğ imzalı Fatih Artman söyleşisini ise 78-79. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

CEHENNEMDEN SELFIE (Selfie From Hell)
YÖN: Erdal Ceylan
OYN: Alyson Walker, Tony Giroux, Meelah Adams
Kuzenini ziyaret etmek için Almanya'dan Amerika'ya gelen Julia'nın seyahati kabusa döner...

ELİM SENDE
YÖN: Banu Kaptanoğulları
OYN: Seda Kement, Serkan Gürkan, Fatih Küçük
Birbirlerini ilk gördüklerinde âşık olan Bulut ve Mavi'nin hikayesi.

EYVAH ANNE OLUYORUM [Telle Mère, Telle Fille / Baby Bump(S)]
YÖN: Noémie Saglio
OYN: Juliette Binoche, Camille Cottin, Lambert Wilson
Eş zamanlarda hamile olduklarını öğrenen ve iyi geçinemeyen anne-kızın bu süreçte yaşadıkları...

HEMŞİRE
YÖN: Dilek Çolak
OYN: Evren Duyal, Sermet Yeşil, Aytaç Öztuna
Ölüm orucundaki bir mahkumla ona bakmakla yükümlü hemşirenin hikayesi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - sinemalar.com

MAYIS 2018 VİZYONU

HÜRKUŞ: GÖKLERDEKİ KAHRAMAN

KRAL ŞAKİR: OYUN ZAMANI
YÖN: Berk Tokay, H. Can Dizdaroğlu
SES: Atilla Şendil, Levent Ünsal, Mustafa Oral
Kendilerini cep telefonu oyunlarının içinde bulan Şakir ile ailesinin hikayesi.

MURTAZA
YÖN: Özgür Sevimli
OYN: Cezmi Baskın, Meral Çetinkaya
Kızlarının ölümünü yıllar önce âmâ olan karısı Sabure'den gizleyen Murtaza'nın hikayesi.

10X10
YÖN: Suzi Ewing
OYN: Luke Evans, Kelly Reilly, Noel Clarke
Bir kaçırma vakasının dört duvar arasına sıkışan klostrofobik doğasıyla vücut buluyor bu gerilim.

ÖĞRENCİ KAFASI: SOYGUN
YÖN: Ayhan Sonyürek
OYN: Rüzgar Erkoçlar, Beril Kayar, İlayda Fidanlık
Gençliğin enerjisini komedik performanslarla destekleme iddiasında bir yapım.

TUTSAK
YÖN: Beyza Çimenot
OYN: Türkan Kılıç, Yaşar Aydınlıoğlu, Tayfun Sav
Bir akıl hastanesinde vuku bulan irkiltici olayların peşine takılıyoruz bu filmde.

18 MAYIS

BAL KAYMAK
YÖN: Onur Tan
OYN: Tarık Ünlüoğlu, Sabina Toziya, Beren Gökyıldız
Küçük kız çocuğu Bade'nin, dedesi ve ninesiyle birlikte yaşadığı umut dolu bir masal.

DAHA YENİ BAŞLADIK (Just Getting Started)
YÖN: Ron Shelton
OYN: Morgan Freeman, Tommy Lee Jones, Rene Russo
Geçmişten gelen bir 'düşman'ın ölüm tehdidi ve ardından gelen kaçırılma vakası...
("Daha Yeni Başladık"a dair Murat Özer imzalı eleştiriyi 48. sayfamızda bulabilirsiniz.)

DEADPOOL 2
YÖN: David Leitch
OYN: Ryan Reynolds, Josh Brolin, Bill Skarsgård
Çizgi roman uyarlarmalarında devrim yapan 'bizim çocuk' geri döndü!
("Deadpool 2"ye dair Burçin S. Yalçın imzalı dosyayı 70-73. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

KİRAZ MEVSİMİ
YÖN: Durmuş Akbulut
OYN: Taylan Güner, Turan Özdemir, Pelin Ermiş
Babası, yaşadığı coğrafya ve hayalleri arasında kalan Yılmaz'ın hikayesi.

MEZARLIK
YÖN: Fuat Yılmaz
OYN: Nihal Candan, Seyithan Özdemir, Hakan Eksen
Ailesini kaybeden ve intikam peşine düşen Azap'ın hikayesi.

PARTİLERDE KIZ TAVLAMA SANATI (How To Talk To Girls At Parties)
YÖN: John Cameron Mitchell
OYN: Elle Fanning, Nicole Kidman, Ruth Wilson
John Cameron Mitchell'dan bir Neil Gaiman uyarlaması.
("Partilerde Kız Tavlama Sanatı"na dair Ali Ercivan imzalı eleştiriyi 58-59. sayfalarımızda, İlhan Yurtsever imzalı dosyayı ise 82-83. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

SAPLANTI (Siembamba / The Lullaby)
YÖN: Darrell Roodt
OYN: Reine Swart, Brandon Auret, Thandi Puren
İstenmeyen hamilelik sonucu bir oğlu olan Chloe'nin doğum sonrası yaşadığı doğaüstü olaylar.

ÜÇ VAKTE KADAR
YÖN: Ferit Çetinkaya
OYN: Hasan Gümet, Köksal Baba, Doğa Konakoğlu
Çocukluğundan beri âşık olduğu kişiye açılmanın yollarını arayan Hasan'ın hikayesi.

YAKIŞIKLI PRENS (Charming)
YÖN: Ross Venokur
SES: Demi Lovato, Wilmer Valderrama, Sia
Üç masal prensesi, aynı 'prens'e âşık olursa...

25 MAYIS

AZRAİLLE DANS
YÖN: Sinan Uzun
OYN: Sinan Bengier, Tuğba Özay, Yüksel Ünal
Azrail'i iknaya çalışan Niyazi!

HAN SOLO: BİR STAR WARS HİKAYESİ (Solo: A Star Wars Story)
YÖN: Ron Howard
OYN: Alden Ehrenreich, Emilia Clarke, Donald Glover
"Star Wars" evreninin anlı şanlı kahramanlarından Han Solo'nun 'gençlik' serüvenine hazır olun!
("Han Solo: Bir Star Wars Hikayesi"ne dair Murat Emir Eren imzalı dosyayı 84-86. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN (You Were Never Really Here)
YÖN: Lynne Ramsay
OYN: Joaquin Phoenix, Judith Roberts, Ekaterina Samsonov
Lynne Ramsay, 'çocuk istismarı' gibi can alıcı bir meseleyi biçimle mükemmelen eşleştiriyor.
("Hiçbir Zaman Burada Değildin"e dair Sezen Sayınalp imzalı eleştiriyi 40-42. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

HÜRKUŞ: GÖKLERDEKİ KAHRAMAN
YÖN: Kudret Sabancı
OYN: Hilmi Cem İntepe, Gizem Karaca, Miray Daner
Tarihimizin gizli kalmış kahramanlarından Vecihi Hürkuş'un ilham veren serüveni.
("Hürkuş: Göklerdeki Kahraman"a dair Ebru Çeliktuğ imzalı Kudret Sabancı söyleşisini 74-77. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

KARANLIKTAKİ MELEKLER
YÖN: David Angelus
OYN: Burak Çelik, Ahmet Mekin, Ertunç Tuncer
Sahildeki bir tekneye dalan üç arkadaşın hayatları, orada buldukları bir kutuyla değişir...

KASIRGADA VURGUN (The Hurricane Heist)
YÖN: Rob Cohen
OYN: Toby Kebbell, Maggie Grace, Ryan Kwanten
Devasa bir kasırga sırasında yaşanan bir soygun girişiminin nefes kesen hikayesi.

KÜÇÜK CADI (Die Kleine Hexe / The Little Witch)
YÖN: Mike Schaerer
OYN: Karoline Herfurth, Axel Prahl, Luis Vorbach
Usta bir cadı olması için fedakarlık yapması gereken 'küçük bir cadı'nın eğlenceli serüveni.

PETER PAN-TINKER BELL: SİHİRLİ DÜNYA (Peter Pan: The Quest For The Never Book)
Kaptan Kanca'nın eline düşen Peter Pan ve arkadaşlarının yardımına Tinker Bell yetişir...

YOL KENARI
YÖN: Tayfun Pirselimoğlu
OYN: Tansu Biçer, Nalan Kuruçim, Ercan Kesal
Pirselimoğlu, siyah beyaz filmiyle apokaliptik bir atmosfer yaratıyor.
("Yol Kenarı"na dair Müjde Işıl imzalı eleştiriyi 50-51. sayfalarımızda, Suzan Demir imzalı Tayfun Pirselimoğlu söyleşisini ise 88-89. sayfalarımızda bulabilirsiniz.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kaynağı: http://www.frantey.org

Evrim *KAYA*
evrimrkaya@gmail.com

Ateşler İçinde

Festivalden geriye kalan bir başka ***ateşli hatıra*** ise paha biçilmez bir kazanım. Anadolu'yu ***Parajanov'unkileri andıran*** grotesk kadrajlar ve baş döndüren tedirgin kamera hareketleriyle yeniden kuran ***Bilge Olgaç***'ın 1987 tarihli hazinesi "İpekçe"...

Geçen yıl izleyici ve eleştirmenleri en çok bölen film olan Aronofsky'nin "Anne!"si (Mother!), kutsal kitaplar ve mistik bir insan uygarlığı eleştirisiyle bu kadar uğraşmasa, kadın erkek ilişkilerinin sanıldığından yaygın bir biçimini anlatan küçük bir film olarak belki daha heyecan verici ve akılda kalıcı olacaktı: Aşağı doğru inen yarıklar içinde hiç genişlemeden sonsuzca uzayan klostrofobik bir sarmal. İçine savrulduğu kabusun akıl dışılığını zorlukla fark eden kadın, "Nesin sen?" diye sorar yazar karakterine. Solipsist bencilliğini itiraf eden soğukkanlı bir tatlılıkla "Ben benim" der yazar. "Sense evdin." Ev yanacak, kadından geriye elmastan bir hatıra olan kalbi kalacak, bu böyle defalarca tekrar edecek, açılışta uyanıp yatağında sevgilisini arayan kadının yerini bir benzeri alacak ve film başladığı replikle bitecektir: "Baby?"

İstanbul Film Festivali'nde bu yıl izleme şansı bulduğumuz, şaşırtıcı olgunlukta bir ilk film olan "Korkunç Anne"nin (Scary Mother) Aronofsky'nin filmiyle akrabalığı ismiyle sınırlı değil. "Korkunç Anne" de yazarın yaratım sürecini yamyamlık gibi imgelerden ve gerilim türünden öğelerden faydalanarak anlatıyor, ancak yaratıcı özne üç çocuklu bir ev hanımı olan annenin kendisi olunca ister istemez çok farklı bir yöne evriliyor. Rüyalarında gördüğü mistik canavar Manananggal'ın peşine takılıp kocası ve çocuklarını konu ettiği şiddet ve erotizm dolu hikayeler yazan Manana, arzularının peşinde özgürleşmek için onları kullanıyor gibi olsa da, çok geçmeden anlıyoruz ki elindeki bıçağı aslında kendine saplayıp, kendiyle yüzleşip, kendini yakmaya kalkışıyor. Gürcistanlı genç kadın yönetmen Ana Urushadze ile Aronofsky'nin yaratma eylemine yaklaşımları arasında da temel farklar var: "Anne!" kendisini ne kadar ciddiye alıyorsa, "Korkunç Anne" absürde ve kara mizaha o kadar yakın. "Anne!"de yazılan kitap bir kutsal kitap olurken, "Korkunç Anne"nin yazarı yarı-deli bir kırtasiyeciden başka kimsenin yayımlanmasını istemediği pornografik bir kitabın peşinde sürükleniyor.

Bilge Olgaç

"Anne!"

Urushadze'nin filmi gibi prömiyerini geçen yıl Locarno'da yapan, İstanbul'un da uluslararası yarışma filmlerinden olan "Görgü Kuralları" (As Boas Maneiras) ise 'gerilimi çağıran kadın arzusu' temasını bir adım daha ileriye taşıyıp adlı adınca bir janr filmine dönüşüyor. Bu kez merkezde beyaz ve siyah iki kadının, burjuvazi ile işçi sınıfının karşıtlığı ve beklenmedik bir yerden sürgün veren aşkları var. Başta, Sao Paolo'nun sürreel çelişkilerle dolu atmosferine çok yakışacak şekilde, vampir burjuvazinin pençelerini attığı mağrur proleterle olan ilişkisini izlediğimizi sanarken kısa süre sonra dolunaya saklanan kadın cinselliğini mesele eden bir garip kurt adam masalı izlediğimizi anlıyoruz. Filmin yönetmenleri Juliana Rojas ve Marco Dutra'nın başta kurdukları soğukkanlı gizemi bir yana bırakıp janrın gerektirdiği her şeyi açıkça göstermeye başladıkları an gerilimi yaratan arzu elle tutulur, gözle görülür ve aynı anda tiksinti ve şefkat uyandıran, gözden çıkarılması zor bir şeye dönüşüyor: Bir kurt-bebeğe. Filmin finalinin yine ateşlerle gelmesi sürpriz değil.

Festivalden geriye kalan bir başka ateşli hatıra ise paha biçilmez bir kazanım. Anadolu'yu Parajanov'unkileri andıran grotesk kadrajlar ve baş döndüren tedirgin kamera hareketleriyle yeniden kuran Bilge Olgaç'ın 1987 tarihli hazinesi "İpekçe"nin yenilenmiş kopyasını izleyenler, sinema tarihinin erkekler üzerinden yazılmasıyla neleri kaybettiğimizi bir kez daha görmüş oldular. Kadın arzusunun yarattığı korkuları, bugün bile heyecanlandıran avangart bir dille anlatan filmin finali acı bir tesadüftür aynı zamanda. İpekçe'nin çalıştığı genelevi yakan öfkesi izleyenin içine su serper, oysa o finalde filmi yaptıktan 7 yıl sonra, belki en iyi filmlerini çekemeden ve elbette hak ettiği ferahlık ve alakayı göremeden evinde çıkan bir yangında ölen Bilge Olgaç'ın kendi sonunun ayak sesleri de gizlidir. Sanki serinkanlı erkeklerin aksine, bir alev gibi yüzümüzü yalayıp geçmiş olan kadınlar, sinemada yandıkça parlayabilmiştir. **APM**

> **"İpekçe'nin yenilenmiş kopyasını izleyenler, sinema tarihinin *erkekler üzerinden yazılmasıyla* neleri kaybettiğimizi bir kez daha görmüş oldular."**

"Korkunç Anne"

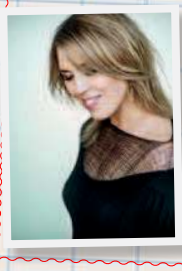
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ETKİNLİK TAKVİMİ

Mayıs 2018

Pazar	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi
		1 13. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali, 1-7 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştiriliyor. Her yıl olduğu gibi gösterimler ücretsiz.	**2** Kadir Has Üniversitesi Cibali Kampüsü'ndeki "Haliç Okumaları"nın yedincisi, Ayşe Kulin'in katılımıyla gerçekleşecek.	**3** ArtBizTech tarafından bu yıl ikincisi düzenlenen bang. Art Innovation Prix'nin ana sergisi 3 Mayıs'ta 42 Maslak Art!SPACE Gallery'de açılıyor.	**4** 7. Uluslararası Çocuk Hakları Film Festivali, 4-10 Mayıs tarihleri arasında düzenleniyor.	**5** ARŞU Sahne, 5 Mayıs Cumartesi 18.00'de piyanist İris Şentürker'i dinleyicileriyle buluşturuyor.
6 	**7** Edebiyat tutkunlarının İş Sanat'ta büyük bir ilgiyle takip ettiği dinleti serisinin bu sezonki son şairi Orhan Veli Kanık olacak. Şiirleri Metin Belgin seslendirecek.	**8** İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri tarafından düzenlenen yaratıcı öğrenci festivali "Project'04", 8 Mayıs tarihinde santralistanbul Kampüsü'nde başlıyor.	**9** The Australian Pink Floyd Show, Zorlu PSM Caz Festivali kapsamında 8-9 Mayıs tarihlerinde Zorlu PSM Turkcell Sahnesi'nde müzikseverlerle buluşmaya hazırlanıyor.	**10** Joan Miró Litografi ve Gravür sergisi, 10 Mayıs'ta UNIQ Expo'da kapılarını açıyor.	**11** 	**12** Tarkan, 12 Mayıs'ta Vadistanbul'daki festival alanında yaklaşık 10 bin kişiye hitap edeceği konseriyle sevenleriyle buluşacak.
13 10-13 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirilecek Tasarım Tomtom Sokakta etkinliği "Oyun" temasıyla yüzlerce tasarımcı, sanatçı ve konuşmacıyla şehir yaşamına renk katacak.	**14** "National Geographic Live: Uzaydan Dünyamız" etkinliği, 14 Mayıs Pazartesi günü Bosch Ev Aletleri'nin katkılarıyla Zorlu Performans Sanatları Merkezi'nde gerçekleştirilecek.	**15** Venezuelalı piyanist Gabriela Montero, Scottish Ensemble ile Mozart ve Bach'tan Piazzolla'ya uzanan bir repertuvarla İş Sanat'ta...	**16** 	**17** Akbank Kısa Film Festivali'nin ödüllü filmleri, 17 Mayıs'ta Koç Üniversitesi'nde izlenebilir.	**18** Kadıköy Belediyesi'nin Kadıköy Çevre Festivali kapsamında düzenlediği "H2O" kısa film ve fotoğraf yarışmasına başvurular başladı. Son başvuru tarihi 18 Mayıs.	**19** Harry Potter ve Sırlar Odası'nın kapıları, Zorlu PSM'de canlı orkestra eşliğinde aralanıyor...
20 Macoto Murayama'nın Türkiye'deki ilk kişisel sergisi "Gizil Görünümler", BLOK art space Çukurcuma'da 20 Mayıs tarihine kadar gezilebilir.	**21** Türk Modern Resim Sanatı'nın son dönemdeki başarılı isimlerinden Memduh Kuzay'ın "Büyüleyen Şehir İstanbul" isimli sergisi, 21 Mayıs'a kadar Trump Art Gallery'de.	**22** İş Sanat 18. sezonuna, Flamenko'nun yaşayan en büyük efsanelerinden Jose Antonio Ruiz'in "Picasso" gösterisi ile veda ediyor.	**23** 	**24** SALT'ın Garanti Mortgage desteğiyle hazırladığı Perşembe Sineması'nın 'yenilenme' odaklı programında, 24 Mayıs'ta "Kadının Fendi" (Made In Dagenham) gösterilecek.	**25** Tekfen Filarmoni, daimi şefi Aziz Shokhakimov'un yönetiminde, kuşağının dikkat çekici kemancılarından Charlie Siem'in konuk solist olduğu bir program ile Aya İrini'de.	**26** İstanbul Bilgi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, mimarlık dünyasının etkinliklerinden Venedik Mimarlık Bienali'ne davet edildi. Bienal, 26 Mayıs-25 Kasım tarihleri arasında düzenlenecek.
27 	**28**	**29** Yeni nesil şarkıcı ve söz yazarı ekolünün ülkemizdeki en başarılı temsilcilerinden Kalben, 29 Mayıs'ta Zorlu PSM'de!	**30**			

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Rekin Teksoy'a ithafen

Havadis

22
40. Yılında 40 Öyküyle Star Wars
Murat Özer

26
37. İstanbul Film Festivali
Esin Küçüktepepınar

28
Yeşilçam Sandığı
Olkan Özyurt

32
Anya Taylor-Joy
Fırat Ataç

30
MİMAROĞLU
Serdar Kökçeoğlu, *New York'ta müzikli günler geçirdi.*

34
Borç
Vuslat Saraçoğlu

38
21. Uçan Süpürge
Janet Barış

16
71. Cannes Film Festivali
Nuri Bilge Ceylan'ın yeni filmi "Ahlat Ağacı"nın da katılacağı festivale ön bakış... Esin Küçüktepepınar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ranley.org

15 Mayıs 1985
Meryem Ana'nın çağdaş bir yorumunu içeren "Selam, Marie" ('Je Vous Salue, Marie') adlı filmiyle Papa'nın ve bağnaz Katolik çevrelerin tepkisini çeken Fransız yönetmen Jean-Luc Godard, filminin Roma'daki gösterimi-nin durdurulmasını istedi.

GODARD'I BEKLERKEN

Altın Palmiyeli *Nuri Bilge Ceylan*'ın merakla beklenen üç saatlik yeni filmi "*Ahlat Ağacı*"nın sonradan ana yarışmaya dahil edildiği *71. Cannes Film Festivali*, 8-19 Mayıs tarihleri arasında *Cate Blanchett*'in jüri başkanlığında kapılarını açıyor...

Esin ***KÜÇÜKTEPEPINAR***
esin.sinema@gmail.com

Tüm yıla damgasını vuracak filmleriyle bu ay 71. Cannes Film Festivali'ndeyiz. Her şey yaşanıp bittikten sonra rahatça ahkam kesebileceğiz ama meraklısına şimdiden bizi nelerin beklediğine dair, kısa bir hatırlatma yapmakta fayda var. Gerçi bahis listelerinin favorilerinden Mike Leigh, Brian De Palma, Carlos Reygadas ve László Nemes misali sinemacıların Altın Palmiye yarışında olmamasının şaşırtıcılığından söz etmeden geçmek olmaz. Bu yoklar listesindeki filmler mi hazır değildi yoksa festivalin 'meşhur' direktörü Thierry Frémaux mu istemedi meçhul, ama Altın Palmiyeli Nuri Bilge Ceylan'ın merakla beklenen üç saatlik yeni filmi "Ahlat Ağacı" ana yarışmaya sonradan dahil edildiğinde yüreklere su serpildi. Dünyanın en prestijli film festivalini yapan Frémaux, önce doğaldır, Netflix'le kördüğüm oldu sonra kırmızı halıya 'selfie yasağı' getirmek gibi fani şeylerle oyalandı, derken eleştirmenin

JEAN-LUC GODARD

AHLAT AĞACI

başlatacı edildiği festivalde yapımcıların baskısına boyun eğerek yılların geleneğini bozdu ve basın gösterimi ile sonrasında yapılan galayı birleştirdi. Belli ki 'Twitter eleştirmenliği' göz korkutmuştu; 'kötü PR'dan çekiniliyorsa gala öncesi film yorumlarına basitçe 'ambargo' getirebilirdi.

Arada Nazi övgüsüyle aforoz edilen ama yeni filmiyle yarışma dışı dönen Lars von Trier vesilesiyle ortalık dağılacak ama biz ilk olarak Asghar Farhadi'nin açılış filmi seçilen "Herkes Biliyor"u izleyeceğiz. Farhadi İspanyolca çektiği, Penélope Cruz, Javier Bardem ve Ricardo Darín'e başrolleri verdiği bu psikolojik gerilimdeki ilişkiler yumağı vesilesiyle büyük ihtimalle yine ahlaki açmazlarımızı sorgulayacak. Yine İran'dan Cafer Panahi ve memleketindeki üç ayrı kuşaktan kadın oyuncuyu anlattığı "Üç Yüz" var. Panahi gibi ev hapsinde olan ve Putin karşıtı olduğu bilinen Rus yönetmen Kirill Serebrennikov ise tiyatro bütçesindeki yolsuzluk iddiaları nedeniyle yargılandığından 1980'lerin rock'n'roll alemini anlattığı söylenen "Yaz" filmiyle yarışmada olduğu halde festivale gelip gelemeyeceği belli değil.

Festivale gelmemeyi prensip edinen 88 yaşındaki efsane Jean-Luc Godard ise bu kez kuralını bozar mı bilinmez ama yine iletişim ve kültürün doğası üzerine çeşitlemelerle ufuk açacağı kuvvetle muhtemel "Le Livre D'Image" ile yarışmanın en taze filmini sunabilir. Taze demişken, Cannes'ın gediklilerinden Koreeda veya 'marka'lardan Jia Zhangke'nin yanı sıra yeni isimlere epey yer vermesiyle sürpriz yapan yarışmada Fransız yönetmen Eva Husson, Golshifteh Farahani'ye IŞİD'i püskürtmeye çalışan Bahar adlı Kürt kadın savaşçı rolünü verdiği "Girls Of The Sun" filmiyle yer alıyor. 21 film arasında Husson'la birlikte "Capernaum" filmiyle Lübnanlı Nadine Labaki ve Alice Rohrwacher'ın "Lazzaro Felice"si düşünülürse sadece üç kadın yönetmen var.

CATE BLANCHETT

Frémaux, Cate Blanchett'in başkanlığındaki jürinin kadın ağırlıklı olduğunu söylerek söze başlıyor. Gelgelelim "Kalite önemli, kadına pozitif ayrımcılık yapamayız" sözleriyle genişlettiği haklı savunması, önceki yıllarda Sean Penn'li "The Last Face" gibi pespaye filmleri yarışmada bize izlettiği veya daha geçen yıl güzelim "Western"in yan bölümde olduğu düşünülünce hiç ikna edici değil.

Kapanış filmi ise Terry Gilliam'ın yılan hikayesine dönen ve içinde yaşadığımız ruh haline pek yakışacağını umduğumuz "Don Kişot'u Öldüren Adam"ı. **APM**

> ***"21 yarışma filmi arasında sadece üç kadın yönetmen var."***

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"HEDWIG AND THE ANGRY INCH", "SHORTBUS" VE "RABBIT HOLE"UN YÖNETMENİNDEN
ELLE FANNING
ALEX SHARP
NICOLE KIDMAN
RESMİ SEÇKİ
CANNES FİLM FESTİVALİ
BİR JOHN CAMERON MITCHELL FİLMİ
PARTİLERDE KIZ TAVLAMA SANATI
HOW TO TALK TO GIRLS AT PARTIES
NEIL GAIMAN'IN KISA ÖYKÜSÜNDEN UYARLANMIŞTIR
18 MAYIS'TA SİNEMALARDA
FRAGMAN İÇİN
FILM4
HanWay
INGENIOUS
BAŞKA SİNEMA

İllüstrasyon: İlhan SAYIN

Fatih **ÖZGÜVEN**
fozguven57@gmail.com

Bir Sinema **Heyecanlısı**

Türk sinemasında film yapmak deyince son yıllarda ***fon, festival, yarışma*** gibi şeyler akla üşüşüyor hemen. Biraz sıkıcı ve film seyretme heyecanını köstekleyen şeyler bunlar. Herhalde gerekli hatta kaçınılmazlar ama, ***film seyretme deneyiminizin*** öncesinde dalga dalga yayılıyor ve daha filmi seyretmeden size bir bıkkınlık veriyorlar.

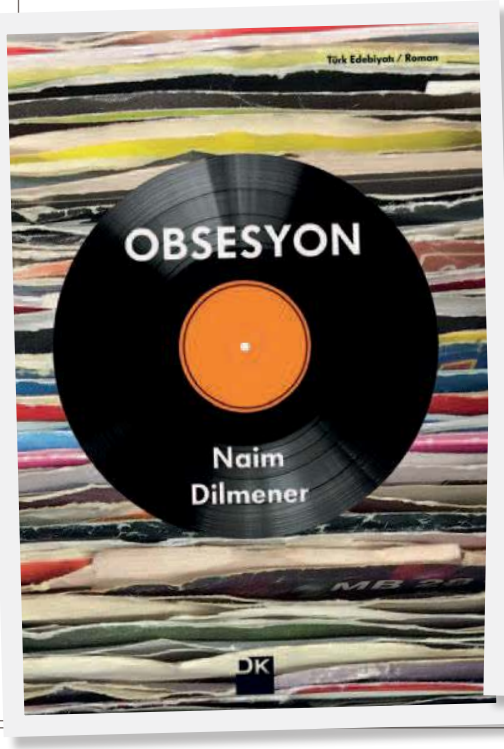
Çok eski arkadaşım Naim Dilmener, "Obsesyon" adlı bir roman yazdı. Eğlenceli bir takıntı romanı. Hayranı olduğu şarkıcının o plağına kavuşmak isteyen, bir roman kahramanı olarak çok sevimli olmayan, sevimli olmadığının altı özellikle çizilmiş bir adamın takıntısının hikayesi. Naim'in romanı bir takıntının 'kuşaksal' romanı aslında. Bir plağın değil, görmek istediği, görmeyi hayal ettiği filmlerin peşinde arzuyla dolaşan başka birinin, o takıntının değil bu takıntının bir romanı da yazılabilirdi. Öte yandan bazen takıntının bittiği bir yer de oluyor. Bu da kuşaksal bir şey. Görmek istediğiniz filmlerin makul bir kısmını gördükten, görebildikten sonra, üstelik de herşeyin görece görülebilir ve/veya ulaşılabilir olduğu bir zamanda, takıntının akışı duruyor, durabiliyor.

Epeydir sinemayla ilgili olarak hissettiğim böyle birşey. Görmeye değecek filmler elbette bir sürü ve her yanda geziniyorlar fakat onları bulmak için vasat filmler ormanında her birine en az bir küsur saat falan ayırarak dolaşmalı mı? Bakılacak resimler, yepyeni hatta tekrar tekrar okunacak kitaplar ve tanışılacak insanlar var. Hatta ilk on-onbeş dakikasından sonra ne olduğunu anlayıp, yan koltuklardaki insanları rahatsız etmeyi göze alarak sinema salonundan çıkabilseniz bile eskiden çok sevdiğim bu koltuklu, karanlık salonlu, başlama saatli, hafif ürpertili olaya girmeye üşenebiliyorum.

Ama film görme takıntısının hâlâ gözlerinde parladığını gördüğüm bazı insanlara da ara sıra rastlıyorum, hatta hayran olabiliyorum doğrusu. Bunların arasında filmlere gerçekten hayat memat meselesi gibi bakan ve görebilecekleri ya da gösterebilecekleri filmlerin hayaliyle alev alev yananların çıkardığı ısıyı epey uzaktan da hissedebiliyorum. Bu ısı bayağı da kemiklerimi ısıtıyor, demeliyim. Çok da değiller zaten.

Bu gözlerin parlaması benzetmesi, Burak'ın tuhaf mavilikteki gözlerinden mi kaynaklanıyor bilemeyeceğim ama ilk gördüğümden beri böyle bir yoğunluk vardı onda. Hiçkimsenin ateşli bir heyecanla deneysel sinemayla onun kadar ilgilendiğini uzun yıllardır görmemiştim. Bir gün deneysel film koleksiyonumu -en azından bir kısmını- birisine vermem gerekeceğini biliyordum. Kabin boyu iki küçük bavulla geldi ve alabileceği her şeyi bu bavullara doldurup gitti. İşte sözünü ettiğim böyle bir şey. "Annen bu filmler toz tutuyor diye kaldırıp atmayacak bunları günün birinde, değil mi?" dedim. "Asla," dedi. İnandım. Kendi tecrübem değil, ama belki böyle şeylerden şikayet etmeyen anneler de vardır. Gene de belli olmaz ama o 'asla'ya inanmak da lazım. Biraz da iman.

Sonra, yıllardır bildiğim ama sadece içinden geçtiğim bir pasajın en üst katında, varolduğunu bilmediğim bir salonda programlar yapmaya ve nereden bulduğunu ancak kendisinin bildiği filmler göstermeye başladı. Hepsi de son derece çeşitli ve birbirinden farklıydı. Bunların arasında kimsenin görmeyi dahi ummadığı "Tekerleme" adlı, kayıplara karışmış, siyah-beyaz bir Türkiye sineması denemesini gösterişi, belki de en kayda değer olanıdır. Siyah-beyaz içinde memleketin geçmiş döneminin hayaletleri, bildiğimiz ama hatırlamayı unuttuğumuz bir zamanda sadece kendilerine ve o zamana bağlı,

"Obsesyon" adlı romanın yazarı Naim Dilmener.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Tuzdan Kaide"nin yapımcıları Berlinale'de.

"Tuzdan Kaide"nin yönetmeni Burak Çevik.

> **Zaten, bana her şeyi *benzer bir iştahla* tüketiyormuş gibi gelen festival seyircisinin bakışlarının önünden de geçti gitti film.**

ama bu zamandan da tanıdığımız arzuları içinde geziniyorlardı ve/ama, bu bazılarını şahsen tanıdığım insanlar, hem aynı hem bambaşka yüzleriyle karşımızdaydılar. Korunmuş zamanın ürpertisi- ki aslında, bilenlerin bileceği gibi, sinema zaten bundan başka nedir?

Michael Snow'un bir dağın tepesine yerleştirdiği kamerayla dağı, aletin çeşitli düzlem, enlem ve boylamlarındaki hareketleriyle çektiği ve 3 ya da 5 saat süren filmi bir mahzende gösterişi de hâlâ aklımdadır. (*) Hem de 16 milimetre olarak. Alete, formata, sinemacının ününe duyulan merakın ve sinema kulübü gibi şeylerin tam göbeğinde yatan 'nihayet yakaladım filmi!' heyecanının mahzenin rutubeti içinden dalgalar halinde yayılıp biz seyredenlere de ulaştığını özellikle söylemeliyim. Rutubeti de bir an bile hissetmedik. Biraz üşümüş olabiliriz.

Sonra film yapmaya giriştiğini duydum. Türk sinemasında film yapmak deyince son yıllarda fon, festival, yarışma gibi şeyler akla üşüşüyor hemen. Biraz sıkıcı ve film seyretme heyecanını köstekleyen şeyler bunlar. Herhalde gerekli hatta kaçınılmazlar ama, film seyretme deneyiminizin öncesinde dalga dalga yayılıyor ve daha filmi seyretmeden size bir bıkkınlık veriyorlar. Burak, bunların hiçbirini etrafa fazlaca hissettirip bizi yormadan adını "Tuzdan Kaide" koymaya karar verdiği filmini yaptı. 'Birisi film yapıyor,' heyecanını nicedir pür ve sek olarak duymamıştım.

Filmi gördüm tabii. Filmi anlatmayacağım. Kötü olur. Yakında göreceksiniz sanıyorum. Zaten, bana her şeyi benzer bir iştahla tüketiyormuş gibi gelen festival seyircisinin bakışlarının önünden de geçti gitti film. Ama asıl seyretme deneyiminiz kuşkusuz bir sinemada ilk gösterilişinde olacaktır.

Şunu söylemek lazım, daha ilk sahnesinde anne rahmi gibi kürkümsü bir şeyle kaplı odada uyanan bir kız yürüyerek bir kapıya doğru gidiyor, son karesinde ise bu organik, kürklü, rahme benzeyen şey mükemmel bir soyutlamaya, bir fikre dönüşüyor. Bu iki sahnenin arasını dolduranlar hakkında seyircilik deneyiminiz ne olursa olsun, diyebilirim ki, bir duyum ve bir fikir olarak sinema seyretmenin tadını, o biraz yeni ve yabancı fakat tam da öyle olduğu için benzersiz tadı ilk kez yeniden bu filmde aldım. **APM**

(*) ***Yeri gelmişken; geçtiğimiz İstanbul Film festivalinin benim için en zevkli yanı da sadece uzun, hatta bir gün sürecek filmlerden oluşan bir festival yapmak arzusunda olan Almanyalı genç bir sinema eleştirmeni ile geçirdiğim zamandı. En sevdiğim filmlerden biri ise sadece 1 dakika süren "Keçi" adlı bir film.***

Deneysel sanatın ustası Michael Snow.

"Tekerleme" (Zungenbrecher) filminde Mağlova Su Kemeri.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

13 Mayıs 1976
Son iki ayda Merkez Film Kontrol Komisyonu tarafından üç kez geri çevrilen "Kara Çarşaflı Gelin", bu nedenle Berlin Film Şenliği'ne katılma olanağını yitirmiş bulunmaktadır. Daha önce sansürden çıkacağını düşünerek Berlin'e filmini yollamak için girişimde bulunan yapımcı-yönetmen Süreyya Duru, son çare olarak Danıştay'a başvurmaya karar vermiştir. Ancak Danıştay'dan olumlu bir karar çıksa bile, festivale başvurma süresi geçmiş olacağından "Kara Çarşaflı Gelin"in Berlin'e gönderilmesinin hiçbir anlamı olmayarak, girişim boşa gidecektir.

MOR YAPIMCILAR

Filmmor Kadın Filmleri Festivali kapsamındaki "*Mor Cüzdan*" paneliyle başlayıp ivmelenen bir oluşum "*Mor Yapımcılar*". Kerem Akça'nın tweet'i üzerine yaptıkları ortak açıklamayla ses getiren kadın yapımcılar, *Arka Pencere Mecmua*'nın geçen ayki posterine olan itirazlarını da dile getiriyorlar...

Emine ***YILDIRIM***
empousa@gmail.com

Nereden başlayacağımı bilmiyorum. Tuhaf bir şekilde bu oluşumun başlangıç noktası, aslında görsel-işitsel sürecin üretim ve ekonomik boyutlarına dayanıyor. Aslında birkaç senedir, Türkiye'deki bağımsız film üretiminin bir parçası olan biz yapımcılar (ki nedense bu yapımcı kelimesi halen kimi taraflarda alerji yaratıyor), filmlerimizin üretim ve finansal süreçlerinde nakit akışı olsun, bağlantı kurma olsun, ekip kurma olsun, iş paslama olsun her türlü konuda birbirimize yardımcı oluyorduk. Günümüz sinema endüstrisine baktığınızda, bağımsız film üreten yapımcıların içerisinde elle tutulur sayıda kadın yapımcının olduğunu ileri sürebiliriz. Özellikle kendi kuşağımızda. Tabii birbirimize yardımcı olmakla beraber dertlerimizi de paylaşıyorduk, dertlerimiz çok da farklı değildi: Finansman bulmak, sistemin içerisinde var olmaya çalışmak ve de coğrafyamızın genel patriyarkal üretim işleyişine karşı kürek çekerek iş üretmeye çalışmak.

Mart 2018'de sevgili Alin Taşçıyan ve Melek Özman, sektörde üretim yapan kimi kadın yapımcıları Filmmor Kadın Filmleri Festivali'nin "Mor Cüzdan" adlı paneline konuşmacı olarak davet etti. Sekiz kadın panele katıldık, hepimiz birbirimizi önceden tanıyorduk ancak yine de bir araya gelmek hepimize iyi geldi. Derken bir Whatsapp grubu kuruldu, çemberi genişlettik ve sektörde çalışan ve tanıdığımız diğer kadın yapımcıları da gruba dahil ettik. Sonradan

URSULA LE GUIN

enformal de olsa bir akşam tekrar bir araya geldik. Grubun amacını sorsanız size "Vay efendim 'mission statement'ımız şudur" diyemem, ancak tek söyleyebildiğim, zaten yaşanan bu zorlu dönemde elimizden geldiğince dayanışmak, sektördeki gelişmelerden haberdar olmak ve de en azından görsel-işitsel üretim süreçlerinde 'gender balance' mefhumu konusunda kafa yormak ve bu yolda doğru adımlar atmak. Tabii ki bu mefhumun içinde hepimizin ortak paydası olan arzu, yıllar boyunca deneyimlediğimiz cinsiyetçi ve ayrımcı uygulamalara karşı yan yana durmaya çalışmaktır.

Bu noktada belirtmem gerekir ki, bu oluşum homojen bir oluşum değildir. Büyükannemiz gibi sevdiğimiz rahmetli Ursula Le Guin'in kimi hikayelerinde de görebileceğiniz, dairesel, horizontal ve farklı görüşleri içinde barındıran bir oluşumdur. Yani 'Tek Yumruk' fantazmalarının şimdiden bir köşeye atılması gerekir. Bu oluşumun bir önderi yoktur. Oluşumun içindeki farklı görüşlere ve farklı duruşlara saygı gösterip işi agresyona bağlamamak bu oluşumun organik bir uzantısıdır. Dolayısıyla size bir çerçeve çizmeye çalışmaktansa yapabileceğim en anlamlı şey geçişken, kapıları açık bir ortak zeminin varlığını haberdar etmek. Ancak elbette hepimizin ortak derdi olan cinsiyetçilik, ayrımcılık ve hak ihlalleri konusunda gerekli adımlar atmaya çalışmak bu ortak zeminin bir ögesidir. Kerem Akça'nın tweet'i doğrultusunda hazırladığımız ortak açıklama, ki bu açıklamanın altında sadece Mor Yapımcılar oluşumunun üyeleri değil sektörde çalışan kadın emekçilerin de imzaları bulunmaktadır, bu oluşumun attığı ilk adımlardan biridir.

Şunu da belirtmek gerekir ki sektörde yapımcı olarak çalışan kadınların üyesi olduğu bu oluşum, erkek düşmanı değildir. "Karılar geldi, hepimizi linç edecekler" gibi fantazmalardan bir zahmet vazgeçilsin. Demokratik hak taleplerimiz doğrultusunda her türlü cinsiyetçilik, ayrımcılık uygulamalarına ve hak ihlallerine karşı sessiz kalmama ve tartışma zemini oluşturma çabasıdır. Dolayısıyla, pek sevgili Arka Pencere, Nisan sayınızda çıkan "Hangi Korku-Gerilim Yönetmenisin?" posterinizi de bir tartışmaya açabilir miyiz, ne dersiniz? Mesela "Kadınları bol bol katletmek ister misin?" seçeneğinin geçtiği bir posteri hazırlamak sizin için nasıl bir eğlence unsuruydu merak ediyorum... **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz E-Dergi Kitaplığı Sitesi https://www.

10 Mayıs 1960

Meşhur aktör John Derek dün akşam şehrimize geldi. Kendisi, kısa süre içinde yerli film stüdyolarını ziyaret ederek, Türk sinema sanatçıları ile tanışacaktır. Evvelki yıl Amerika'ya giderek başarı kazanan ve bu arada Hollywood'da iki filmin önemli rollerinde oynamış olan Muzaffer Tema ile arkadaş olduklarını belirten John Derek, "Muzaffer Tema iyi bir sinema oyuncusu. Hollywood'da kalsa büyük başarılar kazanabilecektir. Ama o da, birçok Amerikalı olmayan sanatçılar gibi, kendi memleketinde çalışmayı tercih etmiş olacak" demiştir.

40 YILLIK HATIR

"*40. Yılında 40 Öyküyle Farklı Bir Açıdan Star Wars*" kitabı, 1977'den bu yana 'popüler kültür'ün ayrılmaz bir parçası olan "*Star Wars*" evreninin 'gölgede kalmış' ipuçlarının izini sürerken, hayranlar için yepyeni bir pencere açıyor.

Murat **ÖZER**
cinemozer@gmail.com

George Lucas'ın binbir cefayla yarattığı, ama sonrasında kazandığı başarıyla onu efsaneler katına yükselten "Star Wars" evreni, 1977'den bu yana, yani 40 yılı aşkın bir süredir 'popüler kültür'ü (ve tabii daha fazlasını) domine etmiş bir fenomen. Bu evrene dair bilmediğimiz neredeyse bir şey yok diyebiliriz. Handiyse oturduğumuz muhitten daha çok hakimiz "Star Wars" mahallesine!

Ama öğrenmenin sonu yok tabii... "Star Wars" evreninin uçsuz bucaksızlığı hesaba katıldığında, sadece yeni filmler değil, başka mecralar da bu öğrenme sürecine katkı sunuyor. Kitaplar da bu sürecin önemli ayaklarından biri kuşkusuz.

Daha önce de "Star Wars" kitaplarıyla karşılaştık, ama bu kez elimizde tuttuğumuz kitap biraz farklı. 40 yıldır takip ettiğimiz bu fenomenin bize tanıttığı yığınla karakterin 'başka' hikayeleriyle buluşturuyor okurları (daha doğrusu hayranları).

"40. Yılında 40 Öyküyle Farklı Bir Açıdan Star Wars" ismi, kitabın içeriğini kapaktan anlamamızı sağlıyor zaten. Ancak sayfaları çevirmeye başladığımızda, kapaktan daha fazlasıyla karşılaşıyoruz. Kerem Sanatel'in su gibi akan Türkçesi, aynı zamanda film eleştirmeni de olan çevirmenin "Star Wars" evrenine olan hakimiyetiyle örtüşünce keyifli bir okuma süreciyle baş başa kalıyoruz.

40 öyküyle "Star Wars" evreninin 'gölgede kalmış' ipuçlarının izini sürdüğümüz kitap, son derece gerekli dipnotlarla da resmin tamamlanmasını sağlıyor. Herhangi bir hikayede geçen bir kavramın dipnotla açıklanması, yanıltıcı hafızamızı da tazeleme işlevi üstleniyor. 550 sayfalık kitabın bir solukta okunabilmesi, büyük oranda hiçbir zaman dindirilemeyen "Star Wars" iştahıyla açıklansa da, yazarlar ve metinler de bu 'hız'a büyük katkıda bulunuyorlar.

Yazarlar demişken, kitaba katkıda bulunan isimler öyle böyle değil! Burada teker teker anlatmayalım; kitabın sonunda her biri hakkında kısa metinler var, okumadan geçmeyin. Bir bilgi daha var ki, belki de yazarların kimliklerinden daha önemli. Bütün kalemler, bu kitaba verdikleri öykülerin teliflerinden feragat etmişler. Gelirler, ihtiyaç sahibi çocuklara hizmet eden kurumlara, eğitmenlere, eğitim malzemelerine ve yeni kitaplara destek sağlayan, kâr amacı gütmeyen First Book organizasyonuna bağışlanacakmış.

Sözün özü, "Star Wars"la haşır neşirseniz bu kitaba da kayıtsız kalmayacaksınız demektir. 40 öyküyle 'yeni bir umut' daha yeşertecek, yeni bir serüvene yelken açacaksınız belki de... **APM**

> ***Yazarlar, buradaki öykülerin teliflerinden feragat etmişler.***

"BANA BİR GEMİ BORÇLUSUN" ADLI ÖYKÜDEN

Mos Eisley'deki daracık odalarında, Brea ile Senni Tonnika ikiz yataklarının kenarına ilişmiş yüz yüze oturuyorlardı. Hep aradığımız fırsat. Özgürlük. Huzur. Yaşam. Onlar gibilerin akıbetini herkes bilirdi; ya havaya uçardın, ya hapsi boylardın ya da namlunun ucunda olurdun.

Zoraida Córdova

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

FARKLI BİR AÇIDAN

40. YILINDA 40 ÖYKÜYLE

STAR WARS™

starwars.com
Disney · LUCASFILM
© & TRADEMARK LUCASFILM LTD.

randomhousebooks.com
Facebook.com/StarWarsBooks
Twitter: @DelReyStarWars

Cover art and design: Will Staehle

A DEL REY INTERNATIONAL EDITION

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

www.dexkitap.com
/DEXpub
DEX

Hakan ***BIÇAKCI***
bicakcihakan@gmail.com

Film İçinde Film Ekibi

Kendimizi çoğu kez filmlere öyle bir kaptırırız ki izlediğimizin '***sadece film***' olduğunu unutur, bazen terleriz, nabzımız ve kalp atışlarımız hızlanır, bazen güler, bazen ağlarız. Kimi filmlerse Brecht'vari bir '***Verfremdungseffekt***'le (yabancılaştırma efektiyle) bizi setin ortasına atar. Bütün film ekibi karşımızda, filmin içindedir artık!..

"Avrupa Ekspresi" (***Trans-Europ-Express, Alain Robbe-Grillet, 1966***)
"Ayna" (*Ayneh, Jafar Panahi, 1997*)
"Mayıs Sıkıntısı" (***Nuri Bilge Ceylan, 1999***)

Sinemada geleneksel anlatı, Aristoteles tarafından binlerce yıl önce tanımlanmış katharsis kavramına hizmet eden 3 unsura dayanır: Atmosfer / Özdeşleşme / Gerilim. Bu klasik yapının dışına çıkan örneklerdeyse, özdeşliğin bilinçli olarak kırıldığını görürüz. Böylece karakterlerin yerine geçmekten kaynaklanan heyecan, yerini bir sanat yapıtı karşısında duyulan heyecana bırakır.

Özdeşliği reddeden veya denetim altına alan bu sinema diliyle birlikte anlatı soyutlaşır. İzleyici karakterlerin hikayesine değil, onların içinde bulundukları yapısal duruma odaklanır. İçeriden bakış, dışarıdan bakışa dönüşür. Film, izleyicisiyle yatay değil dikey bir ilişki kurar. Bu ilişkinin kurulmasının birçok yöntemi vardır. Film ekibini kadraja dahil etmek de bunlardan biridir.

"Avrupa Ekspresi"

AVRUPA EKSPRESİ

Film, film ekibinin trene binmesiyle başlar. Kompartımanlarına geçerler, tema üzerine biraz tartışıp izlemeye başladığımız filmin adının "Trans-Europ-Express" olmasına karar verirler ve hemen ardından filmin adı ekrana gelir, jenerik akar.

Bir yandan uyuşturucu dolu çantaların el değiştirdiği, silahların saklandığı, parolalar eşliğinde gizli buluşmaların gerçekleştiği tipik bir suç hikayesini, bir yandan da bu hikayenin yazım aşamasını takip ederiz. Aralarında yönetmen Alain Robbe-Grillet'nin de olduğu ekip, film üzerine tartışırken bir yandan da konuşmalarını kaydederek not alır. Ve bu kayıt ileri geri sarıldıkça film de ileri geri sıçrar.

Hikayenin ne olduğu değil nasıl anlatılacağı merkezde olduğundan, "Avrupa Ekspresi"nin konusunu özetlemek neredeyse imkansızdır. İzlediğimizin bir film olduğunu hatırlatan Brechtyen yadırgatma efektleri her an karşımızdadır. Örneğin kahramanın yeni tanıştığı genç kadınla kafede oturduğu sahnede, kadın onlara servis yapan garsonun kim olduğunu sorduğunda kahramanımızın cevabı şu olur: "O kafe çalışanı gibi giyinmiş bir aktör."

Film içinde filmin altını çizen bu oyuncu tavır finale kadar devam eder. Ve finalde, tren istasyonundaki dergi bayisinde, izlediklerimizin özetini bir gazetede haber olarak görürüz. Yönetmen asistanı şöyle bir bakıp bunun güzel bir film konusu olabileceğini öne sürer. Yönetmen onunla aynı fikirde değildir. "Gerçek hayattan alınan olaylar sıkıcı olur," der ve yoluna devam eder.

AYNA

Mina ilkokul birinci sınıf öğrencisidir. Okul çıkışında, alçıdaki kırık koluyla annesinin onu almasını beklemektedir. Ancak gelen giden yoktur. Çaresiz bekleyişinin sonunda eve tek başına dönmek zorunda kalır ve annesiyle izledikleri güzergahı hatırlamaya çalışarak yola çıkar.

Bir kolu alçıda ve kaybolmak üzere olan ilkokul çağındaki kız için kaygılanırız. Onunla süratle özdeşlik kurup geriliriz. Ancak bu özdeşlik filmin kırkıncı dakikasında sert bir biçimde kırılır.

Mina otobüs yolculuğunun ortasında gözlerini kameraya diker. Bunun üzerine dışarıdan gelen ve filmle kurduğumuz tüm ilişkiyi değiştiren o sesi duyarız: "Kameraya bakma Mina." Görüntünün açısı değişir ve küçük kızın karşısında, yönetmen Panahi'nin de aralarında olduğu film ekibini görürüz. Mina "Artık oynamak istemiyorum," diyerek kolundaki sahte olduğunu anladığımız alçıyı çıkarıp atarak otobüsten iner. O ana kadar toplumsal gerçekçi tonda ilerleyen film, postmodern bir yapıya evrilir.

Evine gitmek isteyen inatçı kızı bir türlü filme dönmeye ikna edemezler. Ekip çaresizdir. Yönetmenin bir fikri vardır. Mikrofonu Mina'nın üzerinde bırakıp onu uzaktan takip edeceklerdir. Filmin ikinci yarısı yine evine varmaya çalışan küçük bir kızı izleriz ama bunun bir film olduğunun tamamen bilincinde

"Ayna"nın setinde...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Mayıs Sıkıntısı"

> İçeriden bakış, dışarıdan bakışa dönüşür. Film, izleyicisiyle *yatay değil dikey* bir ilişki kurar.

olarak. Sesinin, üzerinde bırakılan mikrofondan geldiğini, görüntünün onu takip eden avcı kameralar aracılığıyla aktarıldığını bilerek. Küçük kız için kaygılanmayız artık. Endişe yerini ironiye, özdeşlik yerini yadırgatıcı bir mesafeye bırakmıştır.

Klostrofobik bir yol filmi diyebileceğimiz "Ayna"nın sonlarına doğru Mina bir dükkana girer. Kamera dışarıda kalır. Konuşmalardan dükkan sahibinin onu film ekibine öneren kişi olduğunu öğreniriz. Mina oynamak istemediğini söyleyince adam bu durumda parasını alamayacağını söyler. Mina bunu da umursamaz. Dükkan sahibinin mikrofonun hâlâ üzerinde olduğunu söylemesiyle Mina filmden kalan son parçayı da içerde bırakıp çıkar. Böylece dükkandaki gündelik konuşmaları dinleyerek, evine giden yolda ilerleyen kızı izleriz. Sonunda Mina evine varır. Kapı üzerimize kapanır. Ardından da mikrofon kapanır. Film biter.

MAYIS SIKINTISI

Film içinde, film ekibi yerine onları temsil edenler yer alırlar bu defa. Muzaffer, çocukluğunun geçtiği kasabada akrabalarını oyuncu olarak kullanarak bir film çekmek istemektedir. Anne babası ise bu konuda gönülsüzdür. "Mayıs Sıkıntısı", film içinde filmin deneme çekimleriyle başlar. Önce oyuncuların filmde oynamaları için ikna edilme sürecine tanık oluruz.

"Ayna"da olduğu gibi mikrofon yine ortalıktadır. Muzaffer ilk gece mikrofonu gizlice anne babasının uyuduğu odaya uzatıp kayıt yapar. Bu gizli kayıt esnasında duyduğumuz diyalog yine filmle ilgilidir.

Anne: Nasıl film çekecekmiş o?

Baba: Kim?

Anne: Muzaffer.

Baba: Bilmiyoruz ki.

Mikrofon dışında, birçok sahnede kamera vardır. Bazı sahnelerde senaryo da görünür. Bu kez "Avrupa Ekspresi"ndeki gibi bant kaydı formatında değil, kağıt çıktısı olarak kadrajdadır filmin notları.

Ne yapıp edip kasabadan yırtmak, bir şekilde kendini İstanbul'a atmak isteyen akrabası Saffet'le Muzaffer'in diyalogları da kameranın varlığının altını çizer.

Saffet: Kameranın kırmızı ışığı yanıyor Muzaffer Abi.

Muzaffer: O yanar, boş ver.

Bu konuşmanın devamında Muzaffer, Saffet'e onu İstanbul'a götürebileceklerini, orada ona bir iş ayarlayabileceğini söyler. Saffet'in derdi kasabadan kurtulmaktır. Babanın derdi yıllardır gözü gibi baktığı araziyi devlete kaptırmamaktır. Küçük akrabaları Ali'nin derdi, babasına kasabanın kırtasiyesinde gördüğü müzikli saatlerden aldırabilmektir. Muzaffer'in derdi filmini çekebilmektir. Kameranın sürekli kadrajda olmasına ve senaryosundaki onca yadırgatma efektine rağmen, "Mayıs Sıkıntısı"nın aşırı gerçekçi bir hissi vardır. Dolayısıyla içerden ve dışarıdan bakış sürekli yer değiştirir.

Filmin bir yerinde okuldan dönen Ali, aylak aylak gezinen Saffet'le karşılaşır. Selamlaşırlar. Ve bu selamlaşmanın ardından kamera artık Saffet'i takip etmeye başlar. Bu sahne sanki küçük çocuğun da tıpkı Saffet Abisi gibi bu kasabada kalıp burada büyüyeceğini ve büyük ihtimalle burada öleceğini fısıldar bize.

Çekimler düşe kalka ilerler. Babanın konuşurken kameraya baktığı veya ezberini unuttuğu kısımlarda kesintiye uğrayarak. Sonuçta Muzaffer çıkan işten memnun gibidir. Son gece artık işine yaramayacak olan Saffet'e onu İstanbul'a götürmeyeceğini söyler. Film boyunca set ekibine dahil olup canla başla çalışan Saffet için ağır bir darbe olmuştur bu. Biraz da bu nedenle çekimler bittikten sonra ekipmanı taşımayı reddeder.

Finalde ekip ağaçların altındaki film setini terk edip eve döner. Orada kalan baba ortalığı toparlar. Çekim boyunca yanan ateşe su döker. Bembeyaz dumanlar yükselir. Saffet'in sönen hayalleriyle film biter. **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

26 Mayıs 1967
İki yıl önce sansür tarafından yasaklanan ve ancak iki ay önce Danıştay tarafından yurt içi ve yurt dışında gösterilmesine oybirliğiyle karar verilen, Gen-AR Prodüksiyon'a ait ve Duygu Sağıroğlu'nun çevirdiği "Bitmeyen Yol" adlı Türk filmi, 17'inci Uluslararası Berlin Festivali seleksiyon komitesi tarafından kabul edilmiştir.

İSTANBUL IN İSTANBUL

Festival, 12 gün boyunca iyisiyle kötüsüyle filmlere ve *Peter Greenaway*'den *Şirin Neşat*'a kadar birçok sinemacıya ev sahipliği yaptı. Derken erkek bir sinema yazarı, kadın sinemacılarla ilgili kurduğu cümleleriyle festivali bitirdi!

Esin ***KÜÇÜKTEPEPINAR***
esin.sinema@gmail.com

37. İstanbul Film Festivali, direktör Kerem Ayan'ın 12 günlük, yaklaşık 200 filmlik, sayısız sinemacı konuk ve etkinlik vaadiyle açıldı, "Lean On Pete" vesilesiyle sahne alan 'Viking kralı' Travis Fimmel'ın "Ne şahane bir ülkede yaşıyorsunuz" sözleriyle başladı. İlk gün betonlarla döşeli Taksim meydanında ayağım sürçtü, tökezledim, Cumhuriyet'in kültür simgelerinden AKM yıkılırken tam karşısında Taksim Camisi yükseliyordu. 21 yıl önce festivalin onur ödülünü alan 76 yaşındaki İngiliz üstat Peter Greenaway, bu kez karısının yaptığı "Greenaway Alfabesi" belgeseliyle gelmişti, ayak üstü konuşurken şefkatle "Buraları pek değişmiş, iyi misiniz?" diye sordu. Başımı göğsüne yaslamak istedim ama festival coşkusunun her ruha iyi gelebileceği üzerine fani bir sohbet her zaman daha profesyonel bir davranış olarak kabul görürdü. Sonradan anlaşıldı ki, -elbette nerede olduğunu hatırlamasa da (üç yıl önce Berlin'de)- "Sahi, neler oluyor Türkiye'de? Halbuki 10 yıl önce ne umutlarınız vardı, nereden nereye, endişe verici gelişmeler yaşıyorsunuz!" kıvamındaki muhabbetimizi hatırlıyordu. Kendisinin de Brexit, Avrupa'nın açmazları gibi dertleri vardı ama vakit dardı.

Festivalin danışmanlarından birisi olarak konukların sunumlarını da yaptığımdan izlemediğim filmler yerine, sohbetlere daldım. Festivalin 'hit' filmlerinden "My Generation" belgeselinin İngiliz yönetmeni David Batty ile konuştuk, ülkesi ve dünyanın geri kalanında yükselen sağ hareketten hayli tedirgindi ama "Gençlerden umutluyum" dedi. 60'lı yılların İngiltere'sindeki pop kültür devrimini anlatan filmin baş tanığı Michael Caine ayağını burktuğu için gelememiş, selamını söyledi. Kendisi o dönem 'zincirlerini kırmayı' başaran işçi sınıfı bir ailenin çocuğu olarak İşçi Partisi'nin girişimleriyle eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçların garantiye alınmasıyla değişimin sağlandığı konusunda hemfikirdi; günümüzün vahşi kapitalizmine rağmen gençlere engel tanımıyordu bir yandan da.

İsveçli yönetmen Isabella Eklöf ise şüpheciydi. Mafyöz sevgilisiyle Bodrum'a tatile gelen genç bir kızın bu her türlü tüketici alemde hayatta kalma manevralarını anlatan "Tatil"in (Holiday) ikircikli finali de ortadaydı zaten. Yine de bazı şeyleri aklı almıyordu çünkü genç rehberinin Boğaziçi'ndeki sınıf arkadaşları üniversite bahçesinde 'Barış' sloganı attıkları için tutuklanmışlardı.

Festivalin güzel günlerinden birinde, Müslümanların kutsal Miraç Kandili'nde ABD, İngiltere ve Fransa birleşerek Suriye'yi bombaladı. Cannes'dan ödüllü "Makala"nın Fransız yönetmeni Emmanuel Gras, seyircinin "Sömürgeci beyaz adam refleksi" eleştirisine üzüldü ama tartışmadan kaçmadı. Zamanında Belçika zulmü altında inleyen Kongo'da şimdi hayatını kömür yapıp satmakla kazanmaya çalışan genç bir adam üzerinden kölelik sisteminin günümüzdeki tezahürünü gösteriyordu ama işte, hâlâ afiyetle sömüren bir düzenin vatandaşı olunca, hal böyleydi.

Arada Cahide'deki meşhur 'Arabesk gecesi'ne gittik, çevirdiğim talih çarkında barışı ıskaladım, kısmetime düşenle huzur zaten herkese zordu, gülüştük. Film eleştirmeni olarak bu hayatta neredeyiz kıvamındaki mana arayışı ise Hasan Cömert moderatörlüğündeki bir panelde Fatih Özgüven, Yeşim Tabak, Kutlukhan Kutlu ve Senem Aytaç'ın katılımıyla gerçekleşti, hepimize iyi geldi. Festivalin son sohbetini Şirin Neşat'la yaptık. Sinemada İnsan Hakları Yarışması jüri üyemiz olan, New York'ta yaşayan İranlı sanatçı, fotoğraf ve video işlerinin yanı sıra Venedik'ten 'en iyi yönetmen' ödüllü "Erkeksiz Kadınlar" ve yeni filmi "Ümmü Gülsüm'ü Ararken"den söz açtı, "Kadınla ilgileniyorum, en çok da Ortadoğulu kadınların mücadelesiyle" dedi. İran'daki ABD destekli 1953 darbesi ve son noktayı koyan 1979 Devrimi'nden söz açmak elzemdi. Dönemin özgürlükçü ruhu ve şimdilerde kadını iyice baskılayan düzenin çelişkisini kıyaslamak, köşeye sıkıştıran bir hissiyat ama Neşat bunu ihbar eden bir sanatçı olarak dönüşüm ihtimalini de hatırlattı: "Sanat ve eleştiri dediğin kafa ile ruhu açma çabasıdır." Derken erkek bir sinema yazarı, ödüller üzerinden kadın sinemacılarla ilgili kurduğu cümleleriyle sarsıverdi, festival bitmişti. **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KÜLKEDİSİ
PAMUK PRENSES
UYUYAN GÜZEL
BİLDİĞİNİZ TÜM MASALLARI UNUTUN
BU MASAL BAŞKA MASAL
SHREK
YAPIMCILARINDAN
Yakışıklı Prens
3D
Charming
SMITH GLOBAL MEDIA sunar
VANGUARD ANIMATION filmden bir 3QU MEDIA yapımı WV ENTERPRISES ve SC FILMS INTERNATIONAL katkılarıyla
"CHARMING"
DEMI LOVATO WILMER VALDERRAMA SIA NIA VARDALOS ASHLEY TISDALE AVRIL LAVIGNE
G.E.M. STEVE AOKI AYESHA CURRY with CHRIS HARRISON ve JOHN CLEESE
müzik TOM HOWE beste HARRY GREGSON-WILLIAMS müzikal şarkı direktörü CHRISTOPHER BRAIDE
düzenleme ROB NEAL yapım tasarımı MICHEL BRETON ortak yapımcılar ROBYN KLEIN DANIELLE STERLING
VICTORIA ITOW-TSERING PATRICK WORLOCK yardımcı yapımcı SIMON CROWE JESSICA ACEVEDO
baş yapımcılar JON CHRISTIANSON JEREMY ROSS HENRY SKELSEY WILMER VALDERRAMA EAMONN BUTLER
WARREN FRANKLIN HILLARY ARLENE JONES HARRY SMITH C.THOMAS PASCHALL GENEVA WASSERMAN RAY WU
kreatif danışman CORY EDWARDS hikaye danışmanı KEVIN BISCH
yapımcı JOHN H. WILLIAMS yazan ve yöneten ROSS VENOKUR
18 MAYIS'TA SİNEMALARDA
© MMXVII CHARMING ANIMATION LIMITED. TÜM HAKLARI SAKLIDIR.
radyo viva

ÜLKÜ TAMER'İN
EN BÜYÜK ÖDÜLÜNÜN FİLM GİBİ ÖYKÜSÜ

Halit Refiğ'in "*Şeytanın Sarayı*" çekilebilseydi Ülkü Tamer'i bugün muhtemelen sinemacı olarak anacaktık. Belki sinemacı olamadı ama sinemayla iç içe bir hayat yaşadı. Hatta "*Hayatımın en büyük ödülü*" dediği serüvende bile sinema ve sinemacılar başroldeydi. Sinemanın insanların hayatını nasıl değiştirdiğini o macerada bizzat yaşadı.

Olkan **ÖZYURT**
olkanozyurt@gmail.com

Atıf Yılmaz'ın yönettiği, senaryosunu Kemal Tahir'in yazdığı "Battı Balık" filmi iş yapıp batmasaydı, şair, yayıncı, çevirmen Ülkü Tamer'i, bir sinemacı olarak da anabilirdik bugün. Yapımcılığını Ertem Eğilmez'in yaptığı "Battı Balık" yatınca, Ülkü Tamer'in de aktif sinema macerası başlamadan biter işte. Nasıl mı? Tamer'in anılarını yazdığı "Yaşamak Hatırlamaktır" kitabından kısaltarak aktaralım.

1960'ların başı. O dönemde yönetmen Halit Refiğ, Ülkü Tamer'e yeni çekeceği "Şeytanın Sarayı" filminde asistanı olmasını teklif eder, Tamer de "Tamam" der. Filmin yapımcısı ise Ertem Eğilmez'dir. Fakat Eğilmez'in yapımcısı olduğu ve ekonomik olarak bel bağladığı "Battı Balık" iş yapmayınca Eğilmez iflasın eşiğine gelir ve Refiğ'in "Şeytanın Sarayı" filmi çekilemez. Tamer'in de aktif sinema hayatı başlamadan biter. Sonraki yıllarda Zülfü Livaneli'nin "Sis"inde bir savcıyı oynar ve "Ben Öldükçe Yaşarım" ile "Nikahsızlar" filmlerinde figüran olarak görünür...

Fakat sinemayla iç içe bir hayat sürer Ülkü Tamer. Gaziantep'te Nakıp Ali'nin sinemasında izlediği filmlerle sevdiği sinema hayatında hep olur. Gün gelir eleştiri yazar mahlas kullanarak, gün gelir sinema üzerine yazılar, kitaplar. En yakın arkadaşlarından biridir Onat Kutlar.

Fakat en önemlisi, sinema ona "Hayatım boyunca aldığım en büyük ödül bu" diyeceği bir serüvenin kapısını aralar. Sinemanın insanların hayatını nasıl etkilediğini, değiştirdiğini bizzat yaşayarak öğrenir...

Tamer, 1960'ların ikinci yarısında askerliğini Yedek Subay Öğretmen olarak yapmak üzere

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

27 Mayıs 1982

Yılmaz Güney'in "Yol" filmi, dün 35. Cannes Film Şenliği'nin büyük ödülü olan Altın Palmiye'yi kazandı. Jüri büyük ödülü "Yol" ile, Yunan asıllı Fransız yönetmen Costa Gavras'ın "Kayıp" adlı Amerikan yapımı filmi arasında paylaştırdı. Yönetmenliğini Güney'in talimatına uyarak Şerif Gören'in yaptığı film ayrıca uluslararası eleştirmenlerce verilen Fipresci ödülünü de kazandı.

Okmeydanı'ndaki İstiklal İlkokulu'na atanır. Sonra da gidip okul müdürüne 'teslim olur.' Müdür Hikmet Bey, ona dördüncü sınıflara öğretmenlik yapacağını söyler.

Sınıfta 44 öğrenci vardır. Öğrencilerin çoğu yoksuldur. Kiminin defteri yoktur, kiminin kurşun kalemi yontula yontula iki santim kalmıştır. Sınıfta geceleri kahvede çıraklık yapan, sinemalarda gazoz satan öğrencileri vardır. Hatta Muharrem adlı bir öğrencisi sabah erken kalkıp okul öncesinde bir kaynakçıda çalışmaktadır.

Ülkü Öğretmen, dördüncü sınıfta olmalarına rağmen öğrencilerinin birçoğunun doğru düzgün yazmayı bilmediği fark eder. Kendisi de müfredata çok hakim değildir. En azından okumayı yazmayı bilen, kendini ifade edebilen öğrenciler yetiştirebileceğini düşünür. Öğrencilere bir şeyler öğretmek için çocukların ona güvenmesi gerektiğinin farkındadır. Müfredatın dayattığı konularla bir şeyler öğretemeyeceğini anlayınca onlarla farklı bir şekilde güven ilişkisi kurmanın yollarını arar.

Bir gün sorar öğrencilerine, "Söyleyin bakalım en sevdiğiniz sinema oyuncusu kim?" diye. Cüneyt Arkın ve Yılmaz Güney cevabını alır. Çok sevinmiştir bu cevaplara, çünkü ikisi de yakın arkadaşıdır.

Aslında bu arkadaşlıklar 1950'lere dayanır. Ülkü Tamer, Arkın'ı Fahrettin Cüreklibatır, Güney'i de Yılmaz Pütün olduğu günlerden tanır. 1950'de çıkaranlar arasında Tamer'in de bulunduğu a dergisi'nde Fahrettin'in öykülerini yayımlamıştır. Yılmaz Pütün'ü ise Adana'dan tanımaktadır. Pütün İstanbul'a gelince Tamer'i bulmuş, bir süre ev arkadaşlığı bile yapmışlardır.

Ülkü Öğretmen hemen arkadaşlarını arar. Durumu anlatır. Gelirken de her öğrenciye ikişer üçer set defter, bolca kalem ve suluboya takımları almalarını ister.

İlk olarak Cüneyt Arkın gelir sınıfa. Hoş sohbet sonrası öğrencilerden biri Arkın'a "Dünya'mızın Güneş'ten uzaklığı kaç kilometredir?" diye sorar. Arkın şaşırır, beklemediği bir sorudur. Ama imdadına bir başka öğrencinin sorusu yetişir "İlk filminizi ne zaman çevirdiniz?"

İkinci hafta Yılmaz Güney gelir. Çocukların okul ihtiyaçlarını ziyadesiyle karşılayacak kadar hediyelerle birlikte. Okul değil mahalle bayram yerine döner. "Ya ya ya, şa şa şa Yılmaz Güney çok yaşa!" tezahüratlarıyla karşılanır. İlgiden dolayı okuldaki dersler tatil edilir. Öğrenciler, Yılmaz Güney ile muhteşem bir gün yaşar.

Ülkü Tamer, o yoksul çocuklarla güven ilişkisi kurmuştur artık. Artık ne isterse yapmaktadır öğrencileri. Şevkle derslerine çalışırlar. Okumayı yazmayı tam anlamıyla öğrenmenin dışında çok şey öğrenirler.

Fakat o yoksul öğrencilerin ziyaretine gelenlerin ardı arkası kesilmez. Tamer'in Okmeydanı'nda öğretmenlik yaptığını öğrenen Münir Özkul bir gün onu çat kapı ziyaret eder. Tamer de Özkul ile ders işler, çocuklar tiyatroyla tanışır. Sonrasında Cem Karaca konuk öğretmen olarak müzik dersine gelir...

Bir buçuk yıl sonra Ülkü Tamer'in terhis zamanı gelince aylardan Mart'tır. Tamer, öğrencilerine yıl sonuna kadar ders vermek ister ama mevzuat buna izin vermez. Öğrencileri öğretmenlerinden ayrılmamak için kapının önüne yatarlar. Sert görünümlü Müdür Hikmet Bey bile dayanamaz bu ayrılık sahnesine, başlar ağlamaya.

Yıllar geçer aradan, Ülkü Tamer Milliyet Yayınları'nda Milliyet Çocuk'u çıkardığı günlerde üç genç onu ziyarete gelir. Kapısını çalıp içeri giren üç genci Tamer tanımaz. Onlar da hemen kendilerini tanıtırlar. Bol bol sohbet edip eski günleri yad ederler. Öğrencilerin aklında en çok Cüneyt Arkın ve Yılmaz Güney'in okula geldiği gün kalmıştır. Ülkü Tamer o an, tanıdığı zaman bu çocukların hayallerindeki mesleğin ancak Şark Kahvesi'nde garsonluk olduğunu hatırlar. İki sinema insanı sayesinde onların hayatına girmiş ve ektiği tohumlar şimdi yeşermiştir. Çünkü karşısındaki üç öğrencisi de teknik üniversitede okumaktadır ve mühendis çıkacaklardır.

İyi öğrenciler yetiştirmenin ötesinde o çocukların hayatlarını değiştirebildiği için mutluyken, içlerinden biri "Hocam siz olmasaydınız, biz bugün çok başka yerlerde olurduk" deyiverir. Bu söz içine işler Ülkü Tamer'in ve hiç unutmaz. Yıllar sonra anılarına "Hayatım boyunca aldığım en büyük ödüldü bu" diye yazacaktır.

Ülkü Tamer, birkaç kuşağın yaşamına şiirleriyle, yazılarıyla, çevirileriyle ve çıkardığı Milliyet Çocuk dergisiyle dokunmuş kıymetli bir isimdi. Radikal ve Sabah gazetelerinde birlikte çalışma imkanı bulduğum Ülkü Bey'e pek de bilinmeyen bu film gibi macerasını yazarak teşekkür etmek istedim: "Her şey için teşekkürler Ülkü Bey, sizi unutmayacağız..." **APM**

"Hocam siz olmasaydınız, biz bugün çok başka yerlerde olurduk!"

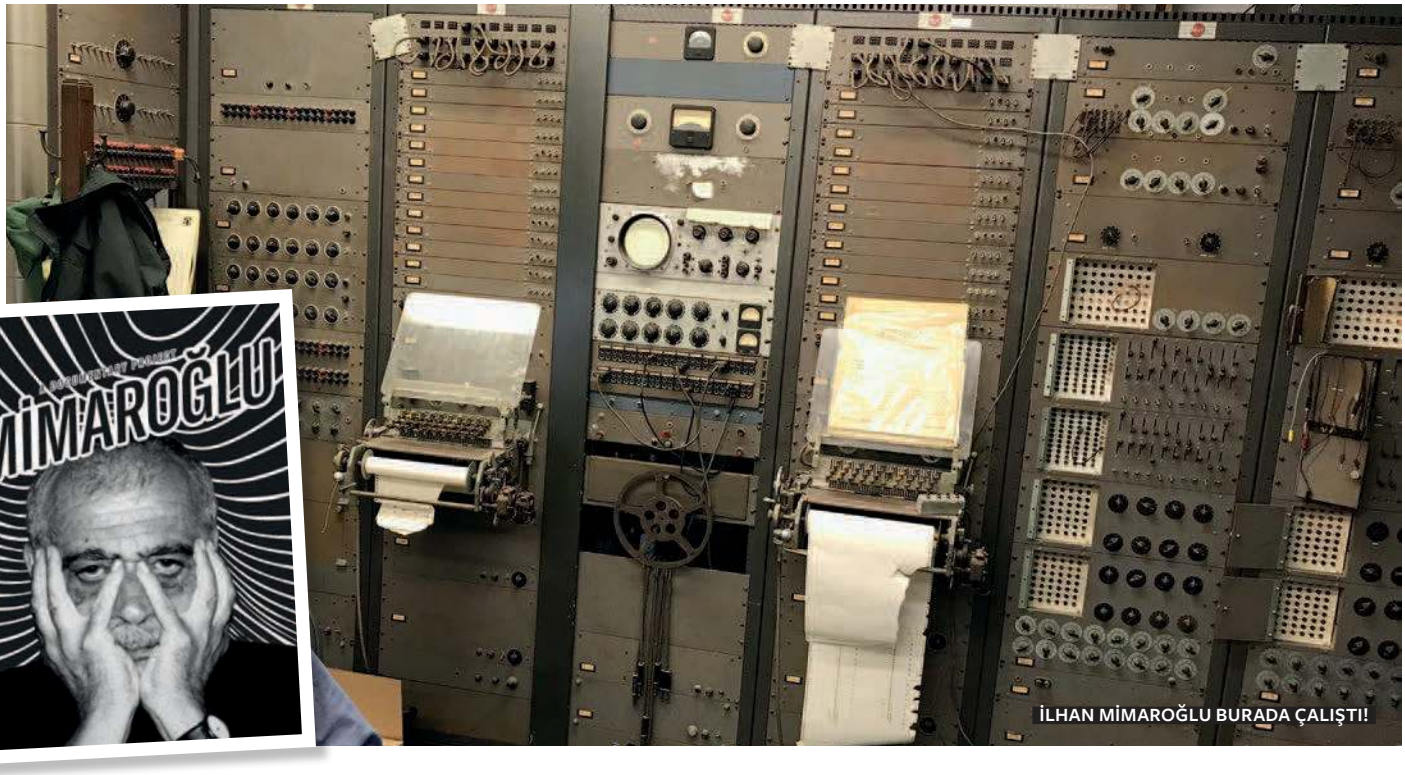
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

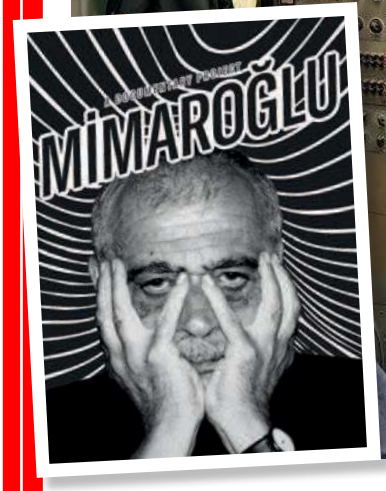
21 Mayıs 1952
Meşhur film yıldızlarından John Garfield New York'ta vefat etmiştir. Henüz 39 yaşında bulunan artist, kalb hastalığından muztarib idi.

AMERİKA SESLERİ *

Serdar Kökçeoğlu, müziğin efsanelerinden İlhan Mimaroğlu'nu bir belgeselle yeni nesillere tanıtmayı amaçlıyor. Ve bunun için de New York'a doğru bir yolculuğa çıktı. İşte o yolculuğun hikayesi...

İLHAN MİMAROĞLU BURADA ÇALIŞTI!

Serdar ***KÖKÇEOĞLU***
kokceoglu@gmail.com

İlhan Mimaroğlu, elektronik müziğin mucitlerinden ve Charles Mingus'ların efsanevi prodüktörü. Fellini'yi etkilemiş, müziği "Satyricon" filminde kullanılmış. Hayranları arasında John Lennon ve Frank Zappa gibi isimler var.

2012 yılındaki vefatının ardından keşke birileri bu benzersiz bestecinin belgeselini yapsa diyorum, yapan çıkmıyor. Hayat arkadaşı Güngör Mimaroğlu ile tanışınca iş başa düşüyor. Yanımda müzik direktörü olarak New York'ta yaşayan besteci Erdem Helvacıoğlu var. Yapımcılarım Dilek Aydın ve Esin Uslu. Senaryo ortağım, stilist Elif Dizdaroğlu. Sesler Erkal Taşkın'a emanet. Projemiz yapım desteği alınca soluğu New York'ta alıyoruz, araştırma ve teaser çekimleri için. Okuyacağınız bu yolculuğun günlüğü.

1. GÜN

On saat uçmak düşündüğümüz kadar sarsmıyor. Konuşkan bir Uber şoförü eşliğinde Airbnb evine gidiyoruz. Siyah gettolarından geçiyoruz, yüzlerce aynı tip ev. Şoför, herkes kilisede ondan sokaklar boş diyor. İlk evimiz bol kapılı ve pencereli Viktorya tarzı bir ev. Korku filmlerinden fırlamış geniş bodrumu tekinsiz. Ditmas Park'taki evden çıkıp mahalleyi geziyoruz. Brooklyn'li komşularımız genelde Karayipli. Evlerden reggae ve Jamaika'ya özgü kokular geliyor. Esin ve Erdem'in Prospect Park'a yakın evindeyiz. Mimaroğlu'nun kendi plak şirketi Finnadar'ın albümlerini buluyorum ve film için ödünç alıyorum.

2. GÜN

Haftanın ilk günü iş yok! Manhattan'a geçip turist oluyoruz. Ekip buluşması Times Square'de, o derece. Ünlü kitapçı Strand'in kitap reyonlarında deliriyoruz. CD ve plak yüküm ağır, ondan alışveriş bana yasak. Senarist Elif, sosyal medya adıyla Jackielif,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MİMAROĞLU PLAKLARI VE SERDAR!

8MM SİNEMACILIĞI ÖLMEDİ!

Jackie Kennedy'nin ünlü 1040 binasının önünde çekim yapıyor. Yolun karşısında Central Park var, dalıyoruz. Mahalledeki George's isimli mütevazı yemekçide fasulye çorbası diye annemizin kuru fasulyesi geliyor. Mekanın sahibi Yunan çıkıyor. Kucaklaşıp eve varıyoruz ve belimize kas gevşetici sürüyoruz.

3. GÜN

Erdem ve Esin'de lezzetli bir kahvaltı. Esin haftayı nefis programlamış. Manhattan Transfer grubundan Janis'in caddeye bakan eviyle başlıyoruz. İlhan Bey'in bir bestesinde vokali var. Onu iPhone ile çekiyorum, Erdem röportaj yapıyor, Erkal sesleri alıyor. Teaser'da iPhone 7, 8mm ve profesyonel Sony a7 çekimleri iç içe olacak. Kolajı seviyoruz Mimaroğlu gibi. Janis, sigara tutkunu İlhan Bey'in dumanlı odasını hiç unutmamış. Çıkışta aynen Chelsea Oteli. Ünlü geceyarısı sineması Elgin'i (artık Joyce) görüyoruz Jodorowsky anısına. Meksika lokantasına giderken "Acrimony" filminin galasına denk geliyoruz. Barda oturuyoruz ve mekana yalnız gelip barda tanışanları izliyoruz yorgunlukla. Eve dönüş. Ev biraz fazla mı sıcak?

4. GÜN

Evin neden yandığı anlaşıldı. Üst katta çalışan Türk işçi bizim evin soğukluğuyla ilgili şikayetlerimizi duymuş ve 'çocuklar üşümesin' demiş. Memleket insanı her yerde! İlhan Bey'in Atlantic Records'tan oda arkadaşı Manfred'le buluşuyoruz. Brooklyn'in kıyısında Manhattan'a karşı çekiyoruz onu. Nefis Reggie Cafe'de Arthur'la buluşma. İlhan Bey'in eşyalarını Columbia Üniversitesi için kataloglayan insan. Üniversitenin almadığı bazı film ve kayıtları bizimle paylaşacak. New York işitsel bir şehir. Brooklyn'deki sokak sesleri, metroda aşkla şarkı söyleyenler ve duyulan onlarca dil baş döndürücü.

5. GÜN

İlhan Bey'in her gün izlediği yolu izliyoruz. Evden, hayat arkadaşı Güngör Hanım'ın ofisine... "When Harry Met Sally"nin çekildiği Katzs'ın az ilerisinde esaslı bir dergici var. Neden hiç dergici olmadığını sorgularken karşımıza çıkıyor. Drom iyi bir kulüp, Serdar İlhan ve Mehmet Dede'den anılar dinliyoruz. Mimaroğlu çifti sık gelirmiş. Caz eşliğinde afiyetle burger yiyenlere bakarken içimiz geçince eve dönüyoruz. Metroda, bu şehirde kimse kendini yabancı ve öteki hissetmez diye düşünüyorum. Ev soğuk.

6. GÜN

Harlem'deki geniş caddeden aşağı Columbia Üniversitesi'ne iniyoruz. Bazı pencerelerinde sloganlar olan proje binaları ve tuhaf vitrinli dükkanlar var. Okulun müzik kitaplığında zaman geçiriyoruz. İlhan Bey'in günlük yürüyüşünü Dilek daha önce kısa filmlerinde kullandığı 8mm kamerayla çekiyor. Arif Mardin'in oğlu Joe Mardin'in ofisinde, Joe ve Julie Mardin ile çekim yapıp beleş MoMA'ya koşuyoruz. Enerjimiz kuyrukta bitiyor.

7. GÜN

Cumartesi günü Mevlüt Akkaya'nın ofisinde başlıyor. Sinemacı gözüyle anılar. Sonra İlhan Bey'in çalıştığı sayılı piyanistlerden Ayşegül Durakoğlu ile buluşuyoruz. Harika anılarını ve getirdiği dokümanları paylaşıyor. Akşam Flatbush Tavern'de iş dünyasında etkili Mehmet Uca ile buluşma var ama öncesinde boşluk olunca besteci Maryanne Amacher etkinliğine katılıyoruz. Sıkıcı. Çıkışta organizasyona destek için Tony Conrad anısına yeni bastıkları kasedi (evet müzik kasedi) alıyorum.

8. GÜN

Ev değiştiriyoruz. Yeni ev daha küçük ama sokak canlı. Park Slope, hipster'ı bol bir Brooklyn köşesi. Uzun ve hafif bir pazar yürüyüşü. Akşam Arthur, Erdem'lerde bazı özel Mimaroğlu arşiv kayıtlarını bizimle paylaşıyor. Yeni keşfettiğimiz biralar eşliğinde duygulanıyoruz.

9. GÜN

Skype günü. Kar yağıyor ama İstanbul'da baharmış! Piyanist Meral Güneyman, Güngör Hanım'ın oğlu efsanevi televizyoncu Rüstem Batum ve analog synth çılgınlığının yıldızlarından Suzanne Ciani ile skype yapıyoruz. Akşam görüntücü Suat Kutluğ ile Alman tarzı bir birahanede buluşma. Midem kötü, erken ayrılıyoruz Elif'le. Çıkışta sevimli bir torbacı, gözleriyle beni seçip yanıma geliyor türlü tekliflerle. İzin isteyip eve geçiyoruz. Herkes gibi torbacı da nazik şehirde. Yarın dönüş günü.

10. GÜN

Son gün çok özel. Artık Computer Music Center olan Columbia-Princeton Electronic Music Center'dayız. Amerika'da elektronik müzik işte bu odada gelişti. Ah kalbim! Erdem'i alıp sokaklarındaki harika plakçıda son bir çekim yapıyoruz. Belgeselimizde İlhan Bey'in kayıp belgeselinden parçalar da olacak, onun öneminden bahsediyor. Uçakta ise holivudvari bir veda: Sarhoş bir yolcu üç Amerikalı polis tarafından indiriliyor. Kesintisiz uyuyorum, rüyamda sesler... **APM**

**** "Amerika Sesleri", genç İlhan Mimaroğlu'nun Amerika'ya yaptığı ilk yolculuğun notlarından oluşan 1956 tarihli kitabının ismi.***

AYŞEGÜL DURAKOĞLU

> ***İlhan Bey'in izlediği yolu izliyoruz. Evden, hayat arkadaşı Güngör Hanım'ın ofisine...***

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

10 Mayıs 1931
Altın zincirler, geniş bilezikler, daha ziyade kısa kollu veya tamamen kolsuz elbiselerle giyilmektedir. Bu modayı, sinema artistlerinden Carole Lombard çıkarmıştır.

Anya Taylor-Joy

Eggers'ın "*The Witch*"iyle dikkatleri çeken, Shyamalan'ın "Parçalanmış"ıyla parlayan Anya Taylor-Joy, geçen ay gösterime giren "Karanlık Sır"la '*tekinsiz*' sulardaki turuna devam ediyor. Her filminde farkını belli eden bu genç yetenek, yakında "*The New Mutants*"la Marvel alemine de nüfuz edecek.

Fırat *ATAÇ*
firat_atac@hotmail.com

Son yılların 'gayriresmi yeni dalgası' bağımsız korku filmleri, seyirciyi daha önce adını sanını duymadığı yeteneklerle tanıştırmayı alışkanlık haline getirmiş durumda. İster kamera arkasında ister kamera önünde olsun, çıkışını gerçekleştirdikten sonra yolunu kaybedeni de pek görmedik. 2015 filmi olmasına rağmen geniş dağıtımı 2016'ya sarkan "The Witch" de bu filmlerden biri. İlk gösterimlerini yaptığı andan itibaren mevzuyu fazla uzatmadan "Peşimdeki Şeytan" (It Follows) ve "Karabasan"ın (The Babadook) yanına kurulan filmin, ilerleyen yıllarda içerik ve biçimi kadar başrolündeki Anya Taylor-Joy ile de hafızalarda kalacağına şüphe yok.

16 yaşında, sadece modellik yapmak için gittiği "Downton Abbey" setinde başlayan bir hikaye Anya'nınki. Hem kısa vadeli planlarında oyunculuk yok hem de 'başka bir oyuncunun onun hakkında düşüncelerinin farklı olduğundan' haberi yok. Alan Leech'in yanına yaklaşıp "Seni bir proje için düşünüyorum" demesi 'sürpriz'se, üzerinden çok vakit geçmeden kendini "The Witch"in seçmelerinde bulması 'akıl almaz bir sürpriz'. Anya, bu macerayı anlatırken Leech'e olan saygısını şu sözlerle özetliyor: "Bunu yaptığı için inanılmaz mutlu, mutlu olduğum kadar şaşkındım. Hiçbir sebebi ve çıkarı yoktu. Önüme yepyeni bir yol çizdi."

Peki Anya bu duruma hazırlıklı mıydı? Zengin bir ailede büyümesine rağmen kaçamadığı ebeveyn problemleri, okul hayatı, psikolojik sıkıntıları, kısaca hayatının o ana kadarki kurgulanışı kendisine dikensiz bir gül bahçesi vadetmemişti. Uluslararası bir bankacı olan babası, psikolog annesi ve en genci kendisinden yedi yaş büyük olan beş kardeşi ile Arjantin'de yaşayan Anya'nın hayatı, babasının aniden verdiği "Bu işleri bırakıp bot yarışlarına katılmak istiyorum" kararıyla değişti. Baba, kendini şampiyon yapacak botu ararken aile fertlerinin geleceğini düşünmeyi de ihmal etmedi. Arjantin'deki politik buhrandan uzaklaşıp daha iyi sosyal şartların peşine düştü. İstikameti de kendisi belirledi: İngiltere!

Bu dakikadan sonra durumlar biraz karıştı. Sadece Anya'ya eğileceğim için kardeşlerinden özür dilerim ancak bu ülke değişikliği tahminen hepsi için 'sudan çıkmış balığa dönmek' demekti. 6 yaşında Londra'ya adım atan, 8 yaşında İngilizceyi söken Anya, o günleri şöyle anlatıyor: "Doğayı, yeşilliği ve her daim yakınımda var olan hayvanları geride bırakıp Londra'ya geldiğimde tam anlamıyla aptala döndüm. İngiltere'deki hayata ayak uydurmam uzun bir zaman aldı. Okul hayatım pek de parlak geçmedi. Her daim zorbalığa maruz kaldım. En büyüğü 50'lerinde olan kardeşlerimle aramdaki yaş farkından dolayı ailenin tek çocuğu gibiydim ve bu durum zamanla depresif bir ruh haline bürünmemi sağladı. Ağabeyimin kıyafetlerini üzerimden çıkarıp modellik yapmaya karar verdim ve okulu bıraktım. Annemle babama kendime başka bir yol seçmek istediğimi, onların da beni azat etmesi gerektiğini söyledim. Sonrası bir anda gelişti..."

"The Witch"in seçmelerinde geçirdiği panik atak, 'ele geçirdiği büyük fırsatı kaybettiğini' hissettirdi. Sonuç gösteriyor ki filmin yönetmeni ve senaristi Robert Eggers bu durumdan rahatsız olmadı. Gördüğü şey perdede tezahür edecek olanlara bire bir uyuyordu belki de. Bu rolle 'en iyi çıkış yapan oyuncu' dalında BAFTA'ya aday gösterilen Anya, annesinin tepkisinin "Bu bahsettiğin iyi bir şey mi?" olduğunu söylüyor. Kendisinin cevabı da gayet anlaşılabilir: "Evet anne! Hem de fena halde iyi bir şey!"

"The Witch"in ardından gelen 1,5-2 yıllık süreçte beş filmde oynaması nasıl bir 'kalkışma' yaşadığının göstergesi. Ridley Scott'ın oğlu Luke Scott'ın ilk uzun metrajı "Morgan"da yaşadığı, hayal kırıklığının parçalarından biri olan Anya'nın kendini Hollywood'a tanıtması sadece birkaç ay gecikti. M. Night Shyamalan'ın "Ziyaret"le (The Visit) ipucunu verdiği yeniden doğuş sinyallerini

ANYA TAYLOR-JOY'UN "THE WITCH"İN SEÇMELERİNDE GEÇİRDİĞİ PANİK ATAK, 'ELE GEÇİRDİĞİ BÜYÜK FIRSATI KAYBETTİĞİNİ' HİSSETTİRDİ...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

> *Karanlık taraflara geçmekten hiçbir zaman kaçınmıyor ama kendisini yalnızca 'çığlık kraliçesi' olarak damgalayacak projelere mesafeyle bakıyor.*

yüksek frekansa çevirdiği "Parçalanmış"ta (Split) James McAvoy'un sırtındaki aşırı dozda sorumluluğu paylaştı. Shyamalan'ın kendisi hakkında söylediği "Rolünü oynarken o kadar içten ki. Saf bir yetenekle karşı karşıya olduğunuzu anlamak uzun sürmüyor" sözlerinin abartıya kaçmadığı "Parçalanmış"ın devam filmi "Glass"ta oynayacağının açıklanmasıyla kesinleşmiş oldu.

2017'nin festival favorilerinden "Thoroughbreds"te bu sefer 'ödül kovalayan' bir hüviyete bürünen Anya, aynı anda hem sempatik hem de korkutucu görünmesi gereken rolün altından başarıyla kalkmış görünüyor. Karanlık taraflara geçmekten hiçbir zaman kaçınmayan ancak kendisini yalnızca 'çığlık kraliçesi' olarak konumlandırmayacak rolleri seçmeye çalışan aktrisin, kompleks, hafif dağılmış ve ilgi çekici karakterleri oynamak konusunda kararlı olduğunu söyleyebiliriz. Bugüne dek kendisine teklif edilen 'esas adamın kız arkadaşı' rollerinin hepsini geri çevirdiğini de satır arasına ekleyelim.

Ülkemizde Nisan ayında vizyona giren "Karanlık Sır"da (Marrowbone) yine korku-gerilim dehlizlerine dalan Anya Taylor-Joy'un -her ne kadar yeni sahneler ve karakterler eklenileceğinin açıklanması ve gösterim tarihinin ertelenmesi keyif kaçırsa da- Marvel evreninin ürkütücü yanını konu alan "The New Mutants"taki Magik yorumunu da merakla bekliyoruz. Ha bu arada, "Glass"tan bahsetmiş ama Robert Eggers'ın yeni projesinde "Nosferatu"yu yorumlayacağına değinmemiştik değil mi? Filmin kadın başrolünün kim olduğunu söylemeye yok, yazı her şeyi anlatıyor. **APM**

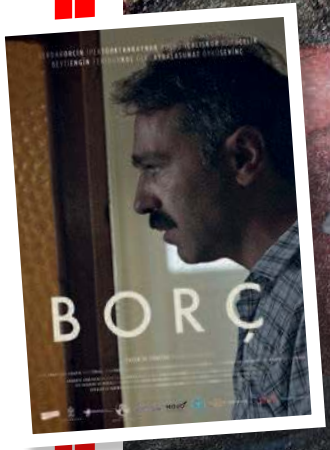
"KARANLIK SIR", SİNEMALARDA

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

26 Mayıs 1932
Urfa'dan bildirildiğine göre Darülbedayi artistlerinden Bedia Muvahhit Hanım, artist Kemal Beyle beraber bir at gezintisine çıkmış, hayvanlar ürktüğünden ikisi de düşerek ellerinden ve ayaklarından hafifçe yaralanmışlardır. Darülbedayi Diyarbekir'e geçmiştir.

NE KADAR İYİ!

Vuslat Saraçoğlu, ilk uzun metrajlı yönetmenlik çalışması "_Borç_"la 37. İstanbul Film Festivali'nde 'en iyi film' ödülüne ulaştı. Genç sinemacı, "Borç"la ne yapmak istediğini _Arka Pencere Mecmua_ okurlarıyla paylaşıyor.

Vuslat ***SARAÇOĞLU***
vuslatsaracoglu@yahoo.com

İlk uzun metrajlı yönetmenlik çalışmam "Borç"un ortaya çıkış hikayesi yaklaşık beş sene öncesine dayanıyor. İyilik ve kötülük kavramları üzerine düşünüyordum. Kötülük konusu çok farklı taraflarıyla irdelenirken, iyilik çoğunlukla tek boyutlu şekilde ele alınan bir başlıkmış gibi geliyordu bana. Mesela kötü bir karakter yaratılırken altı hep daha çok doldurulmaya çalışılıyor, neden 'kötü' olduğuna dair pek çok sebep aranıyor ama iyi karakterler bir oranda verili kabul ediliyor. Hayatta da böyle. "Ya bilmemkim de ne iyi bir insan" diyor, geçiyoruz. Oysa "Bu kişi neden kötü?" kadar "Bu kişi neden iyi?" sorusu da önemliydi benim için.

Bu sürecin ardından zihnimdeki sorular birbirini doğurdu ve ben şu başlıklarla cebelleşirken buldum kendimi:

1- İyilik yapmak her zaman iyi bir şey midir?
2- İyiliklerimiz görünür olmasa onları yine de yapmaya devam eder miyiz?
3- İyilik yaptığımız kişi bize teşekkür etmese ne hissederiz?
4- İyilik yapmak içimizden mi geliyor, yoksa bize öyle öğretildiği için mi iyi olmaya çalışıyoruz?
5- Kendimizi daha çok sevmek için mi iyilik

VUSLAT SARAÇOĞLU

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yapıyoruz?
6- Yoğun bir emekle oluşturulmamış bir şeyi birine sunmak gerçekten iyilik midir?
7- Kimilerimizin iyilik yapmaya herkesten daha çok ihtiyacı olabilir mi?

Bunları zihnimde döndürürken ortaya Tufan karakteri çıktı. Tufan, hayatımın her aşamasında denk geldiğim bir figürdü. Yüzümde tatlı bir tebessüm oluşturan ama derinlerine inmekten korktuğum; kimseye rahatsızlık vermeyen, herkese yardım etmeye çalışan, herkesin "Ne kadar iyi" deyip geçeceği türden biri.

Hayat insana çok kötü dersler verebiliyor. Aynı zamanda çok güzel ödüller de sunuyor. Tufan gibi kişiler genellikle orta yolu kolladıkları ve kimseyle zıt düşmemek gibi bir kaygıyı yaşamlarının asli unsuru haline getirdiklerinden hayat içinde kaynayıp gidebiliyorlar. Tam bir 'karakter' olamadıkları için ödüllerden de cezalardan da nasiplerini yeterince alamıyorlar sanki. İşte ben "Borç"ta böyle birini 'karakter' yapmak istedim. Tufan gibi birisi normal davranışlarının, standart, ezberlenmiş tepkiselliklerinin işlemediği ara bir alanda ne yapar, diye sormak istedim.

Sordukça konu daha da derinleşti; Tufan'ın ayrıntılarına girmek, haritasını çıkarmaya çalışmak daha da önemli hale geldi. Onun her bir refleksinin, davranışının, bocalamasının ardında pek çok toplumsal kodu okumanın, bizim topluma içkin zaaf ve vasıfları bir arada sezmenin mümkün olduğunu fark ettim. Hatta bu zaaf ve vasıfların birbirlerine içkin olduğunu da düşündüm bu süreçte.

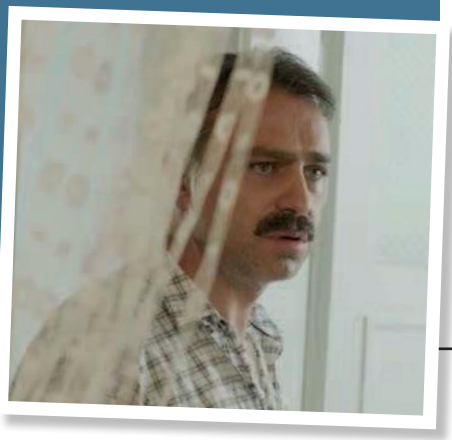
Tufan'a olan yaklaşımımda beni koşulsuz sahiplenme ve yargılamalardan alıkoyan bir şeyler vardı. Yazım süreci, öncesi ve sonrasında Tufan'a karşı hep çok karmaşık duygular içinde oldum. Bir taraftan içimi ısıtıyor, bir taraftan kaçma isteği uyandırıyordu. Bir taraftan benden biri, bir taraftan benimle alakası yok gibi duruyordu. Bir yanım şefkat duyuyor, bir yanım 'normal'liğini ürkütücü buluyordu. Bu karmaşık hislerin filmimizi olumlu bir yere taşıyacağını düşündüm. Tufan'ı analiz edip paketledikten sonra bir kenara koysaydım sığ bir noktaya düşme riski doğardı diye düşünüyorum. Diğer karakterlerde de aynı şeyi gözetmeye çalıştım. Keskin bir tavırla, nihai bir analizle yaklaşamayacağım kadar tanıdık karakterlerdi; benden ve sevdiğim pek çok kişiden izler taşıyorlardı. Öyle kişiler yaratmak istedim ki "Bizim Tuncay Abi'ye ne kadar benziyor!" ya da "Vay be, aynı bizim Aysun Abla!" densin ve biz bu karakterlerin verili kabul ettiğimiz, normalde üzerinde hiç durmadığımız halleri üzerine biraz daha detaylı düşünme fırsatı bulalım... **APM**

"BORÇ"TAN NOTLAR

* Serdar Orçin, İpek Türktan Kaynak, Rüçhan Çalışkur, Beyti Engin, Ozan Çelik, Feridun Koç, Ülkü Aybala Sunat gibi önemli isimlerin yer aldığı "Borç", 37. İstanbul Film Festivali'nde 'en iyi film' ödülünün sahibi oldu.
* Erdem Ergün'ün sevilen şarkısı "Aklım Fikrim Hep Sende", caz müzik sanatçısı Ülkü Aybala Sunat'ın yorumuyla "Borç" filminde.

"BORÇ"UN HİKAYESİ

Eskişehir'de karısı Mukaddes ve kızı Simge ile birlikte yaşayan Tufan, küçük bir matbaada çalışmaktadır. Yan dairede yalnız yaşayan komşuları Huriye, bir gece aniden fenalaşır. Doktor, Huriye'nin bir süre tek başına kalmaması gerektiğini söyler. Tufan, bakacak kimsesi olmayan Huriye'yi ortada bırakmayı göze alamaz ve bir süre onu evinde tutmaya karar verir. Yaşadığı kimi korku ve kaygıların sonucunda Tufan'ın 'iyilik' hali önemli sınavlardan geçer...

> ***"Hayat insana çok kötü dersler verebiliyor. Aynı zamanda güzel ödüller de sunuyor."***

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sevin **OKYAY**
sevino@gmail.com

Hollywood'un Üç Aslanı

Mitchum'ın görünürdeki tembelliği, uykulu, ***yarı kapalı gözleri***, rahatlığı, yüzündeki 'Çok gördük bunları' ifadesi kadınlara da, erkeklere de cazip geliyordu. Ah, ***çenesindeki gamzeyi*** de unutmayalım. Yalnızları, başını alıp gidenleri oynardı çoğu kez...

Senelerce, senelerce evveldi, 1930'ların başı olsa gerek. Old Vic tiyatrosuna yeni bir hayat veren genç oyuncular arasında sahneleri sarsan üç aslan vardı: Laurence Olivier, John Gielgud, Ralph Richardson. On yıl sonra, 1940'larda oyunculuk mesleğine adım atan Amerikalı aktörler arasında üç tanesinin adını da nedense hep bir nefeste söyledim, aklıma birlikte geldiler. Dönemin elbette başka parlak yıldızları da vardı ama (Gregory Peck, sevgili Richard Widmark'ım) soyadı sırasıyla Kirk Douglas, Burt Lancaster ve Robert Mitchum bana sanki birbirlerine yakınmış gibi gelirdi. 1913-1918 arasında doğmuş kuşaktandılar.

Kirk Douglas'ı diğer ikisi kadar sevmezdim. Çenesindeki o meşhur gamzeyi daha çok çukura benzetirdim. Fazla yoğundu, fazla hırslıydı, iddialıydı. "Meslek hayatımı alçakları oynayarak yarattım," derdi. Mağrur ve inatçı karakterlerde çok başarılıydı. Ama o hırsı kontrol altında tutmasını da bilirdi. Burt Lancaster'la beş filmde oynamıştı.

Uzun yıllar akrobatlık yapmış Burt Lancaster (ispatı için bkz: "Trapez" filmi), o dönemde birlikte çalıştığı çocukluk arkadaşı Nick Cravat'ı sinemada da yanından ayırmamış, koruyup kayırmış diye ona farklı bir sevgi duyardım. Uzun zaman partner olarak "Lang & Cravat" adıyla çalışmışlar. Nick birkaç filmde, ağır Brooklyn aksanı yüzünden sağır-dilsizleri oynamıştı. Birlikte dokuz filmde oynadılar. İkisi de 1994'te öldü.

Ama üçünün içinde en kıymetlim Robert Mitchum'dı. Klasik anlamda yakışıklılıktan en uzak olanları belki de. "Beni burnu kırık bir köpekbalığına benzeten yapımcıya hak veriyorum," derdi. Zaten hayatı boyunca kendini beğenmedi ve performanslarını, aslında oyunculuğun kendisini ciddiye almadı. Ya da öyle görünmek onu eğlendirdi.

Robert Charles Durman Mitchum 6 Ağustos, 1917'de Norveç göçmeni bir anne ile dok/demiryolu işçisi bir babanın oğlu olarak doğdu. Babası o 2 yaşındayken bir tren kazasında ölünce, onu annesi ile İngiliz binbaşı üvey babası büyüttü. Genç yaştan itibaren otoriteye aldırmaması disiplin sorunlarına yol açtı. Ergen yıllarının büyük kısmı yollarda geçti. Serserilik nedeniyle 14 yaşındayken prangalı mahkum oldu, kaçtı. Bir müddet cezalılara mahsus bir çiftlikte çalıştı.

Oyunculuğu Long Beach, California'daki bir amatör tiyatroda keşfetti. Filmlerde küçük roller almaya başladı. 1945 yapımı "Story Of G.I. Joe" ona bir yıl sonra En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu adaylığı getirdi. Hızla yükseldi, 1940'larda film noir ikonu haline geldi. Ama westernler (o zamanki adıyla kovboy filmleri) ve romantik dramlarda da başarılıydı. 1950'lerde ise gerçek bir süperstar olmuştu. Hem de 1949'da marihuana kullanımı nedeniyle kısa süre hapse girse de. Hatta bu, Mitchum'ın 'kötü çocuk' imajını daha da ışıldattı denebilir. "Hapishane nasıl bir yer?" diye soranlara, "Palm Springs gibi," diye cevap veriyordu. "Bir tek ayaktakımı yok."

Mitchum'ın görünürdeki tembelliği, uykulu, yarı kapalı gözleri, rahatlığı, yüzündeki 'Çok gördük bunları' ifadesi kadınlara da, erkeklere de cazip geliyordu. Ah, çenesindeki gamzeyi de unutmayalım. Yalnızları, başını alıp gidenleri oynardı çoğu kez. Ama iyi niyetli, sakin adamları canlandırmakta da ustaydı. Oyunculuğa aldırmıyor görünse de ("Sonuçta sinemanın en büyük yıldızlarından biri Rin Tin Tin. Oyunculuk o kadar da zor olmamalı")...

İyi yönetmenlerle, mesela John Huston'la çalışmayı severdi. Orson Welles'in sunduğu bir oratoryoyu onunla birlikte yazmış, kendisi bestelemişti. Saksofon çalıp şiir de yazardı. 1947'de Mitchum ve Gary Gray, Delta Records'dan çıkan "Rachel And The Stranger" (1948) filminin müziklerini kaydettiler. 1968'de "That Man Robert Mitchum... Sings" adlı başka bir albüm kaydetti. Bu albümde, daha sonra Dean Martin'in hit şarkısı olan "Little Old Wine Drinker Me" de bulunuyordu. 1998'de bu şarkılar "Robert Mitchum Sings" adlı CD'de piyasaya çıktı. Bir de 1957 yapımı "Calypso Is Like So" var ki, gerçekten şaşırtıcı.

Aktör olarak hiç seçici değildi. Öte yandan aksanlarda çok başarılıydı ve kayıtsız bir edayla her filmde oynardı. Yapımcıların oynatacak adam bulamayınca, "Mitchum'u getirin, o her şeyi oynar," dediğini söylerdi.

> **"Serserilik nedeniyle 14 yaşındayken *prangalı mahkum* oldu, kaçtı. Bir müddet cezalılara mahsus bir çiftlikte çalıştı."**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Buna karşılık, Charles Laughton'ın yönettiği "Caniler Avcısı" (The Night Of The Hunter, 1955) gibi filmler/projeler onun için çok değerliydi. "Charles bana oyunculuk yaptığım için aptallık ettiğimi söylerdi. Yönetmen olmalıymışım. Yönetmen olurum ama sadece tiyatroda. Oldum zaten." "Caniler Avcısı" ve "Korkusuzlar" (Cape Fear, 1962) onun iki unutulmaz kötü adamı oynadığı müthiş filmlerdir. 1980'lerde, "Savaş Rüzgarları" (The Winds Of War, 1983) ve devam dizisi "Savaş Ve Anılar" (War And Remembrance, 1988) ile televizyona geçti. Ardından 70 yaşındaki Mitchum'ın daha az inandırıcı olacağına kanaat getirerek yerine kendisinden daha genç olan James Coburn'ü getirmeyi düşündüler. Sonunda birkaç kırışık daha az olması uğruna Mitchum'ın ekrandaki şahane görüntüsü ve karizmasından feragat etmenin akıllıca olmayacağına karar verdiler. **APM**

"Aktör olarak hiç seçici değildi. Öte yandan *aksanlarda* çok başarılıydı ve kayıtsız bir edayla her filmde oynardı."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ra

24 Mayıs 1971
Ufak tefek, esmer, fıldır fıldır gözleri ve esprili sözleriyle zekasını hemen belli eden, babası tarafından Yunan kanının getirdiği Akdeniz özellikleriyle Fransız karakterini ilginç bir bileşimle kendinde taşıyan Agnes Varda, Türkiye'de bir hafta geçirdi. Ankara, İzmir ve Göreme'den sonra İstanbul'a geldi, Sinematek'te filmlerini sundu, gazetecilerle konuştu, açık oturumlara katıldı...

UMUT SİNEMAYA YAKIŞIR!

***21. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali*, 10-17 Mayıs tarihleri arasında Ankaralı sinemaseverlerle buluşurken, bu yılın festival teması '*umut*'la umudumuzu da tazeleyecek.**

Janet ***BARIŞ***
janetiko@gmail.com

Ankara'nın eski festivallerinden Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, bu yıl 10-17 Mayıs tarihleri arasında 21. kez seyircisiyle buluşuyor. Ankara'ya yıllardır Mayıs baharıyla gelen, çiçek açan festival, bu yıl da özenli ve kadın odaklı seçkisiyle dikkat çekiyor.

Uçan Süpürge, yine kendine özgü özel seçkisiyle seyircisini her yerde her zaman rastlayamayacağı türden filmlerle buluşturuyor. İsviçre'nin bir kasabasında iki çocuğu ve kocasıyla mütevazı bir hayat yaşayan Nora'nın oy hakkı için mücadelesini anlatan "İlahi Düzen" (Die Göttliche Ordnung) filminden, üç kadının kentsel dönüşümden önce kendilerini ifade ettikleri mekanda geçirdikleri son yaz mevsimini anlatan "Yaz Sıcağında Teori" (Der Lange Sommer Der Theorie) filmine kadar 2017'nin henüz keşfedilmemiş filmleri de böylelikle seyircisini buluyor. Festival kapsamında, Almanya, İngiltere, İsveç, İsviçre yapımı önemli filmlerin yanı sıra, ortak yapımlar da ağırlıkta.

YAZ SICAĞINDA TEORİ

21. Uçan Süpürge Uluslararası Film Festivali'nde filmlerin yanı sıra birçok kadın yapımcı ve yönetmenin bir araya geldiği bir çalıştay da gerçekleşecek. Sektörde yaşanan sorunların, aksaklıkların, çekilen sıkıntıların, kadın yapımcı ve yönetmenler tarafından değerlendirileceği çalıştay, kadınların sinemadaki yerini sorgulamak adına önemli. Cat Miller ve Şirin Tekeli'yi anma kapsamında düzenlenecek olan "Kadınlar Vardır" paneline ise Ayşegül Altınay ve Filiz Kerestecioğlu konuşmacı olarak katılırken, birçok kadın örgütü de bir araya gelmiş olacak.

Festivalin bu yılki teması ise umut, duygu dolu filmler ve kadınlarla birlikte umudun yükselmesi. Sinema ve sanatta umuda sarılan, umutsuzluğun içinden yeniden doğan ve her zaman umudu büyüten kadınların çektiği filmler bu anlamda önem kazanıyor. Festivalin özellikle umuda yönelmesinin bir anlamı var tabii. Festival yönetimi, umut teması üzerine epey düşündüklerini söylüyor ve bu dönemde her şeyden çok umuda ihtiyacımız olduğu meselesinin altını çizerek anlatıyor. Neden bu temayı seçtiklerini ise şöyle özetliyor festival: "Biz kadınlar, yarın her şeyin değişebileceğine inanmasaydık, sürdüremezdik. Umudumuzu yitirseydik, bugüne katlanamazdık. Umut, kadınların kadim dostudur. Görmeden, duymadan, dokunmadan da inanılan bir şeydir umut. 'Yıldız Savaşları'nda Prenses Leia'nın dediği gibi, 'Umut güneş gibidir. Ona sadece görebildiğin zaman inanırsan, geceyi asla geçiremezsin.' Gördük ki iyiye giden hiçbir şeyin olmadığı noktada sadece umut var. İyiliğin ortasında zaten umut var. Hayat gibi, aşk gibi ve kadınlar gibi parlak ve ışıltılı bir umut... En karanlık günlerin bile er ya da geç biteceğini bilmekten, devranın döneceğini söyleyen tecrübeden ve mücadelelerden yükselir umut. Umut sinemaya da çok yakışır!"

İlk günkü heyecanıyla yola çıkan ve hem keşif filmleri hem de umut temasıyla göze çarpan 21. Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali, baharın karşılayıcısı olarak Ankaralı sinemaseverleri kadın odaklı filmlerle buluştururken, aynı zamanda umudu tazelemek gerektiğini de yeniden hatırlatıyor. **APM**

İLAHİ DÜZEN

"Hayat gibi, aşk gibi, kadınlar gibi parlak ve ışıltılı bir umut."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Onat Kutlar'a ithafen

Tenkit

40
Hiçbir Zaman Burada Değildin
Sezen Sayınalp

48
Daha Yeni Başladık
Murat Özer

50
Yol Kenarı
Müjde Işıl

52
Eski Kocam(ız)
Murat Emir Eren

54
Taş Devri Firarda
Utku Ögetürk

56
Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok
Okan Arpaç

58
Partilerde Kız Tavlama Sanatı
Ali Ercivan

60
İlişki Durumu: Açık İlişki
Feride Çetin

46
BAŞLAT
Burçin S. Yalçın, *Spielberg'in yeni filmine bakıyor.*

62
Muhteşem Kadın
Daniela Vega, önyargılara karşı mücadele eden Marina Vidal'i nefes kesen bir gerçeklikle canlandırıyor. Janet Barış

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN

Varlığıyla ve kararıyla kafa tutan bu kızın bir kurtarıcıya ihtiyaç duymadan varlığını sürdürmeye devam etmesi, orada olmanın, zamana hükmetmenin ve döngüyü kırmanın bir göstergesi...

★★★★★

BİÇİM ★★★★★ İÇERİK ★★★★★ OYUNCULUK ★★★★★

ÇIKIŞ 25 Mayıs **YÖNETMEN** Lynne Ramsay
SENARYO Lynne Ramsay (Jonathan Ames'in kitabından)
OYUNCULAR Joaquin Phoenix, Ekaterina Samsonov, Judith Roberts, Frank Pando, John Doman, Alex Manette, Alessandro Nivola, Scott Price
YAPIM 2017 İngiltere-Fransa-ABD **SÜRE** 89 dk.
DAĞITIM Başka Sinema (Siyah Beyaz Movies)

Sezen ***SAYINALP*** *- sezensayinalp@gmail.com*

Lynne Ramsay'nin Cannes'da 'en iyi senaryo' ve 'en iyi erkek oyuncu' (Joaquin Phoenix) ödüllerini aldığı son filmi "Hiçbir Zaman Burada Değildin", tüm sene boyunca merakla yolunu gözlediğimiz filmlerin en başında geliyordu. Türkiye'de ilk olarak 37. İstanbul Film Festivali'nde seyircilerle buluşan film, şimdiye kadar aldığı övgülerin haklılığını, hafızadan uzun süre çıkmayacak sahnelerinin yoğunluğuyla kanıtladı. Ramsay'nin anlatısı, var olmanın zaman kavramıyla girdiği etkileşimin sonucunda geçmişin yıkımı ve geleceğin inşasına dair oldukça etkili sözler sarf ediyor.

Travma dolu bir çocukluk geçirdiğini anladığımız baş karakter Joe'nun rutiniyle başlıyor film. Bir tetikçi olan Joe, aldığı bir görevi nihayete erdirdiği bir günün ardından evine dönerken perdede onun suretinin yansımadığı bir başlangıca tanık oluyoruz. Filmin ismi, Joe'nun varlığının anlamını sorgulatıyor bize. Nerede olduğu ve nereye yetiştiği, hayatında neleri sonuca ulaştırdığı belirsiz bir muallaklık var Joe'nun hayatında. Annesiyle tanıştığımızda, Joe'nun odasında yalnız kaldığı zamanlarda vücudundaki yaralarda gördüğümüz ve uzaklardan sesini duyduğumuz bir bağırtıyla karşılaşıyoruz film boyunca. Bu bağırtı bir gürültü değil. Zamanın yoğunluğunun ve bir insan beyninde çoğalttıklarının somutlaşmış ve ses formuna bürünmüş hali gibi karşımıza çıkıyor. Joe sustukça yükselen bu ses bulutu, geçmişin travmasını bugüne getiren bir aracı. Film, ses bantlarını ve ani geriye dönüşleri birbirleriyle karşılaştırıp Joe'nun hayatına

JOAQUIN PHOENIX, ÖDÜLLÜ PERFORMANSIYLA AKLIMIZI BAŞIMIZDAN ALIYOR!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

LYNNE!

Lynne Ramsay'nin 'özel' sinemasının ilk uzun metrajlı yansıması, yönetmenin geleceğini de imliyor.

RATCATCHER (1999)

Ya, n'aptın sen öyle Lynn! Darmadağın ettin bizi, acıyı bal eyledik adeta!

KEVİN HAKKINDA KONUŞMALIYIZ
We Need To Talk About Kevin (2011)

dair sadece hissedebileceğimiz bir arka plan oluşturuyor. Orada olduğunu bildiğimiz ama kendini göstermeyen bir arka plan bu. Joe'nun oraya hapsolmuş olması da onun görünürlüğünü geçmişiyle bağı ölçüsünde etkiliyor. Görünürlüğü elinden alınmış ve buna dair bir eylemde bulunamamış Joe'nun kendi etkisini yaratmak istemesi tetikçiliğine yansıyor bir anlamda. Nefessiz kaldığı her an orada olma sebebine ve bu var oluşun sonuçsuzluğuna dair bir çelişkinin ortasında buluyor kendini. Yürüdüğü yol, çocukluğundan getirdiği şiddetin zamansızlığıyla birleşerek soluğunu kesiyor ve onu etkisizleştiriyor. Tepki koyamadığı ya da tepki koyamayacağı bir döneme hapsolmuş bir bireyin hem kendi ruhunda hem de bulunduğu ortamın şartlarında kayboluşu, Joe'nun kendi hayatını imgelerle ayakta tutmasına olanak yaratıyor böylece. Yüzler tanıdık, sesler tanıdık ve hepsi müdahale edemediği olayların kaynağına işaret ediyor.

Joe'nun filmin başında sonuna dahil olduğumuz görevinin ardından aldığı son çağrı ise çok daha büyük ve gizli bir karanlığın habercisi. Manhattan'da yeniden aday olmaya hazırlanan Vali Williams'ın seçim kampanyalarını yürüten Senatör Albert Votto'nun kızı Nina'nın kayboluşu Joe'yu yeni bir göreve dahil ediyor. Albert Votto'yla özel olarak konuşmaya giden Joe, Nina'nın küçük çocuklara fuhuş yaptırılan evlerden birinde olduğunu öğrenip Nina'nın izini sürmeye başlıyor. Ancak Joe, Nina'yı bir kabusu andıran o binadan çıkarıp babasına ulaştırmak için yola çıkınca devlet görevlilerinin onların peşine düşmesiyle çocuklar üzerine hazırlanan bu kabus katmanlanmaya başlıyor. Vali'nin bu fuhuş çetesinin içinden onları tekrar karanlığa çekmeye çalıştığını fark etmemiz, Joe'nun

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

BENZERSİZ BİR İKİLİYLE DAHA TANIŞIYORUZ BU ŞAHESERDE.

çaresizliğini yeniden ortaya çıkarıyor böylece. Görevini tamamlayamamış, sonuca ulaşamamış, kayıp hayatlara dair bir tutum geliştirememiş bir adamın acizliğine doğru yol almaya devam ediyor film. Bu sefer başta tanık olduğumuz hayata ek bir çizgi daha var. O da Nina'nın bulunduğu çizgi. Nina'yla ilk karşılaşmamızdan itibaren onun sessizliği ve soğukkanlılığı içinde filmin de Joe'nun da karakterleri biçimleniyor. Joe ne kadar orada olamıyorsa Nina bir o kadar varlığıyla gerçekliği haykırıyor. Nina orada olduğunun, gördüğünün, yaşadığının ve tüm olanların bir sonunun geleceğinin altını çiziyor. Bu varlığın ardında kendi eylemsizliğiyle yüzleşmek durumunda kalan Joe için karar verme aşamaları çok hızlı gelişiyor böylece. Güçlü ve güçsüz karakterin birbirleriyle olan ilişkilerini, zamanla kurulan sesler ve ölüm sessizliği arasındaki uçurumla bağlantılandırıyor Ramsay. Bu aralığın bir ucunda Nina diğer ucunda da Joe duruyor. Geçmişe gidemediğinin ve kendine yol açamadığının farkına varan Joe için Nina'nın her hareketi bir belirleyici. Hatırındaki yüzlerin, olayların, imgelerin belirleyicisi olan Nina, kendi sesiyle Joe'nun

NEFESSİZ KALDIĞI ANLARIN ANLAMINA DAİR BİR YOLCULUK FİKRİ VEREN NINA, JOE'NUN YENİDEN HAREKETE GEÇMESİ İÇİN DE KRİTİK BİR KONUMDA...

beyninde yarattığı evrenle de bağlantı kuruyor. Nefessiz kaldığı anların anlamına dair bir yolculuk fikri veren Nina, Joe'nun yeniden harekete geçmesi için de kritik bir konumda. Kaybettiği çocukluğunu bulabilmesi için bir amaç veriyor ona Nina. Bu amacı değerlendirebilmek ve travmasıyla kurduğu ilişkiyi tüm hayatının genelinde sorgulamak, onun varlığı adına atması gereken en gerekli adımlardan biri aynı zamanda. Orada olmayı ilk defa ve gerçekten deneyimlemesi için olması gereken gücü Nina'da görüyor Joe. Ama kaybolmuş benliğin acizliği içinde bunun mümkün olamadığını ve olamayacağını kendi de fark ediyor ardından. Bu noktada Ramsay'nin seçiminin üzerinde durmakta fayda var. Erkekliğin yarattığı şiddetin baskın olduğu bir döngüde babanın, iktidarın, kurumların ve araçların baskıcılığının ardında tek başına savaş veren bir kızın galibiyetiyle karşılaşıyoruz tüm bunların sonunda. Hepsine varlığıyla ve kararıyla kafa tutan bu kızın bir kurtarıcıya ihtiyaç duymadan varlığını sürdürmeye devam etmesi, orada olmanın, zamana hükmetmenin ve döngüyü kırmanın bir göstergesi. Ramsay, bu göstergeyi filmin son anına kadar Joe'nun beyninde yarattığı imgeleri dışarı çıkararak, onun aciz ruhunun ardındaki dünyaya bakarak biçimlendiriyor. Kendi kurtuluşu için yine eril gücü seçmiş, yine eline silahı almış ve yine çözümü kendi ruhunu yok etmekte bulmuş birinin, varlığı kutsayan biriyle tanışma öyküsüne evriliyor bundan sonra hikaye. Bugünün güzel bir gün olduğunun da vurgusunu yapıyor böylece.

Ramsay'nin duyumlar üstü anlatısı, sinemanın gücüne dair tüm sözleri "Hiçbir Zaman Burada Değildin"de sarf ediyor. **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KARİYO & ABABAY VAKFI

CANO | HEMŞİRE
PARTİLERDE KIZ TAVLAMA SANATI
HOW TO TALK TO GIRLS AT PARTIES
HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN
YOU WERE NEVER REALLY HERE

04 MAYIS

11 MAYIS

18 MAYIS

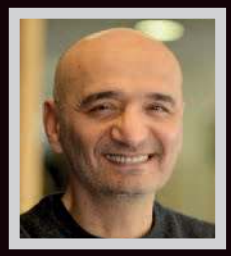
25 MAYIS

MAYISTA BAŞKA SİNEMA'YA GEL

SEANSLAR İÇİN www.baskasinema.com

ADA ÇEŞME ZERO uniFrance films

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ranley.org

Mehmet **AÇAR**
mehmeta777@gmail.com

Ağlaya Ağlaya **Seyrettiğimiz Filmler**

Ana akım sinemanın, özellikle de gişede çok büyük başarılara imza atarak seyircileri ağlatan filmlerin, ***toplumun bir aynasına*** dönüştüğünü, zamanın ruhunu yansıttığını söyleyebiliriz. Kimse YouTube'un karşısına ağlamak için geçmez ama sinemaya ağlamak için gidebilir...

YouTube'un bir çeşit dijital tımarhaneye döndüğü, hareketli görüntülerin bizi her yandan kuşattığı, nerdeyse herkesin yanında bir kamera taşıdığı, teşhirciliğin ayyuka çıktığı, insanların seyredilmek için her tür saçmalığı yaptığı bir çağda yaşıyoruz. Üstelik ev eğlence sektöründeki imkan ve fırsatlar, her geçen gün daha da zenginleşiyor; insanlar oturdukları yerden istedikleri an istedikleri içeriğe ulaşabiliyorlar... Tüm bu gelişmeler geleneksel medyayı her anlamda zorlarken, dünya sinema endüstrisi çok da etkilenmiyor. Hatta tam aksine Türkiye dahil birçok ülkede bilet satışları artıyor...

10 yaşındaki oğlumun televizyonda herhangi bir program için belirli bir saatte ekran karşısına geçtiğine henüz tanık olmadım. Televizyondan ya da DVD oynatıcıdan film seyretme konusunda da pek istekli değil. Her koşulda YouTube'da vakit geçirmeyi tercih ediyor. Ama "Hadi sinemaya gidiyoruz" deyince asla itiraz etmiyor. "Hadi sinemaya gidelim" cümlesi, sadece onun için değil, tüm yeni kuşaklar için hâlâ çok vaatkar ya da 'trendy' bir çağrı olmayı sürdürüyor. Yapılan araştırmalar sinemaya gidenlerin büyük çoğunluğunun 6-35 yaş arasında olduğunu gösteriyor. Klişe deyimle, toplumun en dinamik kesimi... Gelecekte gazete okuyup okumayacağı dahi henüz kestirilemeyen bir kuşak bu... Ama sinema, onlar için daha şimdiden vazgeçilmez bir alışkanlık olmuş durumda. Özetle insanlar, ev eğlencesi teknolojileri hangi inanılmaz noktaya gelirse gelsin, karanlık bir salonda başka insanlarla film seyretmekten vazgeçmiyor. Çünkü sinema çok kişi için bir sosyalleşme alanı ve sinemaya yalnız gidenlerin oranı az.

Son yıllarda, sadece filme yoğunlaşan, patlamış mısır yemeyen, yanındakiyle hiç konuşmayan, telefonuna elini dahi sürmeyen sinemaseverlerin artık azınlıkta olduklarını ve tuhaf karşılandıklarını da belirtelim. Sonuç olarak, bütün film boyunca tüm dikkatini perdeye vermek isteyen seyircilerin sayısı azalıyor. Dikkat eksikliği sorunu olan bu seyirci, sinemada çocukluğundan beri tanıdığı, bildiği anlatı formatlarını görmek istiyor; hatta klişeleri kullanmayan filmleri rahatsız edici, itici buluyor. Sinemaya bir filme yoğunlaşmak, düşünmek, sorgulamak, zihin egzersizi yapmak için gitmediği kesin. Sinemaya daha çok başka insanlarla hep birlikte gülmek, duygulanmak ve ağlamak için; toplu halde yaşanan duygusal deneyimlerin bir parçası olmak için gidiyor.

İşte tam da bu noktada, ana akım sinemanın, özellikle de gişede çok büyük başarılara imza atarak seyircileri ağlatan filmlerin, toplumun bir aynasına dönüştüğünü, zamanın ruhunu yansıttığını söyleyebiliriz. Kimse YouTube'un karşısına ağlamak için geçmez ama sinemaya ağlamak için gidebilir... Bu konuda bir araştırma yapılmış mıdır bilemem ama sinemada herkesle birlikte ağlamanın iyileştirici bir etkisi olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla, 'çok ağlattığı' için toplumsal bir vaka haline gelen filmlere daha dikkatli bakmak ve neden ağlattıklarına bakmak gerekir.

Sözgelimi, "Eşkıya"da, "Babam Ve Oğlum"da insanlar sadece o filmdeki karakterlerin yaşadıklarına ağlamamıştı. 12 Eylül darbesi ve sonrasında olup bitenlerle ilgiliydi her şey... O filmler sadece o dönemlerde hayatını kaybedenler için tutulan matemler değildi. Toplumun yaşadığı sarsıcı değişime de bir tepkiydi. Özverinin anlamını giderek kaybettiği bir ülkede hayatlarını idealleri, manevi değerleri uğruna feda eden ya da yeni toplumsal düzene uyum sağlayamayan insanlara yakılan ağıtlar gibiydi o filmler. İnsanlar karanlık salonlarda hep birlikte sessizce ya da hıçkırarak ağladılar ve bir anlamda arındılar...

"Issız Adam"ı da unutmayalım. O film, orta sınıf köklerinden kaçan bir adamın büyük şehirde kendi bencilliğinin esiri olmasını anlatıyordu ve sorun 1990'ların, 2000'lerin Türkiye'si için çok tanıdıktı. Hedonizmin, benmerkezciliğin yeni kuşaklar arasında giderek yaygınlaştığı; farklı partnerlerle seks arayışının romantizmi öldürdüğü, tekeşliliğin ya da erken evliliğin sürekli ertelendiği bir

> **"Ev eğlencesi teknolojileri hangi noktaya gelirse gelsin, *karanlık bir salonda* başka insanlarla film seyretmekten vazgeçilmiyor."**

Kore Savaşı'na neden katıldığımızı sorgulasa, "Ayla" yine de bu kadar ağlatır mıydı seyirciyi?

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

1990'lı yılların Türk sinemasına damga vuran "Eşkıya", tüm Türkiye'yi kalbinden yakalamıştı.

> "'Ayla'nın herkesi ağlatan, duygulandıran bir film olarak '*Yenikapı ruhu*'nu temsil ettiği dahi söylenebilir."

dönemdi ve herkesin geçmişte bir acısı, kaçırdığı büyük bir aşkı vardı. "Issız Adam"ın da yaşanan bu sosyal değişime bir tepki olduğu söylenebilir. Yukardaki üç film, ağıt, matem ve arınmalara vesile olan anlatılardı. Ama böyle filmler, gişede artık başarılı olmuyor.

Komedileri bir yana bırakırsak, son yıllarda gişede başarılı olan dram filmlerinin matem ya da ağıttan ziyade agresif özlemlerin yansıması olduğu söylenebilir. Türkiye'ye özgü milliyetçi anlatı geleneğini sürdüren yerli savaş filmlerinin sayısındaki istikrarlı artış bunun açık bir göstergesi...

Peki ya "Ayla"? 'Fısıltı gazetesi'nde "çok ağladık çoook..." diye tavsiye edilmesi, şüphesiz bir arınma vadettiğini gösteriyor. Ama sonuçta o da zamanın ruhuna uyum sağlayan ve milliyetçi geleneğe sırtını yaslayan bir filmdi. Şık bir reklam estetiğiyle yüksek prodüksiyon kalitesinin buluştuğu "Ayla" ilk bölümünde Türk askerlerinin savaştaki kahramanlıklarına ve fedakarlığına odaklanıyor; Türk ordusunun Kore Savaşı'ndaki başarılarını hatırlatıyor ve şehitlere saygı duruşunda bulunuyordu. Sadece Süleyman Dilbirliği ile Ayla arasındaki baba kız sevgisi ve bağlılığını eksen alsaydı, hatta Kore Savaşı'na neden katıldığımızı sorgulasaydı, açıkçası 'Ayla'nın bu kadar başarılı olacağını sanmıyorum.

"Ayla"nın son dönemin komedi filmleriyle de önemli bir ortak noktası olduğu söylenebilir. Tıpkı onlar gibi, toplumdaki siyasi kutuplaşmanın her iki yanına da seslenen bir film. Malum, milliyetçilik Türkiye'de kendini 'modern', 'laik', 'liberal', 'demokrat', 'muhafazakar', 'dindar' diye tanımlayan herkesin ortak noktası. Hatta "Ayla"nın herkesi ağlatan, duygulandıran bir film olarak 'Yenikapı ruhu'nu temsil ettiği dahi söylenebilir.

"Issız Adam" bir sosyal değişime ayna tutuyordu aslında.

Tam da burada, Berkun Oya'nın Devlet Tiyatrosu tarafından sahnelenen "Bayrak" adlı oyununun Trakya turnesinde olup bitenleri şuraya not edelim: Tiyatroya Türk bayraklarıyla giden seyirciler, oyunun konusunun bayrakla ilgisi olmadığını, sahnede sigara içildiğini ve küfredildiğini görünce salonu terk eder, sonra da protesto açıklaması yaparlar. Olayın, özellikle son yıllarda siyasi kutuplaşmada 'modern ya da laik' cephesinde yer alan Trakya bölgesinde gerçekleştiğini unutmayalım... Sonuçta, an itibarıyla böyle bir ülkede yaşıyoruz ve ağladığımız filmlerdeki değişim, sadece seyirci profilinin değiştiğini göstermiyor. Zamanın ruhunu da tasvir ediyor... **APM**

"Babam ve Oğlum"da ağlamayan var mı?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ranley.org

BAŞLAT

Bu filmin yönetmen koltuğunu Steven Spielberg'den daha fazla hak edecek birisi olamaz!

★★★

BİÇİM ★★★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★★

Ready Player One

ÇIKIŞ 30 Mart **YÖNETMEN** Steven Spielberg **SENARYO** Zak Penn, Ernest Cline (Ernest Cline'ın romanından) **OYUNCULAR** Tye Sheridan, Olivia Cooke, Ben Mendelsohn, Lena Waithe **YAPIM** 2018 ABD **SÜRE** 140 dk. **DAĞITIM** Warner Bros.

Burçin S. ***YALÇIN*** *- burcyalc@gmail.com*

Son yıllarda 1980'lerdeki popüler kültür öğeleri adeta nostaljik bir bombardımanla filmlere ve dizilere zerkediliyor. "Galaksinin Koruyucuları"ndan "Stranger Things"e geniş bir yelpazede seyreden bu nostaljik bakışlar adeta bir 'masumiyet müzesi' gezer gibi bir his bırakıyor üzerimizde.

Spielberg'ün "Başlat"ı bu 'müze gezme' işini hayli ilginç bir yerden, gelecekten (2045 yılından) bakarak hayata geçiriyor. Yani neredeyse 60-65 yıl 'öteden'... Açıkçası, film bünyesindeki 80'ler (90'lar ve 2000'ler de var elbette) referanslarıyla bir daha kolay kırılamayacak bir rekora da imza atıyor. Zaten filmin (kitabın) orijinal adı "Ready Player One", dönemin video oyunlarındaki "1 numaralı oyuncu başlamaya hazır ol" komutundan geliyor. Film ilk saniyesinden başlayarak gerek diyalogları gerek mizansenleriyle sadece kahramanı Wade Watts'a değil, bize de dolu dolu bir 80'ler nostaljisi yaşatıyor.

Bu filmin yönetmen koltuğunu Steven Spielberg'den daha fazla hak edecek birisi olamaz! Sözünü ettiğimiz nostaljiyi onun kadar eserleriyle beslemiş başka bir yönetmen yok zira. Fakat Spielberg kendi filmlerine olan referansları mümkün mertebe sıfırlayıp, bir kısmı yapımcısı olduğu diğer ikonik 80'ler film, oyun ve popüler kültür öğelerine yer veriyor.

Bu film takma isimler ve avatarlarla sosyal medya ve sanal alemde fink atan günümüz insanlığının gelecekteki hallerine dair hoş bir zihin egzersizi yapıyor. Finalinde de "Arada sanal gerçekliğinizden sıyrılıp gerçek hayattaki sevdiklerinize de kucak açın" gibisinden tam Spielberg naifliğinde bir mesaja bağlanıyor.

2045'te dünya ahalisi OASIS isimli bir sanal oyunun esiri olmuş durumda. İnsanlar gündelik dertlerinden bu oyuna 'kaçarak' uzaklaşıyor. Wade Watts da bu insanlardan biri. Oyundaki kimliği Parzival'la herkes gibi o da OASIS'in yaratıcısı James Halliday'in ölmeden önce bu sanal dünyaya sakladığı anahtarları bulmanın ve oyunun tapusunu ele geçirmenin peşinde.

"Başlat", işin aslı bir noktadan sonra referanslarıyla nostaljik bir bulamaca dönüşüyor. Birinin tadını çıkartamadan diğer referans sökün ediveriyor. Biraz suçu Ernest Cline'ın romanına da atabileceğimiz bir ifrat söz konusu bu konuda. Ayrıca, 2020 ve 2030'larda hiç mi kayda değer şey yaşanmamış da insanlık deliler gibi 80'lerin peşine düşmüş, anlamak mümkün değil. Bu 'altı boş' 80'ler sevdası filmi aşağı çekiyor.

İkinci yarısında kitapta olmayan bir hamleyle Kubrick'in "Cinnet"ine muhteşem biçimde göz kırpmasına, sanal gerçekliğin esiri olma yolunda içinde bulunduğumuz duruma dair kayda değer notlar düşmesine karşın, 3D gözlüğün ardından bakıldığında kelimenin hem mecazi hem de gerçek anlamıyla fazlasıyla 'baş döndüren' bir filme imza atıyor usta yönetmen. **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ernest Cline'ın başyapıtı, *BAŞLAT: READY PLAYER ONE,*
Steven Spielberg'in yönetmenliğiyle sinemalarda.

"Büyüleyici... *Willy Wonka, Matrix*'le buluşuyor..." USA TODAY

"Bir geek fantezisi." AUSTIN AMERICAN-STATESMAN

"Biraz galaksiler arası kovalamaca, biraz romantizm ve çokça cesaret." CNN

www.dexkitap.com /DEXpub

DEX

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DAHA YENİ BAŞLADIK

Ölüm tehdidi ve ardından gelen kaçırılma vakası, iki rakibi aynı hedef doğrultusunda koşmaya zorluyor.

★★★

BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★★

Just Getting Started

ÇIKIŞ 18 Mayıs **YÖNETMEN** Ron Shelton
SENARYO Ron Shelton **OYUNCULAR** Morgan Freeman, Tommy Lee Jones, Rene Russo, Joe Pantoliano, Glenne Headly, Sheryl Lee Ralph
YAPIM 2017 ABD **SÜRE** 91 dk. **DAĞITIM** Bir Film (Sony)

Murat ***ÖZER*** *- cinemozer@gmail.com*

Veteranları bir araya getirmek, Hollywood'un zaman zaman başvurduğu ve kısmen başarıya ulaştığı bir yöntem. Bu tür filmlerde genellikle 'eski usul' bir sinemaya duyulan özlem öne çıkar, ki bu da ziyadesiyle 'alçakgönüllü' bir sonuçla yüzleştirir bizi.

2003'ten bu yana sinema filmi çekmeyen Ron Shelton'ın yazıp yönettiği "Daha Yeni Başladık" (Just Getting Started) da bahsettiğimiz çatının altında ete kemiğe bürünen bir yapım. 1988 tarihli Martin Brest filmi "Geceyarısı Av"da (Midnight Run) Robert De Niro ve Charles Grodin'in karakterlerinin 'yaş almış' halleri diyebileceğimiz Tommy Lee Jones ve Morgan Freeman var hikayenin merkezinde. Bu ikilinin çevresine de Rene Russo, Joe Pantoliano, Glenne Headly, Jane Seymour gibi isimleri yerleştiren film, yapılan bu seçimlerle hafif ama 'şenlikli' bir sonuca ulaşmayı başarıyor.

İki aşamalı bir hikaye kurgusu göze çarpıyor "Daha Yeni Başladık"ta. İlk aşamada, bir kadın için mücadele eden iki erkeğin romantik komedi boyutundaki didişmeleri sahne alıyor. Bu bölümde, Morgan Freeman ve Tommy Lee Jones arasında yaşanan 'güç savaşı', zaman zaman uzayıp sarkan anları da beraberinde getiriyor. Ancak, ikinci aşamaya geçtiğimizde işler karışıyor ve sertleşiyor. Geçmişten gelen bir 'düşman'ın ölüm tehdidi ve ardından gelen kaçırılma vakası, iki rakibi aynı hedef doğrultusunda koşmaya zorluyor. Bu bölümde, ilk aşamada yaşanan sarkmalar yok, hatta biraz hızlı geçildiğini bile söylemek mümkün.

Ron Shelton, uzun yıllar sonra döndüğü sinemada öyle ahım şahım bir film çekmiş değil, ama hafifliği içinde belli bir çekicilik barındıran bir sonuç aldığını söyleyebiliriz. 'Eski usul' sinemanın 'kolay çözümler' odaklı anlayışını benimseyen yönetmen, iki karakterin sevgi-nefret ilişkisini yansıtırken çıkmaz sokaklara dalmaktan özellikle kaçınıyor. Morgan Freeman ve Tommy Lee Jones başta olmak üzere bütün veteran oyuncular da onun bu çabasına 'esnek' performanslar sergileyerek yardımcı oluyorlar. Bu noktada şunu da söylemeden geçmeyelim: Glenne Headly'nin son filmlerinden birinde daha geniş bir alana sahip olmasını bekledik!

İleri yaşlara gelmiş insanların hayatı doya doya yaşama hakları üzerine de birkaç cümle etmeyi ihmal etmiyor "Daha Yeni Başladık". Özellikle Morgan Freeman'ın karakteri üzerinden dillendirdiği bu cümleler, belki filmin genel yapısı içinde fazla göze çarpmıyor, ama biraz geriye çekilip baktığımızda Ron Shelton'ın temelde söylemek istediğinin bu olduğunu görmek de kaçınılmazlaşıyor: Sevmek, sevilmek, sevişmek, eğlenmek, dans etmek, spor yapmak ve en önemlisi de 'macera yaşamak', belli bir yaş aralığına sıkıştırılabilecek bir şey değil. 'Yönetmek' de aynı şekilde... **APM**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

26 Mayıs 1939
Holivud'daki sinema şirketlerinden birinin musiki heyeti arasında bulunan kemancı Helen Gilbert artistliğe karşı fevkalade istidad göstermesi dolayısile mensub olduğu kumpanya onu "Andy Hardy Gets Spring Fever" isminde vücuda getirmekte bulunduğu serili filmde mühim bir role çıkartmaya karar vermiştir.

BÜYÜK YIKIM

Devasa hayvanlar, yalnızca yardımcı oyuncu rolündeler...

★ BİÇİM ★★ İÇERİK ★ OYUNCULUK ★

Rampage ÇIKIŞ 13 Nisan **YÖNETMEN** Brad Peyton **SENARYO** Ryan Engle, Carlton Cuse, Ryan J. Condal, Adam Sztykiel **OYUNCULAR** Dwayne Johnson, Naomie Harris, Malin Akerman, Jeffrey Dean Morgan, Jake Lacy **YAPIM** 2018 ABD **SÜRE** 107 dk. **DAĞITIM** Warner Bros.

Fırat ***ATAÇ***
firat_atac@hotmail.com

Zamanında şöyle derdik:
"Felaket filmlerinin hepsi birbirinin kopyası." Olmak da zorundaydı. Seyirci bu filmlere şehirlerin doğal felaketlerle yerle bir olmasını izlemek için gidiyordu. Birbirine kenetlenmiş, kenetlenmemişse dağılmak üzereyken kenetlenecek aileler, uyarıları dinlemeyen devlet görevlileri, binlerce ekranın bulunduğu askeri karargahlardan engellenmeye çalışılan olaylar silsilesi ve durumu mutlak çözüme ulaştıran içimizden biri/birileri... Genelde filmin son yarım saatine denk gelen büyük yıkım, şimdilerde filmin geneline sirayet etse de bu suçlu zevki zevk olmaktan çıkaran bir 'aynı olma hali' var artık. Özellikle ana düşman devasa yaratıklar olduğundan beri...

"Transformers"taki robotlar, "Pacific Rim"deki robotlar ve kaijular, King Kong, Godzilla. Neredeyse yıkıp geçtikleri gökdelenleri bile tanır hale geldik. Bu filmleri fazlaca dikkat kesilerek izleyen birinin "Hmm... Biraz önce derdest edilen bina 875 North Michigan Avenue sanırım" diyebilme ihtimalini hiç de uzak görmüyorum. Şimdi gelelim "Büyük Yıkım"a...

Uzayda yapılan bir deneyden dünyamıza düşen tüpler, üç hayvanı devleştiriyor. Boy attıktan sonra oldukları yerde durumun vahametini düşünseler yine iyi ama yan etkilerden agresiflik başa bela. Bu hayvanlardan goril George'un eğitmeni Okoye devreye giriyor, hem dostunu hem de Chicago'yu kurtarmak için elinden geleni yapıyor.

Brad Peyton ve Dwayne Johnson, bir önceki ortaklıkları "San Andreas"tan farklı olarak depremin yerine üç büyükleri koymak dışında herhangi bir çaba sarfetmiyor. Dwayne helikopter kullanırken "San Andreas"taki bir planın devam ettiğini, Dwayne gökdelenin tepesindeyken üç büyüklerin nereden çıktığını düşünmeye başlıyorsunuz. "Depremi bir önceki filmde bırakmıştık biz" şeklindeki toparlanışınız, Dwayne yıkılan bir binadan ağır çekimde atlayınca yine sallantıya giriyor.

"Büyük Yıkım"ın yapmaya çalıştığı benim bir paragrafta kullandığım Dwayne sayısının katlarını perdede size izletmek. Kallavi boyutlara ulaşmış kurtlar, kertenkeleler, goriller yalnızca yardımcı oyuncu rolünde. Son zamanlarda yapımcılığa iyiden iyiye ısınmasının sonuçlarından biri 1986 yılında piyasaya çıkmış vasat bir oyunu beyazperdeye taşımak olabiliyorsa daha da çok Dwayne göreceğiz demektir.

SESSİZ BİR YER

Her koşulda hayatı devam ettiren kadın...

★★★ BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★★ OYUNCULUK ★★★★★

A Quiet Place ÇIKIŞ 13 Nisan **YÖNETMEN** John Krasinski **SENARYO** Bryan Woods, Scott Beck, John Krasinski **OYUNCULAR** Emily Blunt, John Krasinski, Millicent Simmonds, Noah Jupe **YAPIM** 2018 ABD **SÜRE** 90 dk. **DAĞITIM** UIP (Paramount)

Tuba ***BÜDÜŞ***
tubabudus@hotmail.com

John Krasinski'nin korku-gerilim filmi "Sessiz Bir Yer", türün klişelerine bel bağlamayıp yenilikçi hamlelerle seyirciyi karşılayan bir film. Krasinski, korku türünün bugüne kadar asla onsuz düşünemeyeceği sesi büyük oranda yok sayarak riskli bir yol deniyor.

Nereden geldiği belli olmayan kör ama çok üstün duyma yeteneğine sahip yaratıklar, dünyayı işgal etmiş, insanlığın büyük kısmının ölümüne sebep olmuş, hayatı durma noktasına getirmişlerdir. Hayatta kalanlar ise yeraltına çekilmiş ve derin bir sessizliğe gömülmüşlerdir.

Abbott ailesi, ormanın içinde bir kulübede yaşamakta, yoksa yaşamayı tercih etmekte demek mi gerek emin değilim. Bu noktada aile, duyma engelli kızları Regan'dan dolayı zaten sessizlikle baş etmekte daha şanslı olduklarını düşünmüş de olabilirler. Tüm ailenin işaret dilini bilmesi ve babanın teknik konuda olan bilgisi, yeteneği nedeniyle ailenin mağrur bir şekilde kendisini sadece yaratıklardan değil insanlardan da izole ettiği düşünülebilir. Abbott ailesi için önemli olan tek şey ailenin bekasıdır zira. İnsanlığın kalanı, filmde hiç mevzubahis bile olmaz. Bir nevi Nuh tufanında gemiye binen ve insanlığın kalanını ölüme terk edenler gibi. Abbott ailesinin yaratıklarla mücadelesini ilkel çağlarda vahşi hayvanlarla mücadele eden insanlığın durumuna benzetmek de mümkün. Bu yeni hayatta kadın evde temizlik, yemek vs. yapıp çocuk doğururken erkek ise evden uzaklaşıp

avcılık ve toplayıcılık yapıyor. Fakat kural koyucunun aradan çekilmesiyle kadın, savaşmak zorunda kalıyor. Regan'ın zekası ile Evelyn'in cesareti ve bilek gücü sayesinde düşmandan saklanma, sessiz olma, yerini yüz yüze bir savaşa bırakıyor. Kadınlar sayesinde gerçekleşen bir esaretten kurtuluş, diriliş hikayesine dönüşüyor film bir anda. Kadın hem doğurarak hayatı devam ettiren hem de yaşamı tehdit eden unsur ile dişe diş bir mücadeleye girişen konumuna yükseliyor böylece.

Karakterlerin sessizliğinin Marco Beltrami'nin muazzam müzikleriyle süslenmesi, sessizlik nedeniyle yaşanan gerilimi daha da arttırırken, filmde en etkileyici anlara şahit olduğumuz sahneler ne sessizliğin kan dondurduğu ne de müziğin ruha işlediği sahneler. Regan'ın kulağından dünyayı algıladığımız sahneler, filmin en vurucu anları oluyor.

YOL KENARI

Çözüm için fikir üretmek, harekete geçmek, "Nasılsa başkası yapar" sorumsuzluğundan kurtulmak gerek, diyor usulca Tayfun Pirselimoğlu.

★★

BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★

ÇIKIŞ 25 Mayıs **YÖNETMEN** Tayfun Pirselimoğlu
SENARYO Tayfun Pirselimoğlu
OYUNCULAR Tansu Biçer, Nalan Kuruçim, Taner Birsel, Ercan Kesal, Rıza Akın, Haydar Şişman, Müfit Kayacan, Murat Kılıç
YAPIM 2017 Türkiye-Yunanistan **SÜRE** 119 dk.
DAĞITIM Kurmaca Film (Mitra Filmcilik)

Müjde ***IŞIL*** *- mujde.isil@superonline.com*

Tayfun Pirselimoğlu'nun seyirciyi avucunun içine almak değil, tam tersine onu olabildiğince zorlayıp zihnen sarsmak, hatta kendinden uzaklaştırmak için kafa yorduğu hepimizin malumu. Yeni filmi "Yol Kenarı"nda distopik bir evrende o mesafeli tarzını oluşturuyor bu sefer. İçinde yaşadığımız evin ve evrenin paranoyasını, korkularını, sorunlara yönelik bir şey yapmadan sadece seyirci kalma zafiyetini getiriyor perdeye. Getiriyor ama o dünyaya girmemize izin vermeden, kafamızı kurcalayacak soruları soracak zemini inşa etmeden yapmaya gayret ediyor. Bu açıdan Pirselimoğlu'nun en kapalı ve uçları birbirine değmeyen filmi denebilir "Yol Kenarı" için.

Film, dağ ile denizin kesiştiği, zamandan ve mekandan muaf bir kasabada geçiyor. Burası aslında Pirselimoğlu'nun memleketi Trabzon. Filmografisini çoğunlukla İstanbul üzerine (İstanbul'un orijinal İstanbul'la alakası yok tabii) mekanlaştıran yönetmen için bu farklı bir anlam taşıyor olmalı. Zira huzuru temsil eden bölge aynı zamanda milliyetçiliği, iktidar partisine yakınlığı, mütedeyyinliği ile bilinmekte. Filmde kıyamet yaklaşırken bir kurtarıcının gelmesini bekleyen, bir nevi arafta yaşayan insanları izliyoruz. Ölüler diriliyor, dışarıdan kasabaya gelen yabancının her şeyi bildiğine inanılıyor, kitaplar yakılıyor, TV'de hep aynı yüz izleniyor... Bir mucize bekliyor kasabalılar; elini taşın altına koymadan, çözüm üretmeden, olduğu yerde durarak kurtarılmayı...

FİLMİN GÖRSEL DİLİNDEKİ HAKİMİYET VE GÜÇ, "YOL KENARI"NIN EN BÜYÜK AVANTAJI. GÖRSEL EVRENİ USTALIKLA KURUYOR.

Pirselimoğlu'nun, yarattığı distopik evrende başlıca itirazı bu bekleyiş haline. Kasabaya dışarıdan gelen adamın otelde kullandığı süpürgenin markasının 'idea' olması boşuna değil. Çözüm için fikir üretmek, harekete geçmek, "Nasılsa başkası yapar" sorumsuzluğundan kurtulmak gerek, diyor usulca "Yol Kenarı". Diyor demesine ama bunu o kadar kendini sakınarak ve birbirinden kopuk parçalarla perdeye yansıtıyor ki...

Evet, Pirselimoğlu sineması hiçbir zaman kolay, çabuk çözülen bir sinema olmadı. Zaten böyle olmadığı için farklı bir yerde muhafaza ediyoruz onu. Lakin bu kadar içine kapanık olmak, seyirciye boşluk doldurma oyunu oynatmak ama o boşluğu dolduracak noktaları konumlamaktan da kaçınmak, olumlu sonuç vermiyor. Niyeti kavramaya çalışsak da... Çocukların cinsel istismara uğradığı, kadınların katledildiği bir ülkenin, bir dünyanın zaten iyiye gidemeyeceğini öngörebiliyoruz ama "Kaos var", "Ortam kötü", "Bunu da sen çöz" şeklinde arka arkaya sıralanmış slaytların ötesine geçemiyor bize yansıyan.

Aslında "Yol Kenarı", faili meçhulleri merkeze alan "Hiçbiryerde"den sonra toplumsal yaralara parmak bastığı filmi Pirselimoğlu'nun. "Ölüm Üçlemesi" ve "Ben O Değilim"de kişisel kimlik karmaşası ve yok oluşu betimleyen yönetmen, "Yol Kenarı"nda ülkeyi ve dünyayı bekleyen kaosa dikkat çekmeye odaklanmış. Bunu da yemyeşil Karadeniz'in sakin doğasını siyah-beyaz yansıtarak, sükunet-

kıyamet tezatını görsel açıdan besleyerek dile getirmeye çalışmış. Filmin görsel dilindeki hakimiyet ve güç, "Yol Kenarı"nın en büyük avantajı. Görsel evreni ve bahsettiğimiz o tezatı ustalıkla kuruyor. Teslimiyetin, sorumluluk almama rahatlığının, nasılsa bir çare bulunur kolaycılığının bütün boşluğunu kadraja fiziki olarak sığdırıyor. Ancak senaryo bazında genel olarak kopukluk ve içine girilmezlik söz konusu. Diyalog bazlı açık sözlülükten bahsetmiyoruz; gizemin beslediği manidar ipuçlarının yokluğu ya da olanlarda da mana kurulmasındaki uzak mesafeler, mevzubahis olan. Yönetmenin seyirciye hazır lokma vermeme düsturu, bu sefer içgüdüsel olarak beğenilecek ama realitede bir karşılık bulamayacak sorular yumağı halini alıyor.

Genel olarak minimal tarzını minimal oyuncu kadrosu ile yaşatan Pirselimoğlu, "Yol Kenarı"nda önceki filmlerine nazaran maksimum düzeyde bir kadro ile çalışmış. Bunun hikayeye katkısı olduğunu söylemek zor. Çünkü diğerlerine nazaran detayla örülebilmiş Tansu Biçer'in karakteri (Rıza Akın'ı da dahil edebiliriz) dışında böylesi zengin bir kadrodan derin bir iz kalmıyor geriye.

"Yol Kenarı" için şu tespiti de yapmak mümkün: Genel olarak kendini referanslar dışında tutabilen Pirselimoğlu'nun en referanslı filmi. Ray Bradbury'nin "Fahrenheit 451"ini, George Orwell'in "1984"ünü hissetmemek imkansız filmde. Zorlasak Bela Tarr'a da yer açabiliriz. Özellikle 'Big Brother'ın, Pirselimoğlu'nun her filminde kullandığı TV metaforunun içinden fırladığı bölümler ve billboard'ların göründüğü o kısacık sahne, "Yol Kenarı"nın kapalı kutu olmaktan çıkıp derdini dile getirebildiği ender sekanslar.

Sözün özü, derdiyle dertlenmek isteyip derdini içselleştiremediğimiz bir Pirselimoğlu filmi "Yol Kenarı". **APM**

TANSU BİÇER VE ERCAN KESAL, "YOL KENARI"NIN SİYAHIYLA BEYAZINA EPEYCE YAKIŞIYORLAR!

ESKİ KOCAM(IZ)

Haluk Bilginer, kendisini pek yormayacak rolün altından iyi bir şekilde kalkıyor diyebiliriz.

★★

BİÇİM ★ İÇERİK ★ OYUNCULUK ★★

Forget About Nick

ÇIKIŞ 6 Nisan **YÖNETMEN** Margarethe von Trotta **SENARYO** Pamela Katz **OYUNCULAR** Ingrid Bolsø Berdal, Katja Riemann, Haluk Bilginer, Tinka Fürst, Fredrik Wagner, Mathias Sanders, Lucie Pohl **YAPIM** 2017 Almanya **SÜRE** 110 dk. **DAĞITIM** Bir Film

Murat Emir ***EREN*** *- memireren@gmail.com*

Bilhassa 1995 yapımı "Das Versprechen" ve 1983 yapımı "Rosa Luxemburg"la tanıdığımız Alman yönetmen/aktris Margarethe von Trotta'nın imzasını taşıyan "Eski Kocam(ız)", bir hayli beceriksizce yapılmış, politik doğrucu olmaya çalışırken bunu da pek başardığını iddia edemeyeceğimiz cinsten bir kendini iyi hisset filmi. Avrupa Sineması'nın, ülkeleri namına iki önemli oyuncusu Ingrid Bolsø Berdal ve Katja Riemann'ı yan yana getiren filmin bu ikili arasında da arzuladığı gibi bir kimya yarattığını iddia etmek de güç.

New York'ta geçen, ancak neden burada geçtiğini de tam idrak edemediğimiz hikayeye göre Berdal'in canlandırdığı Jade, eski bir model ve artık kendi projelerini yaratma peşinde bir moda tasarımcısı. Jade, bir yandan yeni kreasyonuyla meşgulken, bir yandan da kocası Nick'in onu terk etmesinin yarattığı travmayla boğuşan bir kadın olarak çıkıyor karşımıza. Bu durum yetmezmiş gibi, Nick'in eski eşi Maria da Berlin'den kalkıp New York'a geliyor ve evlilik sözleşmesindeki bir madde gereği, Jade'in şu an yaşadığı devasa daireye yerleşip, dairenin yarısı üzerinde hak iddia ediyor. Birbirine tamamen zıt karakterli iki kadın aynı evde yaşamak zorunda kalınca işler karışıyor haliyle. Son derece deneyimli bir yönetmen olmasına karşın, Margarethe von Trotta evvela mekan algısında izleyiciye pek bir şey vaat edemiyor. New York'un bakir kalmış kimi alanlarına kamerasını çeviren yönetmen, bir yandan da şehrin moda ortamına bizi dahil etmek gibi birbirine tezat görsel atmosferlere girip çıkıyor ve bir bütünlük hissi vermeyi başaramıyor. Jade'in şirketindeki çalışanları canlandıran Alman oyuncuların Amerikalı taklidi yaparak rol kesmeleri, sempatiden çok "Biri bize ne olduğunu açıklayabilir mi?" hissi yaratan sahnelere sebep oluyor. Hikayeyi çevreleyen atmosferdeki bu tuhaflıklar silsilesi, filmin bir türlü işlemeyen çatışmasındaki arızaların daha da görünür olmasını sağlıyor. Film, Jade ve Maria arasındaki zıtlıkların çatışması üzerinden ilerleyen ilişkiyi de ritmine sokmakta zorlanıyor ki bunda, böylesi bir hikayeyi işlemekte yetersiz kalan senaryosunun da etkisi büyük. Temel hikaye buna müsait olmasına rağmen Jade ve Maria tam olarak kartlarını masaya koyup hesaplaşamadan film onları birlikte hareket ettikleri bir noktaya ulaştırıyor. Fakat bu noktaya da sırf 'öyle gerektiği için' geliyormuş gibi bir his oluşuyor izleyende. Filmde olayların merkezindeki Nick'i canlandıran Haluk Bilginer'in de standart bir performans sunduğunu ve kendisini pek yormayacak bu rolün altından iyi bir şekilde kalktığını söylemek mümkün. Yine filmde Maria'nın kızı Antonia'yı canlandıran Tinka Fürst'ün de filmdeki korkunç yan oyuncu performanslarının yanında parıldayan bir performans sergilediğini belirtmek gerek. **APM**

6 Mayıs 1955
Dünyanın en büyük rejisörlerinden Kadıköylü Elia Kazan İstanbul'da. 49 yıl evvel şehrimizde doğan ve 37 yıl Amerika'da kalan Elia Kazan, kendisini karşılayan gazetecilere Türkçe hitap etti.

TAKSİM HOLD'EM

Gezi'nin değişik tipteki bireylere farklı yansımaları...

★★★ BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★★★ OYUNCULUK ★★★★
ÇIKIŞ 27 Nisan **YÖNETMEN** Michael Önder **SENARYO** Michael Önder
OYUNCULAR Kenan Ece, Damla Sönmez, Berk Hakman, Emre Yetim, Ege Kökenli, Nezih Cihan Aksoy, Tansu Taşanlar **YAPIM** 2017 Türkiye **SÜRE** 90 dk.
DAĞITIM Kurmaca Film (Bluff Films)

Tunca ***ARSLAN***
tuncaarslan@yahoo.com

Son Adana Film Festivali'ne başvurduğunda, ön jüri üyesi olarak 2017 Ağustos ayında seyrettiğim, 37. İstanbul Film Festivali programının ardından ticari gösterim şansı da bulan "Taksim Hold'em", Gezi Direnişi günlerinde ortalığın biber gazına boğulduğu, polisin göstericileri kovaladığı akşamlardan birine götürüyor seyirciyi. Michael Önder, senaryosuna da imza attığı ilk yönetmenlik çalışmasında, meydanlar ya da caddelere değil, Cihangir'deki bir apartman dairesine odaklanıyor.

Bir cumartesi akşamı, her zamanki gibi poker oynamak için toplanan eski dostlar, işten güçten, yaşamdan, evlilik ve bekarlıktan söz edip ısınma turları atarken, sokakta kargaşa başlar. Ev sahibi Alper, nişanlısının tersine olan bitene kayıtsızdır. Oyuna başlamak için sabırsızlanmakta, kartları dağıtmak için diğerlerini ikna etmeye çalışmaktadır ama evde başlayan tartışma, dışarıdaki gerçekliğin içeriye taşınmasıyla giderek alevlenir. Yeşil çuha masaya serilmişse de "Herhalde böyle bir gecede poker oynamayacağız!" tepkileri sökün eder. Polisten kaçan iki direnişçinin eve sığınması, ayağından yaralanan ve gizemli bir adamın yardımıyla eve dönen nişanlının ilişkilerini sorgulamaya başlaması, Alper'i 'elini' yükseltemediği bir sürece sokacaktır. Poker organizasyonu, ceberrutluğa isyanın dalgalarıyla karşılaşmıştır.

Doku, yapı ve sinema dili itibarıyla "Zengin Mutfağı"ndan (1988) "Arkadaşlar Arasında"ya (2011) dek pek çok filmi akla getiren, bende uyandırdığı ilk çağrışım ise Ramin Matin'in 2011 yapımı "Canavarlar Sofrası" olan "Taksim Hold'em", andığım örnekler gibi kısıtlı mekanda gelişen, tiyatro sahnesine de çok yakışacakmış gibi duran bir film. Michael Önder, Gezi'ye dair destansı bir anlatım tutturmak yerine daha yalın ve ilerledikçe kontrollü çalkantıya kapılan, 'yüksek politik çıkarımlar'dan çok Gezi'nin değişik tipteki bireylere nasıl yansıdığını araştıran bir filme imza atmış ve "Bu daha başlangıç!" demiş.

Konformist Alper'i canlandıran Kenan Ece'nin, öyküye gerilim katan Berk Hakman'ın, Damla Sönmez'in ve diğer oyuncuların başarılı performanslar sergiledikleri "Taksim Hold'em"de Ersin Gök de görüntü çalışmasıyla zor bir işin üstesinden geliyor.

"Taksim Hold'em", sinema salonlarını özgürce dolaşmasını arzu ettiğimiz bir film.

GİZEMLİ EV

Winchester silah imparatorluğunun 'hayaletler'le imtihanı...

★★ BİÇİM ★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★
Winchester ÇIKIŞ 20 Nisan **YÖNETMENLER** Michael & Peter Spierig **SENARYO** Tom Vaughan, Michael & Peter Spierig **OYUNCULAR** Helen Mirren, Jason Clarke, Sarah Snook, Eamon Farren, Angus Sampson **YAPIM** 2018 Avustralya-ABD **SÜRE** 99 dk. **DAĞITIM** Pinema

Ebru ***ÇELİKTUĞ***
ebruceliktug@gmail.com

Çok iyi bir korku filmi olma şansına sahip miydi, yoksa hiç mi böyle bir şansı yoktu "Gizemli Ev"in? Filmden çıkınca insanın aklına takılan sorulardan biri bu. "Korku Seansı" mesela, gerçek olaylara dayandığı için hemen bir merak duygusu uyandırmıştı, üstelik çok da başarılıydı: Yarattığı retro atmosfer, oyuncu kalitesi, James Wan faktörü derken "Annabelle" gibi hayli ürpertici bir spin-off da ortaya çıkmıştı. "Gizemli Ev" de neden bir "Korku Seansı"na dönüşmesin? O da gerçek olaylara dayanıyor, Helen Mirren ile Jason Clarke gibi iki önemli oyuncusu var ve Spierig Kardeşler de fena sayılmazlar. Olayların geçtiği ev ise zaten gotik bir korku filmi için gereken her şeye sahip; 38 yıl boyunca adeta canlı bir organizma gibi büyüyüp genişleyen, günümüzde turistlere gezdirilen ünlü Winchester Malikanesi söz konusu. Sahibesi Sarah Winchester, önce bebeğini sonra da genç denecek bir yaşta eşini kaybeden ve ömrünün sonuna dek lanetlendiğine inanan zengin bir dul. Winchester marka silahların sahibi eşinden günümüz indeksiyle 500 milyon dolar civarında bir miras kalıyor. Silahların aldığı canlara dair duyduğu büyük vicdan azabı yüzünden ezoteriye merak salan ve medyumlara danışan Sarah, bu silahlarla vurulan kişilerin öldükleri mekanı, San Jose'de geniş bir arazide yaptırdığı malikanede bire bir inşa ettirerek bitmez tükenmez bir çabanın içine düşüyor. Şirketindekiler bu çılgınlığın sebebini

anlamak için Sarah'nın akıl ve ruh sağlığını değerlendirecek Doktor Eric Price'ı malikaneye yolluyor.

Film ilk başta akıl ile inanç arasındaki çatışmanın üzerinde ilerliyor. Eric, olup bitenin akılla açıklanacağına dair pozitivist duruşuyla Sarah'nın akıl dışı bakış açısına adeta panzehir oluştursa da Sarah'nın yeğeninin küçük oğlunu ele geçiren kötü bir ruh basbayağı fiziksel anlamda ete kemiğe bürünüyor. Bu durumda akıl yeniliyor ve filmin tek sürprizi, Eric'in de malikanedeki hayaletlerden biri mi yoksa değil mi diye düşündürmesi oluyor. Peki korkuyor muyuz? Arada sıçrıyoruz belki ama ne tuhaftır ki film bunca yeterli malzemeye karşın korkutmayı başaramıyor.

Tüm olumsuzluklara rağmen filmin Amerika'daki bireysel silahlanmaya karşı yapılan kitlesel eylemleri destekleyen konusunu es geçmemeli...

TAŞ DEVRİ FİRARDA

Dünyaya düşen meteorun soğuması sonrası futbolun icat edilmesiyle açılan animasyon, merkezine futbolu alacağının mesajını ilk elde veriyor.

★★★

BİÇİM ★★★★ İÇERİK ★★★

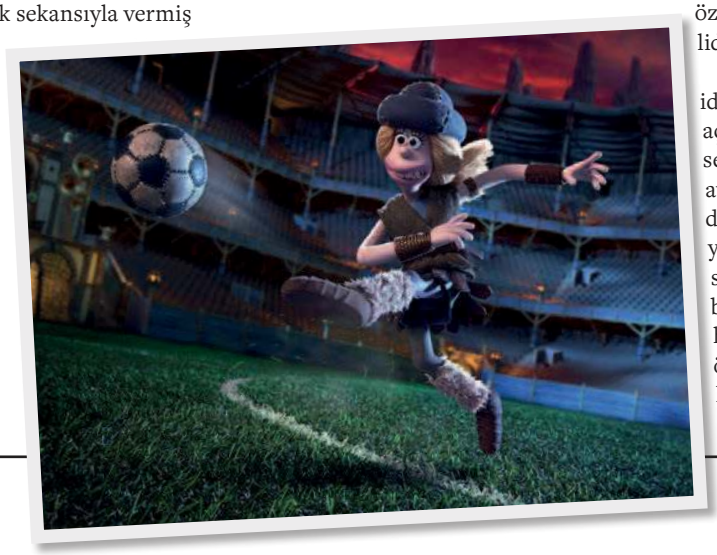
Early Man

ÇIKIŞ 13 Nisan **YÖNETMEN** Nick Park **SENARYO** Mark Burton, James Higginson
SESLENDİRENLER Tom Hiddleston, Eddie Redmayne, Maisie Williams, Richard Ayoade, Timothy Spall
YAPIM 2018 ABD-İngiltere-Fransa **SÜRE** 89 dk. **DAĞITIM** Bir Film (Fabula Films)

Utku ***ÖGETÜRK*** *- utku@filmloverss.com*

Son yıllarda futbolun icadıyla ilgili türlü teoriler ortaya atılmış olsa da 'futbolun beşiği' olarak İngiltere anılır. "Tavuklar Firarda" ve "Wallace Ve Gromit Yaramaz Tavşana Karşı" gibi popüler stop-motion'ların arkasındaki isimlerden Nick Park'ın yönetmen koltuğuna oturduğu "Taş Devri Firarda"nın hikayesinin merkezinde futbol yer alıyor. Futbolun icadından yola çıkarak seyircisini binlerce yıl öncesine, İngiltere'nin futbol rekabeti en üst düzeyde olan şehri Manchester'ın yakınlarına götürerek mizahi bir girizgah yaratıyor.

Dünyaya düşen meteor parçasının soğuması sonrası futbolun icat edildiği bir sekans ile açılan animasyon, merkezine futbolu alacağının mesajını da henüz ilk sekansıyla vermiş oluyor. İnsanlığın geçirdiği evrim ekseninde türcülük, ırkçılık, cinsiyet eşitsizlikleri gibi günümüz dünyasında geçerliliğini koruyan ayrımcılıklara eleştiri getirmeyi amaçlayan film, bunu 'mağara insanı' olarak adlandırılan bir grubun özgürlüğünü kazanmak için çıkacağı bir futbol müsabakası çevresine yerleştiriyor. Bu yönüyle akıllara ilk olarak Sylvester Stallone, Michael Caine ve futbol efsanesi Pele gibi isimlerin rol aldığı "Zafere Kaçış"ı (1981) getiren "Taş Devri Firarda", Türkiye sineması özelinde düşündüğümüzde Cem Yılmaz'ın "A.R.O.G"uyla önemli benzerlikler taşıyor. Bu üç filmin birbirleriyle olan en önemli bağı, özgürlüğünü kazanmak isteyen bir grup insanın bu uğurda bir futbol müsabakasına çıkması diyebiliriz. Yine her üç filmde de dönemin ya da bölgenin diktatörlerine karşı koyan ezilmiş bir toplumun resmi çiziliyor. Fakat, bu filmlerden farklı olarak "Taş Devri Firarda"da senaristler, futbolun erkeklere özgü bir spor olduğu algısını kırmak için ciddi bir çaba sarf ediyor. Evlerine geri dönmek için ellerindeki tek seçeneği bu futbol müsabakasını kazanmak olan ve çoğunluğu erkeklerden oluşan topluluğu bu maça Goona isimli genç bir kız hazırlıyor. Goona, hem hayallerinin peşinde koşuyor hem ona önyargı ile bakanların algısını değiştiriyor hem de bir toplumun özgürlüğünü kazanma mücadelesine liderlik ediyor.

İnsanlığın yaşamını avcılık ile idame ettirdiği zamanlarda geçen film, açılış sekansındaki tavşan avlama sekansı ve daha büyük canlılar avlanması gerektiğine dair diyaloglarıyla yer yer tehlikeli sularda yüzse de son tahlilde bu konudaki söylemleriyle de sınıfı geçmeyi başarıyor, zannımca. Özellikle, filmin hedef kitlesini göz önüne aldığımızda özenle yazıldığı belli olan domuz karakterinin filmin ilerleyen

bölümlerinde kahramanlaştırılması son derece önemli; bu karakter ve sekanslar aracılığıyla çocuk seyirciler için erken yaşta sorgulayabilecekleri bir kapı aralanıyor, keyifli bir animasyon olmanın ötesine geçiyor.

"Creature Comforts", "The Wrong Trousers" ve "A Close Shave" filmleriyle kısa animasyon, "Wallace Ve Gromit Yaramaz Tavşana Karşı" ile ise 'en iyi animasyon' kategorilerinde toplamda dört kez Oscar'a layık görülen Nick Park, "Taş Devri Firarda"da da tüm hünerlerini sergiliyor. Ancak bu film özelinde animasyon yönetmenleri Will Becher ile Merlin Crossingham; yapım tasarımcısı Matt Perry ve sanat yönetmeni Richard Edmunds'a da ayrı bir parantez açmak gerekiyor. 89 dakika uzunluğundaki animasyon süresince öyle etkileyici bir dünya yaratılıyor ki, zaman zaman stop-motion olmasına rağmen izlediğimizin animasyon olduğunu unutuyor, yarattıkları gerçekliğe kendimizi bırakıveriyoruz.

Son tahlilde, futbolun bir kez daha asla sadece futbol olmadığını gördüğümüz "Taş Devri Firarda", gerek ele aldığı konuları işleyiş biçimi gerekse teknik özellikleri ile dikkate değer bir animasyon diyebiliriz. Yazıyı sonlandırmadan, filmin vizyon macerasında başarısız olmasının en büyük sebeplerinden biri olarak gördüğüm yaş sınırlaması kararına da değinmeden geçmeyelim. Hedef kitlesi çocuklar olan ve yukarıda anlatmaya çalıştığım öğretici mesajları sebebiyle pek kıymetli bulduğum bu animasyonun yaş sınırlaması hangi akla hizmet "7+/13A" olarak belirlenmiş, anlamak pek mümkün değil. Eğitim müfredatından evrimin kaldırıldığı bir ülkede, yapılacak açıklamayı tahmin etmek zor olmasa da yapılan müdahalelerin buralara kadar gelmiş olması bir kez daha son derece üzücü ve düşündürücü. **APM**

"TAŞ DEVRİ FİRARDA"DA **SENARİSTLER**, FUTBOLUN **ERKEKLERE ÖZGÜ BİR SPOR** OLDUĞU ALGISINI KIRMAK İÇİN **CİDDİ BİR ÇABA** SARF EDİYOR.

FUTBOL DEDİĞİN!

Herhangi bir şekilde bir futbol filmi mevzu olduğunda, Zoltán Fábri'nin başyapıtını anmadan geçmek olmaz.
CEHENNEMDE İKİ DEVRE
Két Félidö A Pokolban (1961)

Keira Knightley'nin çıkış filmi, aynı zamanda futbola dair leziz cümleler kurmayı da ihmal etmiyor.
HAYATIMIN ÇALIMI BECKHAM
Bend It Like Beckham (2002)

Futbol şahsiyetlerinin 'çok özel' isimlerinden Eric Cantona, büyük usta Ken Loach'un aklına düştüğünde...
HAYATA ÇALIM AT
Looking For Eric (2009)

AŞKIN GÖREN GÖZLERE İHTİYACI YOK

Altın Koza ödüllü ama ne yazık ki Onur Ünlü'nün zayıf yapıtlarından!

★★

BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★

ÇIKIŞ 11 Mayıs **YÖNETMEN** Onur Ünlü
SENARYO Onur Ünlü
OYUNCULAR Demet Evgar, Fatih Artman, Hare Sürel, Ezgi Eyüboğlu, Ayşenil Şamlıoğlu, Özgür Emre Yıldırım **YAPIM** 2017 Türkiye
SÜRE 83 dk. **DAĞITIM** CGV Mars Dağıtım (Limon Film)

Okan ***ARPAÇ*** *- oarpac@gmail.com*

Türk sinemasının nadide beyinlerinden biri olduğuna şüphe yok! İmzasını attığı her iş mutlak heyecan yaratıyor. O da bunu biliyor, belki de bu bilgiyle tıpkı filmin karakterleri gibi körlük yaşıyor ya da kör olma aşamasında Onur Ünlü.

Biraz filmden bahsedelim. 30 yaşlarındaki cinayet masası dedektifi Salim (Behzat Ç'nin Fatih Artman'ı), karısından ayrılmış, tedavi görse de bir süre sonra gözleri kör olacak biri. İlgilendiği cinayet davasında, öldürülen adamın karısı Handan Hanım (şahane Demet Evgar) da kör bir piyanist! Zamanla Handan'a gönlünü kaptıran Salim, ondan yüz bulamayınca ilgisini katil zanlısının kör karısı Leyla'ya yöneltir. Öte yandan Salim'in biricik annesi de yaşlı ve kör bir fahişedir.

Hikayesini hem çok yeni hem bir o kadar Yeşilçam'vari bir yapı üzerine şekillendiren Onur Ünlü, enfes bir kara-film ya da kara komedi çıkarabilecekken, aceleciliğinin kurbanı oluyor. Karakterleri, öyküyü, senaryoyu tam manasıyla pişirmeden alelacele "Motor!" demenin ceremesini çekiyor. Dedektif Salim ve Handan Hanım başta olmak üzere tüm karakterler birer unutulmaz ikona dönüşebilecekken, oradan oraya koşturup aceleyle hikayeyi tamamlıyorlar.

Kameranın, lenslerin çoğu kez Salim'in giderek körleşen/flulaşan 'gözleri' olarak kullanıldığı filmde, çocukların okulda hiç durmadan koro halinde söyledikleri "Tohumlar Fidana, Fidanlar Ağaca" adlı çocuk şarkısı ise bir Onur Ünlü muzırlığı elbette. TRT'nin 80'li yıllardaki "Dikkat" adlı zırt pırt karşımıza çıkan kamu spotunda çalan bu şarkı, filmin de en akılda kalıcı simgelerinden birine dönüşüyor.

Bu filmde karşımıza çıkan kafa karışıklığı ve anlatım dağınıklığını "Put Şeylere" adlı bir sonraki filminde zirveye taşıyan, din ve insan üzerine söylemek istediklerini didaktik sayılacak bir üslupla "Put Şeylere"ye boca eden Onur Ünlü, damıtmadan/dinlendirmeden arka arkaya film çektikçe, daha önceki başarılarını mumla aratıyor. En fenası da kendi ağzından çıkan "Beni zaten seviyorlar, film çekmem için para veriyorlar, ben de kafama göre takılıyorum" mantığı olsa gerek. Kendisini giderek körleştiren şey bu olmalı.

"Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok", üslubu, oyuncu yönetimi, atmosfer yaratımı ve diğer pek çok yönüyle tabii ki genel geçer piyasa kurallarına hiç uymayan, ayrıksı ve özel bir film. Adana Film Festivali'nde kazandığı en iyi film, yönetmen, erkek oyuncu ve yardımcı kadın oyuncu ödüllerini de bir yere kadar hak ediyor. Kimi sahnelerde adeta Metin Erksan'ın 1970'lerdeki biçim arayışlarını çağrıştıran, bir planda ise adeta "Ölmeyen Aşk"ın (1966) tepelerde geçen sahnesini hatırlatan bu Onur Ünlü filmi, ustanın filmografisini takip edenler için şüphesiz kaçırılmayacak bir halka ama fazla umut beslemeden... **APM**

10 Mayıs 1977
Amerikan sinemasının en tanınmış isimlerinden Joan Crawford, New York'ta 69 yaşında ölmüştür. Sanatçının bu ani ölümü, sinema çevrelerinde büyük üzüntüye yol açmıştır. Crawford'un yönetim kurulu üyelerinden olduğu Pepsi şirketinin sözcüsü, sanatçının Manhattan'daki apartmanında kalp krizinden öldüğünü açıklamıştır.

EV KİRA SEMT BİZİM

Kolektif dayanışma içindeki sıradan halk var burada...

★★ BİÇİM ★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★
ÇIKIŞ 27 Nisan **YÖNETMEN** Mustafa Kenan Aybastı **SENARYO** Mustafa Kenan Aybastı
OYUNCULAR Orhan Doğan, Ender Yiğit, Suna Selen, Sadık Gürbüz, Dilşah Demir, Barış Kıralioğlu, Aydan Burhan **YAPIM** 2018 Türkiye **SÜRE** 91 dk.
DAĞITIM Bir Film (Bağımsız Sinema Merkezi)

Suzan ***DEMİR***
suzandemir84@gmail.com

2011'de gösterime giren
"Devrimden Sonra" filmiyle bildiğimiz Bağımsız Sinema Merkezi (BSM) ve yönetmen Mustafa Kenan Aybastı'nın yeni filmi "Ev Kira Semt Bizim", bir öncekiyle aynı minvalde ama farklılıklar da arz eden bir yapıda.

"Ev Kira Semt Bizim" filminin "Devrimden Sonra" ile aynı düzlemde olması ise şundan kaynaklı ki o da sinemadan çok propaganda yönünün öne çıkması. Fakat farklılık arz ettiği nokta ise madem propagandayı konuşuyoruz yaklaşımı. "Devrimden Sonra" belli bir ideolojik çerçeve ile fazlasıyla tepeden bakan bir filmken "Ev Kira Semt Bizim", hem ideolojik çerçevesini hem sinema dilini daha yumuşatmışa benziyor.

Filmin konusundan bahsetmek gerekirse adından da anlaşılacağı gibi bir mahalle filmi "Ev Kira Semt Bizim". Anlatılan semt ise İstanbul'un Kadıköy ilçesi. Uzun süredir kentsel dönüşümün odağı olan Kadıköy'de yaşanan bir olayı odağına alan film, hem ülkedeki mevcut iktidarın 'inşaat' odaklı politikalarına değinirken hem de içinden geçtiğimiz OHAL koşullarına dikkat çekiyor.

Mahalle sakinlerinden birinin kiracı olduğu evden çıkarılması sonucunda komşuları aralarında bir dayanışma ekibi kurarak buna engel olmaya çalışıyor. Fakat bunu engellemek için buldukları çözümler çare olmuyor ve evsiz kalan aile memleketine dönmek zorunda kalıyor. Öte yandan mahalledekiler bu olayın tek başına münferit bir evden çıkarma değil, "Depreme karşı yeniliyoruz" adı altında bir soylulaştırma olduğunun farkına varıyor. Bunun üzerine dayanışma ağını sadece bir kişiyi kurtarmak üzerine değil, semti topyekûn bu talandan arındırmaya yönelik işletmeye çalışıyorlar.

"Ev Kira Semt Bizim"in, gerek kullandığı müzikler gerekse yarattığı muhteva açısından 'Yeşilçam' filmlerindeki mahalle ruhunu yakalamaya çalışan bir tarafı var. Sinema açısından çok büyük eksikleri olsa da en azından bir sabah kalkıldığında "Biz devrim yaptık" diyen 'devrimciler' değil, kolektif dayanışma içinde, kendi yaşam alanını korumaya çalışan, sıradan halk var seyircinin karşısında. Gezi eylemleri göndermesi, kent hakkı gibi politik konulardaki film; festivallerde sadece sponsor olan içki markasının muhalefet için alkışlandığı şu dönemde, en azından daha cesur...

KICKBOXER: MİSİLLEME

Bir çeşit dövüş komedisi oluveriyor bu devam filmi.

★★ BİÇİM ★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★
Kickboxer: Retaliation ÇIKIŞ 30 Mart **YÖNETMEN** Dimitri Logothetis **SENARYO** Dimitri Logothetis, Jim McGrath **OYUNCULAR** Alain Moussi, Christopher Lambert, Jean-Claude Van Damme, Mike Tyson
YAPIM 2018 ABD **SÜRE** 110 dk. **DAĞITIM** The Moments Entertainment (Moviebox)

Çağdaş ***GÜNERBÜYÜK***
gunerbuyuk@gmail.com

Meraklılarının ve belli bir yaşın
üstündekilerin bildiği üzere, "Kickboxer" gelecek yıl 30 yaşında olacak bir film serisi. İlk filmin bizdeki adıyla, "Kana Kan". Van Damme'ın kardeşinin intikamını, tribünlerin "Beyaz savaşçı" tezahüratları eşliğinde aldığı, birçok sahnesi 30 yaş üstü hafızalara kazılı bir dövüş filmi klasiği. Ardından Van Damme'sız da devam filmleri çekildi. Uzun bir aradan sonra, Van Damme'ın hoca olduğu yeni kuşak filmler geldi, "Misilleme" bunların ikincisi.

"Kickboxer" aslında en baştan beri misilleme hikayesi anlatır, ideolojik olarak açılımıysa şöyledir: Doğuya ait, Asya'nın egemen olduğu dövüşte, Batılı Doğuluyu döver. Beyaz kahraman başta mağdur olur ama sonunda zalimleri yener, oralı bir hanım da bulur. 80'lere kadar dövüş filmlerini Asya sinemalarının ve yıldızlarının domine ettiği düşünülürse, "Kickboxer" serisi içeriği kadar, Batıdan bir sinemasal ticari ataktı da. Tabii nitelik olarak türün Hong Kong, Çin, Japonya yapımı örneklerinin çok gerisinde kaldı ama herhalde görece bir ticari başarısı oldu.

"Kickboxer: Misilleme" genel yapısı itibarıyla bildik dövüş filmi unsurlarının hepsini içeriyor. Temposu yüksek, sahneler genellikle çok kısa, espriler çok beklenebilir, oyunculuklar berbat. Az dram arası bol dövüş. Hemen hemen hiçbir özgünlüğü yok. Ama tuhaf yanı, kendisini hiç ciddiye almıyor ve her detay o kadar saçmalık derecesinde

abartılı ki, bir çeşit dövüş komedisi filmi oluveriyor. Hakikaten, beklenmedik hiçbir unsuru yok, beklenmedik derecede eğlenceli olması dışında. Mike Tyson'dan Ronaldinho'ya hoş misafirleri de cabası.

O kadar abartınca, sonuç epey komik olmuş. Van Damme'ın kör hoca olması gibi, ille de kör göze parmak.

Filmdeki düşman, Mongkut adında, kimyasallarla insanlıktan çıkmış bir insan azmanı. "Misilleme"de bitmeyen abartıların vücut bulmuş hali gibi.

Yeni kuşağın ilk "Kickboxer"ı, yani Alain Moussi'li ilk film, çıtayı epey düşürmüş, "Kana Kan" hatırına filmi izleyen hayranları hayal kırıklığına uğratmıştı. Onun senaryosunu yazan Dimitri Logothetis, bu filmi hem yazmış hem yönetmiş ve klişenin, saçmalamanın gözüne gözüne vurmayı seçmiş. Tuhaf bir şekilde de tutturmuş.

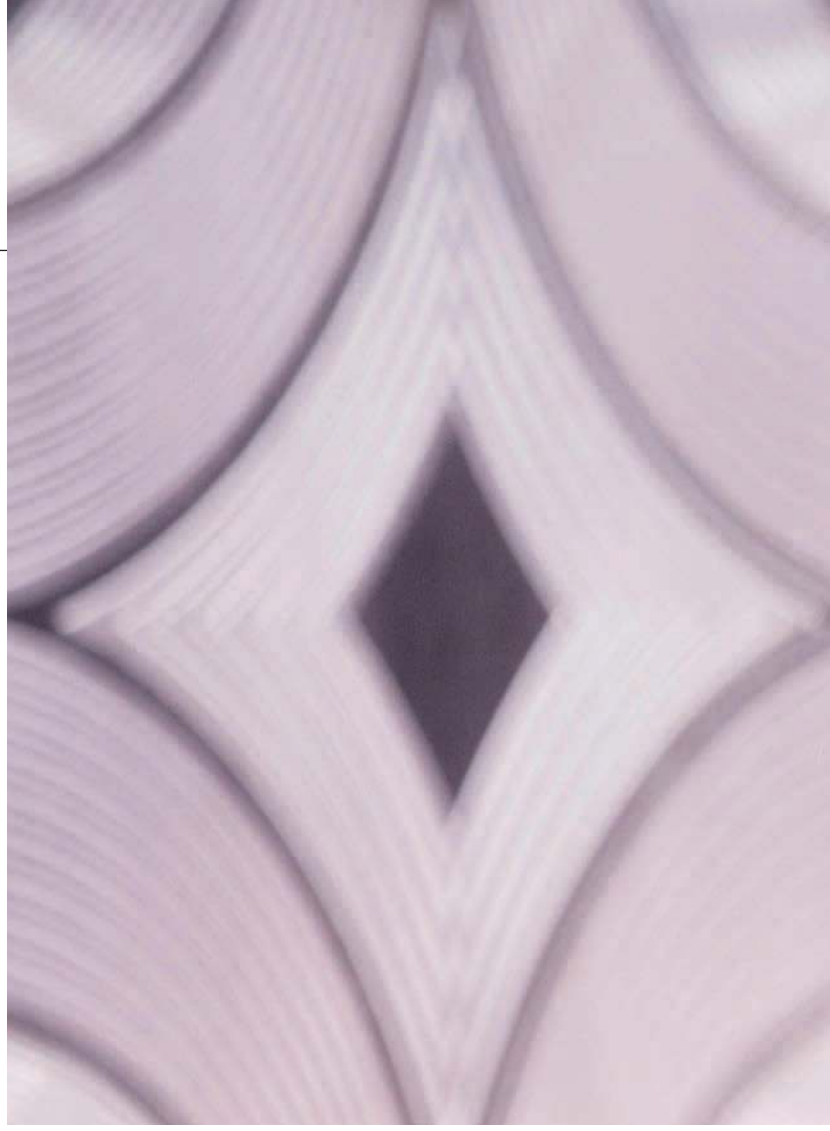
PARTİLERDE KIZ TAVLAMA SANATI

Nicole Kidman, Croydon gençlerinin yol göstericisi Queen Boadicea rolünde, herhalde son yıllardaki en risk alan performansını veriyor.

★★★

BİÇİM ★★★★ İÇERİK ★★★ OYUNCULUK ★★★

How To Talk To Girls At Parties
ÇIKIŞ 18 Mayıs **YÖNETMEN** John Cameron Mitchell
SENARYO Philippa Goslett, John Cameron Mitchell (Neil Gaiman'ın hikayesinden) **OYUNCULAR** Elle Fanning, Alex Sharp, Ruth Wilson, Matt Lucas, Nicole Kidman
YAPIM 2017 İngiltere-ABD **SÜRE** 102 dk. **DAĞITIM** Başka Sinema (Bir Film)

Ali ***ERCİVAN*** *- ali.ercivan@gmail.com*

Zamanlama mükemmel! Rus yönetmen Slava Tsukerman'ın Amerika'ya yerleştikten altı yıl sonra New York'ta çektiği, 1982 tarihli olağandışı bilimkurgu "Liquid Sky", daha geçen ay 37. İstanbul Film Festivali'nin "Gömülü Hazineler" bölümünde gösterildi. Ve sadece haftalar sonra, John Cameron Mitchell'ın bariz biçimde bu cyberpunk filmine büyük bir saygı duruşu gibi tasarladığı son projesi "Partilerde Kız Tavlama Sanatı" (How To Talk To Girls At Parties) da vizyonda. Böyle bir filmi !f İstanbul Bağımsız Filmler Festivali'nin ardından ülkemiz sinemalarında görebilmek bile önemli.

Film, Neil Gaiman'ın 2006'da yayımlanmış aynı adlı ödüllü kısa öyküsünden uyarlama. Ancak John Cameron Mitchell'ın öyküyü beyazperde için uyarlarken yarattığı dünya ve referanslar, hikayeyi bölen efekt sekanslarına kadar net: "Partilerde Kız Tavlama Sanatı", Tsukerman'ın son dönemde yeniden günışığına çıkan eserine göbekten bağlı.

Bu kez New York'a değil, Londra banliyösüne, Croydon'a inmiş uzaylılarla karşı karşıyayız. Yetmişli yılların sonu, punk müziğin ve kültürün en yaygın dönemleri. Gruplarıyla yeni bir Sex Pistols olma hayalleri kuran nice genç, Queen Boadicea'nın mekanında sahneye çıkmak ve bir plak şirketine kapağı atabilmek için birbirleriyle yarışıyor. Bu gençlerden üçünü tanıyoruz, özellikle de Enn'i. Bir gece, Enn ve arkadaşları, en çok da gördükleri kızlara kanıp büyük bir evdeki tuhaf bir partiye katılıyor ve buradaki acayip giyimli, kiminin fiziksel anomalileri de bulunan kişileri, dönemin avangard ruhu içinde fazla yadırgamıyorlar. Henüz gençlik filmlerinin alanındayız. Kızlarla nasıl iletişim kuracağını pek bilemeyen Enn, Elle Fanning tarafından canlandırılan Zan'le partide tanışıyor. İçinde büyük bir açlık ve isyan var Zan'in. Denemek, keşfetmek, değişmek istiyor. Enn ilk romantik yakınlaşmasını yaşarken, genç oğlanla birlikte yuvayı terk edip yeni deneyimlere yelken açan Zan için zorlu bir kopuş süreci başlıyor. Bu süreç de bizi gençlik romansının alanından bilimkurgunun sularına doğru taşıyor. Fakat alışageldiğimiz türde bir bilimkurgu değil elbette. Uzaylılar tür olarak varlıklarını sürdürebilmenin tek yolu olarak kabul ettikleri bir plan dahilinde gezegenimizdeler ve Zan'in isyanı, aralarında ciddi bir kast düzeni, hiyerarşi bulunan yaratıkların hesaplarını bozuyor, hem tepkiye hem de çatışmalara yol açıyor.

NEIL GAIMAN'IN ÖYKÜSÜ GİBİ, JOHN CAMERON MITCHELL'IN FİLMİ DE CİNSİYET ROLLERİYLE OYNAMAK KONUSUNDA CESUR.

Bu öykü zaten doğrudan punk'ın doğasına dair. Enn vasıtasıyla Zan punk'ı öğreniyor. Kendi bireysel varlığının değersiz addedildiği, toplumunun ileri gelenleri tarafından önceden belirlenmiş bir kadere itaat etmesinin beklendiği bir düzene başkaldırmaya başlıyor. Varlığının milletine armağan olması lazım. Öyle öğrenmiş. Böyle gelmiş, böyle gider mantığıyla ilerliyor statüko. Fakat Zan de en nihayetinde genç. Özgürlüğünün elinden alınmasına basitçe razı gelecek değil. Yani punk kendiliğinden, bir tepki olarak nasıl doğduysa, Zan'inki de bir itaatsizlik

dalgasının ilk adımına dönüşüyor. Filmin özü, bütün meselesi bu.

Gaiman'ın öyküsü gibi, Mitchell'ın filmi de cinsiyet rolleriyle oynamak konusunda cesur. Burada özellikle Enn'in cinsel açıdan daha girişken ve kendinden emin gözüken arkadaşı Vic'in artık kendinden emin olamama hikayesi öne çıkan. Cinsiyetlere bölünen bedenler ve değişen roller, Vic'i kendi cinsel kimliğini sorgular hale getiriyor. Tüm bu temalar, her biri, "Hedwig Ve Kızgın Çıkıntısı" (Hedwig And The Angry Inch), "Shortbus" gibi filmleriyle tanıdığımız yönetmen/yazar/oyuncu John Cameron Mitchell'ın bugüne dek filmlerinde kurduğu dünyaların organik bir uzantısı.

Genç oyuncuların hepsi gayet iyi tabii ama Mitchell'ın hanesindeki en önemli iki kazanç; punk bar sahibesi, Croydon gençlerinin yol göstericisi Queen Boadicea rolünde, herhalde son yıllardaki en risk alan performansını veren Nicole Kidman ve filmin hem "Liquid Sky"a hürmette kusur etmeyen hem de kendine özgü olmayı başarabilen dünyasını kurmada büyük işlev sahibi kostümlerinin tasarımcısı, bu alanın üç Oscar'lı efsanevi ismi Sandy Powell.

Türkiye sinemasından da bir punk filmi denemesi olan "Arada"nın daha geçen ay vizyona çıktığı ve maalesef kalkıştıklarının hakkını vermekten çok uzak kaldığı şu dönemde, bence o işin iyisi nasıl oluru görmek için de iyi bir fırsat bu. "Partilerde Kız Tavlama Sanatı", özellikle punk'çılarla uzaylıların karşı karşıya gelip kapıştığı son kısımlara doğru lafı fazla uzatsa bile, delicesine eğlenceli ve başkaldırının genç enerjisiyle dolu bir film. Günümüz gençliğinin en çok ihtiyaç duyduğu telkinler, tam da punk'ın isyankar alanında mevcut olabilir. **APM**

DOĞRUDAN PUNK'IN DOĞASINA DAİR BİR ÖYKÜ ANLATIYOR "PARTİLERDE KIZ TAVLAMA SANATI".

İLİŞKİ DURUMU: AÇIK İLİŞKİ

“Cinsel tutkuya da onun tohumuyla yeşeren aşka da yıpranma payı tanımayı bilmeliyiz.” *Tomris Uyar*

★★★

BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★ OYUNCULUK ★★★

Permission

ÇIKIŞ 20 Nisan **YÖNETMEN** Brian Crano
SENARYO Brian Crano **OYUNCULAR** Rebecca Hall, Dan Stevens, Jason Sudeikis, Gina Gershon, François Arnaud, Raúl Castillo, David Joseph Craig
YAPIM 2017 ABD **SÜRE** 96 dk. **DAĞITIM** Bir Film

Feride ***ÇETİN*** *- feridecetin@gmail.com*

Birbirlerinin ilk aşkı olup; evlenmekle, başka ilişkileri denemek arasında kalan iki insanın öyküsü anlatılıyor filmde. Hikayeciliğimizin usta ismi Tomris Uyar’ın ‘aşkın yıpranma payı’ olarak nitelediği, cinsellikle aşkın ayrı tutulmasından da doğan bir kopuşu anlatıyor.

Otuz yaşına gelmiş Anna ve Will, ilişkilerinin sağlamlığını test etmek için başka insanlarla görüşmeye başlarlar. Bu aynı zamanda, aralarındaki ufak çatlağın büyüyerek uçuruma dönüşmesine neden olacaktır. Başlangıçta dışarıdan mutlu görünürler, hem sevgili hem yakın dostturlar. Will marangoz atölyesinde özel tasarımlar üretmekte, Anna da akademik kariyerini ilerletmek için çırpınmaktadır. Arkadaş çevrelerine çocuk sahibi olma derdine düşen bir eşcinsel çift de yerleştirilince romantik komedi şifrelerinin bir kısmını yerine getiren bir anlatı kurulur. Lakin Anna onu huzursuz eden bir dönüm noktasına doğru ilerlediğini, içten içe sezer...

Anna ve Will’in tekdüze hayatlarının çatışması, başka insanlarla görüşmeye başlayınca ortaya çıkıyor. Anna müzisyen Dane ile birlikte olunca; sadece aşk hayatında değil, idealleri açısından da sıkışık bir dönem yaşadığını fark ediyor. Will ise Lydia ile yakınlaşınca geriye itilmiş cinsel fantezileriyle yüzleşiyor. Hikayenin tıkandığı yer tam olarak burası. Anna’nın kendi bağımsızlığını ve özgürlüğünü arayış hissi filmde geçiştirilmiş. Öyle ki, bu kadının hayatında her şey yolunda niye daha fazlasını istiyor algısına kayış var. Halbuki, Rebecca Hall’un ona çok yakışan kısa saçları ve tedirgin bakışlarıyla severek canlandırdığı Anna’cık, kendisini gerçekleştirememekten muzdarip ama yolunu çizecek kadar da cesur.

Kişinin yaşamı boyunca sadece bir kez mi sevebileceği ve o sevgiye sonuna dek tutsak kalması gerekliliği sorgulanırken bir anda kendimizi başka sularda buluveriyoruz. “İlişki Durumu: Açık İlişki” parlak bir fikri alıp ziyan ediyor... Çocuk sahibi olma zorunluluğu, 30 yaş kararları, büyük şehir koşturmacası, cinsel yaratıcılık, alışkanlık tuzağı gibi sorularla filmi zenginleştirmeye çalışırken odak noktasını yitiriyor.

“Dog Food” adlı kısa filminde arkadaşlık üzerinden aşkı anlatmaktan hoşlanan bir filmci olduğunu belli etmişti Crano. Lakin Tomris Uyar’ın altını çizdiği, doğa faktörünü anlayabildiği şüpheli. Filmin finali de bu yüzden boşlukta kalıyor.

Hatırlayalım Uyar ne diyordu: “Tabiat kısa süren tutku kasırgalarının yerine sönmeyen közler yerleştirmeyi hep bilir. Sağlam beraberliklerde kafa ve duygu birliğinden, bir bedene alışmaktan doğan kalıcı aşkı vazgeçilmez kılabilir. Cinsel tutkuya da onun tohumuyla yeşeren aşka da yıpranma payı tanımayı bilmeliyiz.” Crano, karakterlerini şablonlara hapsetmeyip kişisel yolculuklarında onları yargılamasaydı, çok daha iyi bir film izleyebilirdik. **APM**

23 Mayıs 1966
Dünyaca ünlü Fransız rejisörü Roger Vadim dün Turizm Tanıtma Bakanlığı'nın davetlisi olarak uçakla yurdumuza gelmiştir. Bugün Ankara'da başlayacak olan kısa metrajlı dokümanter film yarışmasında jüri başkanlığı yapacak olan Vadim'e 17 yaşında bir Fransız güzeli olan yeğeni Bayan Lafaurie eşlik etmektedir. Havaalanında gazetecilerle konuşan Vadim, "Türk filmciliğini nasıl buluyorsunuz" sorusuna "Bugüne kadar hiç Türk filmi görmedim. Fakat bugün başlayacak yarışmada Türk filmlerini tanıyacağım" cevabını vermiştir.

12 SAVAŞÇI

11 Eylül'ün ardından Taliban'la ilk sıcak temas!

★ BİÇİM ★ İÇERİK★ OYUNCULUK★★
12 Strong ÇIKIŞ 30 Mart **YÖNETMEN** Nicolai Fuglsig **SENARYO** Ted Tally, Peter Craig (Doug Stanton'ın kitabından) **OYUNCULAR** Chris Hemsworth, Michael Shannon, Michael Peña, Navid Negahban **YAPIM** 2018 ABD **SÜRE** 130 dk.
DAĞITIM The Moments Entertainment

Burak ***ÜLGEN***
burak@filmloverss.com

11 Eylül 2001 günü tüm dünyanın kaderi değişti. O gün binlerce insanın ölümüne sebep olan terör saldırıları, etkisi günümüze kadar devam eden olaylar silsilesini başlattı. ABD günümüze kadar devam eden süreçte Ortadoğu topraklarını 'özgürleştirme' politikasına girişti. Operasyonlarını halkın gözünde meşrulaştırmak isteyen Amerikan devleti her zaman olduğu gibi Hollywood'u da en büyük propaganda silahı olarak kullanmaya başladı. Militarist ve milliyetçi yapımlar ardı ardına gösterime girdi. Bu furya, zirve noktasını ise Kathryn Bigelow'un "Ölümcül Tuzak"ı (The Hurt Locker) ile yaşadı.

"12 Savaşçı", 11 Eylül'ün hemen ardından Afganistan'da Taliban ile ilk sıcak temasa giren ekibi konu alıyor. Başlarında, suya sabuna dokunmayan oyunculuklarıyla Chris Hemsworth ve Michael Shannon'ın bulunduğu 12 kişilik özel timimiz Taliban'a ölesiye bir düşmanlık besleyen Özbek savaş beyi General Dostum'un Kuzey Afganistan'daki en kritik şehir olan ve mutlak suretle Taliban'dan temizlenmesi gereken Mezar-ı Şerif'i almasına yardım etmek zorundadır. Operasyonun ana hatları ekibimizin Taliban'ın koordinatlarını belirleyip hava desteği çağırması üzerine çizilse de, coğrafya buna müsaade etmiyor ve film boyunca sürekli bir çatışma hali öne çıkıyor.

Çatışma sahneleri birçok savaş filminden farklı olarak kurgulansa da inandırıcılıktan oldukça uzak sahneler. Coğrafi şartlardan dolayı at üzerinde savaşmak zorunda kalan ekibimizin, ellerindeki makineli tüfeklerle binlerce Taliban militanına karşı atlarla hücuma geçip burunları bile kanamadan ilerlediği sahneler izleyici üzerinde inandırıcı bir etki bırakamıyor. Filmin bir diğer inandırıcı olmayan yanı ise General Dostum karakteri. General Dostum gerçek hayatta 30 yıldır sürekli saf değiştirmesiyle tanınan, sırasıyla Sovyetler, Taliban ve Amerika'nın yanında saf tutmuş, savaş esirlerini gaz döküp yaktırtan, 2 bin Taliban militanını kargo konteynırlarında havasızlıktan ölüme terk eden biriyken filmde Chris Hemsworth'e ulvi öğütler veren, Afganistan'ın bekasını her şeyden üstün tutan bir kahraman olarak tanıtılıyor.

Son kertede; "12 Savaşçı" kör göze parmak şeklinde olmasa da daha sinsi bir şekilde Amerikan propagandası yapan basit, militarist bir propaganda filmi olmaktan öteye gidemiyor.

SUÇLULAR ŞEHRİ

Filmin kendini önemsememe tavrı, izleyicide sempati yaratıyor.

★★ BİÇİM ★★ İÇERİK★ OYUNCULUK★★
Den Of Thieves ÇIKIŞ 4 Mayıs **YÖNETMEN** Christian Gudegast **SENARYO** Christian Gudegast
OYUNCULAR Gerard Butler, Pablo Schreiber, O'Shea Jackson Jr, 50 Cent, Meadow Williams
YAPIM 2018 ABD **SÜRE** 140dk. **DAĞITIM** Pinema

Batu ***ANADOLU***
banadolu@live.com

Christian Gudegast, "İntikam Ateşi" ve "Kod Adı: Londra" gibi vasat aksiyonların senaryolarını yazdıktan sonra ilk filmini çekiyor, kariyerini IQ'su düşük filmlerle harcayan Gerard Butler ve Bitcoin zengini olmasa varlığını unuttuğumuz 50 Cent başrolleri paylaşıyor. İlk bakışta üç bilinmeyenli bir denklemi andıran bu riskli ekipten ortaya çıkan sonuç ise, ne yaptığını pek bilmeyen ama cehaletine rağmen ilgiyi canlı tutmayı başaran bir TV filmi oluyor.

Los Angeles'ta geçen bir soygun filmi olan "Suçlular Şehri", heybesini birçok polisiye film ve diziden aldığı malzemeyle dolduruyor. Örneğin; romantik komedilerden tanıdığımız görüntü yönetmeni Terry Stacey'e sanki "Heat"i 50 kez izleyip hatmetme görevi veriliyor. "Prison Break"in senaristi Paul Schneuring'e ise "Mantığını evde bırak da gel" dedirten bir soygun öyküsü yazdırılıyor. Bu soygun bölümü o kadar ön planda ki, filmin başkarakterleri bilinçli olarak kişiliksiz hale getiriliyor. Kendisini işine adarken ailesi ile olan bağları kopan kirli polis Nick ile eski asker, bugünün hırsızı Merrimen'in hikayeleri neredeyse miskince geçiştiriliyor. Gerçi bu adım, türe dair birtakım klişelerin aşılması açısından hınzır bir tercih olarak okunabilir. Filmin bu kendini önemsememe tavrı, bir açıdan izleyicide sempati yaratıyor.

Türün olmazsa olmazı mantık hatalarının fazlaca yer aldığı soyguna ayrılan bir saatlik dilimde ise en azından

gerilim dozu artırılıyor. Herhangi bir karakteri önemsemesek de, soygunun nasıl sonuçlanacağına yönelik merak izleyiciyi asıl cezbeden unsura dönüşüyor. Fakat yaratılan bu illüzyon filmin sonuna kadar korunamıyor ve twistlere fazlaca bel bağlanıyor.

"Suçlular Şehri"; "Banka İşi" gibi 70'ler nostaljisinden güç alan, "İçerideki Adam" gibi akıl oyunlarına başvuran ya da "Tam Gaz" gibi biçimsel anlamda devrimci soygun öykülerinden çok uzakta bir yerde duruyor. Daha çiğ bir yaklaşımla, televizyonda rastlayıp kötü dublaja rağmen vakit öldüreceğiniz bir film olmayı tercih ediyor. Gerçi her şeye rağmen hakkını teslim etmek lazım, yer yer olumlu anlamda vaktinizin canına okuyor! Devamının geleceği haberleri ise, izlenecek onlarca film dururken "İlle de 'Suçlular Şehri' olsun" diyecek fanları heyecanlandıracaktır.

MUHTEŞEM KADIN

Marina'nın baktığı yerden bakıyor kamera; önyargıların, belli ahlaki değerlerin 'öteki' diye adlandırdığı insan üzerindeki yaraları deşiyor.

★★★

BİÇİM ★★★ İÇERİK ★★★ OYUNCULUK ★★★★

Una Mujer Fantástica (A Fantastic Woman)

ÇIKIŞ 13 Nisan **YÖNETMEN** Sebastián Lelio **SENARYO** Sebastián Lelio, Gonzalo Maza **OYUNCULAR** Daniela Vega, Francisco Reyes, Luis Gnecco, Aline Küppenheim, Nicolás Saavedra

YAPIM 2017 Şili-Almanya-İspanya-ABD **SÜRE** 100 dk. **DAĞITIM** Kurmaca Film

Janet ***BARIŞ*** *- janetiko@gmail.com*

Şilili yönetmen Sebastián Lelio'nun kadın hikayeleriyle arası iyi, en son "Gloria"yı (2013) seyretmiş ve sevmiştik, filmle aynı adı taşıyan şarkısı "Gloria" da günlerce zihnimizde çalmıştı. Bir kadının hayata tutunma çabası müzikle birlikte geliyor ve seyircinin de kulaklarında çınlıyordu. "Muhteşem Kadın"da (Una Mujer Fantástica) ise bu kez başka bir kadının izini sürüyor yönetmen, trans bir kadının sevgilisi öldükten sonra var olma, görünür olma, nefes alan bir kadın olduğunu gösterme çabasını anlatıyor.

Orlando ve Marina sevgili. Orlando artık yaşını almış bir adam, karısını çocuğunu Marina için terk etmiş, onunla ayrı bir hayat kurmuş. (Bu kısımlar filmde çok görünmese de filmin gidişatından anlıyoruz.) Daha en başta Orlando'nun bir kalp krizi geçirdiğini görüyoruz, Marina onu hastaneye yetiştirse de faydasız. Filmin ilk on dakikasında apar topar gelişen bu durumun ardından Marina yalnız kalıyor. Bu yalnızlık, kendisinin olmayan evden, sokağa, işine gücüne, bütün hayatına birden aynı anda dokunmaya başlıyor.

Orlando'nun ölümünün ardından ailesinin içerisinde tuttuğu kin çıkıyor dışarı. Aile babasının trans bir kadına gidişi hiç hazmedilememiş bir şey, o ölüp gittikten sonra bile geçmiyor. Ölüsünü bile göstermek istemiyorlar Marina'ya.

Marina sevgilisini kaybetmenin acısını yaşayamıyor bile, hem evsiz hem işsiz kalmanın eşiğine geliyor, bir de üzerine sevdiği adamın cenazesine bile gidemeyecek olması eklenince kendince çözümler bulmak zorunda kalıyor. Bu çözümler her defasında toplumsal reflekslere, baskılara maruz kalsa da vazgeçmiyor.

Temelde Marina'nın motivasyonu cenazeye gitmek, Orlando'yu son bir kez olsun görmek gibi dursa da aslında apayrı, daha başka bir mücadeleyi imliyor çoğu zaman. Çıldırması, inadına cenazeye gidip hiç beklenmedik şeyler yapması boşuna değil. Orlando'nun ailesi aslında bir temsil. Onlar üzerinden kendini daha önce kim nasıl gördü ve 'görmezden' geldiyse ona başkaldırıyor, varlığını, görünürlüğünü kazanmaya çalışıyor.

"Muhteşem Kadın"ın en büyük başarısı Marina'nın inadındaki sadeliği güçlü bir biçimde anlatması, Marina'nın yenilmeyip direnmesi, kalabalığa, Orlando'nun ailesine, herkese karşı tek başına direnirken yorulmayışı. Film, bütün mizansenleri, renkleri, Marina'nın omuzuna bıraktığı yüklerle hep bu direnişi destekliyor.

Seyirci için de bu bakış önyargılı değil tam tersine içeriden bir bakış. Tam da Marina'nın baktığı yerden bakıyor kamera; önyargıların, belli ahlaki değerlerin 'öteki' diye adlandırdığı insan üzerindeki yaraları deşiyor.

Bütün bunlar olurken en önemli eksik, Marina'nın Orlando'ya olan hisleri. Orlando daha filmin en

başında kaybolduğundan aralarındaki ilişkinin güçlü olduğunu ancak tahmin edebiliyor ya da zihnimizde tamamlıyoruz. Onun dışında aşklarına dair bir veri yok. Kuşkusuz bu bir yönetmen tercihi ama Marina'nın verdiği mücadeleyi, yaşadığı kayıp duygusunu daha iyi anlamak için o ilişkiye biraz daha yakın olmak istiyor insan, o ilişkiyi anlamak Marina'yı daha iyi anlamanın da bir anahtarı olacak çünkü. Bu yüzden de Marina'nın mücadelesi tam da bu sebeple bireyselden toplumsala giden, genişleyen, açılan bir mücadeleye dönüşüyor.

Bu mücadele Marina'yı da dönüştürüyor bir yerde, bir farkındalık yaratıyor. Aslında bunlar Orlando'nun ailesinden çok önce de karşılaştığı şeyler Marina'nın, ama bu bir sınır, bir kırılma oluyor, daha önce içinde bir yerde unuttuğu şeyleri dışarı çıkarıyor ve çok da uzak görüldüğü küçük burjuva dünyasına, müzikle, sesiyle dahil olmanın yolunu buluyor. Orlando'nun ölümü bir sevgili kaybı olmaktan çıkıyor bir süre sonra, bir hayatta kalma çabasına dönüşüyor.

Hikaye dönüp dolanıp Marina'nın mücadelesine odaklanınca oyunculuk da önem kazanıyor ister istemez. Daniela Vega müthiş bir performansla karşılıyor Marina'ın duygusunu, her aşamada, her sahnede, her mizansende tamamlıyor, bu yüzden de filmin en önemli unsurlarından biri Vega'nın muhteşem oyunculuğu oluyor.

Geçtiğimiz yıl Berlin'de 'en iyi senaryo' ödülünü alan "Muhteşem Kadın", bu yıl Oscar'larda "Sevgisiz" (Nelyubov) ve Kare (The Square) gibi rakiplerini geride bırakarak 'yabancı dilde en iyi film' Oscar'ını aldı. Trans olmak, eşcinsel olmak, hayata başkaldırarak tutunmaya çalışmak üzerine sözü olan bir film "Muhteşem Kadın". Bize ezberletilen, öğretilen duyguların başkaları için ne denli yıkıcı olabileceğini, ezberlerin tümden bozulabileceğini ve bunu bir kadının tek başına mücadelesiyle ortaya koyabildiği bir film. **APM**

DANIELA VEGA MÜTHİŞ BİR PERFORMANSLA KARŞILIYOR MARINA'NIN DUYGUSUNU, HER AŞAMADA, HER SAHNEDE, HER MİZANSENDE TAMAMLIYOR.

ŞİLİ VE KADIN!

Şilili şarkıcı Violeta Parra'nın hayatının dönüm noktaları arasında bir gezintiye davet ediyor bizi bu film.
VIOLETA
Violeta Se Fue A Los Cielos (2011)

Paulina García'nın mükemmel performansıyla hedefine adeta yapışan bu Sebastián Lelio filmi, başkarakterin peşine takıyor izleyiciyi.
GLORIA (2013)

Pablo Larraín, Şili'nin büyük şairi Neruda'nın 'fantastik' hikayesini anlatırken, şairin hayat arkadaşı Delia'ya da geniş bir alan açıyor.
NERUDA (2016)

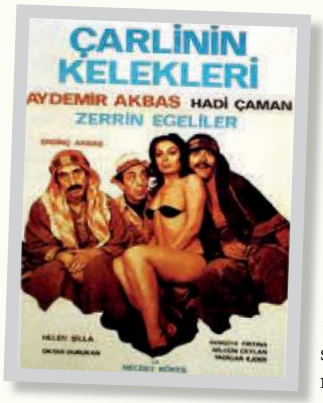
Uğur *VARDAN*
ugurvardan@hotmail.com

Bir Dönemin **Perde Arkası!**

Geçmişin çok çalışan Yeşilçam sistemi içinde kendisine yer bulan ve şöhret olan isimler, ***dönemin refleksleri*** gereği sinemadan çekilirken meydan '***seks filmleri***'ne, müziğin yükselen türü 'arabesk'in perdedeki yansımalarına ve her dönemin geçer akçesi olan 'komedi'ye kaldı. Salonların kaderini artık bu üç eğilim belirliyordu...

Sosyolojik açıdan üzerinde durulmaya en çok müsait zamanlardan biriydi. Hele ki sinema... Malzeme üzerine malzeme sunuyordu. Hiçbir zaman sektörleşmemiş ve 'altın yıllar'ının özgüveni ve 'Nasıl olsa bizi kimse yıkamaz' psikolojisiyle yoluna devam eden Yeşilçam, 'alarm zilleri'nin çalmaya başladığını önce hafiften, sonra da ciddi ciddi hisseder olmuştu.

Evet, 70'lerden bahsediyoruz. Terörün bir bela olarak toplum üzerine çöktüğü, her gün gencecik insanların ideolojik tercihlerinden dolayı hayatlarını kaybettiği, ekonomik çöküntünün hâkim olduğu, çare olarak sahaya sürülen 'Milliyetçi Cephe' (MC) hükümetlerinin kan kaybını geciktirmediği ama zamana oynadığı bir dönemden...

Sinema işte bu yıllarda, kendi yatağındaki Richter ölçeği yüksek sarsıntılarla meşguldü. Bir kere karşısında o güne kadar görmediği büyük bir rakip vardı. Bütün Türkiye, evinin salonuna yeni yeni çöreklenmeye başlayan siyah-beyaz bir kutunun cazibesine kapılmıştı. Televizyon artık terör belasıyla fazlasıyla tehlikeli görünen sokaklardan uzaklaşan kitleleri kendine çekiyor, kısa süre içinde bağımlı hale getiriyordu. TRT'nin tek kanallı cumhuriyeti her bir hanede nüfusu esir alıyor, bütün bir vatan sathı insanlığın bu yeni icadını, Batı'dan az biraz gecikmeli de olsa keşfetmenin hazzıyla dolup taşıyordu. Aslında benzer dertleri bütün dünya yaşıyordu, yaşayacaktı. Sinema salonları giderek yalnızlaşıyor, televizyonun yanı sıra büyüyen ekonomilerin ifadesi olarak orta sınıfın otomobille daha fazla haşır neşir olması, özellikle otopark ihtiyacını öncelikler sırasında ön plana koyuyor, geçmişin o güzelim mabedleri yıkım süreçlerine doğru ilerliyordu. Şimdilerde bizdeki alışveriş furyasının bir başka şekliydi yaşanan ve Avrupa kıtası, 'Emek Sineması' türü dramların öncülü sarsıntılara çokça tanıklık ediyordu. Nitekim o dönemlerin ifadesi olan filmler çok geçmeden kıyıya vuracak, 80'lerin sonuna doğru mesela İtalyan kanadından "Cennet Sineması" (Nuovo Cinema Paradiso) ve "Splendor" gibi ağıtlar sahaya sürülecekti.

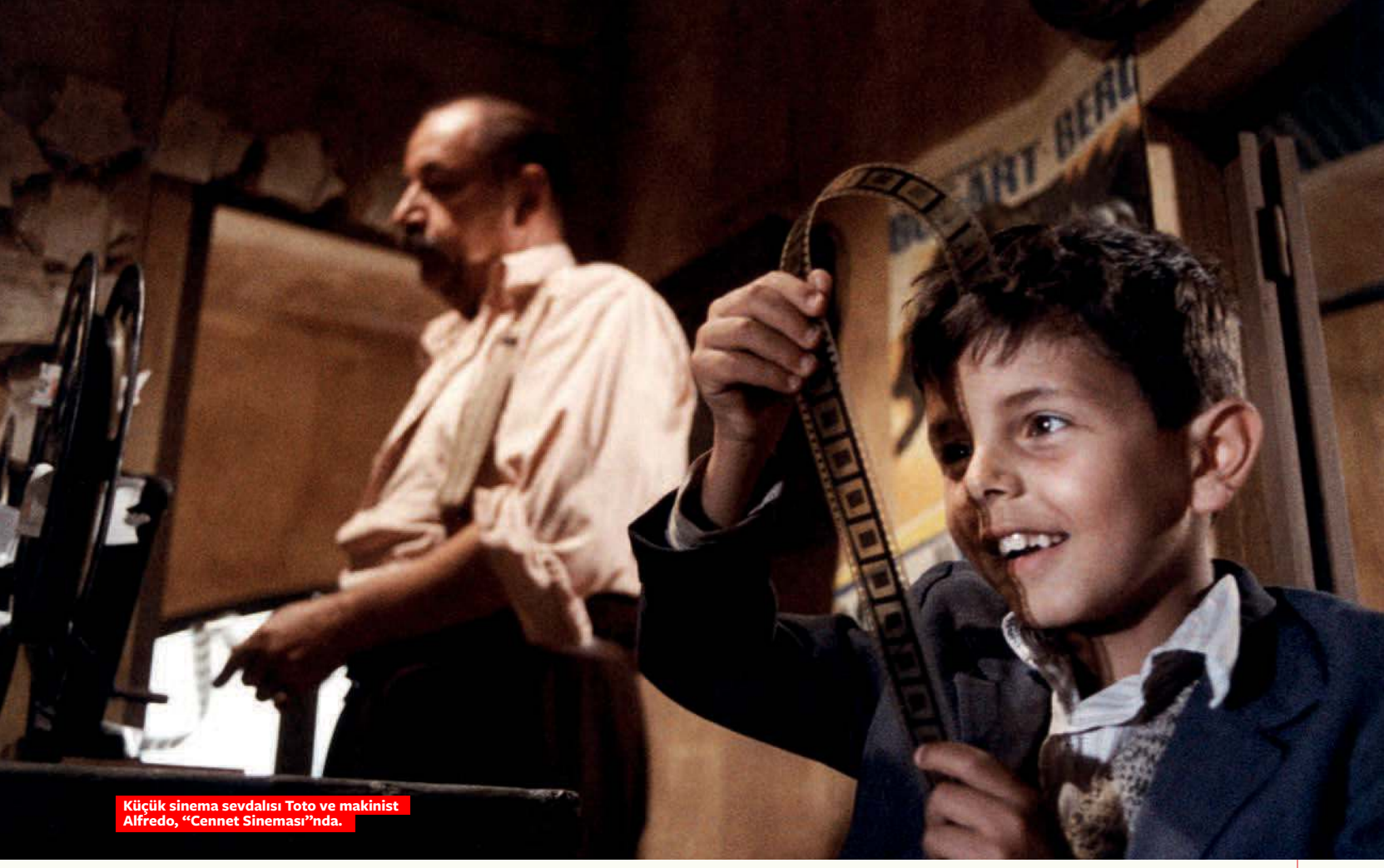
'Seks filmleri' denilen tür de işte bu zamanlarda zuhur etti. Geçmişin çok çalışan Yeşilçam sistemi içinde kendisine yer bulan ve şöhret olan isimler, dönemin refleksleri gereği sinemadan çekilirken meydan 'seks filmleri'ne, müziğin yükselen türü 'arabesk'in perdedeki yansımalarına ve her dönemin geçer akçesi olan 'komedi'ye kaldı. Salonların kaderini artık bu üç eğilim belirliyordu. Hatta o kadar ki, bir sinema salonuna adım attığında bu üç ayrı temsilcinin birer filminin oynadığını görür ve komedi, arabesk ya da arabesk, komedi şeklindeki 'ilk iki'nin ardından sıralamanın en sonunda seks filmi olduğunu fark ederdiniz. Çünkü bu tür, bir anlamda 'assolist'ti ve beklenti böyle büyütülürdü.

O dönemi ortaokul ve lise öğrencisi olarak yaşayan bendeniz de kuşakdaşlarım gibi cinsellik konusundaki ilim irfanımı bu tür filmlerle yapmıştım! Zaten kuşak olarak başka şansımız da yoktu, bütün salonlar böylesi 'derslerle' doluydu... Ailem Bursa'daydı, (yatılı) okulum Sakarya-Arifiye'de, hafta sonları akraba ziyareti dolayısıyla 'evci' çıkıp İzmit'e giderdim, bir de Arifiye'ye yakın olan Sapanca'daki sinema ilgi alanımdaydı. Bursa'da Altıparmak'taki Yazıcıoğlu, Burç ve arada bir daha çok İtalyan seks filmleri oynatan Heykel'deki Dilek (daha sonra YKM olmuştu), Adapazarı'ndaki Fitaş, Yıldız ve Saray, İzmit'te de Murat bu tür yapımların gözde salonlarıydı (Sapanca'da gittiğimiz sinemanın ismini ise hatırlamıyorum).

Ben bu genel dolaşım ağı içinde her bir sinemanın reflekslerine ve 'kırmızı çizgi'lerine de hâkim olurdum. Bir kere Bursa'daki sinemaların erotik sınırları belli bir noktaya kadardı. Bırakın araya 'parça' koymayı, filmin orijinalindeki sahnelerin bile bir sınırı vardı.

Bir dönemin seks sembollerinden Agostina Belli.

Küçük sinema sevdalısı Toto ve makinist Alfredo, "Cennet Sineması"nda.

> O dönemin öne çıkan 'geyik'lerinden biri de, salonda *hiç ummadığınız*, oralara 'düşeceğini' tahmin etmeyeceğiniz kişilere rastlamaktı.

Hiç unutmuyorum, Bursa'da yarı yıl tatili sırasında bir perşembe sabahı ilk seansta izlediğim (çünkü ucuz matineydi) filmi, okul zamanı Adapazarı'nda tekrar seyrettiğimde aralarında dağlar kadar fark olduğunu görmüştüm. Bursa'daki makinist kestikçe kesmiş, Adapazarı'ndaki ise 'sanatın ve sanatçının yanında' yer alarak her şeyi olduğu gibi bırakmıştı (hey gidi hey, o zamanın kurguculara 'makinistler'di ve sanatın ufkuna onlar yön verirdi!). İzmit'teki sinemalara ise gizli gizli giderdim. Çünkü normalde akraba ziyareti dolayısıyla gittiğim zaman, zaten teyzemin kızının oturduğu sitede çok güzel bir sinema salonu vardı ve orada dönemin en iyi filmlerini izlerdim. Seks filmleri ise kaçak yolculuğun ifadesiydi; şöhretini duyduğum Murat Sineması'na ağabeyi İzmit'te (Yarımca) oturan bir sınıf arkadaşımla bir cumartesi günü gizli gizli gidip film bitiminde hemen istasyonun yolunu tutarak okula geri dönmüştük. Sapanca'da ise izlediğim film o zamana kadar hayatımda gördüğüm (dönemin deyimiyle söylersem) en 'açık saçık' filmdi, sürekli 'parça' atılıyor ve perdedeki görüntü, porno çizgisine taşınıyordu. Sapanca'ya yolculuk ise şöyle gerçekleşiyordu: Çarşamba günleri okulda 'eğitsel kol çalışmaları' oluyor, bir hafta sınıfın yarısı Sapanca'daki sinemanın yolunu tutuyor, kalan yarı sınıfı boş göstermiyor, ertesi hafta da roller değişiyor, önceki haftanın 'nöbetçileri' Sapanca'ya yollanıyordu.

Mine Mutlu

O dönemin öne çıkan 'geyik'lerinden biri de, salonda hiç ummadığınız, oralara 'düşeceğini' tahmin etmeyeceğiniz kişilere rastlamaktı. Ama bu 'söylentilerin' gerçeğe dönüştüğü anlar da vardı. Mesela üniversite döneminde konu 'seks filmleri'ne geldiğinde, çocukluğu küçük bir Anadolu kasabasında geçen yakın bir arkadaşım, ortaokulda yörenin tek sinemasına gittiğini, filmi üst katta izlerken aşağıda salonun bir ucunda babasını, diğer ucunda ise dayısını gördüğünü nakletmişti.

Sonuç? 'Seks filmleri' bir dönemin ifadesiydi. Nice oyuncusu, nice komik isme sahip yapıtlarıyla sinemamızda kendince iz bıraktı. Zerrin Egeliler, Zerrin Doğan, Melek Görgün, Feri Cansel, Mine Mutlu, Arzu Okay, Necla Fide, Zafir Seba, Dilber Ay, Aydemir Akbaş, Bülent Kayabaş, Hadi Çaman, Ali Poyrazoğlu, Mete İnselel, Sermet Serdengeçti, Kazım Kartal, Tarık Şimşek ve daha nice oyuncuyu bu filmlerde izledik. Dışarıdan da Edwige Fenech, Gloria Guida, Pascale Petit, Laura Antonelli, Barbara Bouchet, Laura Gemser, Agostina Belli, Anna Maria Rizzoli gibi çoğu İtalyan kökenli yıldız huzurlarımıza geldi. Nostaljik yolculuğumuzun bu ayki randevusunda onları ve anılarımızda bıraktığı izleri analım dedik... **APM**

YILDIZ FİLOSU

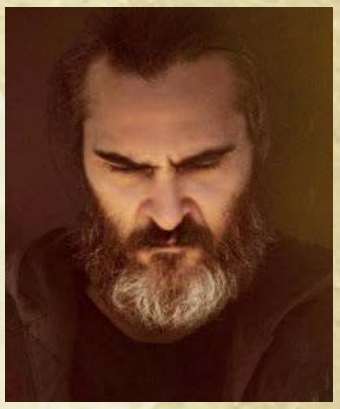
BAŞLAT

BÜYÜK YIKIM

GİZEMLİ EV

HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN

	MEHMET AÇAR HABERTÜRK	BİLGEHAN ARAS ARKA PENCERE	OKAN ARPAÇ ARKA PENCERE	TUNCA ARSLAN AYDINLIK	FIRAT ATAÇ ARKA PENCERE	ŞENAY AYDEMİR GAZETE DUVAR	CUMHUR CANBAZOĞLU SINEMAMUZIK.COM	EBRU ÇELİKTUĞ ARKA PENCERE	MURAT ERŞAHİN SINEMAMUZIK.COM
ARADA							★★		
AŞKIN GÖREN GÖZLERE İHTİYACI YOK			★★			★★			★★
BAŞLAT / READY PLAYER ONE	★★★	★★★★			★★★	★★	★★★★		★★★
BÜTÜN SAADETLER MÜMKÜNDÜR						★★			★
BÜYÜK YIKIM / RAMPAGE		★★			★		★★		★
ÇARPIK EVDEKİ CESETLER / CROOKED HOUSE			★★						★★
GİZEMLİ EV / WINCHESTER	★★				★★		★★	★★	★★
HİÇBİR ZAMAN BURADA DEĞİLDİN					★★★		★★★		★★★
İLİŞKİ DURUMU: AÇIK İLİŞKİ / PERMISSION	★★★		★★		★★		★★	★★	★★★
KARANLIK SIR / MARROWBONE	★★★	★★	★★★		★★		★★	★★	★★★
KELEBEKLER	★★★	★★★★★		★★★	★★	★★★	★★★	★★★★	★★★
KÖPEK ADASI / ISLE OF DOGS	★★★	★★★			★★★★	★★★★	★★★★		★★★★★
LANETLİ KONAK / THE LODGERS			★★						★★★
MR GAY SYRIA			★★★						
MUHTEŞEM KADIN / A FANTASTIC WOMAN	★★★	★★★★	★★★★		★★★		★★★★	★★★	★★★★
MURTAZA				★					★★
12 SAVAŞÇI / 12 STRONG	★★	★★		★★			★★		★★
SESSİZ BİR YER / A QUIET PLACE	★★★			★★★	★★★		★★		★★
SUÇLULAR ŞEHRİ / DEN OF THIEVES				★★	★		★★		
TAKSİM HOLD'EM		★★★		★★★		★★	★★★		★★★
TAŞ DEVRİ FİRARDA / EARLY MAN							★★★		
THELMA			★★★		★★★★	★★★★	★★★	★★★	★★★
VAHŞİLER / HOSTILES	★★★	★★★	★★★	★★★	★★★	★★	★★★★	★★★★	★★★★
YILDIZLAR ASLA ÖLMEZ						★★★	★★	★★★★	★★★
YOL KENARI						★★★	★★★		★★★

KÖPEK ADASI

MUHTEŞEM KADIN

SESSİZ BİR YER

TAŞ DEVRİ FİRARDA

BERKE GÖL ALTYAZI	BURAK GÖRAL SÖZCÜ	MÜJDE IŞIL ARKA PENCERE	KAAN KARSAN EKŞİSİNEMA	NİL KURAL MİLLİYET	ESİN KÜÇÜKTEPEPINAR ARKA PENCERE	MURAT ÖZER ARKA PENCERE	OLKAN ÖZYURT SABAH	ALİ ULVİ UYANIK MİLLİYET SANAT	UĞUR VARDAN HÜRRİYET	BURÇİN S. YALÇIN ARKA PENCERE	ORTALAMA
	★★★					★★			★★		2.25
★★	★★★	★★						★	★★★		2.12
	★★★	★★	★★	★★★	★★★		★★★★	★★★★	★★★★	★★★	3.13
★★	★★							★★			1.80
	★★				★★			★	★★	★★	1.66
					★★	★★		★★★			2.20
	★★				★★	★★		★★	★★	★★	2.00
★★★★★	★★★	★★	★★★★★		★★★★	★★★★	★★★	★★★	★★★		3.41
						★★		★★★	★★	★★	2.30
	★★	★★★			★★★	★★★		★★★	★★★		2.61
★★★	★★★★	★★★				★★★		★★★	★★★	★★★	3.20
★★★★★	★★★★★	★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★	★★★★★	★★★	★★★★	3.94
						★★		★★★			2.50
★★★					★★★★						3.33
★★★	★★★★	★★★	★★★	★★★★	★★★★	★★★		★★★★			3.53
★★		★★★						★★			2.00
				★★			★★	★★★	★★★		2.22
★★★	★★★		★★		★★★	★★★		★★	★★	★★	2.53
											1.66
★★	★★★	★★★				★★★	★★★	★★★	★★★		2.83
						★★★		★★★★	★★★		3.25
★★★★	★★★	★★	★★	★★★★	★★★	★★★		★★★	★★★		3.13
	★★★★	★★			★★★	★★★		★★★★	★★★★	★★★★	3.31
★★★						★★★		★★★★	★★★	★★★★	3.22
		★★						★★			2.60

GİŞE MEMURU

boxofficeturkiye.com | Tolga AKINCI

1 YIL ÖNCE / MAYIS 2017

1. KOLONYA CUMHURİYETİ
2. THE FATE OF THE FURIOUS
3. PIRATES OF THE CARIBBEAN: DEAD MEN TELL NO TALES
4. 4N1K
5. KING ARTHUR: LEGEND OF THE SWORD

2 YIL ÖNCE / MAYIS 2016

1. CAPTAIN AMERICA: CIVIL WAR
2. X-MEN: APOCALYPSE
3. THE ANGRY BIRDS MOVIE
4. OFLU HOCA'NIN ŞİFRESİ 2
5. KÜÇÜK ESNAF

3 YIL ÖNCE / MAYIS 2015

1. AVENGERS: AGE OF ULTRON
2. NİYAZİ GÜL DÖRTNALA
3. MAD MAX: FURY ROAD
4. FURIOUS 7
5. KOCAN KADAR KONUŞ

RACHEL MCADAMS

OYUN GECESİ

Doktor Strange	827.731
Spotlight	44.978
Her Şey Güzel Olacak	2.996
Son Şans	64.009
İnsan Avı	14.343

2017 – 2018 SEZONU BOX OFFICE TOP 10

18 Ağustos 2017 – 19 Nisan 2018

FİLM ADI	DAĞITIM	VİZYON TARİHİ	TOPLAM SEYİRCİ
1. Ayla	Warner Bros.	27.10.17	5.549.246
2. Aile Arasında	CGV Mars D.	01.12.17	5.273.509
3. ARİF V 216	CGV MARS D.	05.01.18	4.943.105
4. Ailecek Şaşkınız	CGV Mars D.	02.03.18	3.553.796
5. Deliha 2	CGV Mars D.	12.01.18	2.097.379
6. Yol Arkadaşım	CGV Mars D.	27.10.17	2.016.431
7. Enes Batur Hayal mi Gerçek mi?	TME Films	19.01.18	1.480.047
8. Despicable Me 3	UIP	25.08.17	999.234
9. Coco	UIP	19.01.18	970.681
10. Hadi Be Oğlum	CGV Mars D.	16.02.18	955.482

** Seyirci sayıları; filmlerin tarih aralığı içindeki seyirci sayılarıdır.*

GERARD BUTLER

SUÇLULAR ŞEHRİ

Uzaydan Gelen Fırtına	176.092
Kod Adı: Londra	122.438
Mısır Tanrıları	363.259
Çatlak Film	11.597
Ödül Peşinde	89.718

MARVEL EFSANESİ

Marvel Sinemasal Evreni'nin sinema yolculuğu Robert Downey Jr.'ın canlandırdığı Iron Man ile başladığında bu kadar genişleyeceğini kim tahmin ederdi? Tabii ki bunun nedeni dünya çapında büyük box office rakamları, bir başka deyişle gişe geliriydi. Bu yazıyı ele aldığımızda henüz "Infinity War" vizyona girmemişti. "Infinity War"la ilgili yapılan tahminlere baktığımızda en azından kendi ülkesinde birçok rekoru kıracağı düşünülüyor. Bu yazıyı okuyanlar, eminim ki yanda listelenen 18 filmin çoğunu, belki de tamamını izlemişlerdir. Ama tekrar izlemek isteyenlere kronolojik sıralaması ve Türkiye seyirci sayıları ile listeleyelim istedik. İşte karşınızda 18 filmlik Marvel Sinemasal Evreni!

FİLM ADI	DAĞITIM	VİZYON TARİHİ	TOPLAM SEYİRCİ
1. İlk Yenilmez: Kaptan Amerika	UIP	02.09.11	204.032
2. Iron Man	UIP	02.05.08	261.693
3. Iron Man 2	UIP	07.05.10	294.602
4. The Incredible Hulk	UIP	13.06.08	208.775
5. Thor	UIP	29.04.11	319.460
6. Yenilmezler	UIP	04.05.12	666.520
7. Iron Man 3	UIP	03.05.13	716.817
8. Thor: Karanlık Dünya	UIP	01.11.13	615.195
9. Kaptan Amerika: Kış Askeri	UIP	11.04.14	434.465
10. Galaksinin Koruyucuları	UIP	01.08.14	346.390
11. Galaksinin Koruyucuları 2	UIP	28.04.17	385.357
12. YENİLMEZLER: ULTRON ÇAĞI	**UIP**	**01.05.15**	**1.284.848**
13. Ant-Man	UIP	17.07.15	427.204
14. Kaptan Amerika: Kahramanların Savaşı	UIP	06.05.16	1.165.583
15. Doktor Strange	UIP	04.11.16	827.731
16. Örümcek-Adam: Eve Dönüş	Warner Bros.	07.07.17	707.320
17. Black Panther	UIP	16.02.18	691.899
18. Thor: Ragnarok	UIP	27.10.17	795.596

Nijat Özön'e ithafen

Mevzu

84
Han Solo: Bir Star Wars Hikayesi
Murat Emir Eren

88
Tayfun Pirselimoğlu
Suzan Demir

92
Zorba Yönetmenler
Selin Gürel

74
Kudret Sabancı
Ebru Çeliktuğ

78
FATİH ARTMAN
Erkan Aktuğ, *sempatik aktörle söyleşti.*

70
Deadpool 2
Ryan Reynolds'ın tüm hınzırlığıyla canlandırdığı anti-kahramanımız dönüyor. Burçin S. Yalçın

SENİ GİDİ ŞIMARIK

'Yetişkin işi' çizgi roman uyarlamalarında endüstriye yepyeni bir ufuk çizen şımarık anti-kahramanımız bu ay Ryan Reynolds'ın suretinde dönüyor. İlk filmden, akıllardan çıkmayan sevgilisi Vanessa'da Morena Baccarin de yanında... Karşısında 'aşırı ciddi' *Nathan Summers*, namıdiğer Cable'da *Josh Brolin* olacak. Yeni ittifaklar, edepsiz espriler ve en az ilki kadar hınzır bir senaryoyla "*Deadpool 2*" geliyor.

Burçin S. ***YALÇIN***
burcyalc@gmail.com

İlk filmin kapanış yazıları akarken çıkan son sahneyi hatırlıyor musunuz? Kafasında maskesi, üzerinde kırmızı, gri, beyaz çizgili bornozuyla karşımıza çıkan Deadpool kameraya dönüp "Burada mısınız hâlâ?" diyordu. "Film bitti. Gidin evinize. Ah 'Deadpool 2'den bir teaser bekliyorsunuz siz... Valla öyle bir paramız yok bizim. Ne bekliyorsunuz? Sam Jackson'ın ortaya çıkmasını mı? Göz bandı ve cıvık deri ceketiyle... Gidin, gidin! Gerçi size şu küçük sırrı verebilirim... Devam filminde Cable bizimle olacak. Harika bir karakter. Biyonik kollar, zamanda yolculuk... Kimi oynatacağımızı şu an hiç bilmiyorum ama herkes olabilir. Sadece iri ve kel bir adama ihtiyacımız var. Mel Gibson olabilir, Dolph Lundgren olabilir... Keira Knightley olabilir... Kız bu ara her şeyi oynuyor, kim bilir! Neyse, büyük bir sır bu, şşşt! Çöpünüzü ortalıkta bırakıp gitmeyin ha! Çok adice bir hareket bu. Gidin hadi!"

Dünya çapında yakaladığı 783 milyon dolarlık hasılatla her anlamda 'yetişkin işi' çizgi roman uyarlamalarına da endüstride yaşam hakkı olabileceğini gösteren Deadpool sözünü tuttu ve devam filminde bize Cable'ı getirdi. Hem de hayli kaslı bir Josh Brolin kılığında... Josh Brolin tercihi ilginç oldu çünkü isim zikredilir zikredilmez Deadpool hayranları yapımcıları topa tuttular. Bunun bir sebebi de son Avengers filmi "Sonsuzluk Savaşı"nda (Infinity War) Josh Brolin'in halihazırda filmin kötü adamı Thanos'u da canlandırması. Dolph Lundgren'den Stephen Lang'e, Ron Perlman'dan Pierce Brosnan'a kadar Cable'a çok iyi gidebilecek bazı adayların pas geçilmesi X-Men evreninde çok seveni olan bu karakterin hayranlarında hayal kırıklığı yarattı. Dört filmlik bir sözleşmeye imza atan Josh Brolin'in önünde önemli bir sınav var şimdi. İyi bir oyuncu olduğundan şüphemiz yok; her ne kadar rolün gerektirdiği fiziksel hazırlığın altından büyük bir gayretle kalkmış gibi görünse de, belli ki Deadpool hayranları filmi görene kadar ikna olmayacak!

Beri yandan, ikinci filmin prodüksiyonuna başlarken ilk filmin görsel efekt kökenli yönetmeni Tim Miller'ın ani ayrılığı da herkesi şaşırttı. Filmin yıldızı ve yapımcısı Ryan Reynolds ile ilk filmin senaristleri Rhett Reese ve Paul Wernick'in yönetmen Miller'la ikinci filmin bütçesi konusunda fikir ayrılığına düştükleri konuşuluyor. Söylentilere bakılırsa, Reynolds ve senaristler devam filminin bütçesini de ilk filmdeki gibi makul rakamlarda tutmak isterlerken, Miller mega bütçeli bir film istiyormuş. Sonuçta yapımcılar görsel efekt kökenli olmasıyla ilk filme müthiş bir zanaatkar dokunuşu kazandıran Miller'a yol verdiler. Yerine ise yine onun gibi alanında usta başka bir zanaatkar, ancak bu kez dublörlük kökenli David Leitch'i getirdiler. Leitch, "John Wick"in kamera arkasındaki görünmez kahramanlardan biri olmakla birlikte, geçen sene Charlize Theron'lu "Sarışın Bomba"yla (Atomic Blonde) müthiş aksiyon sahnelerine imza atabileceğini ispatlamış bir yönetmen. İnanmayan "Sarışın Bomba"da Charlize Theron'un bir merdiven boşluğunda kesintisiz bir plan sekansla peşindeki adamları pataklamasına tekrar dönsün baksın. Ancak dublörlükte usta birisinin tasarlayabileceği karmaşıklıkta bir koreografiydi o. (Bu arada, hayranlar yönetmenlik koltuğu Tim Miller'dan boşalır boşalmaz Tarantino'nun dümene geçmesi için azılı bir kampanya yürüttüler ama nafile!)

Cable'ı biraz yakından tanıyalım çünkü bu evrenin seveni bol bir karakteri o. Cable, diğer adıyla Nathan Summers, Cyclops ile Jean Grey'in klonu Madelyne Pryor'ın biyolojik çocukları. Aynı zamanda X-Men üyesi. Çocukken geleceğe gönderilen, orada büyüyüp bir savaşçıya dönüşen ve tekrar bugüne dönen bu sibernetik mutant asker zamanda yolculuk yapabilme gücüne sahip. Açıkçası, bugüne kadar X-Men filmlerinde çoktan görünmesi bekleniyordu ama kısmet "Deadpool 2" içinmiş. Filme renk katacağı kesin zira yönetmen David Leitch, Cable ile Deadpool'u 'uyumsuz polis ikilisi' formülüne göre tasarlamış. Hatta söyleşilerinde ikiliyi "48 Saat"teki (48 Hrs.) Nick Nolte ile Eddie Murphy'ye benzetiyor.

Bundan iki yıl öncesine dönelim... 11 Şubat 2016'ya... "Deadpool" ertesi gün ABD'de gösterime girecek. İnternette yapılan viral kampanyayla müthiş bir ivme yakalanmış. Önden nabız yoklamak üzere sızdırılan otobandaki sahne epey gürültü koparmış. Yine de, kim ne derse desin, böylesi büyük bir başarıyı öngörebilene aşk olsun! Ryan Reynolds dahil kimse, ağzından durmaksızın edepsiz şakalar ve ağır küfürler fışkıran bir çizgi roman kahramanına bunca büyük bir paye biçmeye cesaret edemiyordu. Fakat sonuçta bütçeyi makul bir miktarda (58 milyon dolar) tutan ilk film 17 yaşından küçüklerin yalnızca bir ebeveyn veya yetişkin eşliğinde izleyebildikleri R sınıflandırmasına göre ABD'de vizyona girdi. Dünya çapında yakaladığı 783 milyon dolarlık hasılatla da R reytingi alan filmler arasında "The Matrix Reloaded"a ait rekoru yıktı geçti.

Diğer taraftan "Deadpool" sürekli kendini tekrar eden ve hedef kitlesini her

"İlk filmin görsel efekt kökenli yönetmeni *Tim Miller*'ın ani ayrılığı herkesi şaşırttı."

Deadpool, filmde mutantlardan oluşan bir ekip kurmaya sıvanıyor.

filmle yaşça daha da küçülten çizgi roman uyarlamalarına yeni bir rota çizmiş oldu. Marvel Sinemasal Evreni'nin her biri diğerini tekrar eden filmlerinden sıkılan eleştirmenler iki yıl önce "Deadpool"un önünde saygıyla eğildiler. 'Zaman'la oynayan, dördüncü duvarı yıkan, kendisini hiç ciddiye almayan, her türlü 'suçlu zevk'i hiç utanmadan kucaklayan bu anti-kahraman gerçekten birbirinin klonu olan çizgi roman uyarlamaları arasında nefes aldıracak cinstendi.

"300 Spartalı"yı (300) bir kenara bırakırsak, geçmişte "Watchmen"in deneyip başaramadığı 'yetişkinler için çizgi roman uyarlaması' konusunda film ufukları genişletti. 20th Century Fox hemen ardından biraz da bu sayede "Logan: Wolverine"i (Logan) çekerken elini kan ve küfür konusunda hiç korkak alıştırmadı.

Lafı çok uzatmayalım, Deadpool bu yeni filmde Russell isimli genç bir mutantı Cable'ın elinden kurtarabilmek için adını X-Force koyduğu mutantlardan oluşan bir ekip kurmak üzere kolları sıvıyor. Filmin mizahına epey katkısı olacak gibi görünen bıcırık mutant Russell'da birkaç yıl önce Yeni Zelanda yapımı "Vahşiler Firarda" (Hunt For The Wilder People) ile büyük sükse yapan Julian Dennison'ı izleyeceğiz.

X-Force'a güç katacak bir diğer kritik ve renkli karakter ise Domino, ya da gerçek ismiyle Neena Thurman olacak. Zazie Beetz'in canlandıracağı bu karakter filmin tanıtımlarında da hayli öne çıkartılıyor. İnsanların şansını manipüle edebilen bu mutant bir paralı asker. Üzücü bir not: Ne yazık ki, filmin çekimleri esnasında bu karakterin dublörü Joi Harris bir motosiklet sahnesinde yaptığı kaza sonucu hayatını kaybetti.

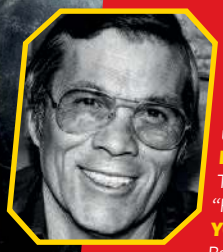
İlk filmden miras sevilen karakterler de bu filmde dönüyorlar. Ryan Reynolds edepsizlikte ilk filmdeki çıtayı daha da yukarı çekeceklerini saklamıyor. Haliyle, Deadpool yine olmadık uzuvlarını olmadık insanlara sokacak belli ki. Zaten posterde parmağı Cable'ın kulağının içinde! İlk filmde gönlümüzü çelen nişanlısı Vanessa'da Morena Baccarin, bu filmde biraz daha olgunlaşacak Negasonic Teenage Warhead'de Brianna Hildebrand, 'çelik adam' Colossus'un sesinde Stefan Kapičić ve Deadpool'un bar sahibi dostu Weasel'da T.J. Miller ikinci filmde de karşımızda olacaklar.

Neyse, böyleyken böyle! Yazı bitti! Hâlâ dergiyi mi okuyorsunuz siz? Haydi gidip filmi izleyin... **APM**

"DEADPOOL 2", 18 MAYIS'TA SİNEMALARDA

DUBLÖRLÜKTEN YÖNETMENLİĞE

Dublörlükten yönetmenliğe geçiş sinemada pek sık rastlanan bir şey değil ama son dönemde çoğaldılar. İşte dublörlükten yönetmenliğe terfi edenler.

HAL NEEDHAM

Needham bu 'geçiş'in öncüsü. 1950'lerde başlayan ve ağırlıklı olarak westernlerde süren dublörlük kariyeri boyunca sahnenin altından ilk çekimde kalkmasıyla ünlüydü. 1977'de yönetmenliğe geçti.

DUBLÖRLÜK: *"Son Tren" (One More Train To Rob, 1971), "Peeper" (1975), "French Connection II" (1975)*

YÖNETMENLİK: *"Çılgın" (Smokey And Bandit, 1977), "Hooper" (1978), "Yolun Sonu" (The Cannonball Run, 1981)*

RIC ROMAN WAUGH

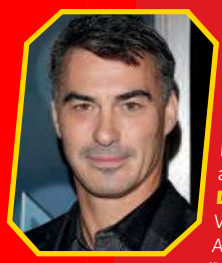

Dublörlük kariyeri boyunca, Tony Scott, Steven Spielberg, Paul Verhoeven, Michael Mann, John Woo gibi yönetmenlerle çalıştı. Özellikle Scott'tan çok şey öğrendiğini söyleyen Waugh 2001'de ilk filmini yönetti.

DUBLÖRLÜK: *"Gerçeğe Çağrı" (Total Recall, 1990), "Yıldırım Günleri" (Days Of Thunder, 1990), "Hook" (1991), "Çılgın Romantik" (True Romance, 1993), "Son Muhteşem Kahraman" (Last Action Hero, 1993), "Zor Hedef" (Hard Target, 1993), "Ölümsüz Aşk" (The Crow, 1994)*

YÖNETMENLİK: *"Suç Çıkmazı" (Felon, 2008), "Muhbir" (Snitch, 2013)*

CHAD STAHELSKI

Uzun yıllar birçok büyük prodüksiyonda dublörlük yaptıktan sonra "Deadpool 2"nin yönetmeni David Leitch ile birlikte bir dövüş koreografisi şirketi kuran Stahelski ilk yönetmenlik denemesi "John Wick"le çok büyük bir gişe başarısına imza atınca son dönemin aranan aksiyon yönetmenlerinden biri oldu.

DUBLÖRLÜK: *"The Matrix" (1999), "Vahşi Vahşi Batı" (Wild Wild West, 1999), "Yarın Asla Ölmez" (Tomorrow Never Dies, 1999), "Van Helsing" (2004), "Bay Ve Bayan Smith" (Mr. & Mrs. Smith, 2005), "300 Spartalı" (300, 2006), "Cehennem Melekleri" (The Expendables, 2010)*

YÖNETMENLİK: *"John Wick" (2014), "John Wick 2" (John Wick: Chapter 2, 2017)*

NASH EDGERTON

Joel Edgerton'ın ağabeyi Nash büyük bütçeli prodüksiyonlarının aranan dublörlerinden biri olmuştu. Kardeşini drama okuluna yazdırdıktan sonra ona roller verdiği birçok kısa film çekti, bir yandan da dublörlük yaparken.

DUBLÖRLÜK: *"Gizemli Şehir" (Dark City, 1998), "İnce Kırmızı Hat" (The Thin Red Line, 1998), "The Matrix" (1999), "Görevimiz Tehlike 2" (Mission: Impossible II, 2000), "Zero Dark Thirty" (2012), "Adalet" (The Equalizer, 2014)*

YÖNETMENLİK: *"The Square" (2008), "Gringo" (2018)*

BİR İDEAL UĞRUNA

1990'ların sonlarında "*Laleli'de Bir Azize*"yle yola çıkan yönetmen *Kudret Sabancı*, son yıllarda dizilere yoğunlaşmış durumda. Nihayet tutkuyla sarılacağı bir projeyle buluşan yönetmen, "*Hürkuş: Göklerdeki Kahraman*"la Türkiye'de havacılık adına birçok 'ilk'i başaran Vecihi Hürkuş'un hikayesini perdeye taşıyor.

Fotoğraf Muhsin Akgün

Ebru **ÇELİKTUĞ**
ebruceliktug@gmail.com

Ertem Eğilmez'in 1977 yapımı filmi "Gülen Gözler"de Şener Şen'in canlandırdığı Vecihi ile selam yolladığı Vecihi Hürkuş'un hareketli ve dopdolu yaşamı nihayet beyazperdede. Uzun ve maceralı bir yaşam öyküsünün ilk dönemine kamerasını çeviren Kudret Sabancı, "Hürkuş: Göklerdeki Kahraman" ile tarihimizin altın neslinden son derece renkli bir figür olan Vecihi Hürkuş'u perdeye aksiyon yüklü bir macerayla aktarıyor. Bazı insanların hayatı film gibidir denir, Hürkuş da tam böyle biri. Bir yandan eskrim, piyano, resim gibi sanat ve spor dallarına düşkünlüğü bir yandan da uçak mühendisliği sayesinde havacılık tarihimize benzersiz katkıları ile Vecihi Hürkuş, yeni kurulan bir ülkenin umut dolu aydınlık günlerinin de temsilcisine dönüşmekte. Hilmi Cem İntepe'nin şaşırtıcı fiziksel benzerliğiyle hayat verdiği Vecihi Hürkuş'un 1912-1920 yılları arasında uçmaya merak salması, Balkan Harbi ve Kurtuluş Savaşı'na katılması ve akıllara durgunluk veren maceralarından oluşan "Hürkuş: Göklerdeki Kahraman"da Gizem Karaca eşi Hadiye Hanım'a hayat verirken, Birol Ünel ve Rıza Akın da sürpriz karakterlerde karşımızda olacak.

Vecihi Hürkuş sizin için neyin simgesi, neleri temsil ediyor bugünden bakınca?

Vecihi Hürkuş ve benzerleri yaklaşık 100 yıl önce -illa asker, savaşçı vb. olmaları gerekmiyor- bu ülkeyi kuran insanlar. Bu nesil bizim o zamanlarda yaşadığımız koşullardan dolayı inanılmaz olaylara maruz kalmış, buna rağmen yılmadan bir ideal uğruna savaşmış ve bu ideali gerçekleştirmişler. Böyle bir altın nesil var. Vecihi Hürkuş da bunlardan biri. Biz maalesef bu insanların çoğunu unuttuk. Bir Alman film yapımcısı arkadaşım vardı, bizde tarih az literatür bol, sizde tarih çok literatür az derdi; aslında ne kadar haklı olduğunu görüyorum. Tarihimize baktığımızda böyle pek çok hikaye var. Hikaye anlatıcısı, kurucusu olarak ben ve benim gibi insanlar, bir noktada kalakalıyoruz ve bir yerde frene basmaya başlıyoruz; bu kadar da olmaz diye. Bu filmde gidebileceğiniz yere kadar gidin, bu adamların daha fazlasını yaşadığını görüyorsunuz. Bir senaristin, bir hikayecinin düşünmeye korktuğu şeyleri yaşamış bu adamlar. Boşuna süper kahraman aramayalım işte süper kahramanlar bunlar aslında.

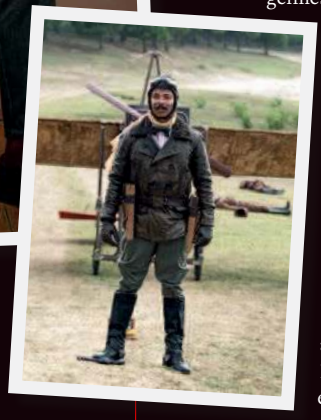
Filmde bol bol hava çatışma sahneleri izleyeceğiz.

Unutulmuş bir karakter mi peki Hürkuş?

Değil. Hayat Dergisi'nde tesadüfen denk geldim, yapılmış röportajlar var Vecihi Hürkuş ile. Helikopter yapmaya çalışıyor çatısında, fotoğrafları var. Bunları biz niye unuttuk? Çünkü biz bir Ortadoğu ülkesiyiz. O dönemde de, sonrasında da çok fazla şeye maruz kaldık ve kalmaya devam ettik. Her sabah başka bir gündeme uyanıyoruz ve bu üç beş yıllık bir durum değil, 100 yıllık bir şey. Ne zaman ki

"Gördüğünüz olaylar bire bir Vecihi Hürkuş'un anılarından yola çıkılarak yazıldı."

Ortadoğu haritası çizilmeye başlandı, biz bütün bölgemizdeki insanlar gibi sürekli bir şeylere maruz kaldık ve sürekli günlük koşuşturmacanın derdinin içinde tabii ki dönüp bakmadık bu insanlara; aslında unutulma sebebi bu. Bilinçli bir unutturulma politikası değil bence.

20 yıllık hayalinizin bu proje olduğunu okumuştuk, doğru mu?

20 yıllık değil aslında, 2011'den beri aklımda. O yıllarda televizyon dizilerinde edebiyat uyarlamaları modası vardı. Ben de o dönem televizyon dizileri yapıyordum ve "Doktor Jivago"yu uyarlayabilir miyim diye bakıyordum. Filmi bir daha izledim, romanı bir daha okudum. Bize çok uygun bir hikayeydi. Tarihimizde nereye oturur diye bakarken 1912-1922 arası dönemi keşfettim. Fakat tarih danışmanlarıyla çalışmanın bir zorluğu var. Bunun dramatik yönünü es geçtikleri için sürekli tarih dersine dönüştürüyorlar olayı. Birkaç tarih danışmanıyla çalıştım fakat olay dramatize belgesel durumuna kaymaya başladı. Ama biz bunu yapmak istemiyorduk, bir aşk hikayesi anlatmak istiyorduk tıpkı "Doktor Jivago"da olduğu gibi. Baktım böyle olmayacak ben kendim öğreneyim şu tarihi dedim, zaten tarih okumayı çok seviyorum. Özellikle geçtiğimiz yüzyılın başlarını deştikçe her taraftan olay ve kahraman fışkırıyor. Hangi birini anlatacaksın bunların diye düşünürken ben üç buçuk sene yönetmenliğe ara verip tarih öğrendim. Her şeyi araştırdıkça bir sürü karakter, bir sürü kahraman, bir sürü olay çıkmaya başladı karşıma. Bu hikayenin içine yerleştiremediğim ama mutlaka anlatılması lazım dediğim bir sürü şeyle karşılaştım. Bunları alt alta yazdığımda 49 olay çıktı ortaya. İngilizlerle işgal döneminde yaptığımız maç, Plevne Savaşı gibi hikayeler vardı listede. Vecihi bunlardan biriydi, ikinci sıradaydı. Herkes gibi ben de Ertem Eğilmez'in filminden ve Şener Şen'den biliyordum Vecihi karakterini.

Filmde aksiyon, aşk, futbol var, hem gişe hem de sinemasal kaygıları yatıştıracak bir formül arayışına mı girdiniz?

Değil aslında, Vecihi Hürkuş'un karakterine baktığımızda karakter bize bunları getiriyor. Gördüğünüz olaylar bire bir Vecihi Hürkuş'un anılarından yola çıkılarak yazıldı. Pilotluğuna baktığınızda tarih 1915-1916. Wright Kardeşler zaten ilk 1903'te uçuyor, o da 10 metre havada 100 metre falan gidiyor. Uçağın 45-50 dakika uçabilecek, makineli tüfek yüklenebilir hale gelmesinin bir yedi sekiz yıl aldığını düşünün. Uzay gemisi gibi bir şey bu. Makineye baktığınızda uçurtmanın motosiklet motorlusu gibi bir şey. Ona binmek bile normal insanın harcı değil. Ama adam yapmış işte. Uçağı düşüyor, yandaki uçağa biniyor ve onunla devam ediyor. Piyanist, eskrim ustası, ressam da Vecihi Hürkuş. I. Dünya Savaşı askerlerine baktığınızda, Batı'da da böyle. Batı'daki eğitim neyse bizde de aynı eğitim veriliyor. Atatürk'e bakın kaç tane dil biliyor değil mi? Fransızca kitapları Fransızcadan, Almanca kitapları Almancadan okuyan bir adam. O dönemin askerleri böyle, Enver Paşa, Vecihi Hürkuş, Fevzi Paşa da aşağı değil ondan. Vecihi Hürkuş'u Google'a sorsanız pilot elbisesinin içinde papyon çıkar, sanki uçaktan inince dansa gidecekmiş gibi. O kadar çok şey yaşamış ki, hayatını anlatalım dediğimizde 15 saatlik film çıkacaktı; haliyle 1920'ye kadarki dönemine odaklandık.

Vecihi Hürkuş insan ilişkileri olsun, yetenekleri olsun hayatı bütünüyle kucaklayan, şeytan tüyü olan biri gibi çizilmiş filmde, bununla ilgili ne dersiniz?

Öyle biri, evet. Uçakları çalma olayı gerçek, bunun hesaplarını yapıyor, Ramazan ayına denk getiriyor, Müslüman Hint askerleriyle dost oluyor. Soner Yalçın da yazmıştı bunu. Nargin Adası'ndan kaçışı da ayrı. Hazar Denizi'nin ortasındaki bir adadan kış vakti yüzerek kaçıyor.

Filmin ne kadarı gerçek?

Yüzde 98'i gerçek. Mesela aslında bizim evlendirdiğimiz tarihten beş sene sonra evleniyor. Bunu ailenin bilgisi dahilinde yaptık, izin alarak. Beş sene sonraya saklasaydık bunu ikinci filmin hikayesi olacaktı, aşk hikayesi de olmayacaktı bu filmde. Mesela Ahmet Ali Çelikten, çok önemli bir karakter. O da 1915'te mezun oluyor ve Vecihi ile aynı dönemde uçuyorlar ama beraber savaşmıyorlar, biz öyle gösterdik. Onun dışındaki olaylar gerçek. Fikret karakteri kurmaca, bir türlü mektup yazamayan er. Hürkuş'un eskrim yeteneğine ve piyanistliğine giremedik. Eribe Kartal Hürkuş, Türkiye'nin ilk kadın hava şehidi ve Vecihi Hürkuş'un kızı. 96 yaşında bir öğretmenden e-mail geldi, Eribe de filmde olacak mı diye soruyor, ilkokul arkadaşıymış. Eribe 16 yaşında ölüyor. Bu bile insanın tüylerini diken diken ediyor. Bir başka gerçek olay da, Muğla yakınlarına bir Rum uçağı düşüyor. Vecihi'ye tamir et getir diyorlar. Uçağı tamir eden marangozun torunu buldu bizi mesela. Antalya'da bir uçak tamir etmişler -ben bilmiyordum bu olayı- havacı bir asker anlattı. Uçağa benzin koyacak paraları yok, tiyatro oynamışlar ve parayı toplamışlar.

Hilmi Cem İntepe'nin Vecihi Hürkuş'u canlandırmasından bahseder misiniz?

Fiziki benzerliğinden dolayı onu seçtik. Vecihi'nin torunu sete geldiğinde "Dedem geliyor gibi hissettim" dedi. Bu arada torunu Hürkuş'u tanımış, Amerika'dayken bir James Bond filmi gösterime giriyor, filmde tek kişilik bir helikopter var. Sean Connery filmlerinden bir tanesi. (Editörün notu: 1967 tarihli "İnsan İki Kere Yaşar / You Only Live Twice" kastediliyor) Bütün dünyada bu tek kişilik helikopter konuşuluyor, o da dedesine bu helikopterden bahsediyor. Meğer Vecihi hangarda zaten öyle bir helikopter yapmaya çalışıyormuş. Böyle bir anısı var torununun. Hilmi Cem'e dönersek, oyunculuk tecrübesi yoktu ama rolüne büyük bir aşkla saldırdı. Sportmenliğinin ve Survivor'a katılmasının avantajını çok gördük çünkü yorulmuyordu. Atlamalar, zıplamalar, uçağa binmeler falan çok kolay halletti. Şu anda Hilmi Cem'den başka birini düşünemiyorum bu role.

Filmdeki yabancıların da Türkçe konuşturulması konusunda eleştiriler gelebilir, bu konuda ne söylersiniz?

Amerikan filmlerinde herkes İngilizce konuşuyor. Dün "Osmanlı Subayı"nı (The Ottoman Lieutenant) seyrettim, Türkler kendi aralarında İngilizce konuşuyorlar. Uzaylılar bile İngilizce konuşuyor, niye Türkçe konuşmasınlar, bu bir Türk filmi sonuçta. (Gülüşmeler) Bu bir tercihti, senaryo aşamasında tartışmıştık ama Vecihi beş altı dil bilen bir adam, Ruslarla Rusça, Yunanlarla Yunanca, İngilizlerle İngilizce, Fransızlarla Fransızca konuşan bir adam. Çok fazla karışacaktı her şey. Amerikalıların bir bildiği vardır dedik! (Gülüyor)

Yönetmen, İntepe'nin deneyimsizliğinden başta ürkmüş.

GÜÇLÜ BİR KARAKTER

Filmde Vecihi Hürkuş'un âşık olduğu kadın Hadiye Hanım'da güzel aktris *Gizem Karaca*'yı izliyoruz.

Hürkuş: Göklerdeki Kahraman"da Vecihi Hürkuş'un eşi Hadiye Hanım'ı Gizem Karaca canlandırıyor. 2011 yılında Miss Türkiye Güzellik yarışmasının ikincisi Karaca, "Seni Seviyorum Adamım", "Küçük Ortak", "Ay Lav Yu 2", "Organik Aşk" ve "Sosyetik Gelin"in ardından ilk kez bir dönem filminde rol alıyor.

İlk kez bir dönem filminde rol almak konusunda neler söylersiniz?
2011'de "Muhteşem Yüzyıl"da rol aldım. Bu sebeple dönem işi yapımlara yabancı değilim. Ama yine de söylemek isterim ki, "Hürkuş: Göklerdeki Kahraman" benim için farklı bir deneyim oldu. Bir dönem filmi ve Cumhuriyet tarihimizin en önemli kahramanlarından Vecihi Hürkuş'un iki sevdasını konu alıyor. Uçma sevdalısı Vecihi Hürkuş'un iki sevdasından biri olan eşi Hadiye Hanım'ı canlandırmak heyecan vericiydi. Senaryoyu okuduğumda çok zor bir dönemde aşkına sahip çıkan, sevdiğine her zaman destek olan Hadiye Hanım'ın hayatından çok etkilendim.

Vecihi Hürkuş'un nasıl biri olduğunu gösteren fotoğraflar olmasına rağmen eşi Hadiye Hanım'a dair görsel olmadığını öğrendik. Bu durumda karakterinize dair nasıl bir ön hazırlık yaptınız? Size göre Hadiye Hanım nasıl biri?
Hadiye Hanım çok güçlü bir karakter. Kurtuluş Savaşı döneminde her Türk kadını gibi savaşın tüm zorlukları karşısında dimdik ayakta duran bir kadın. Sevdiğini evliliğinin 15'inci gününde cepheye gönderiyor. Vecihi Hürkuş Ruslara esir düşmesine rağmen hiçbir zaman umudunu yitirmeyen, yeni doğan bebeğine kol kanat geren güçlü bir kadın. Hadiye Hanım'ın hikayesini yönetmenimiz Kudret Sabancı'dan dinledim. Vecihi Hürkuş'un hayatını konu alan kitapları okudum, araştırmalar yaptım. Bulabildiğim tüm dokümanları inceledim. Ayrıca Kudret Hoca Vecihi Hürkuş ve hayatına giren insanları o kadar iyi incelemiş, araştırmış ki, anlattıklarıyla da beni fikren ve ruhen Hadiye Hanım karakterine hazırladı.

Kariyerinize dair planlarınız neler? Daha çok sinema filminde yer almayı düşünür müsünüz?
Kariyerimin henüz başındayım. Evet çok güzel dizilerde, sinema filmlerinde hep önemli karakterleri oynadım. Ama oyunculukta sürekli kendinizi geliştirmelisiniz. Hiçbir zaman "Tamam, ben oyuncu oldum" dememelisiniz. Müfit Aytekin ve Ümit Çırak'tan oyunculuk eğitimi aldım. New York Film Akademi'de de oyunculuk eğitimi gördüm. Ama her dizide, filmde, her sahnede yeni şeyler öğreniyorum. Farklı yönetmenlerle ve ekiplerle, oyuncularla çalıştım, çalışıyorum. Hepsi benim için birer okul oldu. Oyunculuk uçsuz bucaksız bir deniz. Bu sebeple sürekli kendimi geliştirmenin bilinciyle okuyorum, her fırsatta sinemaya, tiyatroya gidiyorum. Dünya çapındaki ustaların oyunculuklarını izliyorum. Sinema filmlerinde rol almak benim için önemli.

Bir yönetmen olarak Kudret Sabancı'nın en farklı özelliği neydi size göre?
Kudret Hoca ile çalışmak oyunculuk kariyerim açısından benim için önemliydi. Kendisi bugüne kadar pek çok başarılı yapıma imza atmış bir isim, ondan çok şey öğrendim. Güçlü bir karaktere hayat verdiğim "Hürkuş: Göklerdeki Kahraman"ın senaryosunu okuduktan sonra Kudret Hoca'yla yaptığımız görüşmeler sonrasında rolüme çok daha iyi hazırlandım. Kendisinin önemli bir özelliği araştırmacı kişiliği. Aynı zamanda sette çok disiplinli. Oyuncuları ile iletişimi güçlü. Oyuncuyu karakterine iyi hazırlıyor. **APM**

"HÜRKUŞ: GÖKLERDEKİ KAHRAMAN", 25 MAYIS'TA SİNEMALARDA

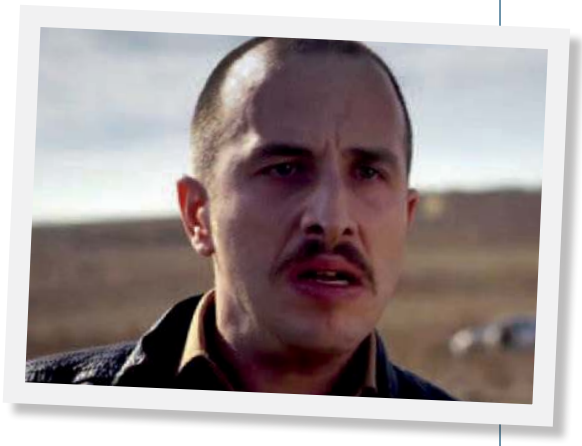
SADECE KARANLIK

"*Behzat Ç.*" ile hayatımıza giren, zamanla *Onur Ünlü*'nün fetiş oyuncularından birine dönüşen, son yıllarda popüler filmlerde alkış toplayan *Fatih Artman*'ı Onur Ünlü'nün yeni filmlerinin en yenisi "Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok" vesilesiyle yakaladık.

Fotoğraf ***Muhsin AKGÜN***

Erkan ***AKTUĞ***
erkanaktug@gmail.com

Bazı oyuncular vardır içimizden biri gibidir. Oyuncuları koyduğumuz o uzak, ulaşılması güç ya da engelli mesafede değillerdir. Bir filmde ya da dizide izlediğinizde oynuyormuş gibi gelmez size, oynadığı karakter oymuş gibi gelir, öyle sahicidirler. İşte Fatih Artman da bu tarz oyunculardan... "Behzat Ç."deki sevimli, hafif sarsak polis Harun'u düşünün, hiç oynuyormuş gibi gelir mi size? Artman, Onur Ünlü'nün bu ay gösterime girecek Adana'dan ödüllü filmi "Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok"ta yine polis rolünde karşımıza gelecek; 30'lu yaşlarında, içine kapanık, eşinden ayrılmış, 3 yaşında bir kızı olan cinayet masası dedektifi Salim olarak... Bir süredir devam eden göz tedavisinin sonuç vermediğini ve kısa zamanda kör olacağını öğrenen Salim, üzerinde çalışmaya başladığı yeni cinayet davasında öldürülen kişinin karısı kör piyanist Handan Hanım'a fena halde gönlünü kaptırır. Ondan yüz bulamayınca ilgisini cinayetin bir numaralı katil zanlısının kör karısı Leyla'ya yöneltir. Salim giderek daha da körleşir... İzleyince göreceksiniz Artman, Salim rolünde de aynı sahicilikte... Üstelik Salim, Harun'a hiç benzemiyor, aynı mesleği yapması dışında. Film vesilesiyle yaptığımız bu söyleşideki cevapları da aynı sahicilikte...

Onur Ünlü'nün resmî oyuncularından biri oldun: "Beş Kardeş", "Kırık Kalpler Bankası", "Cingöz Recai" ve "Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok"... Çok mu iyi anlaşıyorsunuz? Oyuncu-yönetmen ilişkisinin ötesinde bir kardeşlik ilişkisi mi oluştu aranızda?
Çok iyi anlaşmanın ötesinde büyük bir sevgi bendeki... Hem bir oyuncu olarak Onur Ünlü dünyasının içinde bulunmaktan hem de Onur Abi'nin kendisiyle söylediğiniz gibi bir abi-kardeş ilişkisi içinde olmaktan çok hoşlanıyorum. Bu durumun getirdiği güveni seviyorum. Ve Onur Abi'yle her ne yapıyorsam eğleniyorum. İş ilişkisinde de saygıyı ve disiplini hiçbir zaman kaybetmeden bunu yakalayabiliyoruz. Tadından yenmiyor.

Geçenlerde Türkü Turan, "Put Şeylere"nin 37. İstanbul Film Festivali gösteriminde "Akşam senaryoyu okudum, bir şey anlamadım. Ama sabah evet dedim" diye anlatmıştı. Benzer şeyleri daha önce de duymuştum. Şöyle bir durum var galiba: Oyuncular "bir bildiği vardır" deyip fazla tereddüt etmeden Onur Ünlü filmlerinde yer almayı kabul ediyor. Neden sence, oyuncuyu özgür bıraktığı için mi?
Tek bir sebebin ötesinde bir durum bu aslına bakarsanız... Oyun sırasında özgür olmanın verdiği haz tartışılmaz tabii. Aynı zamanda hem yazdığı senaryoların hem de karakterlerin özgün olması çok cezbedici. Benim için en büyük sebebi bu hatta. Yapacağı projeden ve karşısındaki oyuncudan emin olması da başka bir güven oluşturuyor. Bir yandan da senaryonun anlaşılabilir ya da güzel olması bir filmin içinde olmak için yeterli değil benim için. Tabii tüm bunlara rağmen "Kırık Kalpler Bankası"nı üst üste üç defa okudum!

Senin "Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok"a dahil olma sürecin nasıldı, senaryoyu okuyunca ne geçti aklından?
İlk önce karanlık geçti aklımdan. Sadece karanlık. Sonrasında bir iki saat sonra Onur Abi'yle buluştuk. Kafasında yarattığı atmosferi konuştuk. Söylediklerinden düşündüklerim çok örtüştü. Üzerine konuşmaktan çok hissiyatın öne çıktığı bir senaryoydu. Çok sevdim.

"Behzat Ç."nin Harun'u gibi yine polis (Salim) rolüyle izleyici karşısındasın. Polis rolleri üzerime yapışır diye çekincen oldu mu? Ve Harun deneyimi, Salim için avantaj mıydı yoksa dezavantaj mı?
Bence ne avantaj ne de dezavantaj oldu. Çekim sürecinin içinde aklıma gelmedi açıkçası. Sadece filme başlamadan önce her iki polis karakterinin meslekleri dışında hiç benzemediklerini ve benzemeyeceklerini biliyordum. Hoş bir tesadüf oldu.

Salim sıra dışı bir polis karakteri... Fiziksel olarak körleşmesinin yanı sıra zihinsel olarak da körleşiyor. Salim'i nasıl oturttun kafanda?
Bu sorunun cevabı çok uzun... Tarif edilemez bir ruh hali. Ama kısaca bahsetmek gerekirse; hayata birçok yönüyle 'eksik' başlamış bir karakterin kendisini tamamlamaya çalıştıkça başına gelecek sona mani olamayıp giderek daha fazla eksilmesi üzerinden yola çıktım. Çok katmanlı ve oynaması zor olduğu kadar zevkli, unutamayacağım bir karakter oldu Salim.

Onur Ünlü setin üçüncü günü performansını görünce "Ödül alacaksın" demiş sana. Nitekim Adana'da en iyi erkek oyuncu seçildin. Fakat Onur Ünlü'nün Instagram hesabında senin 'Siri' ile konuşman var. "Neden oynayamıyorum?" diye soruyorsun Siri'ye, o da sana komik cevaplar veriyor. Gerçekten memnun değil miydin performansından?
Klişe gelecek belki ama içinde olduğum her projenin ve çalıştığım her insanın çok iyi bildiği sendromum haline geldi galiba bu durum. Aslına bakarsanız "Aşkın Gören Gözlere İhtiyacı Yok"ta genel performansımla alakalı olumsuz bir fikrim yoktu. Her zaman daha iyisinin olacağını düşünmekten kaynaklı her şey... Yenmem gereken bir sendrom haline geldi diyebilirim. Hissettiklerimin pek fazla cevabı yok.

Seninle ilk konuştuğumuzda 2015 yılıydı, Ankara'dan yeni gelmiştin İstanbul'a... İstanbul'un oyuncuya sunduğu olanaklar elbette çok fazla ama Ankara hasreti ağır basıyordu sende. Şimdi nasıl?
Ankara'nın yeri ayrı... Ve hâlâ aynı... İstanbul'u da çok seviyorum ama Ankara'da ailemin yanında kendimi daha rahat hissediyorum. **APM**

"AŞKIN GÖREN GÖZLERE İHTİYACI YOK", 11 MAYIS'TA SİNEMALARDA

Tunca ***ARSLAN***
tuncaarslan@yahoo.com

"Yere Bak, **Bağır!**"

Cemal Süreya'nın deyimiyle 'suçsuzluk evreninin şairi'; yazar, çevirmen, yayıncı, tiyatro oyuncusu ***Ülkü Tamer'i anlatabilmek*** kolay değilse de onu anlayabilmek ve daha iyi tanıyabilmek için yapılacak şeyler var elbette. Örneğin anılarını kaleme aldığı "Yaşamak Hatırlamaktır"...

İkinci Yeni akımının hem karınca, hem ağustosböceği niteliğindeki temsilcisi Ülkü Tamer'in bazı şiirlerini, özellikle de Fransız Devrimi'ne selam yolladığı beş bölümlük "Giyotin"i okumuşluğum vardı ama onu derinlemesine keşfetmem, incecik bir kitapla, "Sinema Dedi ki..."yle gerçekleşti.

1989'da Afa Yayınları'nın sinema dizisinden çıkan 88 sayfalık bu çeviri-derleme, sinema dünyasının tanınmış yapımcı, yönetmen, senarist ve oyuncularının, ait oldukları dünyaya, mesleklerine ve meslektaşlarına dair kısa kısa vecizelerinden oluşuyordu ve gerçekten harika bir çalışmaydı. Dokuz ayrı bölümde, Jean Cocteau'dan Roman Polanski'ye, Alfred Hitchcock'tan John Wayne'e, Ernst Lubitsch'ten Marlene Dietrich'e yüzlerce sanatçı, birer ikişer cümleyle yedinci sanatı, hayal perdesini, düşüncelerini ve yaşadıklarını dile getiriyorlardı.

"Gözümdeki parıltıyı da sansür edemezler ya!" diyen Charles Laughton... "Evlat, senin için ne dedikleri hiç önemli değil; senin için ne fısıldadıkları önemli" diyen Errol Flynn... "Hollywood, öpücüğünüze on bin dolar, ruhunuza beş sent verdikleri yerdir" diyen Marilyn Monroe... "Boş bir taksi geldi; içinden Louis B. Mayer çıktı" diyen Marshall Neilan...

Tüm bu isimler ve aforizmalarla belleğimde yer eden bu zarif, sevimli, muzip ve güçlü kitap, giderek zihnimdeki Ülkü Tamer imajıyla bütünleşti. Ülkü Tamer de öyle biriydi; ince, renkli ve çok derindi. Cemal Süreya'nın deyimiyle, 'suçsuzluk evreninin şairi'ydi.

Yeri gelmişken, "Eleştirmenleri Vurun / Sinemanın Lanetlileri" için kolları sıvamamı, bu kitapta rastladığım üç-dört 'anti-eleştirmen' aforizmaya, dolayısıyla Ülkü Tamer'e borçlu olduğumu da belirteyim.

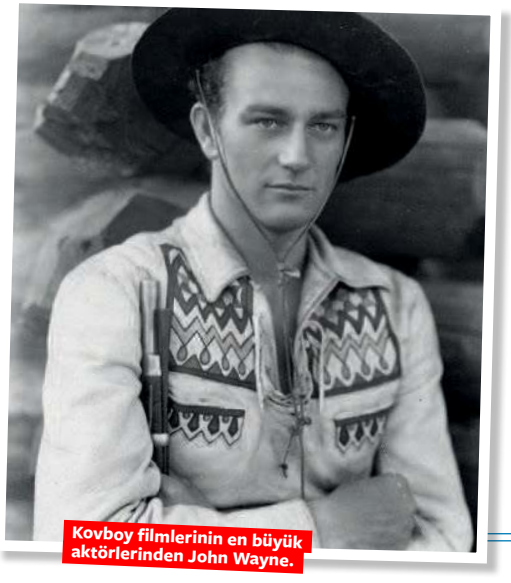
Şair, yazar, çevirmen, yayıncı, tiyatro oyuncusu, 'hem su, hem limonata içen' Ülkü Tamer'i anlatabilmek kolay değilse de onu anlayabilmek ve daha iyi tanıyabilmek için yapılacak şeyler var elbette. Örneğin anılarını kaleme aldığı "Yaşamak Hatırlamaktır" (Yapı Kredi Yay., 1998), İpekçi Tahsin'in ve Fatma Hanım'ın oğlu olarak Antep'te dünyaya gelen, Nakıp Ali'nin meşhur sinemasında yetişen, yolu Robert Kolej'e düşen bir delikanlının duygularını alabildiğine içten bir dille aktarır, Anadolu'yu, İstanbul'u, Cağaloğlu'nu, tiyatroyu, sinemayı, futbol sevdasını adeta büyülü bir evrenden yansıtır. Çok yıllar sonra, örneğin Fellini'nin "Amarcord"unu seyrederken de Tamer'in aklına geliveren günlerle, anlarla doludur "Yaşamak Hatırlamaktır" ve anlatılan hemen her şey bir şekilde sinemayla, sinemacılarla bağlantılıdır.

Ülkü Tamer ilkokul dönemini şöyle hatırlıyor: "Kızlarla hiç arkadaşlık edilmezdi. Sadece 'Şirin Nar' ya da 'Hışhışı Hançer' söyleyerek Antep oyunları oynarken ya da 23 Nisan'a hazırlanırken dans provalarında yan yana gelinirdi onlarla. Bizim için büyük işkence olurdu bu. Hem kızlarla bir arada olmak, hem dans etmek! İki felaket birden! Errol Flynn bile dansı sevdirememişti bize."

Antep'in "Demokrat Ülkü" gazetesinde ilk sanat yazıları: "Bu arada bir de köşem oldu gazetede. Ayhan Sümer takma adıyla günlük yazılar yazıyordum. Haftada bir de film eleştirileri. Daha önce İstanbul'da gördüğüm filmlerin eleştirilerini önceden hazırlıyordum. Böylece eleştiri, filmin başladığı gün gazetede yayımlanmış oluyordu.

Chaplin'in 'Sahne Işıkları' için yazdığım yazıda düş bölümünün üstünde uzun uzun durmuştum. Filmi bir de Antep'te göreyim dedim. O da nesi? Düş bölümleri olduğu gibi kesilip atılmamış mı?"

1960'lar... Yeşilçam'da dur durak bilmeksizin, iç içe iki üç film çekildiği günleri, "Öyle ki Yılmaz Güney bile tek filmde oynadığını sanıyor. Bir süre sonra ikinci film gösterime girince de "Ben bunda ne zaman oynamıştım?' diye düşünüyor" satırlarıyla anlatıyor Ülkü Tamer ve devam ediyor: "Rivayet ederler ki, bir filmin çekiminde yönetmen Filiz Akın'a, 'Yere bak,

Kovboy filmlerinin en büyük aktörlerinden John Wayne.

> **"Bu arada köşem oldu gazetede. Ayhan Sümer takma adıyla *günlük yazılar* yazıyordum. Haftada bir de film eleştirileri."**

> **Halit Refiğ'in çekeceği (ama çekilemeyen) *korku filmi* 'Şeytanın Sarayı'nda başlamadan biten reji asistanlığı...**

bağır' demiş. Filiz Akın yere bakmış, bağırmış. Çekim tamamlandıktan sonra aklına gelmiş, 'Ben neden bağırdım?' diye sormuş. 'Neden olacak' demiş yönetmen, 'yerde babanın ölüsünü gördün de ondan'".

Halit Refiğ'in çekeceği (ama çekilemeyen) korku filmi "Şeytanın Sarayı"nda başlamadan biten reji asistanlığını... Atıf Yılmaz'ın yönettiği "İki Gemi Yan Yana"nın senaristi Kemal Tahir'in daktilosuyla sete gelip ikişer dakikada yazdığı sahnelerin çekilmesini ("Öykünün nasıl gelişeceğini, değil oyuncular, Atıf Ağabey'le Kemal Ağabey bile bilmiyordu!")...

1970'lerin meşhur halk ozanı İhsani için 'şaklaban' diyen Adnan Özyalçıner'in, 'devrimciliği kabaran' Aydemir Akbaş'tan esaslı bir yumruk yemesini... Zülfü Livaneli'nin "Sis" filminde savcıyı canlandırmasını... Cannes Film Festivali'nin Paris'te yapıldığını zanneden yapımcılarımızı... Yılmaz Güney'i, Cüneyt Arkın'ı, Adile Naşit'i, Münir Özkul'u... Bodrum'daki mini film şenliğini... Tatlı tatlı anlatıyor Ülkü Tamer.

"Yaşamak Hatırlamaktır"ı, gördüğü bir düşü aktararak bitiriyor Ülkü Tamer:

Kalabalık bir caddede yürümektedir. Boynunda, seyyar satıcılarınki gibi bir tabla asılıdır. Tablanın üstünde bir daktilo, bir de kitap vardır. Yürürken bir yandan da çeviri yapmaktadır. Dörtyol ağzına geldiğinde durur, kırmızı ışık yanmaktadır, diğer insanlarla birlikte bekler. O sırada çeviriye devam etmektedir. Kimse kendisine dönüp bakmamıştır bile.

Kitabın son satırları, "Yeşil yanıyor. Arabalar duruyor. Yol bizim. Karşıya geçerken düşünüyorum: Neyse, çok beklemedik. Çeviri galiba zamanında yetişecek" şeklinde.

İşte bu düşteki yürüyüş ve bekleyiş, kırmızı ve yeşil trafik lambaları, daktilo ve kitap, çevirinin zamanında yetişip yetişmeyeceği tedirginliği, Ülkü Tamer'in yaşamının özeti gibidir. "Hatırladığım kadarıyla / kalabalık bir yerdi dünya" dizelerinin şairi, hiçbir şey için acele etmeden ama kırmızı ışıkta fazla beklemeyi de sevmeden, boynunda asılı bir tabla, yazarak, çizerek, çevirerek, yayımlayarak geçirmiştir 81 yıllık ömrünü. **APM**

ANTEP'TE ÇOCUKLUK VE "SİNEMA BİR MUCİZEDİR"

Yönetmen olarak Memduh Ün'ün başladığı ama çekimler sırasında kaza geçirince Tunç Başaran'a devrettiği, başrollerini Kadir İnanır ve Fatma Girik'in paylaştığı 2005 yapımı "Sinema Bir Mucizedir", Ülkü Tamer'in çocukluğuna ve sinema sanatına dair anılarından hareketle kotarılmış bir tür 'sinema sinemaya bakıyor' örneğidir. 1950'nin yaz aylarında, Demokrat Parti döneminde Antep'in en büyük sinema salonunun sahibiyle dostluk kuran 11 yaşındaki bir çocuğun gözünden anlatılan olaylar, "Cennet Sineması"nın (Nuovo Cinema Paradiso) yerli versiyonu olarak çıkar karşımıza ama bir taklit söz konusu değildir, anlatılan her şey özgündür, çünkü Ülkü Tamer'in başından geçmiştir. Doğrusu, çok başarılı bir film değildir "Sinema Bir Mucizedir" ama yine de Ülkü Tamer'den, onun büyülü gerçekçi dünyasından geriye kalanlardandır.

PUNKÇI ROMEO, UZAYLI JULIET

"Hedwig Ve Kızgın Çıkıntısı" ile parlayan Amerikalı sinemacı *John Cameron Mitchell* punk kültürü, uzaylılar, cinsellik, aşk ve elbette müziği harmanlayan yeni filmi "Partilerde Kız Tavlama Sanatı" (*How To Talk To Girls At Parties*) ile huzurlarımızda; arkasına fantastik edebiyatın modern ustalarından *Neil Gaiman*'ı da almış halde üstelik.

İlhan ***YURTSEVER***
broflovski_jr@yahoo.com.tr

Sinema sektörüne 80'lerin ortalarında oyuncu olarak adım atan John Cameron Mitchell asıl önemli çıkışını 2001 tarihli ilk yönetmenlik denemesi "Hedwig Ve Kızgın Çıkıntısı" (Hedwig And The Angry Inch) ile yapmıştı. Berlin ve Sundance gibi birçok elit festivalden ödüllerle ayrılan, üstüne Altın Kürelere kadar da sızan bu son derece kişisel ve kalburüstü çalışmanın ardından ise Mitchell aynı seviyeleri tutturmakta pek başarılı olamadı ne yazık ki. Porno sınırlarında gezinen ikinci filmi "Shortbus" barındırdığı romantik ögelere rağmen hayli sınırlı bir kitleye hitap ederken, Nicole Kidman'a Oscar ve Altın Küre başta olmak üzere pek çok adaylık getiren 2010 yapımı kasvetli aile dramı "Mutluluğun Peşinde" (Rabbit Hole) ise beklentilerin epey altında kalmıştı.

Uzunca bir aranın ardından dördüncü sinema filmi için yeniden kamera arkasına geçen Mitchell bu kez anayurdu Amerika'dan kalkıp Britanya'ya atıyor kendini. Çizgi roman evreninin peygamberlerinden Neil Gaiman'ın aynı adlı ödüllü kısa öyküsünden Philippa Goslett ile beraber uyarladığı "Partilerde Kız Tavlama Sanatı" (How To Talk To Girls At Parties) ile ayrıksı bir romantik komediye imza atıyor Mitchell. Tabii söz konusu ayrıksılığın hikayesinden ya da

Gaiman'ın varlığından ziyade yönetmenin kişisel ilgi alanları, tercihleri ve hatta takıntılarından kaynaklandığını belirtmekte fayda var.

1970'lerin Londra'sında geçen "Partilerde Kız Tavlama Sanatı" punk ve çizgi roman tutkunu bir yeniyetme olan ve Neil Gaiman'ın bir nevi alter egosu olarak da okunabilecek Enn (Alex Sharp) etrafında gelişiyor. Arkadaşlarıyla beraber partiden partiye koşan Enn son uğrak yerleri olan mekanda Zan (Elle Fanning) isimli kıza ilk görüşte vuruluyor. Üyesi olduğu topluluktan kaçarak Enn ve arkadaşlarına katılan genç kız bangır bangır punk çalan partilerin müdavimine dönüşürken kahramanımız Enn ile aralarında filizlenen duygusal yakınlaşma da giderek güçleniyor. Hayatının aşkını bulduğundan zerre kuşku duymayan Enn'in bilmediği şeyse Zan'in aslında bir uzaylı olduğu ve dünyayı terk etmek üzere olan kolonisiyle beraber galaksinin kim bilir hangi köşesine, dönüşü olmayan bir yolculuğa hazırlandığı.

İlk gösterimini 2017 Cannes Film Festivali'nde yapan ve o günden bu yana sayısız festival gezen "Partilerde Kız Tavlama Sanatı" geçtiğimiz günlerde !f İstanbul'un da konuğu olmuş ve hatırı sayılır bir ilgiyle karşılanmıştı. Elbette "Hedwig Ve Kızgın Çıkıntısı" ile ülkemizde de kayda değer bir takipçi kitlesi edinmiş olan John Cameron Mitchell kadar, filmde punk kraliçesi Boadicea rolünde neredeyse tanınmaz hale gelen ve yönetmenin fetiş oyuncusuna dönüşme yolunda emin adımlarla ilerleyen Nicole Kidman'ın varlığı da söz konusu ilginin bir diğer müsebbibi olarak gösterilebilir rahatlıkla.

Öte yandan filmin gerek Mitchell-Kidman ikilisinin gerekse Gaiman'ın vesile olduğu beklentilere tam manasıyla cevap verebildiğini söylemek çok mümkün görünmüyor. Ne punk ruhunu, ne Gaiman'ın kendine has imgelemini, ne de Enn ile Zan arasındaki aşkı seyirciye duyumsatabilen Mitchell, kendini frenlemekte epey zorlandığını açık eden ve hikayenin genel tonuna ciddi anlamda tezat oluşturan kimi cinsel aşırılıkları ve halüsinatif denemeleriyle filmin altına bir bomba daha yerleştiriyor.

"Partilerde Kız Tavlama Sanatı"nı ayakta tutan unsurların başını ise Mitchell'ın önceki filmlerinden de aşina olabileceğiniz üzere zengin bir soundtrack ve ortalamanın üzerindeki oyunculuklar çekiyor. Özellikle de Enn'i canlandıran tiyatro kökenli Alex Sharp'ın performansı genç oyuncuyu daha fazla sinema filminde görme arzusu uyandıran cinsten. APM

"PARTİLERDE KIZ TAVLAMA SANATI", 18 MAYIS'TA SİNEMALARDA

DÜŞLERİN EFENDİSİ

Çizgi roman ve fantastik edebiyat denince; hele ki gotik korku, bilimkurgu, mitoloji gibi türler mevzubahis olunca ilk akla gelen isimlerden biri Neil Gaiman. Hazır üstadın en önemli çalışmalarından "Mezarlıklar Kitabı" ve başyapıtı "Sandman"in sinema projeleri gündemdeyken Gaiman'ın elinin değdiği diğer film çalışmalarına kısa bir bakış atalım.

MIRRORMASK (2005)
YÖN: Dave McKean

Gaiman'ın daimi çalışma arkadaşı illüstratör Dave McKean'in yönettiği yapım sinema filminden ziyade bir video art çalışması tadı verse de ikilinin karanlık görsel tarzını eksiksiz yansıtmaktaydı.

YILDIZ TOZU (STARDUST, 2007)
YÖN: Matthew Vaughn

Oyuncu kadrosuyla dikkat çeken bu romantik fantezi gişede pek umduğunu bulamasa da seyirci ve eleştirmenler nezdinde seveni de yok değildi. Gaiman'ın peri masallarının adamı olmadığının canlı kanıtı.

BEOWULF - ÖLÜMSÜZ SAVAŞÇI (BEOWULF, 2007)
YÖN: Robert Zemeckis

Mitolojiye ilgisi ve hakimiyetiyle de bilinen Gaiman'ın yazarı bilinmeyen epik şiir "Beowulf"u sinemaya aktarabilecek sayılı isimlerden oluşu bir yana, film bugün neredeyse yalnızca teknik bir gösteri olarak hatırlanmakta.

KORALIN VE GİZLİ DÜNYA (CORALINE, 2009)
YÖN: Henry Selick

Alışılagelmişin epey dışında bir gençlik edebiyatı örneği olan "Coraline" stop-motion animasyonun önemli temsilcilerinden Selick'in elinde şu ana kadarki en iyi Gaiman uyarlamasına dönüşüyordu.

İÇİMİZDE İYİ BİR HİS VAR

Star Wars evreninden hikayeler kapsamında sahneye çıkma sırası şimdi de galaksinin en büyük kaçakçısı _Han Solo_'da. Yönetmen koltuğunda _Ron Howard_'ın oturduğu "_Han Solo: Bir Star Wars Hikayesi_"nde (Solo: A Star Wars Story), Solo'yu zihinlere kazıyan Harrison Ford'un mirası Amerikalı Alden Ehrenreich'a emanet.

Murat *Emir EREN*
memireren@gmail.com

George Lucas'ın fitilini ateşlediği orijinal Star Wars üçlemesinin (hatta altılısının diyelim) en orijinal karakterlerinden biri şüphesiz Han Solo'ydu. Serinin üzerine yapışabilecek ve her şeyi mahvedebilecek bir kendini aşırı ciddiye alma halini silen karakterlerin başında geliyordu Solo. Ayrıca galaksinin bin köşesinden türlü garipliği izlediğimiz üçlemede, atmosfere dünyevi birtakım hisler zerk edip seyirciyi izlediği dünyaya ısıtan bir karakter olduğunu da söyleyebiliriz. Solo, "Güç Uyanıyor"da (The Force Awakens) son kez karşımıza çıktı ve veda etti. Artık devam eden Star Wars filmlerinin hiçbirinde onu göremeyeceğiz. Ancak efsanesi bizimle olmaya devam edecek. Çünkü Lucas Film'in Disney'le yaptığı anlaşması sonrasındaki yeni kararlardan biri de, Star Wars'a dair, ana hikayeye bir yanıyla bağlı bir yanıyla da bağımsız filmler yapmaktı. "Rogue One" son derece başarılı bir girişim olarak kayda geçti bu bağlamda. Şimdi de galaksinin en iyi kaçakçısı ve seride neredeyse bir Jedi kadar işlevi olan Millennium Falcon'un sabık pilotu Solo'ya geldi sıra.

Aslında George Lucas'ın 1973 yapımı filmi "Gençlik Yılları" (American Graffiti) olmasaydı, belki de Han Solo efsanesi de olmayacaktı. Çünkü Solo'yu, Harrison Ford'dan ayrı tutmak imkansız. Herhangi biri canlandırsaydı belki Star Wars efsanesine bile sekte vurabilirdi. George Lucas, daha önce çalışmadığı oyuncularla çalışmak istemişti "Yeni Bir Umut"ta (A New Hope). Bu prensibini bozmamak için de Harrison Ford'u oyuncu seçmelerinin dışında bırakmıştı lakin, sonradan rolü ondan başkasının oynayamayacağına kani oldu. Ford'un filme olan yaklaşımıysa aynı zamanda Solo'nun karakterini de şekillendirmişti. Ford, filmi bir nevi çocuk filmi olarak görüyor, sette boyuna replikleri değiştiriyor, kendi deyimiyle çekimler boyunca Mark Hamill'le birlikte dalgasını geçiyordu (Eğer Alec Guinness ortalıkta yoksa... O varken uslu duruyorlarmış!). Ford'un bu yaklaşımı hayatı boyunca da tutarlı biçimde devam etti desek yeri. Filmlerin efsaneleşmesi, dünya çapında milyarlar kazandıran bir ticari metaya dönüşmesi Ford'un fikrini zerre değiştirmedi. Bunu röportajlarından sezmek mümkün. Ama bu en tehlikeli anlarda ve dahi en duygusal anlarda bile elden bırakmadığı vurdumduymazlık, adam sendecilik halinin yanı sıra Solo en kritik anlarda doğru kararları veren, fedakarlıktan çekinmeyen bir kahramandı aynı zamanda. Lucas'ın deyimiyle "bir gruba dahil olup iyi bir amaç uğruna birlikte hareket ettikçe çocukça davranmayı bırakan biri"ydi o. Ford'un yüzü ve oyunculuk tarzı, karakterin iki ayrı ucunu da aynı potada eritme fırsatı veriyordu filmde Lucas'a.

Filmler boyunca Han Solo'nun Skywalker Ailesi'yle birlikte verdiği çabayı, Rebellion'a katılmasını, Leia'yla olan ilişkisini ve yer yer galaksinin türlü köşelerinde borç taktığı, kazıkladığı, yahut yardım ettiği simalarla olan ilişkisini izledik. Ancak onun geçmişini pek öğrendiğimiz söylenemez. Millennium Falcon'u nasıl aldığını, Luke'la yola çıkmadan önce neler yaptığını tam olarak bilmiyoruz. "Han Solo: Bir Star Wars Hikayesi" işte bu dönemine odaklanıyor kahramanımızın. Ve elbette kendisinin gençlik yıllarını Harrison Ford değil, bir başka aktör Alden Ehrenreich canlandırıyor.

Lucas'ın, Disney satışı sonrasında da açıkça belirttiği üzere Solo gibi 'solo' filmler, hiçbir zaman orijinal üçlemenin sularına girip, o hikayeyi bozabilecek hamlelerde bulunmayacak, sadece ana hikaye etrafında yaratılan evrenin sularında dolaşacaktı. Solo da böyle bir film. "Köfte Yağmuru" (Cloudy With A Chance Of Meatballs), "Liseli Polisler" (21 Jump Street) ve "Lego Filmi"nden (The Lego Movie) tanıdığımız Phil Lord-Christopher Miller ikilisinin yönetmenliğinde 20 Şubat 2017'de

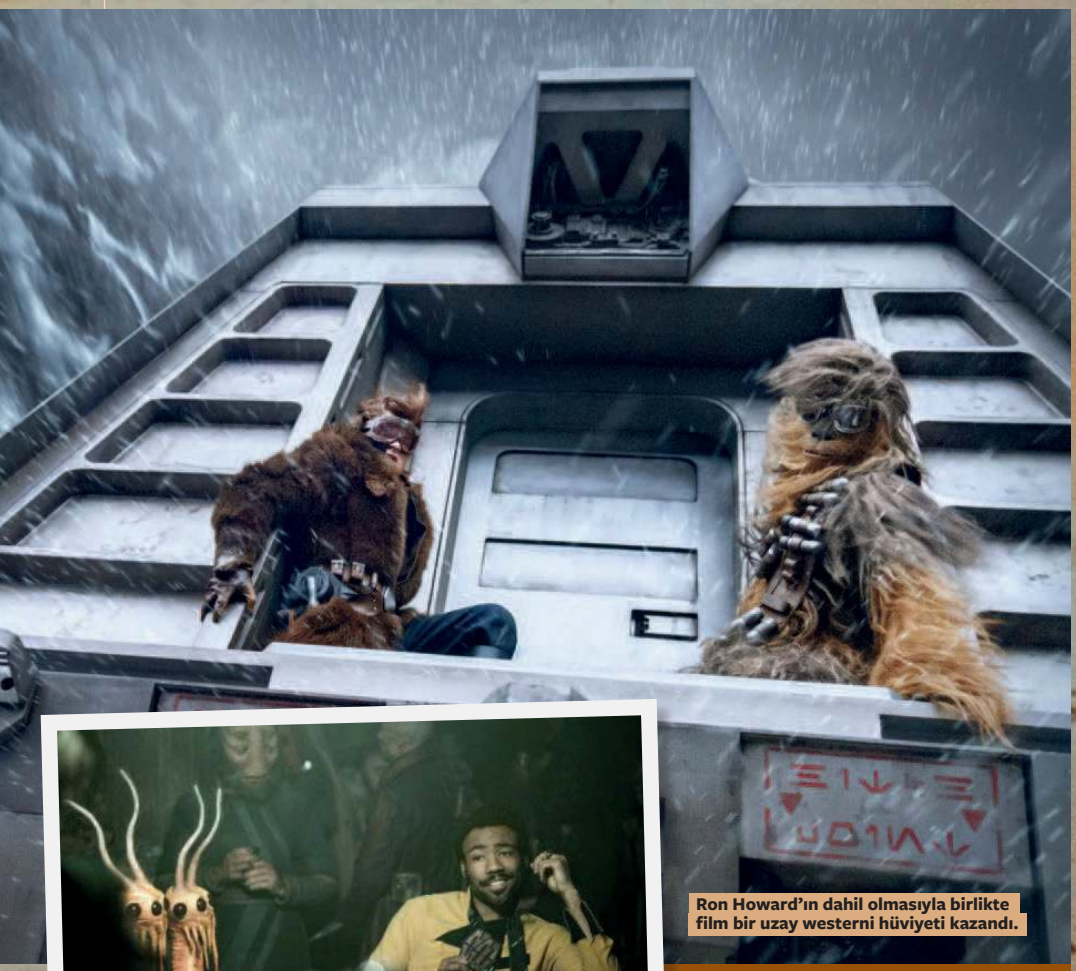

Han, Chewie ve Tobias üçlü bir zirvede.

Emilia Clarke'ın Qi'Ra rolünde filme renk katacağına şüphe yok.

Ron Howard'ın dahil olmasıyla birlikte film bir uzay westerni hüviyeti kazandı.

çekimlerine başlanan filmde, 2017 yazı krizli bir süreçle geçti. Evvela stüdyo, Ehrenreich'ın performansından memnun kalmadı ki aktör aslen Lord-Miller ikilisinin ilk tercihiydi. Ardından iki yönetmenle Lucas Film arasında çıkan fikir ayrılıkları, yönetmenleri çekimlerin bitimine 3 hafta kala projeden ayrılma noktasına getirdi. Bu noktadan sonraysa projeyi Oscar'lı yönetmen Ron Howard devraldı. Bu aşamadan sonra filmin bir nevi uzay westerni olarak çekileceği ve her şeyin yolunda gittiğine dair haberler de aldı yürüdü. Lawrence Kasdan ve Jonathan Kasdan'ın senaryosunu yazdığı film, basitçe açıklamak gerekirse Solo'nun Chewbecca'yla tanışmasını ve Lando Calrissian'la gelişen nefis sevgi-nefret ilişkisine odaklanıyor (Bilindiği üzere Millennium Falcon'u Solo, Calrissian'dan 'almıştı'). Filmin oyuncu kadrosuysa, iştah kabartan isimlerden oluşuyor desek yeri. Solo'nun akıl hocası olarak görebileceğimiz Tobias Beckett rolünde Woody Harrelson'u izleyeceğimiz filmde, Solo'nun çocukluk arkadaşı Qi'Ra rolünde "Game Of Thrones"la şöhrete kavuşan aktris Emilia Clarke var. Solo gibi kaçakçılıkla geçinen Lando Calrissian rolünde televizyonun yükselen isimlerinden Donald Glover yer alıyor. Thandie Newton ve Paul Bettany'yi de irili ufaklı rollerde izleyeceğimiz filmde Jon Favreau da sesiyle Rio Durant'a can verecek. **APM**

"HAN SOLO: BİR STAR WARS HİKAYESİ", 25 MAYIS'TA SİNEMALARDA

> ***"Film, Han Solo ile Chewbecca'nın tanışmalarına ve Han ile Lando arasında gelişen sevgi-nefret ilişkisine odaklanıyor."***

İLHAM KAYNAKLARI

İRLANDA HAZİNESİ (Treasure Island, 1950)
R. L. Stevenson'un novella'sından uyarlanan 1950 yapımı Bryon Haskin filmi, Kasdanlar'ın ilham kaynaklarından biri olmuş ve Woody Harrelson'ın canlandırdığı Tobias için filmdeki Long John Silver'dan epey esinlenmişler.

+

BÜYÜK HESAPLAŞMA (Heat, 1995)
Filmdeki suç çetesi içindeki ilişkileri, özellikle Val Kilmer ve Robert De Niro'nun canlandırdığı karakterlerin ilişkisini Solo ve Beckett'in ilişkisine taşımaya çalışmış senaryo ekibi.

+

AFFEDİLMEYEN (Unforgiven, 1992)
Filmin western atmosferini yaratırken esinlendiklerini söyledikleri bir film de Clint Eastwood'un 1992 yapımı filmi. Ancak Solo elbette bu kadar karanlık bir öykü sunmayacak.

+

BÜYÜK LEBOWSKI (The Big Lebowski, 1998)
Filmin mizah dozunu ayarlarken Han Solo'yu The Dude, Chewbecca'yı da John Goodman'ın canlandırdığı Walter Sobchak gibi düşündüklerini söylemiş Kasdanlar.

=

HAN SOLO: BİR STAR WARS HİKAYESİ

Altyazı'nın Dünya Sinema Sözlüğü

MAYIS ORTASINDA BAYİLERDE

www.altyazi.net altyazidergisi altyazidergisi dunyasozlugu@altyazi.net

T

Trajik Melez

En İyi Kadın Oyuncu Oscar'ına aday gösterilen ilk Afro-Amerikalı oyuncu Dorothy Dandridge için kullanılan ifade. Kurumsallaşmış ırkçılıktan nasibini fazlasıyla alan Dorothy Dandridge, birçok filmde "trajik melez" adı verilen stereotipi canlandırmak zorunda kalmıştır.

KOPACAK BİR KIYAMET

Onun için sinemamızın mütevazı *auteur*'ü desek yanlış olmaz. Bundan önceki çektiği beş film boyunca küçük insanın büyük dertlerini anlatan *Tayfun Pirselimoğlu* altıncı uzun metrajı "*Yol Kenarı*"yla kıyamet arifesinde bir dünyaya sokuyor bizi. Filmde Tansu Biçer, Ercan Kesal, Taner Birsel, Rıza Akın gibi önemli aktörleri izleyeceğiz.

Fotoğraf ***Muhsin AKGÜN***

Suzan ***DEMİR***
suzandemir84@gmail.com

Bu yıl 37'ncisi düzenlenen İstanbul Film Festivali'nde En İyi Yönetmen Ödülü'nü alan Tayfun Pirselimoğlu, tamamını siyah-beyaz çektiği "Yol Kenarı"nda bir sahil kasabasında yaşanan tuhaf olayları anlatıyor. Kasaba açıklarına gelen bir gemiyle 'dünyanın sonunun' geldiğine inanan ve hiçbir şey bilmediği halde içlerinde büyüttükleri 'şüphe' ile kötü bir şeylerin yaklaştığını varsayan insanlar, tuhaf ölümler, yangınlar ve sessiz bir cinnet hali...

Pirselimoğlu ile "Yol Kenarı"nda kopacağı varsayılan kıyameti, bilinmezliği ve dahasını konuştuk.

İstanbul Film Festivali'nde En İyi Yönetmen Ödülü'nü alırken "Jüri benim kıyamet habercisi olduğuma ikna olmuş" dediniz. Oradan başlayacak olursak, "Yol Kenarı" distopik bir film ve bir kıyametin gelip gelmemesi gibi belirsiz bir durumdan bahsediyor. Her distopya gerçeğe yakındır. Yaşadığımız dünyada ne durumdayız sizce?
Şu anda zaten kopmuş bir kıyametin içindeyiz. Çok tuhaftır ki üç aşağı beş yukarı kıyamete ilişkin tasavvur aynı; ama hâlâ içinde yaşadığımız durumun bir kıyamet hali olduğunu idrak edebilmiş değiliz. Daha da kötüsü olabilir mi evet; ama şu an yaşadığımız dünyanın hali bence kıyametin bizatihi kendisi. Bu sadece Türkiye'ye özgü de değil, bütün dünyanın zıvanadan çıkması hatta aklın yok olması. Bence insanlık sinüs eğrileri şeklinde ilerliyor. Dolayısıyla çıktığı ve indiği yerler var. Herhalde şu an indiği yerlerin en dibinde debeleniyoruz. Bizim şanssızlığımız o sinüs eğrisinin en dibine denk gelmemiz. Bunu derken elbette geçmiş daha iyiydi değil, gelecek daha tehlikeli diye söylemeye çalışıyorum.

Nasıl yani?
Şöyle ki kıyamet hep bir son olarak öngörülüyor. Fakat bence bu, evet bir son ama bunun arkasından yeniden bir şeyin başlaması halinin de müjdecisi aynı zamanda. Dolayısıyla ben bunu hayırlı görüyorum. Ancak bir sona varılarak yeniden başlanabilir.

Bir nevi diyalektik...
Evet, bu insanlara biraz determinist geliyor, halbuki tamamen diyalektik. Sık sık söylüyorum, bunu bir çemberin üzerindeki yürüyüşe benzetiyorum. Ki önceki filmlerimde de bunu anlatmaya çalıştım hep. Çemberdeki turu tamamladıktan sonraki ilk adımı artık bambaşka bir 'ben' olarak atıyor insan. Bu bir tekâmül hali yani.

Filmde en çok hissedilen duygulardan biri de bilinmezlik. Bu daha fazla mı korkuya neden oluyor?
Gayet tabii çünkü ne olduğunu bilmediğiniz şeye olan tasavvurunuz sizin zihninizin sınırlarıyla ilgili bir durum. O yüzden bilinmezin yaratacağı korku çok daha derin ve dehşet verici olur. Filmde de diyor bir sahnede "Onun ne olduğunu biliyoruz da ne olduğunu bilmiyoruz" böyle anlamsız bir şey aslında. Filmde zaten bunları gerçekten en masum olarak anlamayan karakter Tansu Biçer'in oynadığı kişi. Filmi tasarlarken de onun etrafında sahnelenen bir oyun gibi yapmaya çalıştım. Çünkü o dışarıdan gelmiş ve tüm yaşananlar ile kendisine atfedilen mehdilik tanımını da cidden anlayamıyor.

Tansu Biçer bu rolle İstanbul Film Festivali'nde ödüle layık görüldü.

"Yol Kenarı", bilinmez, tedirgin, distopik bir evren. Bu evreni yaratırken 'devlet' aygıtını bir şekilde hissettiriyorsunuz. Gerek karıncalı ekranda beliren bir yüz, gerek billboard'lardaki yazılar ya da kasabadaki memurlar aracılığıyla. Ama bu yansıttığınız devlet aygıtı daha Orwellvari. Sizce de o devlet ya da dikta rejimleri geride kalmadı mı? Artık şimdiki dünyada farklı bir baskı rejimi yok mu?
Filmin anakronik bir anlatımı var. Dolayısıyla zamanın belirsizliği ya da iç içe geçmesiyle anlatılan bir hikaye bu. Bu yüzden geçmişe ait görünen bu işaretler bence çok da eski değil, bugünü de anlatabilen bir yapıya sahip. Elbette şekil olarak bu filmin atmosferi içerisinde onların temsiliyetinin daha doğru olabileceğini düşündüm. Bu filmden azade olarak söylüyorum bunu, bütün devletler sonsuz bir yaşam ister. Bunu sağlayacak silahlarını da fütursuzca ortaya sürer. Fakat ortada bir sistem varsa bozulmaması mümkün değil. Yani bir organizma varsa bu zamanı geldiğinde muhakkak ki çürür. Bu sonuçta başka bir mekanizmanın da habercisi oluyor. Beni karamsarlığa iten şey ise insanlığın bu sistemi düzgün bir şekilde kuramaması.

Karamsarlıktan bahsetmişken "Tayfun Pirselimoğlu her daim karamsar filmler çekiyor" diye hemen hemen yerleşmiş bir algı var öte yandan. Bunun için ne diyeceksiniz?
Bana bunu diyenlerin karamsar olmamak için bir neden göstermesi lazım. Ben gördüğüm şeyi anlattığımı düşünüyorum ya da bende bıraktıkları izleri ifade etmeye çalışıyorum. Gördüğüm şeyler bunlar. Sokağa çıkın bakın. Karamsar olduğumu kabul ediyorum. Misal benim Twitter hesabım yok ama insanların inanılmaz derecede fazla kedi ve köpek videosu izlediklerini, paylaştıklarını biliyorum. Bunlar niye var çünkü insanlar kendi karamsar dünyalarından ancak bu sevimli şeyleri izleyerek kaçabiliyor. Bu vahim bir durum aslında.

Bir başlangıç için sonlanma diye tarif ettiniz kıyameti. Yani aslında o karamsarlık içinde bir umuttan da söz ediyorsunuz. Peki, filmde Tansu Biçer'in karakterine biçilen 'mehdilik' de bu kurtarılmayı ya da umudu beklemeyi anlatıyor diyebilir miyiz?
İnsanlık tarihi bir kurtarıcıyı beklemekle geçmiş. Semavi olsun olmasın tüm dinlerin hepsinde var bu. Bunun mitolojisi Asur'dan da önceye dayanıyor. Ortada bir kötülük var; ama hep kötülüğü izole edecek bir iyilik gelecek ve onu yok edecek. Bu inanış elbette bu topraklarda daha had safhada.

Öte yandan filmde bir bekleme var. Bir kıyamet kopacağını tahmin ediyor insanlar. Ama bu bekleme sırasında tuhaflıklar başlıyor. İnsanlar birbirini öldürüyor. Bu beklenti insanı daha da mı zıvanadan çıkarıyor?
Film zaten kıyametin hemen öncesini anlatıyor. Evet, bir şey olacak ama ne olduğu bilinmiyor. Buna bir isim de koyulamıyor esasında. Şu an yaşadığımız şey de bu ama hâlâ adını koyamıyoruz. Orada ifade etmeye çalıştığım şey şu: Aklın ve izanın yok olmaya başladığı evrede insanlar birbirlerini öldürmeye başlıyor. Hiçbir şeye bir mana atfedemiyorsunuz. Hayatınız absürt diyaloglar üzerine geçiyor, birbirinden kopuk ve bağlanamaz hikayelerle yaşıyoruz.

Filmin bölüm bölüm şeklinde oluşu da buna mı dayanıyor?
Bence buradaki en önemli şey manasızlık. Manasızlığın da göstergesi aklın yok olması. Akıl buharlaşınca da anlamlandıramadığımız hayat parçaları kalıyor geriye.

Peki, son olarak bu cinayetlerde sadece bir kadın erkeği öldürüyordu. Gerisinde hep kadınların öldürülüşü var. Bu bir sayıyı özellikle mi yaptınız?
Kadınların öldürülmesi de bence kıyamet alametlerinden bir tanesi. Aksi yöndeki cinayet de bir nevi kadınların intikamı olarak yer aldı. Ama orada önemli olan vurgu öldürme eylemi. Yine de kadınların payına daha çok ölümün düştüğünü de belirtmek istedim. **APM**

"YOL KENARI", 25 MAYIS'TA SİNEMALARDA

Alkan **AVCIOĞLU**
alkanavcioglu@gmail.com

Çıkışlar Belgeselden

Dijital teknoloji sonrası 2000'lerde ***engellenemez bir yükseliş*** yaşayan belgesel sinema, belirsizliğin peşine düştüğünden beri, yenilikçi hikaye anlatım kalıpları konusunda ***kurmaca sinemaya*** taş çıkartıyor.

Dünya kavramların içinin boşaldığı, kurumlara ve de daha ötesinde rasyonel verilere bile güvenin kalmadığı bir dönemin içinden geçiyor. Bu tuhaf post-gerçeklik çağında, hakikati inşa eden toplumsal aygıtların işlevleri zayıflıyor. Bir fabrika gibi gerçeği üreten mekanizmaların foyaları ortaya çıktıkça, post-modern insan kuşkunun dehlizlerinde kayboldu. Ana anlatılar ve büyük ideolojilere inanç uzak bir geçmişte kaldı. Baudrillard'ın anlattığı gibi hiper-gerçekliklerin ve simülasyonların arasındayız; "gerçeğin üretimi ve yeniden üretimi çağımızın temel hastalığı haline geldi." Herkesin kendi gerçeklik balonundan evrene bakabildiği bu dönemde, kitlesel iletişim araçları hiper-gerçeklikleri üretmeye devam ediyor. Kurmacanın gerçeğe, gerçeğin kurmacaya dönüştüğü bir dönemde, hakikati bir arada tutan gerçeklerin tutkal görevi kalmıyor.

Peki ya gerçekliğin medya ve kültür üzerinden yeniden üretildiği, hakikatin ne olduğu üzerine uzlaşamadığımız bir çağda belgeselin gerçekle ilişkisi nedir? Guy Debord yabancılaşma ile birlikte gösterinin, kendini sunma biçimine dönüşüp her yerde yayıldığından bahseder. Hakikati aramak için gösteri en uygun yer olarak belirir. İmajlardan oluşan kurgusal bir dünyada, gösteriyi sunma biçimi hakikati anlamaya uzanan bir kapıdır. Lakin 21. yüzyılda belgeseller, artan bir hızla kurmaca ile gerçeğin sınırını bulanıklaştırmaya yönelmekte.

DİJİTAL ALTIN ÇAĞ

The Guardian'da Sean O'Hogan belgesellerin altın çağını 2010'da ilan etmişti. Nasıl etmesin ki; 2000'lerin başında İngiltere'de bir yılda vizyona giren belgesel sayısı 5'in altındaydı. Bu rakam her yıl artan bir ivmeyle günümüzde 120'nin üzerine ulaşmış durumda. Belgeseller bir yılda vizyona giren filmlerin toplamının %15'inden fazlasını oluşturuyor. ABD'de ise %10'unu ki, bu da her yıl 100'e yakın belgeselin vizyona girdiğini gösteriyor.

2000'lerden sonra tüm dünyada, belgesel film festivallerinin sayısında yaşanan muazzam artış üretim sayısına paraleldi. Sinema salonlarının ötesinde, global dijital platformlar da son 10 yılda belgesel üretimine ciddi bir katkıda bulundu. Dijital teknolojinin gelişimiyle 2000'ler sonrasında altın çağına giren belgeseller, nicelik patlaması kadar nitelik patlaması da yaşadı. Post-gerçeklik çağında hakikate ulaşmak için, hikaye anlatım yöntemlerini radikal bir şekilde esnetmeye başladılar. Kameraya artık 'duvarda bir sinek' olmak yetmiyordu.

"Bana göre belgeselin en iyi yanı, deneysel sinemaya yakın olmasıdır. Belgesel çatısı altında çok farklı şeyler yapmaya ehliyetiniz vardır." der usta yönetmen Errol Morris. Morris'in bahsettiği ehliyetin en çok 2000'ler sonrasında kullanıldığı şüphe götürmez. Andrew Jarecki, Joshua Oppenheimer, Adam Curtis, Sarah Polley gibi yönetmenler bu ehliyeti pek çok fırsatta kullandılar. Yorulmuş anlatım kalıplarının ve içi boşalmış gerçeklerin ötesine geçtiler. Dijital dönemde cinema-verite'den, katılımcı belgesellere; politik belgesellerden, gerçek suç belgesellerine kadar pek çok tür modernize oldu ve melezleşti. Hibrid-belgeseller yeni dramatik stratejilerle gerçek ile kurmaca arasındaki sınırları bilinçli olarak muğlaklaştırdı. Dijital çağ, sinemasal anlatım araçlarının manipülasyon gücünden kaçmayan, 'gösteri'nin farkında olan ve onu geleneksel yöntemlerle inşa etmeye çalışmayan belgesellerin dönemiydi. Belirsizlik ve öngörülemezlik, üzerinde oynamak için yepyeni bir alan olarak belirdi.

POST-GERÇEKLİK DÖNEMİNDE BELGESEL

"Ana anlatıların artık yok olduğunu ve insanların bir belirsizlik çağı yaşadığına dair bir his var. Artan bir şekilde belgesel sinema bunu yansıtıyor" der, BBC belgeselleriyle sıra dışı bir ekol olan Adam

> **"Öldürme Eylemi, mağdurlarla röportaja yer vermeyerek, izleyicinin bu *korkunç olayı* görsel olarak kolay yollardan tüketmesini engelliyor."**

Farklı bir belgesel: "Çıkışlar Hediyelik Eşya Dükkanından"

> "New York Times'ın 'Çıkışlar Hediyelik Eşya Dükkanından' *eleştirisine başlığı* 'Bilmece? Evet. Muamma? Kesinlikle. Belgesel?' şeklindeydi."

Curtis. Curtis, gerçeği manipüle etmekten kaçınarak ona ulaşmaya çalışan belgesel ekollerinin yorgunluğunun farkındadır. Tam tersine, gerçeğe ancak manipüle edilip yeniden inşa edilerek ulaşılabilir. ABD'nin Afganistan'da varlığı üzerine çektiği "Bitter Lake"te gerçeklik alabildiğine kompleks, katmanlı ve tuhaftır. Curtis izleyicinin endişelerini bastırmak için bunu basite indirgemez, kategorize etmez, egemen siyasi söylemlere iliştirmez. Gerçeğin tuhaflığını ve de bir bakıma kontrolden çıkmış anlamsızlığını, işitsel ve görsel öğelerle filminin dokusuna taşımaya çalışır. Baloda dans görüntüleri, anlamsızlığın ortasında dolanan askerlerin görüntülerine, ekranı kaplayan metinlere ve Burial'ın karamsar dijital tınılarına karışır. Curtis, BBC arşiv görüntülerinden yola çıksa da anlattığı şeyin bir masal, bir gösteri olduğunun farkındadır ve ona öyle yaklaşır. Gösteri hakikatin yerini almıştır.

Apichatpong Weerasethakul 2000 tarihli "Mysterious Object At Noon"da belgesel ile kurmacayı iç içe geçirirken benzer bir şeyin farkındadır. Andre Breton'un sürrealist 'Exquisite Corpse' metodunun adeta sinemasal bir uygulaması olan filmde Weerasethakul, Tayland'ı bir uçtan bir uca dolaşıp köylülerle röportaj yaparak, onlardan hikayeye bir cümle ya da bir bölüm eklemesini ister. Röportaj yaptığı köydeki bir kadın, geçmişindeki babasının onu satmaya çalışması sonrası evden kaçışını anlatırken gözyaşlarına boğulur. Elinde mikrofonuyla yönetmen ise hiç tepki vermeden ondan başka (gerçek olmayan) bir hikaye anlatmasını ister. Gözyaşlarını silen kadın bir süre sonra kurmaca bir hikaye anlatmaya başlar. Taylandlı yönetmene bu duygusuz görünen yaklaşımı pek çok röportajında soruldu. Weerasethakul, gerçek de olsa kadının acılarını ifade ederken kendinden çok televizyondan öğrendiği cümleleri kullandığını söyler. Bir hikaye yaratırken ise kendini daha hakiki bir şekilde ortaya çıkaracağını düşünür.

2000'lerin en önemli belgesellerinden biri olan "Öldürme Eylemi"nde (The Act Of Killing) benzer bir yolu izleyen Joshua Oppenheimer, kolayca tüketilmemesi gereken bir hakikatin sinemasal karşılığını aramaktadır. "Öldürme Eylemi"nde, Endonezya tarihinin en karanlık sayfalarını oluşturan katliamları, katledenlerin yarattığı bir 'gösteri' ile anlatır. Ortaya çıkan sonuç gerçek-üstü olmasına rağmen duygusal etkisi boğucudur. Oppenheimer geleneksel metodun dışına çıkıp mağdurlara yer vermemesinin sebebi olarak, izleyicinin onlar ile özdeşleşerek, katilleri canavarlaştırmasının kolaylaşacak olmasını gösterir.

"Canım Babacığım"

KOLAY ŞABLONLARDAN UZAKTA

Andrew Jarecki, "Canım Babacığım" (Capturing The Friedmans) ve "The Jinx" ile kendisini 'gösteri'nin içinde bulur. İzleyici gibi yönetmen de iyiyle kötüyü, gerçekle gösteriyi birbirinden ayırt edemez. 21. yüzyılın en çarpıcı belgesellerinden "Çıkışlar Hediyelik Eşya Dükkanından"da (Exit Through The Gift Shop) ise yönetmen, bir süre sonra beklenmedik şekilde belgeselin asıl konusu haline gelir. Hakikat belirsiz, sırada ne olacağı kestirilemezdir. Dahası seyirci, izlediği şeyin kurmaca mı gerçek mi olduğundan emin değildir. "Radiant City", "Catfish", "Hayat Avcısı" (The Imposter) gibi fenomene dönüşen belgeseller de izleyiciyi, benzer bir belirsizlik koltuğuna oturtur. Clio Barnard "The Arbor"da; Sarah Polley ise otobiyografik belgeseli "Anlattığımız Hikayeler"de (Stories We Tell) belirsizliği, temsil ve gerçeğin inşa sürecinin kalbine yerleştirir.

Maria Lind ve Hito Steyerl, 'Belgeseller' ve 'Çağdaş Sanat' arasındaki ilişkiyi masaya yatırdıkları makalelerinde, tarihsel olarak belgeselin sürekli kriz halinde olan bir form olduğunu söylerler. Bu kriz özünde belgeselin gerçekle olan ilişkisinde soru işaretlerinde yatmaktadır. Onlara göre çıkış yolu, belgesel sinemanın bu belirsizlikleri biçimsel olarak kabul etmesinden geçiyor. Benzer bir şekilde 2000-sonrası dönemde kilometre taşı sayılabilecek pek çok belgesel, seyirciyi izlediği şeyin gerçekliğinden emin olamayacağı, gerçek dünyayla nasıl ilişkilendireceğini bilemediği bir pozisyonda tutuyor. Belirsizlikler ve hiper-gerçeklikler arasındaki hayatın hakikatini bir süreliğine de olsa yakalamak adına. **APM**

USTA BENİ ÖLDÜRSENE

Büyük ustalar bazen en büyük eserlerini yaratırlarken bile sette '*vur, kır, parçala*' düsturuyla hareket edebiliyorlar. Özellikle de kadın oyuncularına karşı... Sinema tarihinde böyle çok örnek var belki ama en çarpıcılarını bu dosyada bir araya getirdik. *Kadın oyuncularına* sırf onlardan istedikleri performansları alabilmek adına sette zorbalık *yaptıkları alenen tescillenen* kimi ustaları huzurlarınıza getiriyoruz.

Selin ***GÜREL***
gurel.selin@gmail.com

Bu yazıda en sevdiğiniz yönetmenlerin adı geçiyor. Bazılara hâlâ hayatta, bazıları birer efsane olarak sinema tarihine geçti, bazıları da setlerde kadın oyuncularına çektirdikleri sebebiyle daha yeni yeni eleştirilmeye başladı. Pozisyonlarını suistimal eden bu zorbalara karşı, okları biraz daha sivriltmenin zamanı gelmedi mi?

STANLEY KUBRICK
SHELLEY DUVALL

Dünyanın özgüveni en yüksek aktörüyle tanışmak ister misiniz? Stanley Kubrick'in kızı Vivian Kubrick'in, 17 yaşındayken "Cinnet"in (The Shining) setinde çektiği "Making 'The Shining'" adlı belgeseli izleyin. Jack Nicholson, herkes gibi kendisine hayran olan Vivian'ın kamerasından bakınca, tam da o aktörmüş gibi görünüyor. Son derece iç karartıcı bir sette, güneşli bir öğleden sonra pikniğindeymiş gibi rahat, neşeli, sakin, huzurlu. Hem de aylardır, kamera önünde, mütemadiyen öfkeli ve çılgın gibi görünmesi gerektiği halde. Stanley Kubrick ile dostane bir ilişkisi var, setteki herkesle çok iyi anlaşıyor, beğenildiğinin farkında, tüm gözler onun üzerinde. Tesadüf bu ya,

Duvall ve tüm nemrutluğuyla Kubrick sette...

Olympia

"Paris'te Son Tango" bir başyapıt olarak selamlansa da, bu, Bertolucci ve Brando'nun Maria Schneider'ı alenen istismar ettikleri gerçeğini değiştirmiyor.

dünyanın özgüveni en düşük aktrisi de aynı sette. Nicholson'ın rol arkadaşı Shelley Duvall, Vivian'ın kamerasından bakınca, hasta, yorgun, mutsuz, dokunsalar ağlayacak halde ve ölesiye tedirgin görünüyor. Stresten saçlarının tutam tutam döküldüğünü göstermeye çalışırken, Kubrick umursamaz bir tavırla araya giriyor ve "Shelley'e acımayın" diyor etraftakilere. Şakayla karışık. Ama buz gibi.

Kubrick, daha ilk günden, yanlış bir şey yapıp her şeyi mahvetmekten çok korktuğunu belli eden Duvall'in bu kırılganlığının işine yarayabileceğini hesaplamış olmalı. 14 ay boyunca, neredeyse her günün 12 saatini, evinden çok uzakta, ağlamak ve çığlık atmakla geçiren Duvall'in içler acısı hali, Nicholson'ın daha sonra ağzından çıkan şu cümleyle de tescilleniyor: "Kubrick'le çalışmak harikaydı, ama Duvall'le çalışırken başka bir yönetmene dönüşüyordu adeta."

Duvall'i asla takdir etmeyen, aksine her fırsatta onu, sette herkesin zamanını boşa harcamakla itham eden ve çalışanlara onunla dost olmamalarını salık veren Kubrick, karakterin içine düştüğü dehşet duygusunu daha gerçekçi kılma bahanesiyle, Duvall'in psikolojisini altüst etmekte sakınca görmedi. Meşhur kapı sahnesi için 60'a yakın kapı kullanıldı ve Nicholson'ın doğaçlama hevesinin de etkisiyle, kapının diğer tarafında başına ne geleceğini tam olarak bilmeyen Duvall, her yeni denemede giderek artan bir telaş ve korkunun kurbanı oldu. Wendy'nin elinde bir beyzbol sopasıyla Jack'i kendinden uzak tutmaya çalıştığı sahne, tam 127 kez çekildi ve en çok tekrarı çekilen diyaloglu sahne olarak Guinness Rekorlar Kitabı'na girdi. Filmde, özellikle o sahnede, aylardır büyük bir duygusal işkence yaşıyormuş gibi görünen Duvall, o günü şöyle özetliyor: "'Bugün Aslında Dündü'yü (Groundhog Day) izlediniz mi? O gün, işte o filmdeki gibi geçti." Kubrick'e sorarsanız, "Shelley, tam da Jack gibi bir karakterle evlenip kapana kısılacak türde bir kadın. Konuşma şekli, tavırları, sinir sistemi, bunların hepsi bir araya gelince, çok eksantrik bir kişilik çıkıyor ortaya." Sonuç? Shelley Duvall, Kubrick'ten nefret etti! Filmde, aşırı histerik bir karakter olan Wendy'den ise herkes nefret etti. Duvall'in performansı Razzie'ye aday oldu ve "filmdeki en kötü şey" olarak yaftalandı. Ancak Duvall'in başına gelenler, ustaların ustası "Stanley Kubrick'in The Shining Setinde Yaptığı 25 Çılgınca Şey" listelerinin uzunca bir maddesi olmaktan öteye gitmedi. "Cinnet"ten önceki filmi "Üç Kadın" (3 Women) ile Cannes'da En İyi Kadın Oyuncu ödülü alan Duvall, Kubrick ile yaşadığı deneyimden sonra, kariyerinde bir daha kayda değer bir fırsat yakalayamadı. En son 2016'da, reyting düşkünü, TV ünlüsü, psikolog Dr. Phil McGraw'un programına konuk oldu. Maalesef akli dengesini kaybetmiş haldeydi!

> ***Kubrick karakterin içine düştüğü dehşeti daha gerçekçi kılma bahanesiyle, Duvall'in psikolojisini altüst etmekte sakınca görmedi.***

BERNARDO BERTOLUCCI
MARIA SCHNEIDER

Duvall ile benzer bir kaderi paylaşan Maria Schneider'ın hikayesi, onunkinden bile daha sarsıcı detaylar içeriyor ne yazık ki. "Paris'te Son Tango"nun (Ultimo Tango A Parigi) setinde, henüz 19 yaşında, kimsenin tanımadığı Fransız bir aktris olarak, Duvall gibi başrol oyuncusuna tapan bir yönetmenin gazabına uğrayan Schneider, yıllar sonra, 2007'de verdiği bir röportajda Bernardo Bertolucci ve Marlon Brando'nun "tecavüzüne uğramış gibi hissettiğini" söyleyecekti. Bugün hâlâ "Paris'te Son Tango" denince, akla tek gelen sahne, o çok konuşulan tecavüz sahnesiydi oyuncuyu böylesine yerle bir eden. Senaryoda karakterinin tecavüze uğrayacağı yazıyordu, ancak detaylar açıklanmamıştı. Bertolucci ve Brando, çekimin olacağı sabah kahvaltıdaki tereyağından ilham alarak, tecavüz sahnesinde tereyağı kullanmaya karar verdiler ve sahnenin detaylarını son ana kadar Schneider'dan sakladılar. Olacakları çok geç öğrenen ve ne yapacağını bilemeyen oyuncu, rızası alınmadan, tek seferde çekilen sahnede gerçek gözyaşları döktü, karakterinin yaşadığı şaşkınlıkla karışık dehşet de tamamen gerçekti. 2007'deki açıklamasında, "Aşağılanmış hissettim. O sahneden sonra Marlon ne beni teselli etti ne de benden özür diledi" dedi. İşin fenası,

Hitch acaba "Hırsız Kız"ın setinde Hedren'in selülitlerine mi kafayı takmış?!

Schneider'ın açıklaması, 2013'te Bertolucci'nin gamsızca yaptığı benzer bir açıklamaya kadar basında pek dikkat çekmedi. Bertolucci, Schneider'ın anlattıklarını doğruluyor ve işlediği suça gerekçe olarak filmin selametini gösteriyordu. Tıpkı Kubrick gibi... "Ona olacakları anlatmadım, çünkü bir aktrisin değil, bir kızın tepkisini elde etmek istiyordum. Sanırım bu yüzden hem benden hem de Marlon'dan nefret etti." "Paris'te Son Tango", Bertolucci ve Brando'ya Oscar adaylıkları getirdi, Schneider ise 2011'de 58 yaşında ölünceye dek, hep "Paris'te Son Tango"daki kız olarak kaldı akıllarda. O filmden sonra, genç yaşta bir seks sembolüne dönüşen ve bunu kaldıramayan Schneider, başka bir sette sinir krizi geçirdi, uyuşturucuya yöneldi, birkaç kez intihara kalkıştı, nihayetinde hayatına devam etmeye karar verdi, ancak bir daha hiçbir filmde soyunmadı.

ALFRED HITCHCOCK
TIPPI HEDREN

Shelley Duvall ve Maria Schneider, erkek bir yönetmen tarafından psikolojik/fiziksel tacize maruz kalan kadın oyuncular arasında, yaşadıklarını atlatamayanlardan. Aynı grupta, kariyerleri çöküşe geçse de, yıkılmayı reddeden aktrisler de var. Hitchcock'un oyuncağı olmak istemediği için adice intikam aldığı Tippi Hedren'in yaşadıkları öyle asap bozucu ki, yönetmenin ürettiklerini kişiliğinden bağımsız şekilde değerlendirmek neredeyse imkansız.

Hedren'i bir TV reklamında görüp beğenen Hitchcock, çalışanlarına bir mafya babasının ağzından çıkabilecek şu emri verdi: "Kızı bulun." Çok geçmeden 'kız' bulundu, hatta Hedren'e telefonda ilk olarak "Reklamdaki kız sen misin?" diye soruldu ki, bu 'kız' lafı oyuncuyu bugün bile sinirlendiriyor. İşin ilginç yanı, Tippi Hedren, Alfred Hitchcock ile birlikte çalışacağına dair bir kontrat imzaladığında, henüz onunla karşılaşmamıştı ve dahası, nasıl bir projede yer alacağını bile bilmiyordu. Bu, Hitchcock'un istediği aktrisle çalışmak için kullandığı yöntemlerden biriydi. Daha yüzünü bile göstermeden, oyuncusunun ona her şeyiyle teslim olduğunu görmek istiyordu. Onu reddetmek, adının peşine eklenmiş kudrete karşı koymak imkansızdı, özellikle de oyunculukta deneyimsiz bir model için. Hedren, başına talih kuşu konduğunu düşünüyordu. Bir yanıyla, öyleydi de. Hitchcock'la çalışacağı "Kuşlar" (The Birds) ve "Hırsız Kız"daki (Marnie) performanslarıyla, sinemanın umut vadeden yeni oyuncuları arasına katılacaktı Hedren. Pratikte olmasa da teoride. Ama önce yaşayacağı bir dizi berbat deneyim vardı: Hitchcock'un cinsel saldırılarına karşı koymak, onunla yalnız kalmamak için seri bahane üretme uzmanlığı kazanmak, soyunma odasında yönetmenin ofisine açılan bir kapı olduğunu keşfetmek, rol arkadaşlarının aldıkları talimat gereği ona mesafeli davrandıklarını öğrenmek, reddedildikçe daha da öfkelenen yönetmenin sette ondan aldığı intikama göğüs germek, beş gün boyunca üzerine doğru fırlatılan ve yeri gelince bedenine bağlanan gerçek kuşların saldırısı, "Hırsız Kız"ın senaristine işi bıraktıran bir tecavüz sahnesi ve çok daha fazlası... Hitchcock, "Hırsız Kız"dan sonra, Hedren'i sözleşmesi gereği stüdyonun himayesinde tutan son iki yılı, ona hiçbir rol vermeyerek ve aktrisin dışarıdan rol almasını engelleyerek geçirdi. Hedren'in gözlerinin içine bakarak, "Kariyerini mahvedeceğim" demişti. Bunlar, ona son sözleriydi. Hedren, yıllar sonra o günlere ilişkin şunları söyledi: "Hitchcock kariyerimi mahvetmişti, ama ona asla hayatımı mahvetme gücünü vermeyecektim. Bu, hayattaki en büyük amacım oldu."

CHARLIE CHAPLIN
VIRGINIA CHERRILL

Biraz daha geriye gidersek, Chaplin'in sessiz film döneminde, onunla aşk yaşamayan tek kadın başrol oyuncusu olarak tarihe geçen, "Şehir Işıkları"nın (City Lights) kör çiçekçi kızı Virginia Cherrill geliyor akla. Hedren gibi oyunculuk tecrübesi olmayan 20 yaşındaki Cherrill, bir boks maçında Chaplin'in yanına düştü ve hemen yönetmenin dikkatini çekti! Ancak daha sonra filmin setinde Cherrill'e düşman kesilen Chaplin, karakterlerinin ilk kez karşılaştığı sahneyi 342 kez çekerek, sınırları bir hayli zorladı. Hatta bir ara Cherrill'i setten kovdu, rolünü bir başkasına vermeyi denedi, ancak başarılı olamayınca yeniden çağırdı. Chaplin'in mükemmeliyetçiliği yüzünden iki yıl süren çekimler boyunca, Cherrill, Chaplin'in hiçbir partisine çağrılmadı. Film, gişede büyük başarı elde etti. Chaplin filmden milyonlar kazandı, ancak Cherrill'e sadece 5000 dolar ödedi. Herkes, Chaplin'in öfkesinin altında, reddedilen erkeğin intikamının yattığına emindi, ama Cherrill, 90'larda verdiği son röportajda kendisine asılmadığını ama sette birbirlerini hiç sevmediklerini söyledi.

Rol verdiği kadınlar arasında Chaplin'in kanına giremediği ender aktrislerden biri Cherrill.

"Bertolucci ve Brando çekimin olacağı sabah kahvaltıdaki tereyağından ilham aldılar ve sahnenin detaylarını Schneider'den sakladılar."

Lars von Trier, Björk ve Catherine Deneuve sette.

Kechiche'in filmi Cannes'dan Altın Palmiye'yle dönse de iki aktris sonradan yönetmenlerinden dert yanmışlardı.

> *Björk bir süre filme dair röportaj vermeyi reddettikten sonra, söylentilere katlanamayarak iddiaları cevaplamak zorunda kaldı.*

LARS VON TRIER
BJÖRK

Gelelim günümüze... Oyuncularına psikolojik şiddet uygulamasıyla tanınan Lars von Trier ile başlayalım, çünkü, eminiz, bu payeyi başkasına vermek istemez! Yönetmenin en bilinen kurbanı, "Karanlıkta Dans"ın (Dancer In The Dark) çekimleri sırasında yaşadıklarıyla, Björk olsa gerek. Björk, Cannes Film Festivali'nde En İyi Kadın Oyuncu ödülünü alır almaz, "Karanlıkta Dans"ın ilk ve tek filmi olacağını, oyunculuğa veda ettiğini açıklamıştı. Von Trier, Björk ile çalışmanın ne kadar zor olduğu, onu duygusal olarak zorladığı için müzisyenin seti defalarca terk ettiği, günlerce ortadan kaybolduğu, projeye para kaybettirdiği, hatta bir keresinde sinirden üzerindeki bluzu parçalayıp yediği gibi birçok söylenti ortaya atıp, pişkin pişkin kenara çekildi. Björk, bir süre filme dair röportaj vermeyi reddettikten sonra, söylentilere katlanamayarak iddiaları cevaplamak zorunda kaldı. Kendine ait web sitesinde "Karanlıkta Dans" deneyimini kaleme alan Björk şöyle yazmıştı: "Filmle ilgili beni en çok üzen şey, Lars'ın birlikte çalıştığı kadına karşı olan zalimliğiydi. Kadın oyuncusunu kıskanıyor, ondan nefret ediyor... Çekimler sırasında onu mahvetmeye çalışıyor ve sonra kanıtları saklıyor. Filmleri, bu ruh hırsızlığının belgesi gibi." Yıllar önce bu açıklamaları yapan, ancak cinsel tacizden bahsetmeyen Björk, Hollywood'da Harvey Weinstein imparatorluğunun yıkılmasıyla esen "Me Too" (Ben De) rüzgarına ek açıklamalarla destek verdi ve yaşadığı cinsel tacizi maddeleyerek detaylandırdı. Yönetmenin kendisi hakkında çıkardığı 'zor oyuncu' ve 'bluzunu yedi' gibi söylentileri de Weinstein ekolünün çamur atma geleneğinin bir parçası olarak tanımladı.

ABDELLATIF KECHICHE
LÉA SEYDOUX, ADÈLE EXARCHOPOULOS

"Karanlıkta Dans" gibi Altın Palmiye alan, Abdellatif Kechiche'in yönettiği "Mavi En Sıcak Renktir" (La Vie d'Adèle), sette yaşananlar hakkında hiçbir şey bilmeseniz de, sadece izleyerek yönetmenin iki oyuncusunu uzun uzun sömürdüğünü anlayabileceğiniz filmlerden. Zira tam bir erkek fantezisi filmi. Tüm sinemasal çekiciliğine rağmen, 'iki kadını sevişirken görmek isteyen erkek yönetmen' pozisyonunu saklamaya bile uğraşmayan Kechiche, beş dakikalık sevişme sahnesini çektiği 10 gün boyunca, oyuncularını kendi zevkine göre kullanmış, sömürmüş, birbirine karşı şiddete teşvik etmiş, aşağılamış ve utandırmış. Röportajlarda sette yaşadıklarını anlatan ve "kendini fahişe gibi hissettiğini" söyleyen Léa Seydoux'ya ateş püsküren Kechiche, "Eğer bu kadar kötü bir deneyim yaşadıysa, neden süslenip püslenip Cannes'a geldi? Bir oyuncu mu yoksa kırmızı halı sanatçısı mı, önce ona karar versin" demiş ve elbette şaşırtmamıştı!

DAVID O. RUSSELL
LILY TOMLIN, AMY ADAMS

Von Trier ve Kechiche'in sabıkalarını daha önce duymuşsunuzdur, ama Jennifer Lawrence'ın kıymetlisi David O. Russell'ın bu konuda kendine özgü bir şöhret sahibi olması, sektörün az bilinenlerinden biri. "Tesadüfler"in (I Heart Huckabees) setinde Lily Tomlin'e püskürttüğü sözlü ve fiziksel saldırı yıllar sonra YouTube'a düşen Russell'ın, "Düzenbaz"ın (American Hustle) çekimleri sırasında Amy Adams'ın hayatını nasıl cehenneme çevirdiği de ortaya çıktı. Ortalığa saçılan Sony e-postaları sağ olsun... Adams, o günlerde verdiği bir röportajda, detaylara girmemekle beraber şöyle demişti: "Sette gerçekten harap haldeydim. Her gün değil, ama çoğu zaman. Yaşananlar, Jennifer'ın üzerinde hiçbir iz bırakmıyor. Teflon gibi. Ben teflon gibi değilim. Ayrıca başka insanlara kötü davranılmasından da hoşlanmıyorum. Hayat, filmlerden daha değerli." Bütün bunların Russell'ın kariyerine bir zararı dokundu mu? Elbette hayır. Von Trier ve Kechiche'e de bir zararı dokunmadığı gibi. Russell'ın yeni film projesinde yine Robert De Niro ve Jennifer Lawrence'ın adı geçiyor. Lars von Trier'nin son filmi "The House That Jack Built", bu ay Cannes Film Festivali'nde gösteriliyor. Abdellatif Kechiche'in en yenisi "Kısmet, Sevgilim: İlk Şarkı" (Mektoub, My Love: Canto Uno) da geçtiğimiz Eylül'de Venedik'te yarıştı. Devam filmi yolda. Merak etmeyin, yönetmenler cephesinde yeni bir şey yok! **APM**

Amy Adams'ın Russell'a bakışı her şeyi anlatmıyor mu?

Giovanni Scognamillo'ya ithafen

Keyif

106
Öldürme Arzusu
Murat Erşahin

108
Kanlı Tecavüz
Okan Arpaç

110
İyi, Kötü Ve Çirkin
Mehmet Sindel

104
ARİF IŞIK
Murat Özer, Cem Yılmaz'ın sempatik karakterine bakıyor.

98
Ay'daki Adam
Erman Ata Uncu

102
Hayat Güzeldir
Burak & Emre Göral

112
Üç *Polisiye* Dizi
"Şahsiyet", "Dip" ve "Collateral" üzerinden son dönemde dizilerde yükselen yeni polisiye trendine dair... Ali Ercivan

AY'DAKİ ADAM

Karşımızda yeniden canlandırılan bir hayat hikayesi değil, mimik ve jestleriyle, sanatına yaklaşımıyla, en önemlisi *hayattaki tavrıyla* yeniden ete kemiğe bürünen bir Andy Kaufman var. Jim Carrey'nin "Ay'daki Adam"da (*Man On The Moon, 1999*) çıkardığı işi, *metod oyunculuğuna* dair kalıplaştırılmış düşüncelerden ayıran çok unsur var.

Erman Ata ***UNCU***
ermanata64@gmail.com

Artık dayanamadığını, Andy'den de, Tony'den de nefret ettiğini söyledi. Ben de 'Bir taklit ustasıyım, eğer tercihin buysa her ikisini setten kovup taklitleriyle işe devam edebiliriz' dedim. Kısa bir sessizlikten sonra 'Hayır, ikisini de kovmanı istemiyorum' diye bir cevap geldi". Beklentileri doyurmak adına genelde en muhafazakar anlatı biçimlerinin tercih edildiği hayat öyküsü filmlerinde, ya da 'biopic'lerde duymaya alışık olmadığımız türden bir kamera arkası anısı... Jim Carrey, canlandırdığı Andy Kaufman'ın yeniden hayat bulmuş hali olarak, rol arkadaşlarına, set işçilerine, konuk oyunculara dünyayı dar ediyor, yönetmen Milos Forman, ona telefon edip bu işin artık bitmesi gerektiğini söyleyince de yukarıdaki konuşma gerçekleşiyor. Şaheser "Ay'daki Adam"ın (Man On The Moon, yön.: Milos Forman, 1999) kamera arkası hikayesini aktaran belgesel "Jim & Andy: The Great Beyond" (yön.: Chris Smith, 2017) bunun gibi birçok anekdotla dolu. Filmin 'ev sahipliği' yaptığı özel performansı hatırlatan bu Netflix belgeseli, bir de yakın zamanda kaybettiğimiz yönetmen Milos Forman'ın, Hollywood sinemasının göbeğinde böyle bir aykırılığın yeşermesine nasıl olanak verdiğinin kanıtını sunuyor.

Kariyerinde kendisinden beklenen hiçbir şeyi gerçekleştirmeyen, yanında çalıştığı insanlara, yapımcılara,

Jim Carrey metod oyunculuğunu da aştığı filmde büyülüyor.

hatta seyircilerine sürekli çalım atan Andy Kaufman'ın performans kavramına dair kafalarda yarattığı karışıklık, hikayesinin anlatıldığı "Ay'daki Adam"ın da belkemiği. Böyle bir karakterin hikayesinin her şekilde 'biopic' standartlarını zorlayacağı, yönetmenine de, oyuncusuna da soğuk terler döktüreceği aşikar. Ancak "Ay'daki Adam"ın sıra dışılığının, özel oluşunun asıl sebebi zorlu hikayesi değil, Jim Carrey'nin eşine az rastlanır performansı. Oyuncunun Andy Kaufman ya da Tony Clifton olarak settekilere kök söktürdüğü kayıtlar, 20 seneye yakın bir süre raflarda bekletildikten sonra Chris Smith'in belgeseliyle ortaya çıkmamış olsaydı bile, sadece filmden de Carrey'nin nasıl farklı bir deneyime kapı araladığını görmek mümkündü. Andy Kaufman'ın siyaseten doğrucularla, onu bir kalıba sokmak isteyen televizyon endüstrisiyle mücadele ederken yaşadıkları, zorluklara rağmen 'kendini gerçekleştiren' bir yaratıcı insanın hikayesinin tüm kolay yollarına fırsat verse de, "Ay'daki Adam" bu fırsatların hepsini tepip hedefine çok farklı bir deneyimi koyuyor. Kaufman'ın tıpkı kendisi gibi, içine girdiği her kalıptan taşan Jim Carrey'le kesişmesi filmi, performans olgusunun masaya yatırıldığı bir deneye dönüştürüyor. İş, sahnede birileri gibi yapan bir insanla onu seyredenler arasında bir ilişkiden çıkıyor; Carrey'nin performansında, canlandıran ile canlandırılan arasındaki sınırlar bulanıklaşıyor. Seyrettiğimizin bir film olduğunu bize hatırlatan mesafe kapanıyor. Ve performans kavramının altına bir dinamit yerleştiriliyor.

Andy Kaufman, kağıda dökmesi çok da kolay olmayan türden bir mizahi tavra sahip isimler arasındaydı. Örneğin kariyerinin parladığı 1970'ler sonu, 1980'ler başında bir komedyenin, canlandırdığı karakterden inatla çıkmaması kafaları oldukça karıştıran bir durumdu. Kaba salon şarkıcısı tiplemesi Tony Clifton kılığında talk-show'lara katılıp, onun ağzından kendine (Andy Kaufman'a) demedik laf bırakmadığı performansların hem sunucuları hem de seyircileri nasıl şaşırtmış olabileceği malum. Sahneye çıkıp hiçbir şey söylemeden öylece durduğu performanslar, Andy Kaufman'ın kahkahasını beklentileri alaşağı etmekten çıkardığı bir başka örnek. Kaufman'ın anarşik komedi anlayışında hiçbir sınırın önemi yok. Buna TV sitcom'larının yarımşar saatlik bölümlere dayalı standardı, talk-show'a konuk olmanın 'adabı', hatta toplumsal mücadele de dahil (En ünlü performanslarından biri, kadınlarla ringe çıktığı güreş müsabakaları). Sahneye 'birisi rolündeki Andy Kaufman' olarak değil de, o karakteri olarak çıkan, seyircilerin beklentisiyle sürekli oynayan komedyenin, kendi hayatının filme çekilmesine vermiş olabileceği tepki de tüm bunlardan dolayı az çok tahmin edilebilir. Eğer "Ay'daki Adam"ın çekimleri sırasında hayatta olsaydı, Kaufman muhtemelen bu projeye de sıcak bakmazdı. Ancak komedyen Andy Kaufman'a "Ay'daki Adam"la edilen iltifat, eşine az rastlanır bir duruma işaret ediyor. Karşımızda yeniden canlandırılan bir hayat hikayesi değil, mimik ve jestleriyle, sanatına yaklaşımıyla, en önemlisi hayattaki tavrıyla yeniden ete kemiğe bürünen bir Andy Kaufman var. Jim Carrey'nin, setinde bir Andy bir Tony olarak yaşamını sürdürdüğü "Ay'daki Adam"da çıkardığı işi, metod oyunculuğuna dair kalıplaştırılmış düşüncelerden ayıran çok unsur var. Zira onunki, hikayenin gerçeklik hissine katkıda bulunmak için yapılan kusursuz bir taklitle sınırlı bir performans değil. Aksine tıpkı selefi Andy Kaufman'ınki gibi onun da ele avuca sığmaz performansı, o gerçeklik hissini yaratmaya odaklı kuralları paramparça ediyor, sinemanın 'gibi yapmak' ötesindeki olanakları beliriyor. Kariyeri boyunca hiçbir gerçek hikayeyi sadece anlatmakla yetinmemiş, onları film gramerini yeniden yazmak için kullanmış Milos Forman da böylece setteki tüm sıkıntısına rağmen Jim Carrey sayesinde, tam ondan çıkacak türde bir Andy Kaufman 'biopic'ine imza atıyor. **APM**

"Ay'daki Adam" İçin Ne Dediler?

Ali Ulvi Uyanık

Şov dünyası ile gerçekliği, komedi ile dramı, farklı desenlerdeki şeffaf kağıtlar gibi üst üste getirerek birleştiren şahane film.

Cumhur Canbazoğlu

Forman'ın başyapıtlar listesine layık görülemese de, en azından Jim Carrey'nin müthiş oyuncu olduğunu cümle aleme kanıtlamış çarpıcı bir dram.

Murat Emir Eren

Yakın dönemin kayda değer anti-biopic'i. Carrey'nin performansıyla film, Kaufman'ın personasına her anında daha da yaklaşıyor.

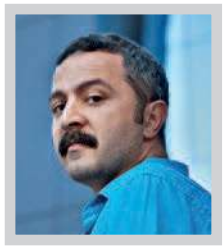
Murat Erşahin

Üzerine hüzünden varoluş kostümü giymiş Jim Carrey, zamanın ötesindeki mizahıyla pek anlaşılamamış Andy Kaufman rolünde muazzam.

Murat Özer

Jim Carrey'nin, kariyerinde bu karakter çalışmasının üzerine çıkması imkansız gibi görünüyor. Milos Forman'a dua etsin!

Cem *ALTINSARAY*
cemaltinsaray@gmail.com

Görmediğin Her Film **Yeni Filmdir!**

Zenon'un paradoksunda ***kaplumbağayla yarışan Aşil*** gibiyim ve elbette tüm iyi filmleri göremeyeceğim. Ancak sonsuza ıraksayan bu çaba başlı başına hayata tutunma sebebi benim için.

37. İstanbul Film Festivali kapsamında 'Eleştirmenler Neden Var?' başlıklı bir söyleşi gerçekleştirildi. Hasan Cömert, Fatih Özgüven, Senem Aytaç, Kutlukhan Kutlu ve Yeşim Tabak, iki saat boyunca film eleştirisi üzerine konuştular. Eleştiri ve eleştirmen kavramlarını irdeleyip, her biri kendi kişisel eleştiri anlayışını, yazarlık serüvenini anlattılar. Kapsayıcı, öğretici ve ilham veren bir konuşma olduğunu söyleyebilirim. Söyleşi sırasında Kutlukhan Kutlu'nun ağzından çıkan bir cümle beni özellikle mutlu etti: "Görmediğin her film yeni filmdir!" Sinemayla kurduğum ilişkinin özeti. Sinemaseverlikten benim anladığım, dönem/tür/ülke vb. ayırmadan izini sürebilmek iyi filmlerin. 500 bin civarında (uzun metrajlı) film olduğu tahmin ediliyor. 50 yıl boyunca her gün bir tane film izlediğimizi farz etsek, 18.250 adet film görmüş oluyoruz toplamda. O durumda bile hâlâ görmediğimiz, varlığından haberdar dahi olmadığımız kaç yüz/bin tane görülesi film kalıyor kim bilir. Sinema sanatı tarihsel birikimi itibarıyla kâinat gibi bir şey. Ucu bucağı yok. Define dolu sonsuz bir toprak gibi. Benim için aslolan bir madenci misali bu toprağı kazıp durmak. Bıkıp usanmadan dolanmak sinema tarihinde; dehlizlerden geçip ardında nice hazine gizli yeni kapılara ulaşmak.

Bunun için basit bir yöntemim var. Okuduklarımdan ve duyduklarımdan etkilenerek görmek istediğim filmleri düzenli olarak kaydettiğim bir liste mevcut. Bu listede şu anda henüz görmediğim ve çokça merak ettiğim 257 adet film var. Bu filmlerin en eskisi 1925, en yenisi 2016 tarihli. Ve evet, çoğu eski film! Fakat ben ilk kez göreceğim için yepyeni hepsi. Bu organik bir liste ve sürekli güncelleniyor. Bir yandan sistemli şekilde film görmeye çalışıp, gördüklerimi temizliyorum. Bir yandan da habire yeni filmler ekliyorum.

Sinema kültürünü besleyen tarihi salonlar, kültür merkezleri, sinema dergileri, gazetelerin sinema sayfaları, televizyonda sinema kuşakları vb. unsurlar bir bir yok oldukça sinemayı gerçekten anlamak ve sevmek işi başa düşüyor. Bol bol okuyacaksın, bol bol da film izleyeceksin. Başka yolu yok. Tabii bunun için merak duyman lazım. Ne ki günlük hayatımıza yön veren sosyal medya makinesinin hızına yetişme telaşı, bırakın sinemayı, herhangi bir şeye gerçekten merak duymayı imkansız hale getiriyor. Söz gelimi Twitter'da yemeyip içmeyip sinema konuşan kullanıcı sayısı her geçen gün pıtrak gibi artıyor. 'Film Twitter' diye yeni bir sahne var ve bu sahnede kendine bir yer bulmak sosyalleşmenin en pratik yolu. Tek yapman gereken herkesin konuştuğu şeylerden konuşmak. Yani herkesin gördüğü filmleri görmek. Bunlar da görücüye en son çıkan, en yeni filmler tabii. Kalkıp 60 yıl öncesinden bir filmden bahsetsen kim takar seni!

Birkaç yıl önce 20'li yaşların başındaki iki kişinin sohbetine kulak misafiri olup dehşete kapılmıştım. Filmlerden konuşuyorlardı ve biri diğerine "Dövüş Kulübü"nü (Fight Club) izlemediğini, izlemeyi de düşünmediğini, çünkü eski filmlerden hazzetmediğini anlatıyordu. 19 yaşında TRT başında, çamur gibi kopyadan 1922 yapımı "Dr. Mabuse" izleyeceğim diye ertesi günkü sınavı yakarken zorum neydi acaba. Bu konuşmadan sonra daha bir dikkatle baktım ve yeni kuşakların 1990 yılından önce çekilmiş filmlere nasıl burun kıvırdıklarına şahit oldum. Hele siyah beyaz film izlemek, olacak iş değildi hani. Özellikle filmleri tek tek yazdığım dönemde HerGünBirFilm ile gencecik insanların çok eski filmler izlemesine önayak olmak en büyük mutluluktur benim için. Türler ve dönemler arasında ritmik bir şekilde salınarak sürdürdüğüm film önerileri, izlenip mutlu olunmuş bir filmin kredisiyle izlenecek başka filmleri beraberinde getirdi. Popüler filmlerin arasında en ağır sanat filmlerini, yeni filmlerin arkasından en eskileri önerdim. Bebeklere sebze yedirmek için sevilen yemeklerden faydalanan anneler gibi. Ve iPhone uygulamasına dönüştürdüğümüzde birkaç ay içinde 80 bin kişinin cebine indirdiği HerGünBirFilm'e içtenlikle yazılmış sayısız teşekkür mesajı geldi.

Somut bir fayda olmaksızın sevebiliyorsak gerçekten seviyoruzdur bir şeyi. Sinemayı gerçekten sevmek de, çoğu kez kendi kendimize yaşadığımız bir tatminden mürekkep. Sosyalleşmek için tabii ki bir araç sinema ama sırf bunun için seviyorsak, gerçek bir sevgiden söz etmek mümkün değil.. **APM**

> "Ve evet, çoğu eski film! Fakat ben ***ilk kez göreceğim*** için yepyeni hepsi. Bu organik bir liste ve sürekli güncelleniyor."

Dr. Mabuse

İSTANBUL KÜLTÜR SANAT VAKFI İKSV MÜZİK

Festival Sponsoru

E.C.A. YILLARCA BERABER

46. İSTANBUL MÜZİK FESTİVALİ

23 MAYIS
12 HAZİRAN 2018

#ailebağları

KLASİK MÜZİĞİN YILDIZLARI FESTİVALDE.

Lale Kart'la biletlerinizi indirimlerle alabilir, tüm İKSV etkinliklerinde öncelik ve ayrıcalıklardan yararlanabilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi ve üyelik için: lalekart.org

Filarmonica della Scala & Daniil Trifonov

İngiliz Oda Orkestrası, Güher & Süher Pekinel

Joyce DiDonato & Il Pomo d'Oro "Savaşta ve Barışta"

"Verdissimo" Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası, Diana Damrau & Nicolas Testé

Arka Pencere'nin katkılarıyla yayımlanmıştır.

muzik.iksv.org istanbulmuzikfestivali muzikfestivali #istmuzikfest

ve çok daha fazlası için biletler Biletix ve İKSV'de.

iksv öncü sponsor Eczacıbaşı

iksv resmi sponsorlar

iletişim vodafone

taşıyıcı DHL

konaklama THE MARMARA COLLECTION

Turkey

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Hayat **Güzeldir**

"Hayat Güzeldir"in (***La Vita É Bella, 1997***) Guido'su ne kadar iyi ve doğru bir insandır. Hem komik ve eğlencelidir, hem de pozitif. Sonunda kaçınılmaz ***hazin finaline doğru*** gitse de, Roberto Benigni'nin Guido'su bir kere izlendikten sonra hep bizimle yaşayan en güzel film kahramanlarından biridir.

Burak ***GÖRAL***
bgoral@hotmail.com

II. Dünya Savaşı'nı keşfedişim pek çok çocuk gibi Hollywood filmleriyle oldu. Tam anlamıyla bir sinefil olan babamla TRT'nin Pazar günleri gündüz kuşağında yayınladığı John Sturges ya da Robert Aldrich gibi yönetmenlerin, "Kartal Kondu" (The Eagle Has Landed), "12 Kahraman Haydut" (The Dirty Dozen), "Büyük Firar" (The Great Escape) gibi kalabalık kadrolu savaş filmleri, Gary Cooper, John Wayne, Kirk Douglas, Burt Lancaster'lı western filmleriyle birlikte baba-oğul merakla izlenirdi bizim evde.

Sonra koca siyah ciltleriyle evimizin baş köşesinde duran Meydan Larousse ansiklopedileri karıştırılmaya başlandı. Filmlerde ucundan gördüğüm savaşların detaylarına indikçe endişem arttı. Aman tanrım, neler olmuştu böyle! Acaba tekrar olabilir miydi? Bir ülkenin lideri bütün bir dünyayı bu kadar sarsabilir miydi? Milyonlarca insanın ölümüne sebep olabilir miydi bir daha? İnsanlar bunun bir daha olmaması için gereken önlemleri alabilmiş miydi bütün bu yaşananlardan sonra?

Amerikan ordusunun önünde sonunda galip geldiği kahramanlık filmlerinden sonra, soykırım filmleri daha ileriki yaşlarımda beni yakaladı elbette. İnsanın insana yaptıklarını okudukça, izledikçe, bildikçe dünyanın kötülüğü benim de üzerime bulaştı.

Oysa sinema, sanatın her dalı gibi insanın ruhunu ve zihnini açan bir araçtır. İnsanı insanla yüzleştirir. Çocukken izlenen filmler, onları bizden daha çok etkiler. Bence iyi hikayeler onların kalplerine de ruhlarına da bizden daha çabuk ulaşırlar. Tarihi kötülükleri üzücü hikayelerle anlatan filmler ara ara izletilmeli çocuklara. Hep çocuk kalabilmek nasıl mümkün değilse kötülükle tanışmamak da o kadar mümkün değil ne de olsa. Şimdinin çocukları kötülüğün doğasıyla en çok animasyon filmlerinde dünyayı ele geçirmek gibi basit ifadelerle simgelenen kötülüklerle ya da süper kahraman filmlerindeki genellikle iki boyutlu olmanın çok ötesine geçemeyen klişe kötü adamlar vasıtasıyla tanışıyorlar. Belli bir yaştan sonra hayatın toz pembe olmadığını, adına dünya denen bu gezegenin içlerindeki karanlığın mahkumu olmuş pek çok insana da ev sahipliği yaptığını söylemek zorundayız. Bu insanlardan bazılarıyla illa ki yolu kesişiyor insanın.

NE ANLATIYOR?

"Hayat Güzeldir" elbette soykırım üzerine yapılmış en tebessüm ettirici filmdir! Hikayede özellikle yarısından itibaren son derece üzücü olaylar yaşansa da toplama kampında ucu belirsiz ve her an ölüm tehlikesiyle burun buruna yaşayan Guido ve küçük oğlunun

12+

KARNE
Flörtöz durumlar ●●
Şiddet/korku öğeleri ●●
Argo kullanımı ●●
Alkol/sigara kullanımı ●●
Pozitif mesajlar ●●●●

hikayesi zaman zaman inandırıcılık sınırlarını zorlasa da insanın içini ısıtmayı, bazen güldürüp bazen de üzmeyi başarıyor.

Guido ne yakışıklı, ne güçlü ne de karizmatik bir erkek kahramandır. Bu anlamda çocukların dünyasında ilk bakışta tipik bir rol model gibi görünmez elbette. Ama film ilerledikçe Guido pozitif enerjisiyle, neşesi, hayata hep olumlu yanından bakışı ve pratik zekasıyla her yaştan seyircinin kalbini kazanır. Çok zekice yazılmış sahneleri vardır doğrusu. En güzeli de kampa ilk geldiklerinde Guido'nun Almanca bildiğini söyleyip de, kamp kurallarını sert bir şekilde dile getiren Alman askerini oğluna bir oyun açılışı yapıyormuş gibi çevirdiği sahnedir.

Roberto Benigni'nin göründüğü her anda fışkıran enerjisi, toplama kampındaki moral bozucu sahnelerde bile sürüyor. Hüzünlü ama Guido'nun boşa gitmeyen emekleri sayesinde çok da karamsar ayrılmıyoruz filmden...

NELER KONUŞABİLİRİZ?

Çocuklarla savaş meselesini konuşmak gerekiyor onları korkutmadan. Savaşlar neden olur, nasıl önlenebilir? Böyle filmler savaşların ne kadar kötü olduğunu anlatıyor, peki insanlar bunlardan ders alıyorlar mı?

Guido karakteri mutlaka üzerinde konuşulmayı hak eden bir karakter. Eğer karamsar ve teslimiyetçi, moralsiz bir adam olsaydı neler olurdu kampta? Pozitif, içten ve başkalarına zarar vermeyen bir insan da cesur ve kahraman olabilir! Direnmenin çok çeşitli yolları var. Tıpkı Guido'nun yaptığı gibi. Hayatın ne kadar güzel ve değerli olduğunu her zaman fark edebilmek mümkün.

NEREDEN İZLEYEBİLİRİZ?

Filmin DVD'si ülkemizde bulunmakta. Ayrıca Netflix'den de izlenebilmekte.

Emre **GÖRAL**
emregoral34@gmail.com

GUIDO GİBİ İNSANLAR DA GÜZELDİR

'Nazi' kelimesini ilk duyduğum film "Indiana Jones: Son Macera" (Indiana Jones And The Last Crusade) idi. Indy "I hate Nazis" dediğinde meraklı gözlerle babama baktığımı hatırlıyorum. Babam filmi dondurup bana kısaca anlattı ama filmden sonra babamla Naziler hakkında biraz daha konuştuk ve birkaç yıl sonra Almanya'ya gittiğimizde bir tarih müzesine gittik. Yahudilere yapılan soykırım hakkındaki bilgiler ve görüntüler beni şoke etmişti. Ama bu konuda bir film izlememiştim.

"Hayat Güzeldir" bence iki bölümden oluşuyor. Nazilerin hikayeye girmesinden önce ilk bölümde sevimli bir adam olan Guido'nun, Dora'ya âşık olup ona kur yapmasını sonra bir aile olmalarını hep gülümseyerek izliyoruz. Neredeyse basit bir romantik komedi izlediğimizi sanıyordum ilk başta. Ama bir süre sonra Yahudileri toplamaya başladılar...

Guido'nun oğlunun doğum günüdür. Her şey harika gidiyordur. Ama savaş çıkınca Naziler Guido ve oğlu Giosue'yu alırlar. Dora bunu fark edince Yahudi olmadığı halde onlarla aynı trene biner. Ama Guido'yla sonra bir daha hiç yan yana gelemezler. Bu arada Giosue bozulmaya başlar, artık eve dönmek istiyordur. İşte burada Guido inanılmaz bir şey yapar. Hiç bozuntuya vermeden bunun bir oyun olduğunu ve en hızlı bin puana ulaşanın gerçek bir tankla ödüllendirileceğini söyler oğluna.

Bence bu film güçlü olmanın sadece fiziksel özelliklerle olamayacağını gösteriyor. Guido belki fiziksel açıdan güçsüz ve zayıf olabilir. Ama bu filmde çok zor bir şey yapıyor. Çocuğuna orada olan biteni farklı bir şekilde anlatıyor. Hem onu hayatta tutmaya çalışıyor, hem de bir travma yaşamasını engelliyor. Guido çok zor şartlarda bile kötümserliğin esiri olmuyor. Çocuğuna bakarken, karısını görme fırsatı olmasa bile ona bir şekilde müzikle ulaşabiliyor.

"Hayat Güzeldir" şimdiye dek izlediğim en güzel filmlerden biri. Zor bir durumda olsak bile Guido gibi umut dolu ve hayata küsmeden durmalıyız. Böyle güzel filmlere rağmen insanlık halen ırk ve din ayrımcılığını yeryüzünden silemedi. Hâlâ Guido gibi insanların zarar görmesi ne kadar kötü...

Kendi Halinde Bir 'Dünya Vatandaşı'

Murat **ÖZER**
cinemozer@gmail.com

Cem Yılmaz'ın "G.O.R.A."yla ***hayatımıza giren***, "A.R.O.G"la beslenen, en nihayetinde "Arif V 216"yla olgunlaşan karakteri Arif Işık, pek de yabancısı olmadığımız bir '***Türk insanı***' profili çiziyor.

Kendi halinde bir dünya vatandaşı Arif Işık. Aslında 'kendi halinde' demek ne kadar doğru olur bilemiyoruz, ama onun kendi halindeliğine şapka çıkarmak da kaçınılmaz! Türkiye insanının 'kurnaz' davranış biçimlerini özümsemiş, 'yırtmak' meselesini kafaya takmış ve bu konuda yapamayacağı şey yok. Ayhan Işık bıyıkları ve 'malak yalamış' saçıyla dikkat çeken, öte yandan 'pratik çözüm' konusundaki hassasiyetiyle de nam salmış bir karakter Arif. Önüne çıkan engellerin etrafından dolaşarak amacına ulaşması ise alametifarikası.

Turistlere halı ve kilim 'okutarak' yolunu bulmak rahatsız etmiyor onu. Bu kadarla da kalmıyor, 'sahte' uçan daire fotoğrafları satarak da kendine bir alan açma peşinde. Anlayacağınız, cin fikirli ve her şeyden anladığını düşünen bu adam, pek de yabancısı olmadığımız bir 'Türk insanı' profili çiziyor. Çaba harcıyor belki, ama harcadığı çabanın 'onurlu' patikalardan geçtiğini söylemek zor.

Onunla tanışıp serüvenine ortak olmamız ise uzaylılar tarafından (evet, tarafından!) kaçırılmasıyla gerçekleşiyor. Gelişmiş bir uygarlığın kaçırıp tutsak ettiği Arif'in yeryüzünde geliştirdiği becerileri, onun uzayda da farkını hissettirmesiyle karşılığını buluyor. Pratik çözüm ustalığı, popüler kültürün her türlü unsuruna hakim fikriyatı ve bütün kapılara balıklama dalan girişkenliğiyle kolayca sıyrılıyor her tuzaktan. Tabii ki 'densizlik' de yardım ediyor ona bu serüveninde; çarçabuk adapte olduğu bütün ortamlarda kemiği olmayan dilini devreye sokmaktan çekinmiyor. Buna düşündüğünü anında söylemek de diyebiliriz, hatta hoşgörüyle bakabiliriz.

Hafiften 'deli' bir tarafı da var Arif'in. Zaten böyle olmasa, belalardan paçayı sıyırıp başarıya ulaşma şansı da olmazdı. Deliliğine

ARİF IŞIK OYUNCU ***Cem Yılmaz*** FİLMLER ***G.O.R.A.: Bir Uzay Filmi (2004), A.R.O.G: Bir Yontmataş Filmi (2008), Arif V 216 (2018)*** SENARYO ***Cem Yılmaz*** YÖNETMENLER ***Ömer Faruk Sorak, Ali Taner Baltacı, Cem Yılmaz, Kıvanç Baruönü*** ÇIKIŞ ***12 Kasım 2004, 5 Aralık 2008, 5 Ocak 2018***

'cesur gibi' oluşu da eklenince önündeki engellerin hiçbir şansı kalmıyor.

Yeryüzünde 'sıradan' değildi belki, ama çılgın kalabalıklar içinde kaybolması kaçınılmazdı. Uzay serüveniyle birlikte bu durum da tersine dönüyor, artık hiçbir zaman 'sıradan' olamaz Arif. Bir adım öteye taşıyalım; ona artık 'seçilmiş kişi' bile diyebiliriz. Tabii ki bu durumda 'yardımcılar'ın da payı büyük, ona 'süper güçler' kazandıran Garavel başta olmak üzere. Onların hikayesi, bir tür Neo'yla Morpheus'un ilişkisi gibi yaşanıyor. Sonrasındaysa ipin ucundan tutup çekmekten başka bir şey kalmıyor ona.

Aşk da Arif'in devasa serüveninde önemli ayaklardan biri. Ceku'ya âşık olması ve karşılığını bulması, onun genel karakter özelliklerinde pek bir değişim yaratmıyor, ama içindeki 'iyilik' potansiyelini dışavurmasının önünü açıyor. 'Anti kahraman'dan 'kahraman'a evrilmesi de bu aşkla anlamlanıyor. Ceku'ya olan aşkı, Arif'in üç serüveninde de temel motivasyon olarak kendini gösteriyor. İlk aşamada Ceku'yu kurtarmak için kolları sıvıyor, ikinci aşamada hamile olan Ceku'ya kavuşmak için çabalıyor, üçüncü aşamada ise zamanı 'düzeltip' Ceku'ya ve oğluna sarılmanın planlarını yapıyor. Sözün özü, Ceku olmasa Arif'in serüveni de boşlukta kalıp yalpalayabilirdi.

Karakterin yaş aldıkça giderek dönüşen bir ruh haline sahip olduğunu, motivasyonlarının çeşitlendiğini de söylemek mümkün. Evet, manipülasyona dayalı ve çözüm odaklı hamleleri aynıyla kalıyor, ama pek de hevesli olmadan giriştiği 'kurtarma' operasyonlarında kahramanlaşmaya devam ediyor. Genellikle önce 'eziliyor', sonrasında onu ezenlerin 'lideri' haline geliyor. Onun 'doğrudanlığı' etkiliyor diğerlerini, her ne kadar öncelikle kendini ve kendi kurtuluşunu düşünüyor olsa da. İçine düştüğü zor

> **Uzaylı da olsa, insan insandır! *Arif Işık***

durumlardan kendisini kurtarmaya çalışırken diğerlerini de kurtarıyor bir şekilde, onlara da geniş 'özgürlük' alanları açıyor. Önce önyargı ve düşmanlıkla karşılansa da günün sonunda sevgi ve saygıyla alıyor karşılığını.

İlk serüvende uzayın karanlığına kaçırılan ve orada aşkı bulan Arif, ikinci serüvende 1 milyon yıl öncesinde kapana kısılırken, üçüncü serüvende Yeşilçam dönemine ışınlanıyor. Her üç serüven de karakterin 'kaçış' hikayesiyle anlam kazanıyor, heybesindeki bütün kurnaz hamleleri uygulayabileceği problemler çıkarıyor kendisine. İlk serüvende tanışıp dost olduğu robot 216'yla üçüncü serüvende yeniden buluşuyor, onun 'insan olma' isteğini karşılamaya çalışıyor. Gene birinci ve üçüncü serüvende ortaklık kurduğu Garavel ise onun 'öğreten adam'ı oluyor. Birinci ve ikinci serüvenin kötü adamı Logar'ın Arif'in hikayesine kattıklarıysa es geçilir cinsten değil. Tıpkı Ceku'nun aşkı gibi, Logar'ın nefreti de Arif'in dünyasında belirleyici bir rol üstleniyor. 'Karanlık taraf'ı temsil eden Logar'ın olmadığı bir atmosferde Arif'in kahramanlığından da söz etmek mümkün değil zira.

Son olarak, başı beladan kurtulmayan ama bu belalardan tereyağından kıl çeker gibi sıyrılan Arif Işık'ın final cümlelerine vurgu yapmamız gerek. Her üç serüvenin finalinde de, iyisiyle kötüsüyle o hikayeye damgasını vuran bütün karakterleri bir araya toplayıp bir 'nutuk' atıyor Arif. Karakterin yığınla defosunu aklınıza getirdiğinizde, o konuşmaları yapmasının 'anlamsız' duracağını düşünebilirsiniz. Bir tür 'ders' niteliği de taşıyan bu konuşmalar, her defasında 'bir arada yaşayabilme' temeline oturuyor, ki bunun pratik yansımalarını düşünmeden edemiyorsunuz. Bir arada gül gibi geçinip gitmek varken birbirlerini hırpalayıp yok etme motivasyonuyla hareket eden halklara bir sesleniş bu konuşmalar. Arif söylüyor sadece, dinleyip dinlememek bize kalmış! **APM**

Arif Işık İçin Ne Dediler?

Burak Göral
Arif, her ne kadar "A.R.O.G"daki halini biraz abartılı bulsam da yeni çağın Turist Ömer'i diye anabileceğimiz tek komedi figürüdür bana göre...

Okan Arpaç
Milenyumun Turist Ömer'i... Hayranı olduğu Sadri Alışık kadar (henüz) gezmemiş olsa da, daha önünde uzun yıllar var Cem Yılmaz'ın.

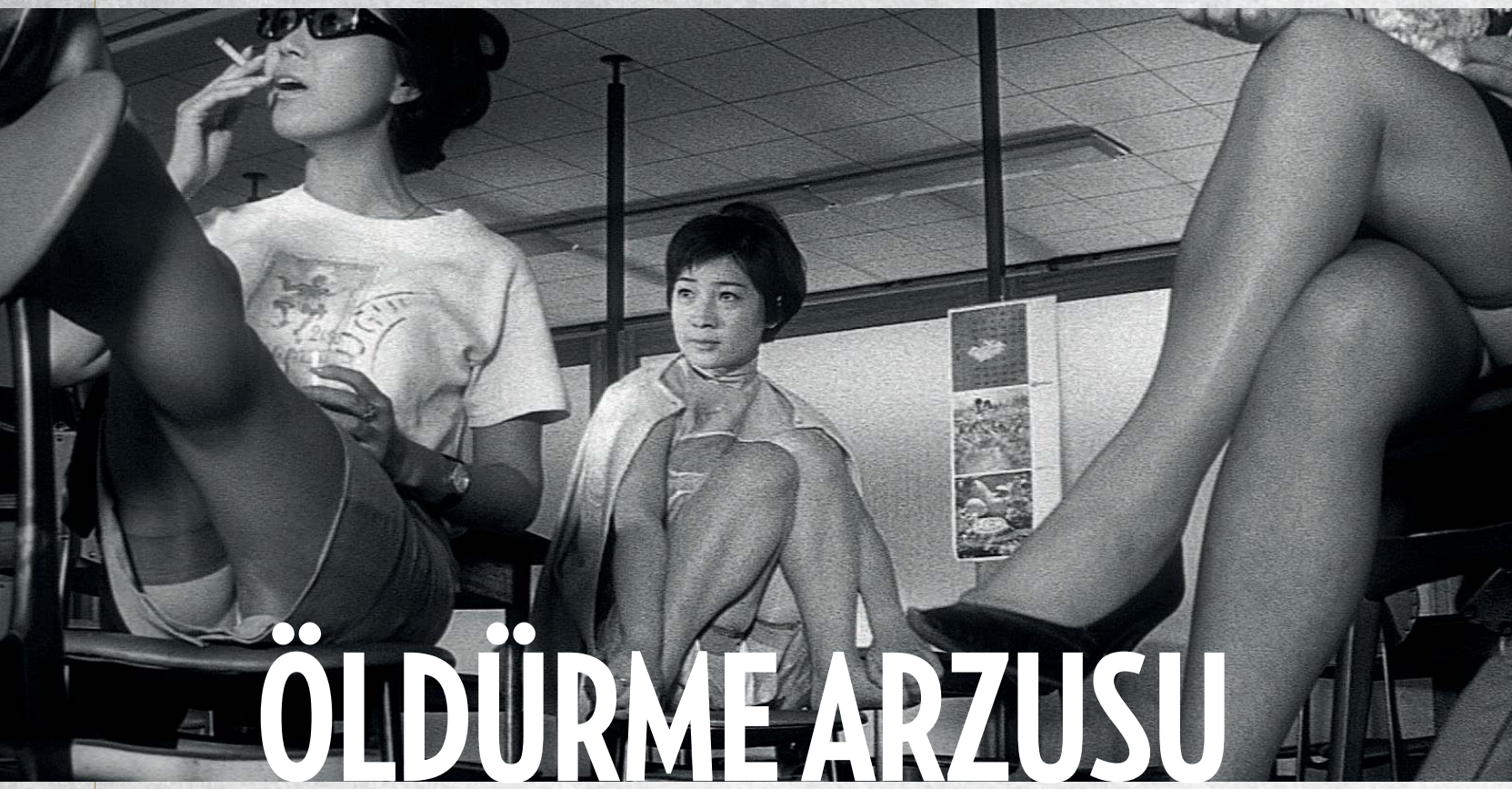
Olkan Özyurt
Ortalama Türk insanı ve zekasının sinemada vücut bulmuş hali. Zaman onu da olgunlaştırdı. Artık lümpen değil daha erdemli ya da gelinen noktada bize öyle geliyor.

Ali Deniz Şensöz
Naif bir sinsilikten muzdarip 'halk adamı' Arif, en sıradan insanın, en sıradışı, en fantastik maceraların kahramanına dönüşebileceğine dair umut verir.

Burçin S. Yalçın
Bir gün bir uzaylı çıkagelip Türk insanı nasıldır diye sorarsa size, hiç nefesinizi boşa tüketmeyin ve ona Arif'in başrolünde olduğu filmlerden birini izletin.

ÖLDÜRME ARZUSU

Japon Yeni Dalga'sının kötü çocuğu, dahilikle delilik arasındaki sınırı çizmiş; varoluşun ne denli absürt, gerçeküstü ve karanlık olduğunu bilen *Seijun Suzuki*'nin 1967 tarihli suç dramı "Öldürme Arzusu" (*Koroshi No Rakuin*) 'saykodelik' bir hissiyat filmi. "Her şeyin sonunda hisler kalır" diyen Suzuki, Jarmusch'dan Wong Kar-Wai'ye, Tarantino'dan Winding Refn'e dek birçok çağdaş auteur'ü direkt etkilemiş 'hastalıklı' bir şahsiyet!

Murat ***ERŞAHİN***
muratersahin70@gmail.com

Altmışlı yılların pop-art estetiğiyle çekilmiş, insanı afallatan, günümüzde dahi bu denli özgürce çekilebileceği meçhul, gerçek bir define Seijun Suzuki'nin filmi! Uluslararası ismi "Branded To Kill" olan "Öldürme Arzusu" (Koroshi No Rakuin), tuhaf ve ilham verici bir varoluş manzumesi her şeyden önce! Japon mafyası Yakuza'nın 'kaç numaralı' olduğunu kendisinin bilemediği profesyonel tetikçisi Gorô Hanada'nın öyküsü. Haşlanmış pirinç kokusundan daha çok sevdiği herhangi bir şey olmayan, şişman yanaklı, güneş gözlüklü ağır ağabeyimiz, önemli bir görev esnasında varoluşunu sorgulamayı ihmal etmez!

Ön jeneriklerde bir gece yarısı, herhangi bir uçağın piste inişi ile açılır film. "Öldüremezsen, öldürülürsün" der Hanada, arkadaşına! Zorlu suikast görevlerini ardı sıra sonuçlandıran tetikçi, 'aşka ve zevke' tutsak eşiyle vakit geçirmeyi sever. Mazbut hayatı, ölü kelebekler ve kuşlarla yaşayan gizemli kadını tanıyınca sekteye uğrar Hanada'nın!

"Mükemmel bir katil değilim, insani zaaflarım var" der, kendini tanıtırken. Bir katil, insan olmamalıdır ona göre. Soğuk ve acımasız olmalıdır. Aşktan ve yalnızlıktan etkilenmemelidir. Kadınlar ve alkoldür; kiralık katillerin sonunu hazırlayan şeyler. Varoluşa ait sorular sormak ise en kötü, en ümitsiz durumu beraberinde getirir; garantili ölümü!

Günümüzde dahi bu denli özgürce çekilebileceği meçhul bir film.

Filmde çıplaklık da özgürce kullanılıyor.

Ellili yılların sonunda başlayıp, yetmişlerin ortasına dek devam eden 'Nuberu bagu'nun, yani Japon yeni dalga sinemasının en nevi şahsına münhasır isimleri arasında yer alan Seijun Suzuki (1923-2017), doksan dört yıllık ömrüne, elli bir sinema filmi sığdırmış avangart bir auteur değildir sadece; sinema estetiği, tematiği ve duygusu konusunda radikal fikirleri olan devrimci bir sanatçıdır da! Oshima, Masumura, Hani, Imamura, Shinoda, Teshigahara ve Tereyama gibi 'Nuberu bagu' mensubu meslektaşlarıyla bile mesafeli çılgınlıklar yaratmayı bilmiştir hep! B filmin, aşırı stilize yorumunu ortaya koyan yönetmen, özgün sahne tasarımı ve sınır tanımaz mizansenleriyle bir adım önde olmuştur daima diğerlerinden. Doğaçlamaya değer veren Suzuki, aynı "Öldürme Arzusu"nda olduğu gibi, zorlayıcı metinleri ve sahneleri çok sever. Hissiyata çok önem veren usta sinemacı, sinematografik açıdan çağının çok ötesinde yaratıcı bakışlar ortaya koymuştur. Jim Jarmusch ve Quentin Tarantino gibi günümüzün ayrıksı 'auteur'lerini etkilemesi doğaldır bu yüzden! "Neden tamamen anlaşılır şeyler üzerine bir film yapmak isteyeyim ki, anlamayı dilediğim fakat anlayamadığım şeyler üzerine filmler yapıyorum" demiştir, Suzuki usta!

"Öldürme Arzusu"ndaki öldürücü sahneler... Mantıktan azade kılınmış bir anlayışla vücut bulan anlatı, kurşun sesleri arasında anlamsızca devinen kiralık katilleri izletir bize. Çıplaklığın özgürce kullanıldığı sevişme sahneleri arasına, alakasız detaylar, siyah beyazın içine sıkıştırılmış avangart suskunluklar ekler film. Hayati sorular sorar, karakterleri aracılığıyla. Yan karakterlerin motivasyonuna kafayı fazla takmadan, su borusunda infaz sahnesinin orijinal güzelliğinin tadını çıkarmamızı sağlar. Akıl bozan halatla araba çekme sahnesi, reklam panolarını delip geçen dürbünlü tüfek, uzayıp giden rıhtımdaki düello sekansı, ev içi halleri, hayat ve ölüm denen sayıklama, saykodelik oluşlara eşlik eden kiralık katilin ruh durumu, meseleler üzerine nedensiz takılıp kalmalar, açılan mevzuların fazla didiklenmeyip, aniden kapatılması, boşvermişlik, görev bilinci, aşk, takıntı, cinsellik, kibir, unvan, bir numaralı tetikçinin kim olduğu gerçeği ve bir boks ringinde aniden karşımıza çıkan şiirsel final. Yenilik arayan, 'ben kimim ve neden buradayım' soruları arasında küçük detaylarla ilgilenen azınlık için, çok büyük bir film kuşku yok ki "Öldürme Arzusu"! Haşlanmış pirinç fetişi bir kiralık katilin dünyasına girmenin mantıksızlığıyla alakalı bir yapım her şeyden önce. Godard'ın "Nefret"inin (Le Mépris) ev içi sahnelerinin ruhu yansımış "Öldürme Arzusu"na! Öyle gerçek, öyle radikal, öyle doğal, öyle 'neyse o'! Suzuki'nin bir günde kurguladığı absürt varoluş destanında emektar aktör Jô Shishido, Mariko Ogawa, Annu Mari ve Kôji Nanbara, önemli rolleri üstlenirler. Özellikle Shishido, tetikçi Hanada rolünde zihne kazınıp, orada kalakalır. Usta görüntü yönetmeni Kazue Nagatsuka, kurguda yönetmenin sağ kolu olan Akira Suzuki, filmin not alınması gereken diğer isimleridir kuşkusuz! Açılışta ve finalde çalan o hüzünlü şarkı sonra... "Solgun yüzlü katil... Ortadan kayboldu birden, kırık bir aynadan geçer gibi..."! Haşlanmış pirinç kokusu dışında başka bir tutku ve gerçeğin olamayacağı fikri, filmin ardından... Suzuki'nin serbest değinileri. Varoluş sıkıntısının ruh altı yansıması!

APM

Haşlanmış pirinç fetişi olan kiralık katil!

BEYAZPERDENİN UNUTULMAZ KİRALIK KATİLLERİ!

O denli çoklar ki... "Kill Bill"in 'Gelin'i, John Wick, Nikita, Leon, "Pulp Fiction" ikilisi... Saymakla bitmez. Fakat bir kare as yapalım deseniz, işte size kare as:

JEF COSTELLO
Film: "Kiralık Katil" (Le Samouraï, 1967)
Yönetmen: Jean-Pierre Melville
Aktör: Alain Delon
Kara filmin en baba karakterlerinden biri, Jef Costello! İkonik bir yalnız kurt. Alarm zilleri, kameralar ve uyarı cihazları yokken, 'durumun' olağanlığını, kafesteki kuşun huysuzluğundan anlar üstat!

ÇAKAL
Film: "Çakalın Günü" (The Day Of The Jackal, 1973)
Yönetmen: Fred Zinnemann
Aktör: Edward Fox
Fransa başkanı General De Gaulle'ü öldürmek için kiralanan acımasız ve soğukkanlı tetikçi. Bir hayalet mi, gerçek mi, hurafe mi? 'Çakal', beyazperdenin sevdiği ve sıklıkla kullandığı karakterlerden biri.

HAYALET KÖPEK
Film: "Hayalet Köpek: Samuray Tarzı" (Ghost Dog: The Way Of The Samurai, 1999)
Yönetmen: Jim Jarmusch
Aktör: Forest Whitaker
Filmin ve karakterin ortaya çıkmasına en büyük sebep; Jarmusch'un hayran olduğu Seijun Suzuki ve filmi "Öldürme Arzusu". Varoluş sorunsalı yaşayan melankolik 'Hayalet Köpek', Suzuki'nin karakteri Gorô Hanada'dan ödünç aldığı metotları uygular bir bir!

ANTON CHIGURH
Film: "İhtiyarlara Yer Yok" (No Country For Old Men, 2007)
Yönetmen: Ethan & Joel Coen
Aktör: Javier Bardem
Coen kardeşlerin dört Oscar'lı suç dramında, tuhaf bir güdüyle yok eden kararlı ve inatçı tetikçi Anton Chigurh'u tanırız! Motivasyonu benzersizdir! Onu durduracak hemen hiçbir şey yoktur ve yaptığı işin etiği ondan sorulur.

Kanlı **Tecavüz**

Okan ***ARPAÇ***
okanarpac34@gmail.com

Henüz ***Wes Craven*** adını kimsenin duymadığı bir dönemde çekilmiş, parmak ısırtan bir teen-slasher örneği bu. Şiddet, ***kan ve seks*** açısından kendini hiç kısıtlamayan...

Hiçbir şey yapmamış olsaydı bile, sadece "Elm Sokağı Kabusu" (A Nightmare On Elm Street, 1984) ve "Çığlık" (Scream, 1996) ile modern korku sinemasının bir değil iki defa yönünü belirleyen Wes Craven usta, artık aramızda değilse ama her seferinde iştahla izlenecek filmografisiyle adını sinema tarihine çoktan yazdırdı.

İşte bu büyük korku ustasının bir filmi "Kanlı Tecavüz"... 1972 yılında 33 yaşında bir genç olan Craven, tıfıl haliyle stüdyoyla da çalışmadığından, alabildiğine özgür davranmış. Bu yönüyle, "Yabancı" (Halloween), "13. Gün" (Friday The 13th) gibi filmlerle asıl 1980'lere doğru furyaya dönüşecek 'genç-katliamı' (teen-slasher) türünün hayli erken bir örneğini veriyor.

Rock konserine giderken marihuana almak isteyen iki genç kızın, bir grup sapık tarafından kaçırılarak ıssız ormanda tecavüze uğramalarını, sonra da öldürülmeye çalışılmalarını hayli sert sahnelerle uzun uzun anlatan film, ikinci yarıdan itibaren canını zor kurtaran kızlardan birinin 'intikam' mücadelesine odaklanıyor. Sapık çetenin yöntemlerinden çok daha sadist fikirlerle saldırganları katleden genç kızla birlikte biz de içsel rahatlama yaşıyoruz, filmin hedefi icabı!

1977'deki "Tepenin Gözleri" (The Hills Have Eyes) de dahil gelecekte imza atacağı yapıtların ipuçlarını, 1972'deki bu düşük bütçeli istismar filmiyle veren Wes Craven, bizzat yazdığı senaryoyu olabilecek en sert ve 'arıza'lı şekliyle perdeye taşıyor. Vaktiyle ülkemizdeki 'seks filmleri furyası' döneminde "Kanlı Tecavüz" adıyla gösterilen filmin yurt

dışında çıkan bluray'inde üç farklı kurgu yer alıyor. Vakit yaratıp da her kurguyu ayrı ayrı izlediğimizde, 1970'lerde sansürün Batı'da da filmleri nasıl etkilediğini görüyoruz böylece. Bu yeni sürüm bluray'de atılan, kesilen sahneler eklenmiş durumda.

Uzun yıllar yalnızca meraklılarının bildiği bu gizli hazine, videokaset ve DVD döneminde keşfedildikten sonra, tekrar gündeme geldi ve 2009'da rimeyki çekildi. "Soldaki Son Ev" adıyla ülkemizde vizyona giren film, sertlik açısından da Wes Craven'inkini aratmıyordu. Özellikle ikinci yarıdan sonra başlayan 'intikam' kısmı, pek çok seyirciyi zorlayacak denli şiddet içeriyordu.

Korkutmaktan çok, efektlerin gücüyle seyirciyi 'ekrana bakamaz' hale getiren 'slasher' filmlerinin en popüler ve iyi örneklerinden olan ve bu anlamda 'öncü' olduğu için üç yıldızı hak eden "Kanlı Tecavüz"ün bir de evveliyatı var. Üstelik Ingmar Bergman ustayla bağlantılı bir durum söz konusu! 1972 ve 2009'da çevrilen her iki filme de kaynaklık eden bir İsveç filmi. Max von Sydow'un başrolünü üstlendiği, en iyi yabancı film Oscar'ı kazanan, Bergman imzalı "Genç Kız Pınarı" (Jungfrukällan, 1960). **APM**

★★★

BİÇİM ★★★ **İÇERİK** ★★★ **OYUNCULUK** ★★

The Last House On The Left

YÖNETMEN Wes Craven

OYUNCULAR Sandra Peabody, Lucy Grantham, David Hess, Fred J. Lincoln

YAPIM/SÜRE 1972 ABD, 84 dk.

DAĞITIM Arrow Video

BU AY RAFLARDA

Bir Film'den "Aramızdaki Sözler" (The Mountain Between Us), "Ruhlar Bölgesi: Son Anahtar" (Insidious: The Last Key) ve "Labirent: Son İsyan" (Maze Runner: The Death Cure)... Yeni Film'dense bu yıl en iyi film dahil 6 Oscar'a aday olup ikisini alan "En Karanlık Saat" (Darkest Hour) ve bizde sinemalarda gösterilmeyen "Küçülen Hayatlar" (Downsizing) öne çıkıyor. Yurt dışında ise "12 Savaşçı" (12 Strong), Fatih Akın'ın Oscar aday adayı olan filmi "Paramparça" (Aus Dem Nichts), gişeleri altüst eden "Black Panther", Jennifer Lawrence aksiyonu "Kızıl Serçe" (Red Sparrow), en iyi yabancı film Oscar'lı Şili filmi "Muhteşem Kadın" (Una Mujer Fantástica) ve animasyon "Taş Devri Firarda" (Early Man) yayımlanırken, şu klasikler de bluray baskılarıyla raflarda olacak...

"This Is Cinerama" (1952)
"Rastgele Balthazar" (Au Hasard Balthazar, 1966)
"Geceyarısı Kovboyu" (Midnight Cowboy)
"Peter Proud Kaç Kere Yaşadı?" (The Reincarnation of Peter Proud, 1975)
"Yaşamak Hırsı" (The Man Who Watched Trains Go By, 1952)
"Yıkılan Dünya" (Smash Palace, 1981)

ÜÇ BILLBOARD EBBING ÇIKIŞI, MISSOURI

★★★★

BİÇİM ★★★★
İÇERİK ★★★★
OYUNCULUK ★★★★★
THREE BILLBOARDS OUTSIDE EBBING, MISSOURI
YÖNETMEN/SENARYO Martin McDonagh
OYUNCULAR Frances McDormand, Woody Harrelson, Sam Rockwell, Abbie Cornish
YAPIM/SÜRE 2017 İngiltere-ABD, 115 dk.
ŞİRKET Bir Film

En İyi Film dalında galip "Suyun Sesi" olsa da, son ana kadar gönüller hep bu uzun isimli filmden yanaydı. IMDb Top 250'de yerini alan, 7 dalda aday olduğu Oscar'larda Frances McDormand ve Sam Rockwell'e ödül getiren yapıt, öldürülürken tecavüz edilen kızının katilini arayan bir annenin dramı özetle. Ama diğer karakterler de en az onun kadar iyi yazılmış, çizilmiş.

BİR HAYALET HİKAYESİ

★★★★

BİÇİM ★★★
İÇERİK ★★★★
OYUNCULUK ★★★★
A GHOST STORY
YÖNETMEN/SENARYO David Lowery
OYUNCU Casey Affleck, Rooney Mara, McColm Cephas Jr., Kenneisha Thompson
YAPIM/SÜRE 2017 ABD, 92 dk.
ŞİRKET Yeni Film

Bu yılın en şaşırtıcı, en naif ve seveni tarafından en 'fanatikçe' sevilen filmi. Disney'e yaptığı bir önceki filmi "Pete Ve Ejderhası" (Pete's Dragon) ile aslında çocuksu iç dünyasının ipuçlarını veren yönetmen David Lowery, duygulara seslenen bir hikaye anlatıyor yine. Öldükten sonra karısına bir şekilde ulaşmaya çalışan beyaz çarşaflı bir hayaletin öyküsü. Hem o 'çarşaf' motifiyle sonuna kadar çocuksu, hem de bir o kadar 'yetişkin' bir sevda masalı.

JUMANJI: VAHŞİ ORMAN

★★★

BİÇİM ★★★ **İÇERİK** ★★
OYUNCULUK ★★
JUMANJI: WELCOME TO THE JUNGLE
YÖNETMEN Jake Kasdan
SENARYO Chris McKenna, Erik Sommers, Scott Rosenberg, Jeff Pinkner
OYUNCULAR Dwayne Johnson, Karen Gillan, Kevin Hart, Jack Black
YAPIM/SÜRE 2017 ABD, 119 dk.
ŞİRKET Bir Film

Özlemle yad ettiğimiz Robin Williams ve o zamanlar çocuk olan Kirsten Dunst'ın neredeyse çeyrek asır önce, 1995'te rol aldıkları "Jumanji", halen eskimeyen, efektleri ve konusuyla her yaştan seyirciyi kendine çeken bir filmdi. Nihayet devamı da geldi. İlk filmde sihirli bir şekilde oynadıkları oyunun içine giren çocuklar gibi, yeni nesil "Jumanji"de de video oyunu oyuncularını esir alıyor, ta ki oyun bitirilene kadar. Pür eğlence!

15:17 PARİS TRENİ

★★

BİÇİM ★★
İÇERİK ★★
OYUNCULUK ★★
THE 15:17 TO PARIS
YÖNETMEN Clint Eastwood
SENARYO Dorothy Blyskal
OYUNCU Alek Skarlatos, Anthony Sadler, Spencer Stone
YAPIM/SÜRE 2018 ABD, 94 dk.
ŞİRKET Yeni Film

90'ına merdiven dayayan ihtiyar delikanlı Clint Eastwood, yönetmenlikte zaman zaman böyle parlak olmayan işlere de imza atabiliyor, olsun, yaşına verelim. Trenle Fransa'yı gezen üç Amerikalı'nın, terörist bir saldırı planını fark edip, engellemeye çalışmalarını anlatan bu heyecanlı dram, en başta 'Amerikan' bakış açısıyla puan kaybediyor. Ama zaten Eastwood'un "Keskin Nişancı"sı (American Sniper) da öyle değil miydi? Yine de izlenebilir durumda.

MUHTEŞEM SHOWMAN

★★★

BİÇİM ★★★
İÇERİK ★★★
OYUNCULUK ★★★
THE GREATEST SHOWMAN
YÖNETMEN Michael Gracey
SENARYO Jenny Bicks, Bill Condon
OYUNCULAR Hugh Jackman, Michelle Williams, Zac Efron, Zendaya
YAPIM/SÜRE 2017 ABD, 105 dk.
ŞİRKET Bir Film

1841 yılında tarihin ilk sirkini kurmak için kolları sıvayan ve şov dünyası anlayışını kökünden değiştiren P.T. Barnum'un gerçek öyküsü. Geçen yılın en sevilen müzikali haline gelen, "This Is Me" adlı şarkısıyla Oscar'a aday olan "Muhteşem Showman"de, daha önce "Sefiller"de (Les Misérables) müzikale olan yatkınlık ve yeteneğini kanıtlayan Hugh Jackman çok iyi... Müthiş bir gişe başarısı elde eden film, ailece izlenecek bir eğlencelik.

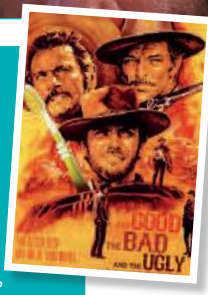
BİR SAHNE

KÜNYE

ORİJİNAL ADI
Il Buono, Il Brutto, Il Cattivo
YIL 1966
YÖNETMEN Sergio Leone
OYUNCULAR Clint Eastwood, Lee Van Cleef, Eli Wallach
SAHNE BAŞLANGICI 02:43:10
SAHNE UZUNLUĞU 6 dk. 15 sn.

MEKSİKA AÇMAZI

Spagetti western türünün en meşhur filmi olan "*İyi, Kötü Ve Çirkin*"in efsanevi finali, '*üçlü düello*'nun sinemadaki ilk ve en unutulmaz örneğidir.

Mehmet ***SİNDEL***
msindel@gmail.com

İtalyan yönetmen Sergio Leone'nin unutulmaz başyapıtı "İyi, Kötü Ve Çirkin", 1964 yapımı "Bir Avuç Dolar" (Per Un Pugno Di Dollari) ve 1965 yapımı "Birkaç Dolar İçin" (Per Qualche Dollaro In Più) filmlerinden oluşan; kimilerince Dolar Üçlemesi olarak da anılan ve içerdiği stilize şiddetle Amerikan westernlerinin adı konulmamış kurallarını temelinden sarsarak türü yeniden tanımlayan İsmi Olmayan Adam üçlemesinin son halkasını oluşturur.

Üçlemenin 'esas oğlanı'nı oynayan Clint Eastwood, üç film boyunca aynı pançoyu hiç değiştirmeden ve yıkamadan kullanırken, sigaradan nefret eden aktör canlandırdığı karakterin ağzından puro düşmediği için yönetmeni "Eğer kusmamı istemiyorsan çabuk bitir şu çekimi" diye sıkıştıracaktır.

Ünlü besteci Ennio Morricone'nin harikulade müzikleriyle bezenmiş filmin zirvesi ise sondan bir önceki sahne olan mezarlıktaki üçlü düello sahnesidir.

'Sarışın' karakterindeki 'iyi' Clint Eastwood, 'Melek Gözler' rolündeki 'kötü' Lee Van Cleef ve 'Tuco'yu canlandıran 'çirkin' Eli Wallach, altın peşinde kimin kimi haklayacağının gerilimini yaşarlar. Biz de giderek hızlanan ve süresi kısalan kesmelerle karakterlerin yüzlerinden ellerine, oradan silahlarına, sonunda ise sadece gözlerine gideriz, gerilimi bize sonuna kadar yaşatan kurgu marifetiyle...

Sadece yeteneğin değil, 'iyi'nin sinsice tasarladığı, sürprizli bir entrikanın da sonuç açısından belirleyici olduğu bu üçlü düello, Oyun Teorisi'ndeki 'Meksika Açmazı' olarak bilinen ve hiçbir tarafın kazançlı çıkamayacağı içinden çıkılmaz bir durumun sinemadaki öncüsüdür.

Yönetmenin bir ölüm balesinin koreografisi olarak tanımladığı bu sahne, film okullarında kurgu ve müzik kullanımının mükemmelliği açısından ders olarak okutulurken, Roma'daki Collosium'da dövüşen gladyatörleri andıran üç silahşörün hesaplaşmasına tanıklık eden ve tüm gerçekçi görünümüne rağmen bir dekor olan Hüzünlü Tepe Mezarlığı'ndan geriye kalanlar bugün bile meraklıları tarafından ziyaret edilir.

Popüler kültürde Meksika Açmazı, genel olarak iki ya da daha fazla kişinin birbirlerine doğru silah çekmesiyle oluşan yüksek gerilimli durum için kullanılır. Gerilimi arttırıcı nokta karşı tarafın kendisine ateş edeceğinden korktuğu için hiç kimsenin silahı bırakamaması olan Meksika açmazını ilk defa sahneye taşıyan "İyi, Kötü Ve Çirkin", bu sahne özelinde içlerinde "Ucuz Roman" (Pulp Fiction), "Rezervuar Köpekleri" (Reservoir Dogs), "Zor Ölüm" (Die Hard), "Kill Bill", "The Matrix Revolutions" ve "Star Wars: Bölüm II – Klonların Saldırısı" (Star Wars: Episode II - Attack Of The Clones) dahil birçok filme ilham vermiş; Tarantino bu sahneyi sinema tarihinin en görkemli sahnesi ilan etmiştir. **APM**

SOCRATES

DÜŞÜNEN SPOR DERGİSİ

"Kuşkusuz ki aşk, spor filmlerinin fıtratında vardır. Sözgelimi, 40'lı yıllardaki spor filmlerinin reçetesi çok basittir. Bir boksör ya da güreşçi... Ahlak dersi çıkartılacak bir hikâye... Ve mutlaka bir kadın ya da çocuk... Sylvester Stallone de reçeteye saygı duyar. Ahlak dersi malum: Şovmen ve kibirli Apollo sporun gerçek anlamıyla yüzleşirken Rocky de sporcu olmak için bedel ödemek, yani çok çalışmak gerektiğini öğrenir. Motivasyon kaynağı da âşık olduğu kadındır."

***Mehmet Açar'ın SOCRATES'in 11. sayısında yer alan yazısından...**

www.socratesdergi.com

dukkan.socratesdergi.com

Üç Polisiye

Ali ***ERCİVAN***
ali.ercivan@gmail.com

Aforizmalarla konuşan romantik adamlar, ***merak uyandırmayan*** entrikalar ve çok şık reji. "Collateral" gibi bir projeyle üst üste izleyince göze batan, "Şahsiyet" ve "Dip" adlı iki yerli dizinin de ***toplumlarının gerçekliklerine*** dair tek bir söz üretmemesi...

Türkiye'de, özellikle televizyon alanında, polisiye nadir el atılan bir tür. Bu konuda sabit fikirler var çünkü. "Bizim insanımız polisiye seyretmez" gibi. "Şahsiyet" örneğindeki gibi bir seri katil hikayesi de benzer sebeplerle anlatılmaz. Dizideki bir karakterin de alaya alırcasına dillendirdiği gibi, "Bizim toplumumuzda seri katil yoktur, cinnet vardır" çünkü.

"Arka Sokaklar"ı ne yapacağız? On ikinci sezonunda bir polisiye dizimiz var, hâlâ izleniyor. Veya 2001 yılında TRT'de yayınlanan "Karanlıkta Koşanlar". Daha dar bir kesim arasında olsa bile, hâlâ adı anılan bir proje. Bunlar birer istisna mı, yoksa bu topraklar için doğru çözümleri üretebilince polisiye de pekala oluyor mu?

Web tabanlı mecralarda risk almak mümkün olunca, ülkenin dizi yaratıcıları polisiye türünü de denemek istediler elbette. Özellikle yabancı dizi izleyen kitlelerin, İzlanda'dan Avustralya'ya kadar dünyanın her ucundan işleri heyecanla takip ettiği malum. BluTV ve Puhutv halihazırda sadece Ay Yapım ve TMC gibi büyük yapım şirketlerinden proje kabul eder gözüküyorlar. Ve ilkinden "Şahsiyet", ikincisinden "Dip" ardı ardına yayınlanmaya başlayalı çok olmadı.

Bu iki polisiyeye bakarken, yine geçtiğimiz haftalarda Netflix'e gelen dört bölümlük İngiliz projesi "Collateral"la mukayeseye gitmek, tamamen zamanlamadan, bölümleri neredeyse üst üste izlemiş olmaktan doğdu. Son yılların diğer başarılı İngiliz polisiyelerinden birini de seçmek mümkündü, "Broadchurch" gibi mesela. Çıkarılacak sonuçlar pek değişmezdi.

Polisiyeden kimin ne anladığı ama daha çok, bu dizilerin hangi reflekslerle ortaya çıkarıldığı üzerine bir resim oluştu ister istemez.

İngiliz edebiyatı, sineması ve televizyonculuğunun polisiye türünde çok uzun bir geçmişi olduğunu biliyoruz. Göçmen bir pizzacı kuryesinin sokak ortasında vurulup öldürülmesiyle başlayan "Collateral", olayın temas ettiği tüm karakterlerin hayatlarına dahil ediyor bizi. En çok "Saatler" (The Hours) filminin senaryosuyla tanınan yazar David Hare, sadece bir suçun çözüme gidişini değil, günümüz İngiltere'sinin farklı açılardan tahlilini de yalın bir üslupla çıkartıyor. Okyanusun iki tarafında çok sayıda televizyon projesinde görev alan yönetmen S.J. Clarkson ise en stilize olduğu anlarda bile bunu gösterişsizce başarabilen bir işçilik ortaya koyuyor. Bunları söyleme sebebim, yalın ve gösterişsiz tanımlamalarına dikkatinizi çekmek.

"Şahsiyet", adli katip memurluğundan emekli Agah'ın hikayesi. Alzheimer sebebiyle yavaş yavaş demans batağına saplanan, yakında hayatına dair birçok şeyi hatırlayamayacak olan Agah, senelerce biriktirdiği dosyalar üzerinden, adaletin yerini bulmadığı bazı vakalarda cellat rolünü üstlenmeye karar veriyor. Nasılsa yakın bir gelecekte yaptıklarının hepsini unutacağı, vicdani bir yük taşımak zorunda kalmayacağı düşüncesiyle... Dizinin üzerinden yürüdüğü ana gizem, Agah'ın Cinayet Büro'daki tek kadın polis Nevra ile meselesinin ne olduğu. Merak uyandırıcı bir çıkış noktası. Onur Saylak ile Hakan Günday'ın "Daha" filminden sonra yeniden işbirliği için de aynı şey söylenebilir.

Günday'ın senaryosu, tıpkı ikilinin filminde de olduğu gibi, karakterlerin sık sık edebi bir dille konuştuğu, daha doğrusu kimsenin gerçek hayattaki gibi konuşmadığı bir metin. Buna paralel olarak, reji de her şeyi en estetize haliyle ekrana taşımaya odaklanıyor.

"Dip" için de hemen hemen aynı durum geçerli. Bu kez Emniyet'e bağlı intihar önleme biriminde görevli bir polis var merkezde. Eşinin intiharından beri kendini toparlayamamış, canına kıymamak için tek motivasyonu eşinin hayalini de kaybetmemek olan bir adam. İntihar önleme birimi kulağa ilk anda fantastik gelse de ülkemizde örnekleri var. Uçuk olan, "24"ün CTU'su gibi bir istihbarat merkezi şeklinde yürüttükleri operasyonlar. "Şahsiyet" de "Dip" de bir dünya inşa etmeye, seyirciyi o dünyaya ikna etmeye çalışıyorlar. Buna kimin itirazı olabilir? "Dip" daha karanlık ama sonuçta yine yoğun ölçüde stilize bir proje. Stilin, ışığın polisiyede önemli olmadığını söyleyecek değilim ama polisiyenin sadece stile yaslanmasının asla yeterli olmadığını söyleyebilirim.

"Dip"in karakterleri de sürekli çok iddialı ve edebi cümleler kuruyorlar. Buradaki yapaylığı en sahici küfürlerle dengelemeye çalışıyor sanki senaristler ve oyuncular. Sırf gerçek hayattaki gibi küfreden karakterler görünce sahici bir şey izlediğini zanneden seyirciler var ne de olsa... Fakat dönüp dolaşıp aynı yere varıyoruz. Aforizmalarla konuşan romantik adamlar, merak uyandırmayan entrikalar ve çok şık reji. "Collateral" gibi bir projeyle üst üste izleyince göze batan, her iki yerli dizinin de toplumlarının gerçekliklerine dair tek bir söz üretmemesi ve -ilk kez reyting kaygısı gütmemenin heyecanıyla mıdır bilinmez- Fincher'cılık oynama hevesleri. Polisiye geleneğinden değil, yaratıcıların kendilerini ispatlama gayretinden beslenme halinin, öykülerin önüne geçtiğinin işareti.

"Şahsiyet" ve "Dip" bir kez daha gösterdi ki, ülkemizde müthiş başarılı görüntü yönetmenleri, ışık şefleri, coloristler, kurgucular, sanat ekipleri var. Fakat sinema ve televizyon sektörümüzde hâlâ olgun öykü anlatıcılarımız yok. **APM**

MAYIS AYINDA BAŞLAYACAK DİZİLER, **YOLU GÖZLENENLER...**

Otuz yıl sonra bir "Karate Kid" devam öyküsü seyretmek isteyenlere, Ralph Macchio ve William Zabka'lı orijinal ekibiyle "Cobra Kai"
(2 Mayıs, YouTube Red)

Netflix, Danimarka'dan da bir fenomen dizi çıkarabilir mi diye merak eden varsa, post-apokaliptik 'young adult' serisi "The Rain" (4 Mayıs, Netflix)

Benedict Cumberbatch de arayı çok açtı diyenlere, yanında Jennifer Jason Leigh ve Hugo Weaving gibi isimlerle beş bölümlük mini dizi "Patrick Melrose" (12 Mayıs, Showtime)

Ray Bradbury'nin klasik romanı, Ramin Bahrani rejisi ve güçlü bir oyuncu kadrosuyla televizyona geliyor, merak etmemek mümkün mü diye düşünenlere "Fahrenheit 451" (19 Mayıs, HBO)

Peter Weir'in filminden bildiğimiz 1967 tarihli romanın mini dizi formatında bir televizyon uyarlaması için "Picnic At Hanging Rock"
(25 Mayıs, Amazon)

**Tina Fey'in dönüşü için sabırsızlananlara, dördüncü sezonunun sadece ilk altı bölümüyle "Unbreakable Kimmy Schmidt"
(30 Mayıs, Netflix)**

Geceleri Almanya'yı Düşündüğümde

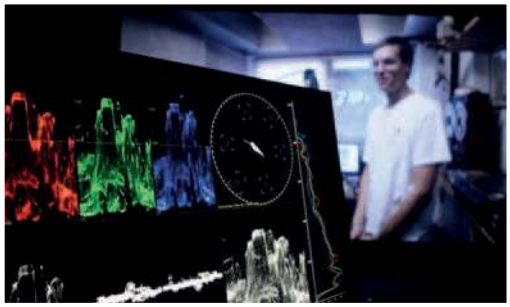
Orijinal adı "***Denk Ich An Deutschland In Der Nacht***" olan 2017 yapımı belgeselin yönetmeni Karmakar, gece kulübü sahnesini müdahalesiz bir şekilde, sadece kamerasını ***bir yere konumlandırma*** iktidarıyla çekiyor. Kendi halinde eğlenen insanlara belgeselin stili bir dinamizm katmak istemiyor. Yönetmen izleyiciye bu anı ***sinemasal değil***, fotoğrafik bir şekilde göstermenin peşinde.

Kaan ***KARSAN***
kaankarsan@gmail.com

Geceleri Almanya'yı Düşündüğümde" bir müzisyenin pasaklı ve dağınık stüdyosunda, onu işi başında gösteren oldukça gözlemci bir bakış açısıyla başlıyor. Bu uzun, kesintisiz, sabit planda 70'lerden bir konuşma, hemen sonrasında da bir ezan dinletiliyor müzisyenin bilgisayarından. Ezanın arka planında bir kalp ritmi var, bu ritim ezana bir tempo, bir müzik duygusu kazandırıyor. Perspektifin odağındaki müzisyen ilk kayıt bittiğinde kameraya direkt olarak dönerek anlık düşüncelerini paylaşıyor. Böylece Romuald Karmakar, belgeselinde neyle ilgileneceğinin ilk ipuçlarını açılış sekansıyla birlikte vermiş oluyor. "Geceleri Almanya'yı Düşündüğümde", müziğin, özellikle de mixing aracılığı ile, başka müzikler üzerinden üretilen müziğin üretim süreciyle ilgileniyor.

Klasik dönem sonrası konvansiyonel, popüler müzik alanında her daim yaratıcılık eksikliğiyle itham edilmiş olsa da Almanya, tartışmasız bir şekilde elektronik müziğin en büyük sahnesi, Almanya'nın başkenti olan Berlin de bu janrın başkenti. Gelişen teknolojiyle beraber bilgisayar ortamında, bir oda içerisinde rahatlıkla üretilebilen müzik, elektronik müzik yapan müzisyenlere müthiş bir rahatlık sağlıyor. Üç tarafını synthlerle, mixlerle, monitörlerle çeviren müzisyenler 270 derecelik bir açıda bütün enstrümanları bilgisayar üzerinden (farklı klavyeler üzerinden) elektronik olarak kaydedebiliyorlar ve bunun nihayetinde ortaya orijinal bir yapıt çıkarabiliyorlar. Karmakar, belgeselinde

stüdyolarında müzik icra eden müzisyenleri doğal ortamlarında gözlemleyerek onların yaratım sürecine ışık tutuyor. Belgeselin yapısına apaçık bir şekilde hakim olan bir müdahalesizlik var. Bu müdahalesizlik içinde en çok dikkat çeken ise bilgisayarlar, kablolar, cihazlar. Müzik deyince ilk akla gelen yalıtılmış, izole edilen, geniş, büyük odalar halen tarihin sayfalarına karışmamış olsalar da onlara artık eskisi gibi ihtiyaç duyulmuyor. Müzisyenler artık küçücük bir odayı stüdyo haline getirebilen bu araçlarla müzik üretebiliyorlar. Buna ek olarak ellerinde teknoloji çağına kadar hiçbir müzisyenin sahip olmadığı bir yelpaze var. Bu bilgisayarların içine artık bütün enstrümanlar sıkıştırılmış durumda. Her tuş bir nota. Her sekme, yeni bir enstrüman. Film gösterdiği fotoğraflar dışında hiçbir söylem kurmadan, müziğin 2010'lu yıllarda geldiği noktayla ilgili bir etraf çiziyor.

Müzik üretme sürecinin dışında kameranın karşısında konuşan ve tecrübelerini anlatan müzisyenlerin söyledikleri de bu kurulumu portreleyen ikinci unsur. Neden böyle bir müzikle ilgilendiklerini, eskiden bu yana çalışma metotlarının ve alıcılarının nasıl değiştiğini anlatan müzisyenler elektronik müziğin çehresine dair pek çok şey söylüyorlar. İzleyici, belgeselin ihtiyatlı bir şekilde bahşettiği bilgi kırıntılarına biraz hakim olduğu anda -kameranın sabitliği değişmeden- kendini bir gece kulübünün içinde buluyor. Karmakar, gece kulübü sahnesini de müdahalesiz bir şekilde, sadece kamerasını bir yere konumlandırma iktidarıyla çekiyor. Kendi halinde eğlenen insanlara belgeselin stili bir dinamizm katmak istemiyor. Yönetmen izleyiciye bu anı sinemasal değil, fotoğrafik bir şekilde göstermenin peşinde. Geç bir cut sonrası kalabalığın bir köşesinde, kendi alanında izleyiciyi müzikle buluşturma işlevine sahip DJ'e odaklandığımızda ise gece kulübünün kalabalığı out-of-focus'a düşüyor. Bir önceki sahneyle bu sahnenin tezatlığı pek çok anlamda ilgi çekici. Zira kalabalık içerisinde seçilemeyen DJ ve DJ'in masasından seçilemeyen kalabalık planları arka arkaya geliyor. İlk sahnede ortam sesi sahneye hakimken, onu izleyen ikinci sahnede non-diegetic müzik dışında hiçbir şey duyamıyoruz. Bu çok uzun sekans belgeselin yapısını anlamak için çok önemli çünkü hemen sonraki planda da DJ'in bakış açısına, bir anlamda POV'sine bağlanıyoruz. Bu gece kulübünde bulunmaktan DJ'in kafasının içerisinde bulunmaya doğru bir yolculuk yapıyoruz bu sekansta. Karmakar, belgeselinde en temelde bunu amaçlıyor. Müziği üreten kişinin fikir dünyasına doğru bir kapı açmak, onları hem ağızlarıyla hem de yaptıkları müziklerle konuşturmak...

Konu ettiği müzisyenleri modern birer sanatçı olarak çizen bir belgesel bu. Bu sebeple yönetmen, karşısında konuşmaya ve müzikle konuşmaya bu denli ihtiyacı olan yaratıcı insanlara karşı 'fazladan' bir yaratıcılık üretmemeyi seçiyor kamera arkasında. Kamerayı sürekli olarak onların karşısına koyuyor ve oldukça serbest, ucu açık bir bağlamda onları konuşturuyor. **APM**

Üç tarafı synthlerle, mixlerle, monitörlerle çeviren müzisyenlerden biri.

TARİHSEL BAĞLAMSIZLIK VE MAYSLES TİPİ GÖZLEMCİLİK

Romuald Karmakar, yönetmen varlığını olabildiğince gizlediği belgeselinde yaptığı röportajlara da dahil olmuyor. Bir anlamda, kadrajı müzisyenlerin bu kez müziksiz konuşacakları bir stüdyoya çeviriyor. Bu esnada yönetmenin en dikkat çekici tercihlerinden biri de elektronik müziğe dair tarihsel bir bağlam da oluşturmaya çalışmaması. Alanı tamamen o anda, o yerde karşısında olan insanlara bırakarak kenara çekiliyor ve tarihten çok bugünün devinimiyle ilgileniyor. Konuşmacılarının anlattıklarıyla tarihin şu an yazıldığını ve buna daha geniş bir bakış atmanın demodelik olacağını iddia ettiğini söylesek dahi abesle iştigal etmiş olmayız.

"Geceleri...", gözlemci bir belgesel. İçinde pek çok röportaj var ancak bu röportajların açıklayıcı olma derdi yok. Bu bağlamda Karmakar'ın Maysles kardeşlerin yapısına çok yakın bir belgesel üretme stili var ve röportajları da tıpkı onlar gibi başka bir dünyaya konuk olmak, yaratıcı zihnin kapılarını açmak, oradan izleyenin kendi başına anlamlandıracağı bir şeyler çıkarmak için kullanıyor. Bu esnada da röportaj özneleriyle belgesel arasındaki mesafeyi koruyor; röportajlarda müzisyen ve izleyici arasında duygusal köprü kurmaktan kaçınıyor. Onların duygusal dünyasını hem sarf ettikleri örtük ifadelerle hem de yaptıkları müzikler üzerinden anlamaya çabalıyor. "Geceleri..."nin bu anlamda oldukça dürüst, karakterlerine dair onların haberdar olduğu hiçbir şey söylemeyen, onları yalnız başlarına konuşturan bir belgesel olduğunu söylemek mümkün.

Liselerde **Neler Oluyor?**

Serdar ***KÖKÇEOĞLU***
kokceoglu@gmail.com

Kısa film yapmak ***lise öğrencileri arasında*** çok popüler. Yapım maliyetlerinin ucuzlaması film yapımını gençler arasında önemli bir ifade aracına dönüştürdü. "***Disco Fever***" bunun çarpıcı bir örneği.

Liseli sinemacılar kendi dünyalarına dair ilgi çekici belgesel veya kurmaca hikayeler çekmekle kalmıyor, animasyona da hak ettiği değeri veriyor. 2017 yılında senaryo dersleri verdiğim sanat lisesinde, geceleri uykusuz kalıp online eğitimler alarak animasyon konusunda kendini geliştiren ve lisedeki sinema öğrencilerinin her türlü animasyon ihtiyacını tek başına karşılayan bir öğrencim vardı.

Liselerde üretilen ve sayıları düşündüğümüzden fazla olan kısa filmleri en iyi değerlendiren organizasyonların başında KısaKes Kısa Film Festivali'nin Lisevizyon ayağı geliyor. Bahçeşehir Üniversitesi'nde doğan KısaKes, bu yarışmada ödül alan gençlere Bahçeşehir Üniversitesi'nde burslu sinema eğitimi alma imkanı veriyor.

Bu sene Lisevizyon ödül töreni gününde finale kalan öğrencilerle bir workshop gerçekleştirme şansım oldu. Yönetmenlerle beraber finale kalan kısa filmleri izleyip değerlendirdik. Yaşları en fazla 17-18 olan yönetmenlerle, onların farklı üretim koşullarını ve kısa filmcilikten beklentilerini konuştuk.

Finale kalan filmlerden birisini buraya taşıdım. Pozitif Stüdyo En İyi Oyuncu ödülünü alan, 'Sarp & Hazal' adını kullanan iki yönetmen tarafından yönetilen "Disco Fever" şaşırtıcı sinema duygusuyla liselerin farkını en iyi yansıtan örneklerden biriydi.

'BEN ÇAĞIRIRSAM GELMEZLER'
Mutfak bankosunda bir telefon konuşması.

Fazla popüler olmadığını düşünen bir lise öğrencisi, arkadaşından vereceği parti için yardım istiyor. Partinin kalabalık olmasını istiyor çünkü.

Genç kızın dünyasına daha çok yaklaşıyoruz: Dağınık bir oda. Kız daha sonra arkadaşıyla masada, depresif bir ışık altında disko topu muhabbeti dönüyor.

Doğru tercihlerle kızı anlamaya devam ediyoruz: Bu defa sırtı bize dönük ve bir terapistin karşısında. Rüyalarından ve arkadaşları tarafından anlaşılmamaktan bahsediyor. Kızın bir görünmeme, dikkat çekmeme problemi olduğu kesin.

Ardından bütünüyle sessiz bir sahne. Anne temizlik yaparken yatağın altında bulduğu disko topunu dışarıdaki çöpe atıyor. Genç kız şans eseri eve dönüşte topu çöp arabasının arkasında buluyor ve geri getiriyor.

Işıl aile evinde tehlikede gördüğü topu kendisine yardımcı olacak olan arkadaşına götürüyor, partide geri almak üzere. Partiye hazırlık için dans ederken görüyoruz sonra onu...

Parti oluyor evet ama kimse gelmiyor. Genç kızın korktuğu başına geliyor yani. Olsun, tek başına dansa devam!

"Disco Fever" çarpıcı bir kısa film. En başta ekonomik, abartısız senaryosuyla dikkat çekiyor. Gereksiz diyebileceğimiz herhangi bir sahne içermiyor. Bu anlamda şaşırtıcı bir olgunluğa sahip. Gene senaryodan devam edersek; bize genç kızın dünyasını çok iyi seçilmiş detaylarla ortaya koyuyor.

Ayrıca yönetmenler az diyalogla dertlerini anlatmayı becermişler. Özellikle disko topunun çöpten geri döndüğü sessiz sahne görsel anlatım açısından şık bir örnek. Film oyuncu yönetimi açısından da güçlü, başroldeki İdil Özenel'in ödül almasına şaşırmamak lazım.

"Disco Fever" ilk kısa filmlerini çeken genç sinemacıların sergilediği birtakım hata ve klişelerden uzak durmayı başaran bir film. Üstelik kısa filmlerde sembolik anlatım genelde amacına ulaşmaz ama burada herkes için farklı bir anlamı olan; yetişkinler için bir çöpken, genç kız için hayallerinin bir parçasına dönüşen disko topu son derece iyi değerlendirilmiş.

MİNİMALİST DEĞİL ABARTISIZ

"Disco Fever"ı iyi bir kısa film yapan nedir? Belki bu soruya verilebilecek en doğru cevap olgun sadeliği, abartısızlığı olabilir. Ama minimalist sinemanın ustalarının güvenli yollarından giden hesapçı kitapçı filmlerden değil.

Bir karakter yaratıyor ve onun görünme, var olma arzusuna bizi ortak ediyor. Gençlere özgü bir yalnızlık duygusunu tarif ediyor. Az mekan ve az oyuncuyla hallediyor bunu. Yönetmenlerin müzik konusunda tutkulu oldukları belli ama bu konuda da gayet kontrollü davranıyorlar.

KısaKes'in Lisevizyon yarışmasında finale kalan filmlerin tamamını ve "Disco Fever"ı festivalin YouTube hesabından izleyebilirsiniz. Liseli sinemacıların çektiği filmlerde şık renk ve ses tasarımları yok, "Disco Fever"ın eksikleri de daha çok ses tasarımı ve profesyonel ışık olarak dikkat çekiyor.

Reklamcıların hobi olarak çektiği kısa filmler kadar şık değiller bu filmler. Ama genç sinemacılar bazen yetişkinlerin benzer (klişelerle dolu) fikirler üretebildiği konularda, farklı bakış açılarıyla ilginç fikirler bulabiliyor.

Sanat lisesinde senaryo dersi öğrencilerimle, pratik olması açısından 'mülteci çocuklar' konulu bir senaryo yarışmasına katılmıştık. Yarışma doğal olarak sınıfta verimli bir rekabet yaratmıştı.

Fikir bulurken konuyla ilgili internette çıkan bütün haberleri taramıştık, hatta ödülü de haberlerden birini senaryolaştıran bir öğrencim kazanmıştı. Ama benim için senaryolar arasında en ilgi çekici olan, ödülü kazanmayan senaryolardan biriydi.

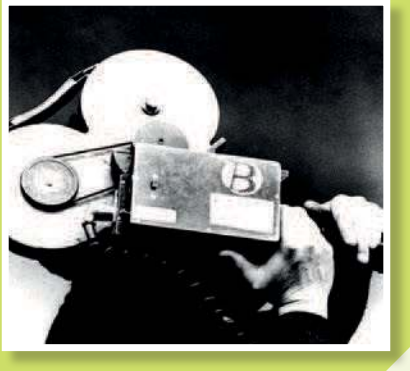
Soğuk bir havada içerisi iyi ısıtılmış bir internet kafeye sığınan, savaştan ailesiyle kaçmış bir çocuk başroldeydi senaryoda. Bir süre mekanda hırsla video oyunu oynayan çocukları izliyor, sonra merakla oyunlardan birini oynamaya başlıyor, belki savaşa dair fikri olduğundan oyunda gayet iyi giderken kötü savaş günlerini hatırlayarak sokağa kaçıyordu.

Genç yazarın dünyasında sokağın gerçekleri ve oyun tutkusu birleşip çarpıcı bir senaryoya dönüşmüştü. **APM**

Tepeden sarkan disko topu, aslında 'hayalleri' sembolize ediyor filmde.

LİSELERDE SİNEMA EĞİTİMİ VAR MI?

Türkiye'de bazı sanat liseleri sinema eğitimi veriyor. Fakat öğrenci ve velilerin sinema bölümlerine ilgisi, resim, tiyatro ve müzik bölümlerine olduğu kadar olmuyor. Bu nedenle sinema bölümlerinin geleceği çok parlak gözükmüyor. Lisede sinema kültürü almaya başlayan, uzman gözetiminde kısa filmler yapan lise öğrencileri üniversitelerin sinema bölümlerinde çok daha ileri işler yapabiliyor. Ama asıl önemlisi, sinema sanatı o yaştaki gençler için hayatı kavrama ve kişisel ifade açısından nefis bir araç.

Bir Baba Evlatlarını **Aramış Son Gün...**

Cumhur ***CANBAZOĞLU***
ccanbazoglu@gmail.com

Paul Anka'nın 1974 tarihli albümünde yer alan "***Papa***" ***şarkısının aranjmanı olan***, sözlerini Mehmet Teoman'ın, düzenlemesini Süheyl Denizci'nin yazdığı "***Baba***"***yı plaktan dinlemek*** tuzlu olabilir, ama Ossi Müzik'in 2009'da CD halinde yayınladığı 'En İyileriyle Erkut Taçkın' toplamasında bu parça var.

Yerli film müziklerine gösterilen özen ve itina, kalitenin sürekli yükselmesi sinema camiasında son birkaç yılın dikkat çeken gelişmelerinden. Büyük prodüksiyonlar kadar, bağımsız filmlerin, belgesellerin hatta kısa filmlerin müziklerine verilen emek, yakından incelenmesi gereken bir seyir izliyor.

Sundance Film Festivali'nden jüri büyük ödülüyle dönen "Kelebekler" de (Yön: Tolga Karaçelik) işte bu tür ayrıksı işlerden biri. Filmin müzik tasarımı, Gevende grubunda vokali üstlenen Ahmet Kenan Bilgiç'e emanet edilmiş; iyi de edilmiş.

Daha önce de belgesellere, kısa metraj çalışmalara, "Atlıkarınca", "Ferahfeza", "İtirazım Var" gibi filmlere, TV dizilerine müzik yazmış, Tolga Karaçelik'le "Sarmaşık"ta da çalışmış, sinema camiasında bilinen bir isim Ahmet Kenan Bilgiç. "Kelebekler" için birkaç sevilen şarkının yanına kendi kaleminden çıkmış on kadar besteyi de katarak ilginç bir repertuvara imza atmış özetle.

Filmde, yaşlı babalarını ziyaret amacıyla İstanbul'dan Çanakkale'nin Hasanlar köyüne giden üç kardeşin yol öyküsünü ve devamında zorunlu köy günlerini flaş parçalarla hareketlendirmeyi denemiş öncelikle.

Bu parçalardan Nazan Öncel'in yerli rock tarihinin en iyi albümlerinden kabul edilen "Göç"ünden alınmış "Gidelim Buralardan" (1995) son derece isabetli bir seçim olmuş. Bodrum 'Mavi Bar' çıkışlı Grup Gündoğarken'in rüştünü ispat albümünün lokomotif

şarkısı "Bir Yaz Daha Bitiyor" da (1986) öyküyle doku uyuşmasını başarıyla sağlamış.

Barış Manço'nun Moğollar'la işbirliği yaptığı Manço-Mongol döneminden, Murat Ses'in hammond orgunun sürüklediği "Binboğanın Kızı" da Anadolu popçulara hoş sürpriz. Diğer sürpriz de Kahtalı Mıçe'nin 1999 tarihli albümüne adını veren ve o dönemin en çok dinlenenlerinden olan "Damımıza Kar Yağdı" şarkısı...

Baba konusu açılınca, Türk Hafif Müziği envanterinden akla gelen ilk parçalardan Erkut Taçkın şarkısı "Baba"yı değerlendirerek isabetli bir seçim daha yapmış Bilgiç.

Erkut Taçkın'ın 1975 tarihli uzunçalarında yer alan "Çaren Yok", "Doğa Ve İnsan", "Beyaz Ev" gibi iddialı şarkılarla birlikte yerli müzik tarihine adını yazdıran "Baba"nın "Kelebekler" aracılığıyla yeniden gündeme gelme olasılığı bile heyecan verici. Paul Anka'nın 1974 tarihli albümünde yer alan "Papa" şarkısının aranjmanı olan, sözlerini Mehmet Teoman'ın, düzenlemesini Süheyl Denizci'nin yazdığı "Baba"yı plaktan dinleyebilmek biraz tuzlu olabilir, ama Ossi Müzik'in 2009'da CD halinde yayınladığı 'En İyileriyle Erkut Taçkın' toplamasında bu parça var; duyurulur...

"Sarmaşık" filminin müziklerini albümde toplayıp plak formatında müzik markete sunan Ahmet Kenan Bilgiç, "Kelebekler"in müzikleri için dijital platformları tercih etmiş.

İnternet ortamında yayınlanan "Kelebekler" albümünde, yukarıda saydığımız çok bildik şarkılar yerine film için yazdığı bestelerden sekiz tanesini bir araya getiren Bilgiç şu parçalara yer vermiş: "Anne Masal", "Annemin Gözleri Kahveringiydi", "Baba Evine Giriş", "Cemal Masal", "Çobana Gidiş", "Masal Müziği", "Mezarlık", "Suzan Babaevi".

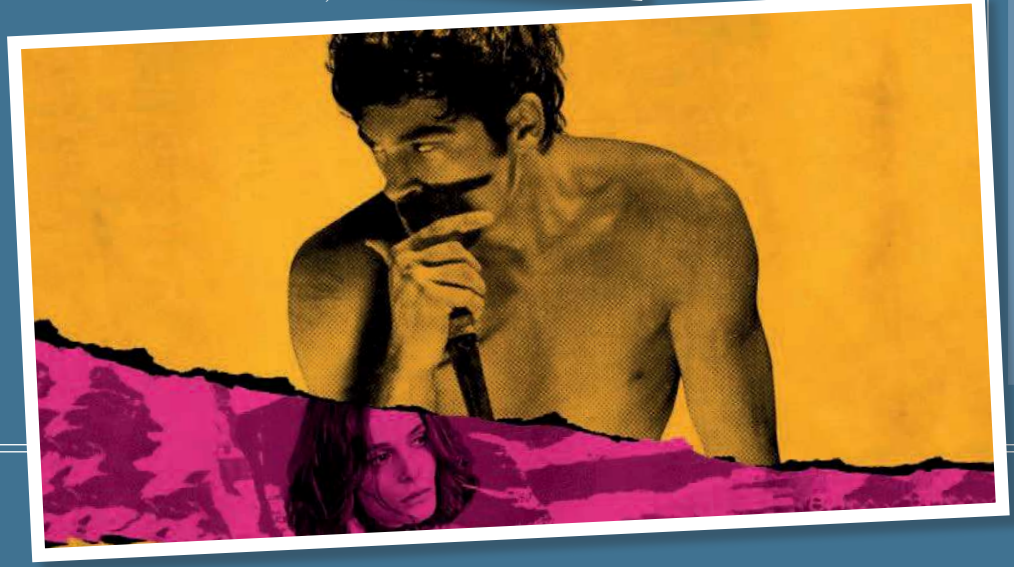
Diğer parçalar için de çeşitli müzik paylaşım sitelerini ziyaret etmek yeterli...

"ARADA"NIN ALBÜMÜNÜ ISKALAMAYIN

Müziğiyle ilgi çeken yerli yapımlardan bir diğeri de "Arada" (Yön: Mu Tunç) filmi. Punk müziğin doksanlı yıllardaki Türkiye macerasından etkileyici bir fotoğrafı beyazperdeye taşıyan "Arada"nın müzik albümü ıskalanmamalı.

Geçen ay vizyon gören filmle aynı tarihlerde dijital platformlarda müziksevere sunulan albümdeki repertuvar gerçekten başarılı ve etkileyici. Rashit grubu bünyesinde punkla haşır neşir olmuş, Armageddon Turk ekibinde remiks işine girmiş Orkun Tunç'un filme özel yazdığı nitelikli parçaların yanı sıra, Gülden Karaböcek'in 70'li yıllarda çıkardığı "Şaka Yaptım" (Bil Bakalım) 45'liğine Armageddon Turk'ün yazdığı düzenleme, Rashit grubunun 2002 tarihli demo kayıtlarından "Ya Sev Ya Terket" şarkısı gibi sürpriz parçalar da listede dikkat çekiyor.

Armageddon Turk'ün "Geçti Dost Kervanı" coverı, Orkun Tunç'un sekiz bestesi ve de Ceren Moray'ın şaşırtıcı "Ben Senin Fahişen Değilim" yorumuyla sıkı bir punk çalışma "Arada"nın albümü. **APM**

ARŞİVCİLER YAŞADI

Büyük durgunluk yaşayan ve dijital ortamda nefes almaya çabalayan müzik pazarındaki türlü olumsuz şartlara rağmen 'soundtrack albümler', ne güzeldir ki, bir türlü mağlubiyeti kabul etmiyor ve türlü ilginç projelerle, yeniden basımlarla listeler renklenmeye devam ediyor.

Bu ay, yeni albümlerden özellikle arşivcilere ve koleksiyonculara yönelik iki zengin yapıta dikkat çekmek istiyoruz.

Milyarlarca dolarlık kazançla ve topladığı 17 Oscar heykelciğiyle sinema tarihinin en başarılı serilerinden kabul edilen "Yüzüklerin Efendisi"nin hayranlarına müjde. Bu 17 heykelciğin üçünü alan ve toplamda yedi milyon albüm satan filmin müziklerini Rhino şirketi nisan başında "The Fellowship Of The Ring: The Complete Recordings" adıyla, beş uzunçalarlık kırmızı kadife kutularda topladı. Beş bin adet basılan yapıt, tabii ki ayrı ayrı numaralanmış şekilde satışa sunuldu. Pekiyi, bu kutuyu bulamayanlar ne yapacak? Onlar için de, aynı repertuvarı içeren üç CD'lik bir set hazırlanmış durumda. Üç filmlik serinin müziklerini, orkestrasyonlarını yazmış ve şefliğini de üstlenmiş Howard Shore, bu serüven sırasında London Philharmonic Orchestra, The London Voices ile The London Oratory School Schola ile çalışmış. Bir not daha; bu toplamaya, Enya'nın yazdığı ve filmlerde kullanılan iki parça daha eklenmiş: "May It Be" ile "Aníron".

Bu arada, arşivcilere bir armağan da Disney Music Group'tan geldi. 40. yaşını süren "Star Wars" serisinin altı film müziği, temizlenmiş haliyle Mayıs 2018'de CD formatında satışa sunuluyor. CD'lerde "A New Hope" (1977), "The Empire Strikes Back" (1980), "Return Of The Jedi" (1983), "The Phantom Menace" (1999), "Attack Of The Clones" (2002) ve "Revenge Of The Sith"in (2005) müzikleri yer alıyor.

Tümü John Williams (Sekiz "Star Wars" filminin müziklerine imzasını atmış ve ABD pazarında en çok iş yapmış 20 filmden sekizinin müziklerini hazırlamış yaşayan efsane) tarafından yazılmış ve orkestrasyonları yapılmış parçalardan oluşan albümlerde bir de poster bulunuyor.

Murat **ÖZER**
cinemozer@gmail.com

Çığlıklar Ve Fısıltılar

Kartvizitte yazan isim yabancı gelmemişti: ***Veit Helmer***. O gün çıkaramamıştım kim olduğunu. Sonradan öğrendim ki, ***Gezici Festival***'de izleyip pek beğendiğim "Sürpriz!" (Surprise!) diye bir kısa filmin yönetmeniydi.

1998 sonu ya da 1999 başı, net bir şey söyleyip sizi de yanıltmayayım... 30'lu yaşlarımın başı, ondan eminim! Ankara'da servis şoförü olarak yaptığım askerliğimin de en civcivli dönemi, terhise neredeyse bir yıl var... Sinemayla yaşadığım yoğun ilişki de hesaba katıldığında, askerliği bu kentte yapmak bir şanstı benim için. Her hafta sonu çarşı iznimde bir ya da iki film izleyerek açığı kapatmaya çalışıyordum. Tunalı'daki Gezici Festival ofisi de üs gibiydi, oraya uğrayıp Başak'la hoşbeş ederek güne başlamanın keyfine doyum olmazdı. Bazı seyir serüvenlerimde o da eşlik ederdi bana, çoğu zaman beğenilerimiz uyuşmasa da...

O hafta sonu da rutinden sapmaya pek niyetim yoktu. Elime izin kağıdını alıp Cebeci'deki Harita Genel Komutanlığı'ndan çıktığımda herhangi bir 'sapma' olacağına dair bir işaret de çarpmadı gözüme. Her şey, herkes aynıydı.

O güne kadar yürümekle aşınmamıştı yollar, o gün de aşınmayacaktı kuşkusuz. Başladım yürümeye. Hedef, Tunalı'daki Gezici Festival ofisiydi. Başak'la buluşacaktık, bir şeyler atıştırıp filme gitmekti sonraki adımımız. Gördüğünüz gibi, 'aynılık'tan ölüyordum adeta!

Ofise vardığımda, dakik arkadaşım bekliyordu, her zamanki gülen yüzü ve gözleriyle. "Bir kahveye eşlik eden enfes bir muhabbetin sonrasında çıkıp kahvaltı ettik" gibi hikayeye hizmet etmeyen bir cümle kurmak istemezdim, ama kurmuş bulundum, affola!

Hemen sinema aşamasına geçmem gerek, asıl hikaye orada başlıyor zira.

Akıbetinin ne olduğunu takip edemediğim 'kapısı sokağa açılan' sinema salonu Akün'de aldık soluğu. Artık böyle sinema salonları yok bildiğiniz gibi; geniş, ferah, büyük perdeli, 'sinema kokan'.

Steven Soderbergh imzalı Elmore Leonard uyarlaması "Aşk Ve Para"ydı (Out Of Sight) film. Bu filme gelmek konusunda Başak'la biraz atıştık, ama en nihayetinde beni kırmadı. Kıramayacağını biliyordum, ki bu 'bilgi'yi de kullanmaktan çekinmedim tartışmamızda!

Film başladığında ben odaklanmışken, Başak'tan memnuniyetsizliğini açık seçik belli eden sesler geliyordu. George Clooney ve Jennifer Lopez mi rahatsız etmişti onu, yoksa başka bir şey mi vardı, bilemedim. Ama kalkıp gitmek gibi bir niyeti olmadığını da görebiliyordum. Söz vermişti bir kere bana, sonuna kadar sabredecekti.

10 dakika ara olduğunda bende 'salakça' bir keyif varken, Başak'ın yüzünden düşen bin parçaydı. Onun bu tutumu beni de rahatsız etmeye başladı hafiften. Şöyle ağız tadıyla film izletmeyecekti sevgili arkadaşım. Neden böyle yapıyordu?

Yerimde oturup filmin ikinci yarısını beklemeyi tercih ettim. Başak'sa tuvalete gidip geleceğini söyledi, gelirken birer de Alaska-Frigo alacaktı. Belki keyfini yerine getirir diye düşünüp, "Al tabii, hatta ikişer tane al!" dediğimi hatırlıyorum. Bir umut!

10 dakika ara biterken gözüm kapıdaydı. Ben diyeyim, arkadaşımı bekliyordum; siz deyin, Alaska-Frigoları bekliyordun! Her ikisi de olamaz mı, siz de hep niyet okuyorsunuz! Üzülürsünüz bak sonra!

Neyse... Sizle daha fazla tartışmayacağım... Ne diyordum? Hah! Gözüm kapıda bekliyordum Başak'ı. Dakikalar hızla tükenirken filmin ikinci yarısı da başlamıştı. Tahmin edeceğiniz gibi gelmedi.

Keyifle izlediğim filmin ikinci yarısı mı, yoksa Başak mı diye kısa bir tereddüt geçirdikten sonra kalktım yerimden ve birkaç kişinin ayağına basarak kapıya doğru yöneldim.

Fuayede sağa sola bakındım, ama Başak'tan eser yoktu. Çekinerek de olsa, -yok ya, ne çekinmesi- daldım kadınlar tuvaletine. Hafifçe kapıları yoklamadan önce seslendim: "Başaaakk!" Çekip gitmiş olamazdı, söylerdi en azından gideceğini. Kapılardan da sonuç çıkmadı tabii.

Bir yerde bayılıp kalmış olabilir mi diye endişe ederken gözüm yerdeki bir kağıda takıldı. Kağıt da değildi bu, bir kartvizitti. Kartvizitte yazan isim yabancı gelmemişti: Veit Helmer. O gün çıkaramamıştım kim olduğunu. Sonradan öğrendim ki, Gezici Festival'de izleyip pek beğendiğim "Sürpriz!" (Surprise!) diye bir kısa filmin yönetmeniydi.

"O kadar film izledim, bir faydası dokunsun" diye sayıklarken, 'ipucu'nu takip etmeye karar verdim. Kartvizitteki adres Berlin'i işaret ediyordu, ama arkasında bir de Ankara adresi vardı. Hem de Kızılay'dı,

> **"Film başladığında ben odaklanmışken, Başak'tan *memnuniyetsizliğini* açık seçik belli eden sesler geliyordu."**

> **Bu insanlar da çok garip! Bilmiyorsan neden ezbere *biliyormuş gibi* tarif ediyorsun adresi?**

yürüme mesafesi.

Soderbergh'in filmini sonra tamamlama sözünü de kendime verdikten sonra çıktım Akün'ün sokağa açılan kapısından.

Sokakta rastladığım birkaç kişiden kafa karıştıran tarifler aldım, ama bu engelleri de aşıp ulaşmayı başardım adrese. Bu insanlar da çok garip! Bilmiyorsan neden ezbere biliyormuş gibi tarif ediyorsun adresi?

Binanın kapısındaydım artık, hedefime fokuslanmalıydım. Kapı numarası tamamdı, daire numarasına da bakıp zile bastım. Birkaç saniye sonra dış kapı açıldı. Asansörsüz eski bir binaydı, dik merdivenlerden tırmanmaya başladım.

Dördüncü kattaki iki daireden soldakiydi. Kapı açıktı, tereddüt etmeden daldım içeri. Bomboş bir daireydi burası, her şeyiyle ıssız. "Başak!" diye usulca seslendim, cevap gelmedi.

Boş odaları hızlıca turlayıp umutsuzca kapıya yönelmiştim ki, arkamdan handiyse fısıltı denebilecek bir "Murat!" duydum. Geri dönüp baktığımda herhangi bir şey, bir insan ya da bir yaratık görmedim. Ama fısıltı beynimi deşmeye devam ediyordu: "Bu kapıdan dışarı adımını attığın anda arkadaşını kaybedersin. Onu ölü ya da canlı görmen mümkün olmaz."

Bu bir şaka olmalıydı, ama kimin nasıl böyle bir şaka yapabileceği de muammaydı benim için.

Riski göze almalı mı, yoksa çekip gitmeli miydim diye düşünedururken, çakılıp kalmıştım olduğum yere. "Ya şaka değilse?"

"Tamam, kalıyorum" dedim, fısıltının geldiği yöne doğru.

"Kapıyı hızlıca kapat ve olacakları seyret!" diye bir komut geldi fısıltıdan.

Ne olabilirdi ki? Dediğini yapmaktan başka bir şey gelmedi aklıma. Hatta biraz da abartıp çarptım kapıyı hızlıca, menteşeler yerinden fırlayacaktı neredeyse.

Ve fısıltının dediği gibi seyretmeye koyuldum, artık ne olacaksa!

Bir hareketlenme oldu; önce bazı sesler, ardından da görüntüler peyda olmaya başladı. O bomboş daire yavaş yavaş eşyalarla doluyordu; kapının kapanmasıyla başlayan hareket, her bir eşyanın ufak bir dokunuşuyla başka bir eşyanın ortaya çıkmasını sağlıyordu. Zincirleme bir reaksiyon başlatmıştım belli ki. Hadi bakalım!

Olduğum yere çakılmış biçimde olan biteni seyrederken, her şey yerini bulmuş gibi göründü bana. Ama hareketlenme devam ediyordu, sanki son bir hamle daha kalmıştı.

Ve en nihayetinde pencerenin kenarında bir koltuk belirmeye başladı. Koltuk tamamlandığında belli belirsiz bir silüet de görür gibi oldum üstünde.

Başak mıydı o? Oydu, evet... Her zamanki sevecen gülümsemesiyle, "Filmi beğenmedim, sen?" dedi... **APM**

DÖRT BAŞI MAMUR

Alkan ***AVCIOĞLU***
alkanavcioglu@gmail.com

Üçüncü Adam Kim? (The Third Man, 1949) Carol Reed

Kayboluş (Spoorloos, 1988) George Sluizer

Cinayet Günlüğü (Salinui Chueok, 2003) Bong Joon-Ho

Asi Gençlik (Brick, 2005) Rian Johnson

Sinemada görsel fikirlerin evriminden bahsederken, pek çok fikrin soy kütüğü Alman Dışavurumculuğu'na uzanır. 1920'lerde altın çağını yaşayan akım; resim, edebiyat ve sinemaya hakim olan Doğalcılık, Gerçekçilik gibi dönemin egemen yaklaşımlarına bir tepkiydi. Sinemada plastik öğeleri, doğal olanı elde etmeye çalışmak yerine, duyguları ifade etmek ve iç dünyayı dışa vurmak için kullanılması gereken bir araç olarak görüyordu. Bir bakıma savaş sonrası toplumsal bunalım hakimken; yalnızlaşmış, yabancılaşmış, umutsuz ve tedirgin olan modern insanın duygularının, sanatta yeni yöntemlerle ifade yolunu bulmasıydı.

1930'lara gelindiğinde Alman Dışavurumculuğu'nun yolculuğu bitse de etkisi sinema tarihi boyunca devam eder. 1940'larda Orson Welles gibi yenilikçi yönetmenlerin sinema dilinde ve de genellikle Kara Film türünde etkisini hissettirir. Yüksek kontrastlı görüntüler, perspektif deformasyonları, ışık-gölge oyunları, eğik planlar, çerçeve içinde çerçevelemeler gibi Dışavurumculuk temelli pek çok biçimsel arayış; savaş yıllarının Amerika'sında Kara Film'le özdeşleşir.

Kara Film tarihinin en şanlı örneklerinden biri ise 1949'da İngiltere'den gelir. Carol Reed savaş sonrasının yıkık Viyana'sında geçen hikayesinde istediği atmosferi kurmak için Kara Film terkiplerini uç noktalara taşır. "Filmde binaların şeklini bozan ve ıslak kaldırım taşlarını vurgulayan geniş açılı lensler kullandım. Bu bakış açısı sahtekar bir şeyler döndüğünü ima etmek içindi." der bir röportajında. Mizanseni, mimariyi, ışıklandırmayı ve kompozisyonu, karakterin iç dünyasındaki karmaşayı yansıtmak için kullanan Reed, bunun en muhteşem özetini filmin Orson Welles'le ikonikleşen planında verir. Paranoya, sıkışmışlık, kaybolmuşluk, umutsuzluk basit ve çok etkili bir planda vücut bulur. Aydınlık ve karanlığın savaşında yitip giden bir silüet.

Savaş sonrasının ruhu olmasa da iyiyle kötünün sınırının müphemleştiği, karakterlerinin gerçek dürtülerine dair pek renk vermeyen filmler de sıklıkla benzer çerçevelere ve anlatım yollarına başvurdular. Kara Film'in ruhunu özünden kavrayarak dramatik ve estetik geleneklerini modernize eden bir başyapıt "Kayboluş"ta George Sluizer "Üçüncü Adam"a saygı duruşunda bulunur. Bong Joon-Ho ve Rian Johnson ise belki de bambaşka iki evrende; Kara Film'in anlatım araçlarından faydalanırken Sluizer gibi metinlerarası bir yolculukla karamsarlık inşa ederler. Vicdani bir sahtekarlığa, kendi küçük dünyasının kandırmaca büyüklüğünde kaybolmuş karakterlere işaret ederek. **APM**

FİLMARTI

CGV ARTHOUSE

/filmartifilm
www.filmarti.com.tr

LUKE EVANS KELLY REILLY

10X10

KAÇIŞI OLMAYAN BİR EV.
ÇÖZÜLEMEYEN BİR SIR.

11 MAYIS'TA SİNEMALARDA

© 2017, 10X10 FILM COMPANY LTD. ALL RIGHTS RESERVED.